

Основна школа
„Јован Јовановић Змај“
ЈАБУКОВАЦ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

ЗА ПЕРИОД 2022/2026. ГОДИНЕ

Јабучовац ,
јун, 2022.

УВОД

Школски програм за први и други циклус основног образовања и васпитања припремио је Стручни актив за развој школског програма ОШ „Јован Јовановић Змај“ Јабучевац. Чланови актива су:

1. Милорад Димитријевић – *председник*
2. Дарко Адамов
3. Зора Димитријевић
4. Сања Станковић
5. Весна Тошић
6. Јована Копуновић
7. Зоран Николић
8. Сандра Јовановић

Полазне основе за израду Школског програма чине:

1. Закон о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС“, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 6/2020 и 129/2021)
2. Закон о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС“, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019 и 129/2021)
3. Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, бр. 101/2005, 91/2015 и 113/2017 - др. закон)
4. Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање („Сл. гласник РС“, бр. 46/2019 и 104/2020)
5. Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 10/2017, 12/2018, 15/2018, 18/2018, 1/2019 и 2/2020)
6. Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 16/2018 и 3/2019)
7. Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019 и 1/2020)
8. Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 11/2019)
9. Правилник о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 15/2018, 18/2018, 3/2019, 3/2020 и 6/2020)
10. Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 18/2018)
11. Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2019, 1/2020, 6/2020, 8/2020, 5/2021 и 17/2021)
12. Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 11/2019, 2/2020, 6/2020, 5/2021 и 17/2021)

13. Правилник о допунама правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 88/2017, 27/2018 - др. закон, 10/2019, 6/2020 и 17/2021)
14. Правилник о наставном плану и програму за предмет верска настава основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2001, 23/2004, 9/2005, 2/2008 и 7/2008)
15. Правилник о наставном плану и програму за предмет грађанско васпитање основног образовања и васпитања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2001, 8/2003, 10/2004, 2/2005, 15/2005 и 7/2007)
16. Правилник о организацији и остваривању наставе у природи и екскурзије у основној школи („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 30/2019)
17. Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 2/1992 и 2/2000)
18. Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крајобавезног образовања („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 5/2010)
19. Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик („Сл. гласник РС – Просветни гласник“, бр. 78/2017)
20. Школски развојни план
21. Извештај о раду школе у претходној школској години
22. Извештај о самовредновању и екстерном вредновању рада школе
23. Упутство за израду школског програма
24. Услови рада у школи
25. Образовне потребе ученика, родитеља и локалне заједнице

СВРХА, ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ ПРОГРАМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Сврха програма образовања:

- Kvalitetno obrazovanje i vaspitanje, koje omogućava sticanje jezi~ke, matemati~ke, nau~ne, umetni~ke, kulturne, zdravstvene, ekolo{ke i informati~ke pismenosti, neophodne za `ivot u savremenom i slo`enom dru{tvu;
- Razvijawe znawa, ve{tina, stavova i vrednosti koje osposobqavaju u~enika da uspe{no zadovoljava sopstvene potrebe i interese, razvija sopstvenu li~nost i potencijale, po{tuje druge osobe i wihov identitet, po-trebe i interese, uz aktivno i odgovorno u~e{e}e u ekonomskom, dru{tvenom i kulturnom `ivotu i doprinos demokratskom, ekonomskom i kultur-nom razvoju dru{tva.

Основни циљеви програма основног образовања и васпитања:

- обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;

- обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребне говања и развоја физичких способности;
- развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробита животиња;
- континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања засновано на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- развијање компетенција заснoлажење и активно учешће у савременом друштву које семења;
- пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, ускладу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- развијање кључних компетенција за целоживотно учење и међупредметних компетенција у складу са развојем савремене науке и технологије;
- развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- развијање позитивних људских вредности;
- развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- развој поштовања расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастарне равноправности, толеранције и уважавања различитости;
- развијање личног и националног идентитета, развијање свести о осећању припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

- повећање ефикасности и употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавањем образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

- повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања:

Razvojem op{tih me|upredmetnih kompetencija posti`e se dinami~nije i anga`ovanije kombinovawe ste~enih znawa, ve{tina i stavova koji prouzrokuju funkcionalnu primenu istih. Op{te me|upredmetne kompetencije }e se razvijati kroz nastavu svih predmeta.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања у Републици Србији су:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учешће у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према околини;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивости оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;
- 11) дигитална компетенција.

Исходи:

Programi nastave i učenja zasnovani su na op{tim ciljevima i ishodima obrazovanja i vaspitawa i potrebama i mogućnostima učenika. Usmereni su na proces i ishode učenja, a ne na same sadržaje koji sada imaju drugačiju funkciju i značaj. Sadržaji nisu cilj sami sebi, već su u funkciji ostvarivawa ishoda koji su definisani kao funkcionalno znawe učenika.

Након завршетка основног образовања и васпитања ученици ће:

- 1) имати своје интегрисане системнаучно заснованих знања о природи и друштву и бити способни да га користе и примењују и изражавају;
- 2) уметидефикасно усмено и писмено комуницирају на српском, односно на српској језику националне мањине и најмање једном страном језику користећи различите вербалне, визуелне и симболичке средства;
- 3) бити функционално писмени у математичком, научно финансијском домену;
- 4) уметидефикасно и критички користе научна знања и технологију, уз показивање одговорности према свом животу, животу других и животу околине;
- 5) бити способни да разумеју различите форме уметничког изражавања и да их користе за сопствено изражавање;
- 6) бити способни да самостално уче;
- 7) бити способни да прикупљају, анализирају и критички процењују информације;
- 8) моћи да идентификују и решавају проблеме и доносе одлуке користећи критичко и креативно мишљење и релевантна знања;
- 9) бити спремни да прихвате и изазове и промене уз договораност према себи и својим активностима;
- 10) бити одговорни према сопственом здрављу и његовом очувању, примењивати своје нездравствене навике и неопходне за активан здрав животни стил;*;
- 11) уметида препознају и уважавају људска и дечја права и бити способни да активно учествују у њиховом остваривању;
- 12) имати развијено осећање припадности сопственој породици, нацији и култури, познавати сопствену традицију и доприносити њеном очувању и развоју;

13) знати и поштовати традицију, идентитет и културу других заједница и бити способни да сарађују са њиховим припадницима;

14) бити способни да ефикасно и конструктивно раде као чланови тима, групе, организације и заједнице.

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА – ЛИСТА ПРЕДМЕТА И АКТИВНОСТИ

Osnovna škola “Jovan Jovanović Zmaj” Jabukovac na svojoj listi predmeta i aktivnosti za I, II, III i IV razred osnovnog obrazovanja i vaspitavanja ima sledeće predmete koji su propisani Nastavnim planom na nacionalnom nivou i aktivnosti koje je sama predložila. Na nacionalnom nivou propisani su obavezni i izborni nastavni predmeti. Na listi izbornih nastavnih predmeta nalaze se obavezni izborni predmeti – **verske nastave** i **građansko vaspitanje** (od kojih učenic bira jedan na početku ciklusa). Na listi ostalih oblika obrazovno-vaspitačkog rada nalaze se: **asocijativnog stila, sekcije i slobodne aktivnosti učenika i ekskurzija.**

A. OBAVEZNI NASTAVNI PREDMETI

Red. br.	NASTAVNI PREDMET	I razred		II razred		III razred		IV razred	
		Br. časova		Br. časova		Br. časova		Br. časova	
		ned.	god.	ned.	god.	ned.	god.	ned.	god.
1.	Srpski jezik	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Engleski jezik	2	72	2	72	2	72	2	72
3.	Matematika	5	180	5	180	5	180	5	180
4.	Svet oko nas	2	72	2	72	-	-	-	-
5.	Priroda i društvo	-	-	-	-	2	72	2	72
6.	Likovna kultura	1	36	2	72	2	72	2	72
7.	Muzička kultura	1	36	1	36	1	36	1	36
8.	Fizičko vaspitanje i zdravstveno vaspitanje	3	108	3	108	3	108	3	108
9.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36

UKUPNO: A	20	720	21	756	21	756	21	756
------------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------	------------	-----------	------------

B. IZBORNI NASTAVNI PREDMETI

Red. br.	NASTAVNI PREDMET	I razred		II razred		III razred		IV razred	
		Br. ~asova		Br. ~asova		Br. ~asova		Br. ~asova	
		ned.	god.	ned.	god.	ned.	god.	ned.	god.
1.	a) Verska nastava	1	36	1	36	1	36	1	36
	b) Građansko vaspit.	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Materwi jezik/govor sa elementima nacionalne kulture (u~enik fakultativno se opredequje)	2	72	2	72	2	72	2	72
UKUPNO: B		1-3	36-108	1-3	36-108	1-3	36-108	1-3	36-108

Red. br.	OBLIK OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA	I razred		II razred		III razred		IV razred	
		Br. ~asova		Br. ~asova		Br. ~asova		Br. ~asova	
		ned.	god.	ned.	god.	ned.	god.	ned.	god.
1.	Redovna nastava	21-23	756-828	22-24	792-864	21-24	756-864	21-24	756-864
2.	Dopunska nastava	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Dodatna nastava	-	-	-	-	1	36	1	36

Red. br.	OSTALI OBLICI OBRAZOVNO-VASPITNOG RADA	I razred		II razred		III razred		IV razred	
		Br. ~asova		Br. ~asova		Br. ~asova		Br. ~asova	
		ned.	god.	ned.	god.	ned.	god.	ned.	god.
1.	^as odeqenskog stare{ine	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Vannastavne aktivnosti	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Ekskurzija	1 dan godi{we		1 dan godi{we		1 dan godi{we		1 dan godi{we	

SEKCIJE I SLOBODNE AKTIVNOSTI U^ENIKA

Red. br.	Vrsta aktivnosti
1.	Literarna sekcija mlai{ih razreda
2.	Recitatorska sekcija mlai{ih razreda
3.	Dramska sekcija mlai{ih razreda
4.	Hor mlai{ih razreda
5.	Folklorna sekcija mlai{ih razreda
6.	Ritmi~ka sekcija mlai{ih razreda
7.	Likovna sekcija mlai{ih razreda
8.	Slobodne aktivnosti u~enika izdvojenih odeqewa

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА – ЛИСТА ПРЕДМЕТА

Osnovna škola “Jovan Jovanović Zmaj” Jabukovac na svojoj listi predmeta i aktivnosti za V, VI, VII i VIII razred osnovnog obrazovanja i vaspitanja ima predmete koji su propisani Nastavnim planom na nacionalnom nivou i aktivnosti koje je sama predložila. Na nacionalnom nivou propisani su obavezni i izborni nastavni predmeti/programi, kao i lista slobodnih nastavnih aktivnosti.

U V, VI, VII i VIII razredu sa liste izbornih nastavnih predmeta/programa, pored obaveznih izbornih programa – **verske nastave i građanskog vaspitanja** (od kojih učenik bira jedan na početku ciklusa), **stranog jezika** (učenik bira strani jezik sa liste stranih jezika koju nudi škola i izučava ga do kraja drugog ciklusa). Škola je učenicima V-VIII razreda ponudila listu slobodnih nastavnih aktivnosti, vodeći računa o interesovanjima i potrebama učenika, roditelja i lokalne sredine, kao i o tome da u školi postoje kadrovi koji mogu da izvode nastavu ovih aktivnosti, a učenik bira jedan prema svojim sklonostima.

Na listi ostalih oblika obrazovno-vaspitanog rada nalaze se: časopis odeljenja kao vid obavezne van nastavne aktivnosti i slobodne van nastavne aktivnosti međe kojima su društvene, tehničke, humanitarne, kulturne i sportske aktivnosti, kao i ekskurzija.

Učenicima i roditeljima je do 10. septembra, na roditeljskom sastanku, biti ponuđena lista sa izbornim nastavnim predmetima i slobodnim nastavnim aktivnostima, od kojih ukupno treba da izaberu tri. Takođe, učenici i njihovi roditelji moraju da se opredele za ponuđene slobodne aktivnosti.

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Ред.б р.	НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		Број часова		Број часова	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	5	180	4	144
2.	Енглески језик	2	72	2	72
3.	Ликовна култура	2	72	1	36
4.	Музичка култура	2	72	1	36
5.	Историја	1	36	2	72
6.	Географија	1	36	2	72
7.	Физика	-	-	2	72
8.	Математика	4	144	4	144
9.	Биологија	2	72	2	72
10.	Техника и технологија	2	72	2	72
11.	Информатика и рачунарство	1	36	1	36
12.	Физичко и здравствено васпитање	2	72 + 54	2	72+54
УКУПНО: А		24	918	25	954

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Ред. бр.	НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		Број часова		Број часова	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	а) Верска настава	1	36	1	36
	б) Грађанско васпитање	1	36	1	36
2.	Немачки језик	2	72	2	72
3.	Матерњи језик/говор са	2	72	2	72

	елементима националне културе				
УКУПНО: Б		3-5*	108-180*	3-5*	108-180*
УКУПНО: А+Б		27-30*	972-1080*	28-31*	108-1116*

ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈЕ НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		Број часова		Број часова	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27-30*	972-1080*	28-31*	108-1116*
2.	Слободна наставна активност	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатни рад	1	36	1	36

В. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ РАЗРЕД		ШЕСТИ РАЗРЕД	
		Број часова		Број часова	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	36
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности (ваннаставне активности)	1	36	1	36
3.	Екскурзија	1-2 дана годишње		1-2 дана годишње	

————— : —————

А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Ред.б р.	НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Број часова		Број часова	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик и књижевност	4	144	4	136
2.	Енглески језик	2	72	2	68
3.	Ликовна култура	1	36	1	34
4.	Музичка култура	1	36	1	34
5.	Историја	2	72	2	68
6.	Географија	2	72	2	68
7.	Физика	2	72	2	68
8.	Математика	4	144	4	136
9.	Биологија	2	72	2	68
10.	Хемија	2	72	2	68
11.	Техника и технологија	2	72	2	68
12.	Информатика и рачунарство	1	36	1	34
12.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	102
УКУПНО: А		28	1008	28	952

Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ

Ред. бр.	НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Број часова		Број часова	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	а) Верска настава	1	36	1	34
	б) Грађанско васпитање	1	36	1	34
2.	Немачки језик	2	72	2	68
3.	Матерњи језик/говор са елементима националне културе	2	72	2	68

УКУПНО: Б	3-5	108-180	3-5	102-170
УКУПНО: А+Б	31-33	1116-1188	31-33	1054-1122

ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА КОЈИМА СЕ ОСТВАРУЈЕ НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Број часова		Број часова	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	31	1116	31	1054
2.	Слободна наставна активност	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	34
4.	Додатни рад	1	36	1	34

В. ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Ред. бр.	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ РАЗРЕД		ОСМИ РАЗРЕД	
		Број часова		Број часова	
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељењског старешине	1	36	1	34
2.	Друштвене, техничке, хуманитарне, спортске и културне активности	1	36	1	34
3.	Екскурзија	1-2 дана годишње		1-3 дана годишње	

————— : —————

СЕКЦИЈЕ И СЛОБОДНЕ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

Ред. бр.	Врста активности
1.	Literarna sekcija
2.	Recitatorska sekcija
3.	Dramska sekcija
4.	Клуб немачког језика
5.	Horska sekcija
6.	Likovna sekcija
7.	[ahovska sekcija
8.	Sportska sekcija – fudbal

**ПЛАН И ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА
– САДРЖАЈИ ПО РАЗРЕДИМА, ПРЕДМЕТИМА И АКТИВНОСТИМА**

*1. Глобални планови и програми рада
обавезних и изборних предмета*

Разред: **I**

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Српски језик					
ЦИЉ	Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.					
РАЗРЕД	први					
ГОДИШЊИ ФОНД	180					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
– разликује изговорени глас и написано слово; изговорене и написане речи и реченице; – влада основном техником читања и писања ћириличног текста; – разуме оно што прочита;	ПОЧЕТНО ЧИТАЊЕ И ПИСАЊЕ	Глас и слово; штампана и писана слова ћириличног писма. Речи и реченице као говорне и писане целине. Текстови засићени словима која се обрађују/текстови предвиђени за глобално читање. Све врсте текстова који су написани штампаним или писаним словима. Језичке игре. Аналитичко-синтетичка вежбања; лексичка и синтаксичка	28	1 1	50	1

		<p>вежбања; моторичке вежбе.</p> <p>Писање (преписивање, самостално писање и диктат).</p> <p>Читање (шчитавање/глобално читање, гласно и тихо читање); питања којима се проверава разумевање прочитаног.</p> <p>Изговор и писање гласова који ученицима причињавају тешкоће (нпр. ђ, ђ; џ, џ; ј, љ).</p>				
<p>– препознаје песму, причу и драмски текст;</p> <p>– одређује главни догађај, време (редослед догађаја) и место дешавања у вези са прочитаним текстом;</p> <p>– уочава ликове и прави разлику између њихових позитивних и негативних особина;</p> <p>– изражава своје мишљење о понашању ликова у књижевном делу;</p> <p>– препознаје загонетку и разуме њено значење;</p>	КЊИЖЕВНОСТ	<p>ШКОЛСКА ЛЕКТИРА</p> <p>Поезија</p> <p>Народна песма, Ја сам чудо видео</p> <p>Јован Јовановић Змај, Зимска песма Војислав Илић, Пролетња зора/Воја Царић, Пролеће/Мира Алечковић, Ветар сејач Десанка Максимовић, Првак; Хвалисави зечеви/У гостима/Ливадско звонце Гвидо Тартаља, Китова беба/Мрави/Постеља за зеку Бранко Ћопић, Жежева кућица (читање у наставцима) Душан Радовић, Јесења песма/Срећна Нова година Љубивоје Ршумовић, Ау што је школа згодна; Дете/Деца су украс света Стеван Раичковић, Цртанка/Бранислав Лазаревић, Сликар Перо Зубац, Добар друг ти вреди више Драгомир Ђорђевић, Није лако бити дете</p> <p>Проза</p> <p>Народна прича, Свети Сава и ђаци</p>	3 2	4	8	1

<p>– препознаје басну и разуме њено значење;</p>		<p>Народна прича, Деда и репа /Голуб и пчела Народна басна, Лисица и гавран Доситеј Обрадовић, Два јарца; Две козе Лав Николајевич Толстој, Два друга Драган Лукић, Јоца вози тролејбус/Игор Коларов, Дум-дум Оливер и његов бубањ Ђуро Дамјановић, Дан кад је јутро било слово/Весна Ћоровић Бутрић, Ноћни ћошак Избор из народних и ауторских загонетки (Десанка Максимовић, Загонетке лаке за прваке ђаке, Загонетке Григора Витеза и Бране Цветковића)</p> <p>Драмски текстови</p> <p>Гвидо Тартаља, Зна он унапред Душан Радовић, Тужибаба Александар Поповић, Неће увек да буде први Бора Ољачић, Први дан у школи Популарни и информативни текстови Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Свети Сава, Вук Стефановић Караџић, знаменита завичајна личност и др.); Милан Шипка: Буквар</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>Јован Јовановић Змај, Песме за децу (избор) Избор из басни и сликовница за децу</p> <p>Књижевни појмови:</p> <p>– песма;</p>				
--	--	---	--	--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – прича; – догађај; место и време збивања; – књижевни лик – изглед, основне особине и поступци; – драмски текст за децу; – шаљива песма; – басна; – загонетка. 				
<p>-разликује слово, реч и реченицу;</p> <p>– правилно изговара и пише кратку и потпуну реченицу једноставне структуре са одговарајућом интонацијом, односно интерпункцијским знаком на крају;</p> <p>– правилно употребљава велико слово;</p>	<p style="text-align: center;">ЈЕЗИК</p> <p>Граматика, правопис и ортоепија</p>	<p>Реченица; реч; слово.</p> <p>Улога гласа/слова у разликовању значења изговорене односно написане речи.</p> <p>Реченице као обавештење, питање и заповест.</p> <p>Велико слово на почетку реченице, у писању личних имена и презимена, имена насеља (једночланих) и назива места и улице у којој ученик живи, као и назив школе коју похађа.</p> <p>Правилно потписивање (име, па презиме).</p> <p>Тачка на крају реченице; место и функција упитника и узвичника у реченици.</p>	5	1	3	1
<p>– учтиво учествује у вођеном и слободном разговору;</p> <p>– обликује усмену поруку служећи се одговарајућим речима;</p> <p>– усмено препричава;</p>	<p style="text-align: center;">ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Говорење</p> <p>Вођени и слободни разговор.</p> <p>Говорни предлошци.</p> <p>Усмена порука.</p> <p>Причање, препричавање и описивање.</p>	1 2	5	15	3

<p>усмено прича према слици/сликама и о доживљајима;</p> <p>– усмено описује ствари из непосредног окружења;</p> <p>– бира и користи одговарајуће речи у говору; на правилан начин користи нове речи у свакодневном говору;</p> <p>– напамет говори краће књижевне текстове;</p> <p>– учествује у сценском извођењу текста;</p> <p>– пажљиво и културно слуша саговорнике;</p> <p>– слуша, разуме и парафразира поруку;</p> <p>– слуша интерпретативно читање и казивање књижевних текстова ради разумевања и доживљавања;</p>		<p>Казивање књижевног текста.</p> <p>Драмски, драматизовани текстови, сценска импровизација.</p> <p>Сценско извођење текста (драмско и луткарско).</p> <p>Богаћење речника: лексичке и синтаксичке вежбе.</p> <p>Разговорне, ситуационе и језичке игре.</p> <p>Слушање</p> <p>Стварне и симулиране ситуације.</p> <p>Слушна порука.</p> <p>Аудио-визуелни записи.</p> <p>Игре за развијање слушне пажње.</p> <p>Писање</p> <p>Питања о сопственом искуству, бићима, предметима, појавама, сликама, о књижевном и некњижевном тексту.</p> <p>Писана порука.</p> <p>Краћа текстуална целина: о сопственом искуству, о доживљају, о сликама, поводом књижевног текста.</p> <p>Реченице/кратак текст погодан за диктирање.</p>				
--	--	--	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – примењује основна правописна правила; – пише читко и уредно; – писмено одговара на постављена питања; – спаја више реченица у краћу целину; – пише реченице по диктату примењујући основна правописна правила; – гласно чита, правилно и са разумевањем; – тихо чита (у себи) са разумевањем прочитаног; – проналази информације експлицитно изнете у тексту. 		<p>Читање</p> <p>Књижевни текстови.</p> <p>Текстови са практичном наменом: позивница, упутство, списак за куповину и др.</p> <p>Нелинеарни текстови: текст у табели, распоред часова, стрип, улазница и др.</p> <p>Информативни текстови:</p> <p>1. уџбенички: Милан Шипка, Буквар; текстови о знаменитим личностима српске културе;</p> <p>2. вануџбенички: о правилима учтивог понашања (бонтон); о месту у којем ученици живе; о животињама итд.</p>				
<p>УКУПНО 180 часова</p>			7 7	2 1	76	6

Разред: **I**

Наставни предмет: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК					
ЦИЉ	<p>Циљ наставе енглеског језика у првом разреду је оспособљавање ученика да на енглеском језику комуницирају у усменом облику, на основном нивоу, о темама из њиховог непосредног окружења, као и подстицање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика и олакшавање разумевања других и различитих култура и традиција. Стимулише критичко и креативно мишљење, радозналост и истраживачки дух и омогућава одговарајући социјални и интелектуални развој ученика</p>					
РАЗРЕД	ПРВИ					
ГОДИШЊ И ФОНД						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>Ученици су у стању да у усменој комуникацији:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поздраве и отпоздраве примењујући најједноставнија језичка средства; - разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације 	<p>1. Introduction Увод Поздрављање и представљање..</p>	<p>Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:</p>	1			
<ul style="list-style-type: none"> - представе себе и другог; - поздраве и отпоздраве примењујући једноставна 		<p>2. Welcome to Happy House! Добродошли у</p>				

<p>језичка средства; -разумеју јасно постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - разумеју и користе формалне и неформалне поздраве и поштују устаљена правила учтивости.</p>	<p>срећну кућу! Поздрављање; представљање себе и других; давање и тражење информација о другима.</p>	<p><i>morning / afternoon. Goodbye. See you!; Here's a window/roof/floor; Come in! What's the matter?;</i> песме и приче које се односе на тему.</p>				
<p>- препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју позив и реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе који се односе на количине; поставе питања и саопште количине једноставним језичким средствима; - разумеју и реагују на кратке налоге; - упуте кратке налоге; - прикладно упуте, прихвате/одбију позив.</p>	<p>3. Pens and pencils Пенкала и оловке Описивање предмета; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање количина; разумевање и давање једноставних налога.</p>	<p>Речи којима се именују предмети из учионице и школски прибор; бројеве до 10; језичке структуре и изразе-<i>What's this? It's a.... Is it a... ? Yes, it is/No, it isn't. There's a (book). This is my bag. How many (pencils)? Five (pencils). Three and one more is four. Clap. Look. Come on everybody! Do the conga. Dance with me. Yes. No. Thank you;</i> песме и приче које се односе на тему.</p>	3	3	2	1
<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему;</p>	<p>4. Come and play Дођи да се играмо</p>	<p>Речи којима се именују играчке, боје и облици; језичке структуре и изразе <i>What's this? It's a car/doll/ drum... What colour is the (train) It's blue/green.... How many green (dolls)? Four green dolls.</i></p>	3	3	2	1

<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју позив на заједничку активност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - певају дечје песме одговарајућег садржаја; - прикладно упуте, прихвате/одбију позив. 	<p>Описивање предмета; позив на заједничку активност; изражавање количина; изражавање упутстава и налога.</p>	<p><i>It's a square/triangle/circle. How many red triangles? Three red triangles. Let's have fun! Beat the drum/play the guitar/ fly a plane/drive a car; Please, be quiet! Stop it!</i> песме и приче које се односе на тему.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставне описе места и реагују на њих; - опишу место користећи једноставна језичка средства; - уоче сличности и разлике у начину живота у школама 	<p>5. Culture: School time Култура – Време је за школу Описивање места.</p>	<p>Речи којима се именују предмети за личну употребу у школи; језичке структуре и изразе <i>What's in your classroom? There's a bag/lunchbox...</i></p>			1	

у ВБ и код нас.						
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - уоче сличности и разлике у начину прославе Божића и Нове године у ВБ и код нас; - певају традиционалне, дечје Божићне песме. 	<p>6. Happy Christmas! Срећан Божић! Честитање; изражавање жеља</p>	<p>Изразе и речи које се односе на Божић и честитање Божића и Нове године - <i>a Christmas tree/fairy/bell /star, MerryChristmas. HappyNewYear. Look!</i> језичку структуру за изражавање жеља - <i>What do you want? I want...</i>; Божићну причу и песмицу <i>We wish you a merry Christmas.</i></p>	1	1	1	
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју и реагују на једноставне савете и упозорења; 	<p>7. Dressing up Облачење Описивање предмета; изражавање количина; изражавање допадања; исказивање савета и упозорења</p>	<p>Изразе и речи којима се именују делови одеће; језичке структуре и изрази којима се описују предмети и изражавају количине <i>Where's my hat/jumper/skirt/ shoe /T-shirt/sock?; This is my black/grey/ purple/white T-shirt. How many orange T-shirts? Four orange T-shirts</i>, којима се изражава допадање-<i>This is my favourite (T-shirt). What's your favourite (T-shirt)?</i>, којима се дају савети и упозорења и реагује на њих - <i>Put on/Take off your (hat). Don't forget your (hat). Be careful! Here you are. Thank you</i>; приче и песме које се односе на тему.</p>	3	3	2	1

<ul style="list-style-type: none"> - упуте кратке савете и упозорења; - поштују правила учтиве комуникације-адекватно реаговање на савете и упозорења. 						
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и одговоре на питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање; - разумеју позив и на заједничку активност и реагују на њега; упуте позив на заједничку активност; - разумеју и реагују на кратке налоге; 	<p>8. Happy birthday Срећан рођендан Честитање; изража- вање количина и поседовања; позив на заједничку активност; изражавање упутстава и налога; давање основних информација о себи.</p>	<p>Речи којима се именују предмети везани за рођендан - <i>a balloon, a present, a badge, a cake, a card, a candle...</i>; језичке структуре <i>What have you got? I've got a (present). How many candles on your cake? How old are you? Are you (six)? I'm seven (years old). What's that? Is that a radio? Is it a green pencil? (Let's) jump / dance / shake / clap. Stamp your feet. Come and see. Open it;</i> честитање рођендана <i>Happy birthday to you!</i>; приче и песме које се односе на тему.</p>	3	3	2	1

<ul style="list-style-type: none"> - дају кратке налоге; - разумеју јасно постављена питања личне природе и одговоре на њих; - постављају једноставна питања личне природе; - уоче сличности и разлике у начину прославе рођендана; - певају рођенданску песму и играју рођенданске игре. 						
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава допадање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава допадање; - уоче сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас. 	<p>9. Culture: Good morning! Добро јутро! Изражавање допадања; описивање појава.</p>	Речи којима се именују храна и пиће; језичке структуре и изразе <i>What's for breakfast? What's your favourite breakfast? My favourite breakfast is...</i>	1			
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и одговоре на 	<p>10. Happy Easter! Срећан Ускрс! Честитање; изражавање количине.</p>	Изразе и речи које се односе на Ускрс - <i>Happy Easter. It's Easter Day. It's an Easter egg/a rabbit/chicken/basket.</i> језичку структуру <i>How many eggs in Anna's basket?</i> песме и приче које се односе на тему.	1	1		

<p>питања која се односе на количине; поставе питања која се односе на количине;</p> <ul style="list-style-type: none"> - уоче сличности и разлике у начину прославе Ускрса у ВБ и код нас; - певају традиционалне, дечје Ускршње песме. 						
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју исказе у вези са свакодневним радњама и способностима и реагују на њих; - изражавају свакодневне активности и способности једноставним језичким средствима; - разумеју и реагују на кратке налоге; - дају кратке налоге; - разумеју и дају кратке описе појава; - разумеју животне навике у ВБ. 	<p>11. Bathtime Време за купање Изражавање свако-дневних радњи и способности; разумевање и давање једноставних налога; описивање појава.</p>	<p>Речи којима се именује прибор за личну хигијену и температурне разлике; језичке структуре и изразе <i>I wash my face / brush my teeth... every day. Wash your hands. Dry your hair. Here's my/your shampoo/soap/towel/toothbrush / duck/hairbrush. Can you click your fingers/wink your eyes/touch your toes...? Yes, I can. / No, I can't. Wash your face! Dry your hair! It's hot/cold/warm;</i> песме и приче које се односе на тему.</p>	3	3	2	1
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе за изражавање 	<p>12. Animal friends Животиње пријатељи Изражавање</p>	<p>Речи којима се именују кућни љубимци и дивље животиње; језичке структуре и изразе <i>Do you like (cats)? Yes, I do. / No, I don't. There's a dog in the kitchen. Where's Otto? On the chair/on the bed. Where do tigers live? On land. In water. Oh, what's the matter. Don't cry. It's OK. I'm happy/sad;</i> приче и песме које се</p>	3	3	2	1

<p>допадања/недопадања и реагују на њих;</p> <ul style="list-style-type: none"> - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - разумеју исказе везане за појаве – научне чињенице и реагују на њих; - исказују научне чињенице најједноставнијим језичким средствима; - разумеју свакодневне исказе који се односе на изражавање осећања; - изразе своја осећања једноставним језичким средствима; - разумеју сличности и разлике у односу људи према живом и неживом свету у ВБ и код нас. 	<p>допадања/недопадања; исказивање положаја у простору; исказивање једноставних научних чињеница; изражавање потреба и осећања.</p>	<p>односе на тему.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне описе и исказе који се односе на описивање положаја у простору и реагују на њих; - траже и дају једноставне 	<p>13. Culture: Party time! Време је за забаву! Описивање места и положаја у простору</p>	<p>Речи којима се именују одевни и други украси за рођендан, храна, пиће и играчке; предлоге за место – <i>in, on, under, behind, next to, in front of</i>; језичке структуре и изразе <i>I can see party hats/balloons/presents/a birthday cake. Where's the toy car? It's under the bed. Where's the doll? It's on the table;</i> рођенданске песме и игре.</p>			1	

<p>исказе који се односе на положај предмета у простору; - уоче сличности и разлике у начину прославе рођендана у ВБ и код нас (уобичајени поклони, украси, послужења и забава).</p>						
<p>УКУПНО</p>			<p>2 5</p>	<p>2 3</p>	<p>1 7</p>	

Разред: **I**

Наставни предмет: **МАТЕМАТИКА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Математика					
ЦИЉ	Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.					
РАЗРЕД	први					
ГОДИШЊИ ФОНД	180					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – одредђује међусобни положај предмета и бића и њихов положај у односу на тло; – упоређује предмете и бића по величини; – уочава и именује геометријске облике предмета из непосредне околине; 	ГЕОМЕТРИЈА	<p>ПОЛОЖАЈ, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК ПРЕДМЕТА</p> <p>Просторне релације.</p> <p>Величина предмета и бића.</p> <p>Геометријска тела: лопта, коцка, квадар, ваљак, пирамида и купа.</p> <p>Геометријске фигуре: круг, правоугаоник, квадрат и троугао.</p> <p>ЛИНИЈЕ</p>	1	2	14	

<ul style="list-style-type: none"> – именује геометријска тела и фигуре; – групише предмете и бића са заједничким својством; – слаже и разлаже фигуру која се састоји од познатих облика; – разликује: криву, праву, изломљену, затворену и отворену линију; – црта праву линију и дуж помоћу лењира; 		<p>Права, крива и изломљена линија.</p> <p>Затворена и отворена линија.</p> <p>Тачка и линија. Дуж.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – броји унапред и уназад и са прескоком; – прочита, запише, упореди и уреди бројеве прве стотине и прикаже их на бројевној правој; – користи редне бројеве; – разликује парне и непарне бројеве, одреди највећи и најмањи број, претходника и следбеника; 	БРОЈЕВИ	<p>Бројање, писање и читање бројева.</p> <p>Приказивање бројева помоћу тачака на бројевној правој.</p> <p>Упоредивање бројева.</p> <p>Редни бројеви.</p> <p>Сабирање и одузимање бројева у оквиру 20 и приказивање на бројевној правој.</p> <p>Сабирање и одузимање бројева до 100 без прелаза преко десетице и приказивање на бројевној правој.</p> <p>Својства сабирања.</p>	5 7	1 1	73	5

<ul style="list-style-type: none"> – користи појмове: сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика; – сабира и одузима два једноцифрена броја не записујући поступак; – сабира и одузима до 100 без прелаза преко десетице; – раставља број на сабирке и примени замену места и здруживање сабирака ради лакшег рачунања; – решава текстуални задатак са једном операцијом; – разликује новчане апоене до 100 динара и упореди њихову вредност; – уочава правило и одреди следећи члан започетог низа; 		<p>Откривање непознатог броја у једнакостима с једном операцијом.</p> <p>Динар, кованице и новчанице до 100 динара.</p>				
---	--	---	--	--	--	--

<p>– прочита и користи податке са једноставнијег стубичног и сликовног дијаграма или табеле;</p>						
<p>– измери дужину задатом, нестандардном јединицом мере;</p> <p>– преслика тачке и фигуре у квадратној мрежи на основу задатог упутства.</p>	<p>МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</p>	<p>Мерење дужине нестандардним јединицама мере.</p>	<p>3</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	
<p>УКУПНО 180 часова</p>			<p>7 1</p>	<p>1 5</p>	<p>89</p>	<p>5</p>

Разред: **I**

Наставни предмет: СВЕТ ОКО НАС

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Свет око нас</i>					
ЦИЉ	Циљ учења предмета свет око нас је стеупознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.					
РАЗРЕД	<i>први</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>– препознаје и исказује радост, страх, тугу и бесуважавајући себе и друге;</p> <p>– правовремено и примерено ситуацији исказује своје основне животне потребе: безахраном, водом и одласком у тоалет;</p> <p>– понаша се тако да уважава</p>	Ја и други	<p>Основна осећања (радост, страх, туга и бес).</p> <p>Основне животне потребе (дисање, храна, вода, спавање и потреба за тоалетом).</p> <p>Сличности и разлике по полу, старости, способностима и интересовањима.</p>	7	1	2	

азличитостисвојихвршња ка и другихљуди;						
<p>– придржаваседоговорених правилапонашања у школи и прихватапоследичеакоих прекрши;</p> <p>– сарађујесавршњацима у заједничкимактивностима ;</p>	<p>Породичним, школа</p>	<p>Групељуди: породица, школсказаједница, разред, одељење, суседи.</p> <p>Права и обавезечлановагрупа.</p> <p>Правилапонашањапојединаца и групе.</p> <p>Празници: породични, школски.</p>	2	1	2	
<p>– одржаваличнухигијену и адекватносеодева у циљуочувањаздравља;</p> <p>– чувасвоју, школску и имовинудругих;</p> <p>– пратиинструкцијеодрасли х у опаснимситуацијама: поплава, земљотрес, пожар;</p> <p>– својимречимаописујепри мернекеопаснеситуацијеи зсвогнепосредногкруже ња;</p>	<p>Здравље и безбедност</p>	<p>Здравначинживота: становање, одевање, исхрана, личнахигијена, рад, одмор.</p> <p>Безбеднопонашање у саобраћајунапутоудкућедошколе (кретањеулицомса и безтротоара, прелажењепрекоулице, безбедноместозаигру).</p> <p>Опаснеситуацијепоживот, здравље и околину, превенција и правилнопонашање (у дому и школскојсредини, саобраћају, токомприроднихнепогода).</p>	3	1	2	

<p>– примењује правила безбедног понашања на путу од кућа у школу и приликом кретања улицама и без тротоара и преласка улице;</p>						
<p>– сналазисе у простору помоћу просторних одредница: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичних објеката;</p> <p>– одређује време својих активности помоћу временских одредница: деловидана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра;</p>	<p>Оријентација у простору и времену</p>	<p>Кретање и сналажење у простору у односу на просторне одреднице: напред-назад, лево-десно, горе-доле и карактеристичне објекте.</p> <p>Сналажење у времену у односу на временске одреднице: деловидана, обданица и ноћ, дани у недељи, пре, сада, после, јуче, данас, сутра, прекјуче, прекосутра.</p>	5	2	1	
<p>– посматрањем и опипавањем предмета одређује својства материјала: тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко;</p>	<p>Човек ствара</p>	<p>Човек ради и ствара (материјали и средства за рад, производи људског рада).</p> <p>Материјализација предмета (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина) и њихова својства (тврдо-меко, провидно-непровидно, храпаво-глатко).</p>	2	1	1	

<p>– учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;</p> <p>– разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;</p>						
<p>– учествује у извођењу једноставних огледа којима испитује природне феномене;</p> <p>– разликује природу од производа људског рада на примерима из непосредног окружења;</p> <p>– препознаје облик појављивања воде у непосредном окружењу: потоци, реке, баре, језера;</p> <p>– препознаје изглед земљишта у непосредном окружењу: равница, брдо, планина;</p> <p>– идентификује биљке и</p>	<p>Разноврсност природе</p>	<p>Сунчева светлост и топлота.</p> <p>Основна својства ваздуха: провидност, мирис, кретање.</p> <p>Облици појављивања воде: потоци, реке, баре, језера, киша, снег.</p> <p>Облици појављивања воде у непосредном окружењу.</p> <p>Основна својства воде: укус, мирис, провидност, растварање једине материјале.</p> <p>Изглед земљишта: равница, брдо, планина.</p> <p>Изглед земљишта у непосредном окружењу.</p> <p>Основна својства земљишта: боја, растреситост, влажност;</p> <p>Карактеристичне биљке и животиње у непосредном окружењу.</p> <p>Изглед и деловитела биљака.</p> <p>Изглед и деловитела животиња на примерима сисара, птица, риба,</p>	26	8	3	2

<p>животиње из непосредног окружења на основу њиховог пољашњег изгледа;</p> <p>–</p> <p>уочава разноврсност биљака и животиња на основу пољашњег изгледа;</p> <p>– препознаје главу, труп, руке и ноге као делов тела и њихову улогу у његовом свакодневном животу;</p> <p>–</p> <p>препознаје улогу чула вида, слуха, мириса, укуса и додира у његовом свакодневном функционисању и сазнавању окружења;</p> <p>– штеди воду и одлаже отпад на предвиђеном месту;</p> <p>– понаша се тако да не угрожава биљке и животиње у непосредном окружењу;</p> <p>– повезује резултате учења</p>		<p>инсеката.</p> <p>Човеково тело – делов тела (глава, труп, руке и ноге) и чула (вида, слуха, укуса, мириса и додира).</p> <p>Значај воде, ваздуха, земљишта, сунчеве светлости и топлоте за живот биљака, животиња/човека.</p> <p>Одговоран однос човека према животној средини (штедња воде, одлагање отпада на предвиђеном месту, брига о биљкама и животињама).</p>				
---	--	--	--	--	--	--

и радасауложенимтрудом.					
УКУПНО 72 часа			45	14	11 2

Разред: **I**

Наставни предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ЛИКОВНА КУЛТУРА					
ЦИЉ	Циључењапредметаликовнакултураједасеученик, развијајућистваралачкомишљење и естетичкекритеријумекрозпрактичнирад, оспособљавазакомуникацију и даизграђујепозитиванодноспремакултури и уметничкомнаслеђусвог и другихнарода.					
РАЗРЕД	<i>први</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
– описује, својимречима, визуелнекарактеристикепокоји мапрепознајеоблике и простор; –упоређујесвојеутиске и утискедругих о уметничкимделима, изгледуобјеката/предмета и облицимаизприроде и окружења;	ЛИКОВНА КУЛТУРА И ОКРУЖЕЊЕ	Простор. Отворени и затворенипростор, природа и просторкојијечовекобликовао. Карактеристичневизуелнеодликепокојимасепрепознајеврстапростора. Значајчувањаспоменикаиизначајнихобјеката у најближемокружењу. Значајуређењапростора у комеученикборави. Установекултуре (биоскоп, музеј, галерија, позориште, библиотека...). Правилапонашања и облачења у различитимустановамакултуре, договоренаправилапонашања.	4		4	
– одређује, самостално и у сарадњисадругима, положајоблика у простору и у равни;	ОДНОСИ У ВИДНОМ ПОЉУ	Облици. Облициизприроде, облицикојејествориочовек, правилни и неправилниоблици. Својстваоблика (цело, део, велико, мало, високо, ниско, краће, дуже, уско, широко, светло, тамно, обојено, безбојно, једнобојно, шарено, меко, тврдо, глатко, храпаво, обло, рогљасто).	4		4	

<p>– цртана различитим подлогама и форматима папира;</p>		<p>Положај облика у простору и у равни (горе, доле, између, испод, у, на, испред, иза, усправно, положено, косо, лево, десно).</p> <p>Кретање. Покретни и непокретни облици. Кретање бића и машина. Смер кретања облика (налево, надесно, нагоре и надоле). Безбедност у саобраћају – илузија величине покретних и непокретних објеката у односу на удаљеност до посматрача.</p> <p>Светлост и сенка. Природни и вештачки извори осветљења. Промена осветљености у току дана. Изглед облика и сенке у зависности од осветљења.</p>				
<p>користим материјал и прибор у складу са инструкцијама;</p> <p>– обликује једноставне фигуре од неког материјала;</p> <p>– бира, самостално, начин спајања најмање два материјала;</p> <p>– преводи једноставне појмове и информације у ликовни рад;</p> <p>– изражава, материјалом и техником поизбору, своје замисли, доживљаје, утиске, сећања и опажања;</p>	<p>ОБЛИКОВАЊЕ</p>	<p>Материјал и прибор. Поступци правилног и безбедног руковања и одржавања материјала, прибора и радне површине, значај одржавања хигијене и безбедног руковања прибором.</p> <p>Обликовање скулптуре. Обликовање меких материјала поступком додавања. Спајање разноврсних материјала.</p> <p>Обликовање цртежа. Врстелинија (отворена, затворена, права, крива, светла, тамна, широка, уска, дугачка, кратка, непрекинута, непрекидана, груба, нежна, спирална, таласаста, степенаста...). Изражајна својства линија у односу на материјал и прибор.</p> <p>Обликовање слике. Боја природних облика и боја облика које је створио човек. Изражајна својства боје у односу на материјал и прибор.</p> <p>Преобликовање. Предмети и материјал погодни за преобликовање (оштећени предмети, амбалажа, остаци тканина...).</p>	6		6	

<p>– преобликује, самили у сарадњи с другима, употребне предмете најући им намену;</p>		<p>Различите информације као мотивација за стваралачки рад. Природа и непосредно окружење; машта и стварни догађаји; приче, песме и текстови из књига и часописа за децу и уџбеника, уметничка дела...</p>				
<p>– изражава познате појмове мимиком и покретом тела, без звука;</p> <p>– повезује одабрану установу културе са њеном наменом;</p> <p>– поштује договоре и правила понашања и облачења приликом посете установама културе.</p>	<p>СПОРАЗУМЕВАЊЕ</p>	<p>Читање визуелних информација. Илустрација у дечјим књигама и уџбеницима. Стрип. Цртани и анимирани филм – традиционално урађени (слободоручно обликовани или на цртаниликовани) и савремени (урађени у апликативном програму). Прича у цртаном и анимираном филму. Изглед места и ликова.</p> <p>Знак. Графички знак (ноте, слова и цифре), гестовни и звучни знак. Лепописање. Украсна слова.</p> <p>Традиција. Празници и украшавање.</p> <p>Невербално изражавање. Пантомима, игре, перформанс.</p>	<p>2</p>		<p>6</p>	
<p>УКУПНО 36 часова</p>			<p>16</p>		<p>20</p>	

Разред: **I**

Наставни предмет: **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	МУЗИЧКА КУЛТУРА					
ЦИЉ	Циљ учења предмета музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.					
РАЗРЕД	први					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
– објашњава својим речима аутиске о слушаном делу, особинетона, доживљај прегласне музике и њеног утицаја на тело и зашто је тишина важна; – разликује одабране звукове и тонове, певање/свирање; хор/један певач/група певача; оркестар/један свирач/група свирача, боју различитих певачких гласова и инструмената и музичке изражајне елементе;	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Уметничка музика у цртаним и анимираним филмовима. Однос звук – лик, музика – радња. Композиције које илуструју различита осећања. Звук и тон (извори). Звучитела (пулс, куцање срца, дисање...). Звучи из природе и окружења. Звучни знак (школско звоно, аутомобилска сирена...) Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак – дуг), јачина (гласан – тих), висина (висок – дубок). Тишина и одсуство звука. Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената.	11			

<p>– препознаје музички почетак и крај и понављање теме или карактеристичног мотива у слушаном делу;</p> <p>– повезује музичко дело у односу на његову блиску ситуацију, врсту гласа и боју инструмента са карактером дела;</p> <p>– поштује договорена правила понашања при слушању музике;</p> <p>– користи самостално или уз помоћ одраслих, доступне носаче звука;</p>		<p>Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар).</p> <p>Различити жанрови везани за ситуацију значајне за ученике (празници, приредбе, свечаности, рођендани, венчања, новогодишње и божићне песме...).</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Карактер дела и елементи музичке изражајности (условљеност).</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље.</p> <p>Носиоци звука (це-деплејер, емпе 3 плејер, рачунар...).</p>				
<p>– изговара у ритму уз покрет бројалице;</p> <p>– пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;</p> <p>– пева по слуху уз покрет народне песме, музичке игре;</p>	<p>ИЗВОЂЕЊЕ</p> <p>МУЗИКЕ</p>	<p>Изговор бројалице у ритму уз покрет – плескање, пуцкетање прстима, корачање, дланом о надлактицу, ударом о клупу.</p> <p>Звучне омотопеје и илустрације.</p> <p>Држање тела и дисање – правилан начин певања.</p> <p>Правилна дикција – изговарање брзалица и бројалица.</p> <p>Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.</p>	16		4	

<p>примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању;</p> <p>– свира послушно звучне омотоке и илустрације, ритмичку пратњу узбројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице у музичким грама;</p> <p>– повезује почетне тонове песама-модела и једноставних наменских песама са бојама, ритам са графичким приказом;</p> <p>– објашњава својим речима доживљај свог и туђе извођења;</p> <p>– учествује у школским приредбама и манифестацијама;</p>		<p>Певање песама уз покрет – песме у игру и народне песме.</p> <p>Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова узбоју (до-зелено, ре-браон, ми-жуто, фа-плаво и сол-црвено).</p> <p>Дечји ритмички инструменти и начини свирања њима.</p> <p>Свирање послушно пратње узбројалице и песме – пулс, ритам, груписање удара.</p> <p>Певање и извођење музичких гара уз свирање на дечји инструментима – песме у игру, дидактичке игре, музичке драматизације.</p> <p>Свирање инструменталних аранжмана на дечји ритмички инструментима и на алтернативним изворима звука.</p> <p>Свирање графички представљеног ритма.</p> <p>Музички бонтон.</p>				
<p>– правде дечји ритмички инструменте;</p> <p>– ствара звучне ефекте,</p>	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала.</p> <p>Стварање звукова из непосредне околине и природно спонтано или договореном импровизацијом.</p>	3		2	

<p>покретеу музику, мањуритмичку целину помоћу различитих извора звука, ритмичку пратњу уз бројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука, музичко питање и одговор на ритмичкимударљкама, једноставну мелодију на краћу текста; – бира премалитерарном садржају одговарајућу музичку садржај.</p>		<p>Креирање сопствених покрета у музику коју се изводи или слуша.</p> <p>Стварање звучних ефеката и једноставних ритмичких пратње користећи различите изворе звука.</p> <p>Бирање инструмената на основу звука и стварање једноставних ритмичких пратње уз бројалице, песме и музичке игре.</p> <p>Стварање мањих ритмичких целина на основу музичког искуства – изговором у ритму, различитим покретима, предметима и дечјим ритмичким инструментима.</p> <p>Стварање музичких питања и одговора на дечјим ритмичким инструментима у дијалогу.</p> <p>Стварање једноставне мелодије на краћу текста.</p> <p>Бирање познатих музичких садржаја, звучних омотапеја и илустрација за стварање звучне приче – праћење литерарног текста.</p>				
<p>УКУПНО 36 часова</p>			<p>30</p>		<p>6</p>	

Разред: **I**

Наставни предмет: **ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					
ЦИЉ	Циљ учења предмета физичко и здравствено васпитање је да ученику напређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
РАЗРЕД	<i>први</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	108					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>– примени једноставне, двоставне опште припремне вежбе (вежбе обликовања);</p> <p>– правилно изведе вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;</p>	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТ И	<p>Вежбе за развој снаге.</p> <p>Вежбе за развој покретљивости.</p> <p>Вежбе за развој издржљивости.</p> <p>Вежбе за развој брзине.</p> <p>Вежбе за развој координације.</p>	5	1	2	
<p>– комбинује и користи своје не моторичке вештине у игри и у свакодневном животу;</p> <p>– одржава равнотежу у различитим кретањима;</p>	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ	<p>Ходање и трчање</p> <p>Ходање:</p> <ul style="list-style-type: none"> – кратким корацима, – дугим корацима, – у различитом ритму, – ходање сареквизитом, – ходање са променом, правца и смера. 	33	7	5 0	2

<p>– разликује правилно од неправилног држањатела и правилно држителом;</p> <p>– примењује правилну технику дисања приликом вежбања;</p> <p>– изводи кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу;</p> <p>– игра дечји и народни плес;</p> <p>– користи основну терминологију вежбања;</p> <p>– поштује правила понашања на просторима за вежбање;</p> <p>– поштује мере безбедности током вежбања;</p> <p>– одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање;</p> <p>– поштује правила игре;</p>		<p>Техника трчања:</p> <ul style="list-style-type: none"> – трчање преко препрека, – трчање са променом правца и смера, – брзо трчање 20 m са стартом из различитих почетних положаја, – игра са коришћењем научених облика ходања и трчања. <p>Скакања и прескакања</p> <p>Поскоци у месту. Поскоци у кретању.</p> <p>Скакања удаљ. Скакања у вис. Прескакање дуге вијаче. Вежба скакања и прескакања у пором рукама. Игра уз коришћење различитих облика скакања и прескакања. Бацања и хватања Бацање лоптице из места у даљину и у циљ. Бацање лоптице из кретања. Бацање лопте у вис. Вођење лопте. Додавање лопте. Игра са вођењем, додавањем лопте и гађањем у циљ.</p> <p>Пузања, вишења, упори и пењања</p> <p>Пузања на тлу. Пењања. Провлачења.</p>				
---	--	---	--	--	--	--

– навијафер и бодриучеснике у игри;

– прихвати сопствену победу и пораз;

Вислежећи опружено.

Помицања улево и удесно у вису лежећем и вису слободном.

Упори.

Вежба натлу

Основни садржаји

Основни ставови и положаји.

Поваљка на леђима.

Ставна лопатицама (свећа).

Колутна предизчучња у чучањ.

Поваљка на стомаку.

Саставодна учених елемената.

Игреса у својим вежбама.

Проширени садржаји

Колутна задизчучња у чучањ, ниско супршину.

Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби.

Вежба равнотеже

Ходање по линији.

Ходање по шведској клупи.

Лаганотрчање на шведској клупи или ниској греди.

Кратак саставна линија обележена јонатлу, шведској клупи и ниској греди.

Вежбе

са реквизитима

Вежба обликовања са реквизитима.

Трчања, поскоци и скокови уз коришћење реквизита.

		<p>Дизање и ношење предмета и реквизитана различитена чине. Елементарне игре са реквизитима. Игре са ластишом.</p> <p>Плес и Ритмика</p> <p>Ходање и трчање са променом ритма, темпа и динамике уз плесак и уз музичку пратњу. Галоп напред. Дечији поскок. Њихање и кружење вијачом и литраком. Суножниско коки кроз вијачу са обртањем напред. Народно коло по избору.</p> <p>Полигони</p> <p>Комбиновани полигоноди усвојених вештина (вежби)</p>				
<p>– уредно одлаже својствари пре и након вежбања;</p> <p>– наведе деловесвог атлета и препозна њихову улогу;</p> <p>– уочи промену у расту код себе и других;</p> <p>– уочи разлику између здравог и болесног стања;</p> <p>– примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и</p>	<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>	<p>Култура вежбања и играња</p> <p>Основни термини у вежбању. Вежбање безбедно. Чувај своје и туђе ствари. Правила елементарних игара. Некадизгубим, а некада. победим. Навијам фер.</p> <p>Здравствено васпитање</p> <p>Упознај своје тело. Растемо. Видим, чујем, осећам.</p>	5	1	2	

<p>након вежбања;</p> <p>– одржаваличну хигијену;</p> <p>– учествује у одржавању простора у коме живи и борави;</p> <p>– схвати значај коришћења воћа у исхрани;</p> <p>– правилно се понаша за столом.</p>		<p>Моје здравље.</p> <p>Косвебрине о мом здрављу.</p> <p>Лична хигијена.</p> <p>Хигијена простора у коме живим.</p> <p>Хигијена простора у коме вежбам.</p> <p>Животна мирница и правилна исхрана.</p> <p>Заједно за столом.</p>				
<p>УКУПНО 108 часова</p>			43	9	54	2

Разред: **I**

Наставни предмет: **ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС (ВЕРОНАУКА)**

Наставне теме	Тип часа			Облици рада	Наставне методе	Наставна средства	Активност која доминира	Корелација са осталим предметима	Праћење напредовања ученика	Време праћења
	обр.	утв.	веж.							
Увод	-	1	-	фронтални, индивидуални	дијалошка, монолошка	учбеник	дискусија, слушање, уочавање, закључивање	српски језик, ликовна култура, музичка култура	сарадња, праћење активности, самосталности, креативности	у току часа
Бог је заједница личности Оца, Сина и Светог Духа. (биће као заједница, као љубав)	4	1	-	фронтални, индивидуални, групни	дијалошка, демонстративна, метода графичких радова, текстуална	радна свеска, постери, иконе, бојице	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, писање, цртање	српски језик, ликовна култура, свет око нас	сарадња, праћење активности, самосталности, креативности, радне свеске, цртежи	недељно, месечно, крај полугодишта
Црква је заједница свих људи	5	1	1	фронтални, индивидуални	дијалошка, демонстративна, текстуална,	радна свеска, иконе, бојице,	дискусија, слушање, уочавање, закључива	српски језик, ликовна култура,	сарадња, праћење активности, самосталнос	недељно, месечно, крај полугодишт

целе природе, кроз Христа са Богом					монолошка	фломастери, CD – дечја духовна музика	ње, певање	музичка култура	ти, креативност и, посета храму	а
Исус Христос је посредник између Бога и створене природе	2	1	-	фронтални, индивидуални	дијалошка, демонстративна, илустративна	радна свеска, бојице	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, писање, цртање	српски језик, ликовна култура, свет око нас	сарадња, праћење активности, самосталности, креативности	недељно, месечно, крај полугодишта
Бог је из љубави створио свет заједно са Сином и Духом	3	2	1	фронтални, индивидуални	дијалошка, монолошка, текстуална	радна свеска, темпере, иконе, фломастери, CD – светосавска музика	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, рецитованье, певање	српски језик, ликовна култура, музичка култура, свет око нас	сарадња, праћење активности, самосталности, креативности, посета храму	недељно, месечно, крај године
Човек као биће заједнице	3	1	-	фронтални, индивидуални	дијалошка, монолошка, текстуална	радна свеска, DVD– цртани филм	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, писање	српски језик, свет око нас	сарадња, праћење активности, самосталности, креативности, КВИЗОВИ	недељно, месечно, крај године

Човек је икона Божија (човек има својство да љубављу чини нешто да постоји, слично као што то чини Бог јер Бог све ствара љубављу)	5	-	-	фронтални, индивидуални	дијалoшка, монолошка, текстуална, илустративна	радна свеска, постери, иконе, CD – Литургија Св. Јована Златоустог	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, певање	српски језик, музичка култура	сарадња, праћење активности, самосталности, креативности, присуство на Литургији	недељно, месечно, крај године
Православна иконографија показује свет и човека у заједници са Богом	2	1	2	фронтални, индивидуални	дијалoшка, монолошка, текстуална, илустративна	хамер, фломастери, природни материјали, CD–духовна музика	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, певање, цртање	српски језик, ликовна култура, музичка култура, свет око нас	књижевно, музичко и ликовно стваралаштво ученика	недељно, месечно, крај године

Разред: **I**

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ					
ЦИЉ	Циљ учења програма грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.					
РАЗРЕД	<i>први</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>36 часова</i>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
-наводи у чему је успешан и у чему жели да напредује; – уочава међусобне разлике и сличности са другим ученицима у одељењу; – понаша се на начин који не угрожава потребе, права и осећања других; – препознаје код себе и других основна осећања;	ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у одељењу	Идентитет Косам ја? Наше ја кестране, у чему смо успешни, у чему бисмо волели да напредујемо. Таленти и интересовања која поседујемо. Наше сличности и разлике. Основна осећања (радост, страх, туга, бес) и како се препознају. Потребе и права Разлике између жеља и основних животних потреба. Права детета	12		2	

<p>– препознај пример поштовања и кршења права детета у свом окружењу, причама, филмовима;</p> <p>– преиспитуј своје поступке и прихвата данемора увек да буде у праву;</p> <p>– тражи помоћ у ситуацијама кршења својих и туђих права;</p>		<p>Кршење и заштита права</p> <p>Препознавање кршења права детета.</p> <p>Комесе обратити у ситуацијама кршења права детета.</p> <p>Одговорност према себи и другима.</p>				
<p>– разликуј добру и лошу комуникацију у сопственом искуству, ближем окружењу, књижевним делима, филмовима;</p>	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p>Одељење/група као заједница</p>	<p>Функционисање заједнице</p> <p>Одељење/група као заједница.</p> <p>Вредности одељења/групе – равноправност, одговорност, солидарност, поштовање и бригаа друге, толерантност, праведност, поштење.</p> <p>Уважавање различитости.</p> <p>Правила у одељењу/групи и њихова функција.</p> <p>Одлучивање у одељењу/групи.</p> <p>Одговорност деце и одраслих за функционисање заједнице</p>	6		2	
<p>комуницира слушајући саговорн</p>	<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ</p>	<p>Комуникација</p>	4		3	

<p>ика и тражиобјашњење оногаш тогера зуме;</p> <p>– слободно износим ишљење, образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да другима могу имати другачије мишљење;</p> <p>– сарађује и преузима различите улоге у групи/тиму;</p> <p>– договара се и одлучује у доношењу одељењских правила и да се понаша у складу са њима;</p> <p>– својим речима образлаже неопходност правила којима регулишу живот у заједници;</p> <p>– препознаје добрестранесвога одељења и оно што би требало променити/побољшати;</p> <p>– заједно са вршњацима и наставником учествује у решавању проблема у одељењу;</p>	<p>СВЕТУ Комуникација и сарадња</p>	<p>Слушање/неслушање.</p> <p>Кадрозговарамо држимосетеме.</p> <p>Изношење мишљења.</p> <p>Уважавање саговорника.</p> <p>Сарадња</p> <p>Групни рад, договарање и сарадња са вршњацима и одраслима.</p>				
<p>– учествује у изради плана једноставне акције;</p> <p>– са другима ученицима изводи</p>	<p>ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Акција одељења/г</p>	<p>Планирање и извођење једноставне акције у одељењу/групи</p> <p>Кораци у планирању и извођењу акције.</p>	6		1	

<p>идокументује једноставну акцију; – доприноси промоцији акције; – наједноставан начин вреднује изведену акцију.</p>	<p>рупе</p>	<p>Чим се поносимо и чим се не смо задовољни у одељењу. Избор теме/проблема/активности којом ћемо се бавити. Одређивање циља и израда плана акције – подела улога, договор о роковима, начин реализације. Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или панела, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чим се смо задовољни, шта је могло бити боље.</p>				
<p>УКУПНО 36 часова</p>			<p>28</p>		<p>8</p>	

Разред: **I**

Наставни предмет: ДИГИТАЛНИ СВЕТ

НАЗИВ ПРЕДМЕТА						
ЦИЉ	Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради њиховог оспособљавања за безбедну и правилну употребудигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развој алгоритамског начина размишљања.					
РАЗРЕД	<i>први</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА	36					
ИСХОДИ	ОБЛАС Т	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none">- наведе основна правила за коришћење дигиталних уређаја како не би угрозио здравље;- наведе неке од здравствених ризика везаних за прекомерно или неправилно коришћење дигиталних уређаја;- доведе у везу начин одлагања електронског отпада са загађењем животне средине;- наброји основне податке о личности;- објасни зашто саопштавање података о личности представља ризично понашање	Безбедно коришћење дигиталних уређаја	<p>Дигитални уређај и наше здравље (вид, положај тела, време пред екраном, дигитални уређај као отпад).</p> <p>Подаци о личности и њихова заштита при комуникацији помоћу дигиталних уређаја.</p> <p>Помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама којек омуницирају на неприхватљив начин.</p> <p>Одговорно руковање дигиталним уређајем (мере физичке заштите, коришћење лозинке).</p>	6	2	4	1 2

<p>при комуникацији помоћу дигиталних уређаја;</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује особе или институције којима се треба обратити за помоћ у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин; - наведе основне препоруке за руковање дигиталним уређајем на одговоран начин (примена мера 						
<ul style="list-style-type: none"> - анализира једноставан познати поступак/активност и предлаже кораке за његово спровођење; - протумачи симболе познатог/договореног значења и спроведе поступак описан њима; - уочи и исправи грешку у симболима израженом упутству (алгоритму), провери ваљаност свог решења и по потреби га поправи (самостално или сараднички); - доведе у везу алгоритам и понашање дигиталног уређаја 	Алгоритамски начин размишљања	<p>Разлагање проблема на мање целине.</p> <p>Осмишљавање корака који воде до решења једноставног проблема.</p> <p>Тумачење постојећих и креирање алгоритама изражених симболима.</p> <p>Уочавање и исправљање грешака у алгоритму.</p> <p>Тумачење понашања дигиталног уређаја у односу на приказани алгоритам</p>	7	1	2	10
УКУПНО			23	4	9	36

Разред: **II**

Наставни предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	српски језик						
ЦИЉ	Циљ наставе српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.						
РАЗРЕД	други						
ГОДИШЊИ ФОНД	180 часова						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> - разликује књижевне врсте: песму, причу, басну, бајку, драмски текст; - одреди главни догађај, време и место дешавања у прочитаном тексту; - одреди редослед догађаја у тексту; - уочи главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; - разликује стих и строфу; - уочи стихове који се римују; - објасни значење пословице и поуке коју уочава у басни; 	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија Народна песма: <i>Да вам певам што истина није/Мишија моба</i> Народна песма: <i>Мајка Јова у ружји родила/Санак иде низ улицу</i> Јован Јовановић Змај: <i>Пролећница/Хвала</i> Војислав Илић: <i>Први снег</i> Бранко Ћопић: <i>Огласи "Шумских новина" (одломци), Болесник на три спрата</i> Душан Радовић: <i>Лепо је све што је мало, Мама</i> Драган Лукић: <i>Школа, Равнотежа</i> Мирослав Антић: <i>Тајна</i> Душко Трифуновић: <i>Два јарца</i> Григор Витез: <i>Дохвати ми, тата, мјесец</i> Александар Сергејевич Пушкин: <i>Бајка о рибару и рибици (читање у наставцима)</i> Проза Народна прича: <i>Свети Сава, отац и син/Свети Сава и отац и мати са малим дететом</i> Народна прича: <i>Седам прUTOва</i>	47	15	6	2	

- наведе једноставне примере поређења из текстова и свакодневног живота;
- чита текст поштујући интонацију реченице/стиха;
- изражајно рецитије песму;
- изводи драмске текстове;
- износи своје мишљење о тексту;
- разликује основне делове текста (наслов, пасус, име аутора, садржај);

Народна басна: *Бик и зец/Коњ и магарац*
Доситеј Обрадовић: *Пас и његова сенка/Коњ и магаре*
Десанка Максимовић: *Бајка о лабуду*
Гроздана Олујић: *Шаренореп*
Градимиr Стојковић: *Деда Милоје*
Мирјана Стефановић: *Златне рибице не праве штету*
Ђани Родари: *Кад дедица не зна да прича приче*
Су Ју Ђин: *Свитац тражи пријатеља*
Феликс Салтен: *Бамби* (одломак по избору)

Драмски текстови

Александар Поповић: *Два писма*
Ана Миловановић: *Слатка математика*
Гвидо Тартаља: *Оцене*
Тоде Николетић: *Шума живот значи*

Популарни и информативни текстови

Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Доситеј Обрадовић (баснописац), Никола Тесла (приче из детињства), знаменита завичајна личност и др.)

ДОМАЋА ЛЕКТИРА

1. Избор из кратких народних умотворина (загонетке, пословице, брзалице, питалице, разбрајалице)
2. Ханс Кристијан Андерсен: *Принцеза на зрну грашкa, Царево ново одело, Девојчица са шибцима*
3. Десанка Максимовић: *Ако је веровати мојој баки, Прстен на морском дну, Бајка о трешњи, Сликарка зима, Како су пужу украли кућу, Три патуљка, Чика-Мраз, Божић-батини цртежи, Траве говоре бакиним гласом, Орашчићи-палчићи, Кћи вилиног коњица* (три бајке по избору ученика)
4. Љубивоје Ршумовић, избор из збирке песама *Ма шта ми рече (Једног дана, Др, Десет Љутих гусара, Ишли смо у Африку, Ако желиш мишице, Уторак вече ма шта ми рече, Има један, Телефонијада, Дете, Вуче вуче бубо лења, Вук и овца)*
5. Драгомир Ђорђевић, избор песама (*Кад сам био мали, Бабе су нам сјајне, Рецепт за dedu, Све су мајке, Ја сам био срећно дете, Једном давно ко зна када, Првоаприлска песма, Ми имамо машту, Тајанствена песма, Бити пекар то је*

		<p><i>сјајно, Успон једног лава, Стонога, Вештице су само трик)</i></p> <p>6. Избор из кратких прича за децу: Бранко Стевановић, <i>Прича из ормана</i>, Весна Видојевић Гајевић, <i>Бркљача</i>, Дејан Алексић, <i>Једном је један дечко зевнуо</i>.</p> <p>Књижевни појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - стих, строфа, рима; - народна успаванка; - басна; - бајка; - тема, место и време збивања, редослед догађаја; - главни и споредни лик (изглед, основне особине и поступци); - лица у драмском тексту за децу. 				
<ul style="list-style-type: none"> - разликује глас и слог и препозна самогласнике и сугласнике; - разликује врсте речи у типичним случајевима; - одређује основне граматичке категорије именица и глагола; - разликује реченице по облику и значењу; - поштује и примењује основна правописна правила; 	<p>ЈЕЗИК</p> <p>Граматика,</p> <p>правопис и</p> <p>ортоепија</p>	<p>Глас и слог; самогласници и сугласници.</p> <p>Врсте речи: именице (властите и заједничке); род и број именица; глаголи; глаголска времена: прошло, садашње, будуће време; потврдни и одрични глаголски облици; придеви (описни); бројеви (основни и редни).</p> <p>Реченице: обавештајне, упитне, заповедне и узвичне.</p> <p>Потврдне и одричне реченице.</p> <p>Велико слово: писање назива држава, градова и села (једночланих и вишечланих) и једночланих географских назива.</p> <p>Спојено и одвојено писање речи: писање речце <i>ли</i> и речце <i>не</i> уз глаголе.</p> <p>Интерпункција: тачка (на крају реченице и иза редног броја); две тачке и запета у набрајању; писање датума арапским и римским цифрама.</p> <p>Писање скраћеница: (мерне јединице и опште скраћенице <i>ОШ</i>, <i>бр.</i>, <i>итд.</i>, <i>стр.</i> и <i>нпр.</i>).</p>	23	10	5	2
<ul style="list-style-type: none"> - влада основном техником читања и писања латиничког текста; - пронађе експлицитно исказане информације у 	<p>ЈЕЗИЧКА</p> <p>КУЛТУРА</p>	<p>Друго писмо (латиница): штампана и писана слова.</p> <p>Разумевање прочитаног кроз одговоре на питања.</p> <p>План за препричавање кратких текстова (лирских, епских, драмских) састављен од уопштених питања.</p> <p>План описивања на основу непосредног посматрања.</p>	28	23	17	2

<p>једноставном тексту (линеарном и нелинеарном); - користи различите облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање, описивање; - правилно састави дужу и потпуну реченицу и споји више реченица у краћу целину; - учествује у разговору и пажљиво слуша саговорника; - изражајно чита ћирилички текст</p>		<p>Правописне вежбе: преписивање, диктат и самостално писање. Лезичке вежбе: загонетке, ребуси, укрштене речи, осмосмерке, асоцијације, састављање реченица, проширивање задатих реченица. Лексичко-семантичке вежбе: допуњавање реченица, опис бића и предмета. Сценско приказивање драмског/драматизованог текста.</p>				
<p>УКУПНО</p>	<p>180</p>		<p>98</p>	<p>48</p>	<p>28</p>	<p>6</p>

Разред: **II**

Наставни предмет: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

НАЗИВ ПР ЕДМЕТА	<i>енглески језик</i>					
ЦИЉ	<p>Циљ наставе и учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену комуникацију и стекне позитиван однос према други језицима и културама, као и према споственом језику и културном наслеђу.</p>					
РАЗРЕД	<i>други</i>					
ГОДИШЊ ИФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСО ВА			
			О	У	В	С
<p>Ученици умеју да: представе себе и другог; поздраве и отпоздраве примењујући једноставна језичка средства; препознају и именују предмете из непосредног окружења; разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; разумеју јасно</p>	<p>Introductory unit Hello again! Поздрављање и представљање; давање основних информација о себи; описивање предмета и исказивање положаја у простору, алфавет</p>	<p><i>Hi! Hello. Good morning/afternoon/evening/night. How are you? I'm fine, thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/tomorrow). Have a nice day/weekend! Thanks, same to you!</i></p> <p>(Интер)културални садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.</p> <p>Личне заменице у функцији субјекта- <i>I, you ...</i> Присвојни придеви- <i>my, your ...</i> Показне заменице- <i>this, that</i> Глагол <i>to be - the Present Simple Tense</i> Питања са <i>Who/What/How (old)</i></p>				

<p>постављена једноставна питања личне природе и одговоре на њих; постављају једноставна питања личне природе; разумеју и примењују устаљена правила учтиве комуникације.</p>		<p>Основни бројеви (1-20)</p> <p>(Интер)културални садржаји: Препознавање најосновнијих сличности и разлика у начину упознавања, представљања и размене основних личних података у нашој земљи и земљама енглеског говорног подручја.</p>				
<p>Ученици умеју да: препознају, именују и описују животиње из зоо врта ; разумеју једноставне описе и описују животиње једноставним језичким средствима; разумеју исказе у вези са способностима у ужем и ширем смислу и реагују на њих; изражавају способности у ужем и ширем смислу једноставним језичким средствима; траже информацију о туђим способностима и саопштавају шта он/она уме/не уме да ради</p>	<p>Playroom safari Описивање живих бића; изражавање способности</p>	<p>Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа</p> <p>Правилна множина именица: <i>leg - legs, arm - arms...</i> Неправилна множина основних именица: <i>foot - feet...</i></p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за описивање трнутних радњи.</p> <p>Modalni glagol <i>can</i> за изражавање способности.</p> <p>(Интер)културални садржаји: Школске активности, кућни љубимци и свет природе</p>				
<p>Ученици умеју да: препознају и именују предмете и појаве из</p>	<p>School time Описивање предмета и</p>	<p>Егзистенцијално <i>There is/are...</i></p> <p>Основни бројеви до 20.</p>				

<p>непосредног окружења и учионице; разумеју једноставне описе и опишу предмете користећи кратке, једноставне изразе у комбинацији боје и именице; разумеју једноставне исказе који се односе на количине; поставе питања и саопште количине једноставним језичким средствима; разумеју и упуте једноставне изразе за скретање пажње; разумеју, упуте и реагују на похвале; разумеју и препознају сличности и разлике у животу у школама у ВБ и код нас; поштују правила учтиве комуникације.</p>	<p>појава; изражавање количина, припадања, скретање пажње; похвале и захваљивање</p>	<p>Правилна множина именица. Питања са <i>How many</i>.</p> <p>(Интер)културални садржаји: Школско окружење</p> <p>Модални глаголи за изражавање- <i>can/may</i></p> <p>(Интер)културални садржаји: Правила учтиве комуникације</p> <p>Присвојни придеви <i>my, your...</i> <i>Have got</i> за изражавање припадања, поседовања</p> <p>(Интер)културални садржаји: Породица, пријатељи, кућни љубимци, играчке.</p>				
<p>Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју свакодневне исказе који се односе на изражавање осета; изражавају своје осете једноставним језичким средствима; разумеју једноставне исказе за изражавање</p>	<p>I'm hungry Изражавање потреба, осета; допадањане/допадања; исказивање упозорења, једноставних научних чињеница; описивање врста и порекла хране</p>	<p><i>The Present Simple Tense (be, want)</i></p> <p>(Интер)културални садржаји: Правила учтиве комуникације</p> <p><i>The Present Simple Tense</i> глагола <i>like/love</i>.</p> <p>(Интер)културални садржаји: Популарна храна и пиће, породица</p> <p>Егзистенцијално <i>There is/are...</i></p>				

<p>допадања/недопадања и реагују на њих;разумеју и реагују на једноставна упозорења; упућују кратка упозорења; разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; разумеју једноставне исказе везане за појаве – научне чињенице и реагују на њих; исказују научне чињенице најједноставнијим језичким средствима; уочавају сличности и разлике у начину исхране у ВБ и код нас.</p>						
<p>Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему;разумеју једноставне описе и опишу предмете из непосредног окружења једноставним језичким средствима; разуме и користи једноставне исказе којима се изражава припадање и поседовање, разумеју и</p>	<p>Culture: In my house Описивање предмета и места, исказивање положаја у простору, изражавање припадања</p>	<p>Егзистенцијално <i>There is/are...</i></p> <p>Прилози и предлози за изражавање положаја и просторних односа - <i>here, there, in, on, under</i></p> <p>Питања са <i>Where</i></p> <p>(Интер)културални садржаји: Култура становања: село, град</p> <p>Присвојни придеви <i>my, your...</i></p>				

<p>препознају сличности и разлике у животу ВБ и код нас; разумеју и примењују правила учтивога обраћања и ословљавања (формалног исказивања поштовања).</p>		<p><i>Have got</i> за изражавање припадања, поседовања</p>				
<p>Ученици умеју да: препознају и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе живих бића; описују жива бића једноставним језичким средствима; разумеју и изражавају исказе у вези са (урођеним) способностима и реагују на њих; разумеју и формулишу кратке исказе који се односе на чуђење; разумеју кратка упутства и налоге и реагују на њих; упућују кратка упутства и налоге; уочавају сличности и разлике у породичним односима у ВБ и код нас.</p>	<p>Happy faces</p> <p>Описивање живих бића; изражавање чуђења; изражавање (урођених) способности</p>	<p>Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа</p> <p>Егзистенцијално <i>There is/are...</i></p> <p>Правилна множина именица <i>leg - legs, arm - arms...</i> Неправилна множина основних именица: <i>foot - feet...</i></p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за описивање тренутних радњи.</p> <p>Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности.</p>				
<p>Ученици умеју да: препознају и именују просторије у кући и</p>	<p>My house</p> <p>Описивање места;</p>	<p>Егзистенцијално <i>There is/are</i></p>				

<p>места из непосредног окружења;разумеју једноставна питања и обавештења о положају у простору и реагују на њих; размењују информације о месту становања;уочавају сличности и разлике у изгледу стамбеног простора и култури становања у ВБ и код нас;поштују правила учтиве комуникације.</p>	<p>исказивање положаја у простору</p>	<p>Прилози и предлози за изражавање положаја и просторних односа- <i>here, there, in, on, under</i></p> <p>Питања са <i>Where</i></p>				
<p>Ученициумеју да: препознају и именују бића из непосредног окружења; разумеју једноставне описе места и описују их користећи једноставна језичка средства; разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; траже и пружају кратка и једноставна обавештења о положају у простору; уочавају сличности и разлике у изгледу стамбеног простора и култури становања у ВБ и код нас</p>	<p>Culture: In my garden Описивање бића, места; Исказивање положаја у простору</p>	<p>Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа Егзистенцијално <i>There is/are...</i> Правилна множина именица: <i>leg - legs, arm - arms...</i> Неправилна множина основних именица: <i>foot - feet...</i> <i>The Present Continuous Tense</i> за описивање тренутних радњи.</p> <p>(Интер)културални садржаји: Дечје песме и приче одговарајућег садржаја</p> <p>Прилози и предлози за изражавање положаја и просторних- <i>here, there, in, on, under</i></p> <p>Питања са <i>Where</i></p> <p>(Интер)културални садржаји: Култура становања: село,град</p>				
<p>Ученици умеју да: препознају</p>	<p>Summertime Описивање</p>	<p>Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа</p>				

<p>и именују појмове који се односе на тему; разумеју једноставне описе живих бића и описују их користећи једноставна језичка средства; разумеју и реагују на кратке налоге, упутства и упозорења; дају кратке налоге, упутства и упозорења; разумеју једноставна обавештења о метеоролошком времену и реагују на њих; траже и дају кратка и једноставна обавештења о метеоролошком времену; разумеју сличности и разлике у начину одевања вршњака у ВБ и код нас.</p>	<p>живих бића; исказивање метеоролошког времена</p>	<p>Егзистенцијално <i>There is/are...</i></p> <p>Правилна множина именица: <i>leg - legs, arm - arms...</i> Неправилна множина основних именица: <i>foot - feet...</i></p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за описивање тренутних радњи.</p> <p>(Интер)културални садржаји: Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.</p> <p><i>The Present Simple Tense</i> глагола <i>to be</i> Питања са <i>What</i></p> <p>(Интер)културални садржаји: јавни простор; типичан изглед места.</p>				
<p>Ученици умеју да: препознају и именују врсте активности на летњем распусту; описују тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; разумеју позив и реагују на њега; упућују позив на заједничку активност; разумеју једноставне исказе за изражавање расположења</p>	<p>Playtime Исказивање тренутних активности; позив на заједничку активност; исказивање расположења</p>	<p>Императив Присвојни придеви- <i>my, your...</i></p> <p>(Интер)културални садржаји: Поштовање основних норми учтивости; дечје песме одговарајућег садржаја.</p> <p>(Интер)културални садржаји: Прикладно прихватање и одбијање позива; прослава рођендана, игре, забава и разонода</p>				

<p>(емпатије и забринутости) и реагују на њих; изражавају расположење (емпатију и забринутост) једноставним језичким средствима; уочавају сличности и разлике у начину провођења летњег распуста у ВБ и код нас.</p>						
<p>Ученици умеју да: разумеју једноставне честитке и одговоре на њих; упућују једноставне честитке; уочавају сличности и разлике у начину прославе Божића код нас и у ВБ; повезују садржаје других наставних предмета са енглеским језиком; поштују правила учтиве комуникације.</p>	<p>Festivals/Holidays Bonfire night Christmas at school Честитање</p>	<p>(Интер)културални садржаји: Најзначајнији празници и начин обележавања прославе и честитања; пригодне дечје песме и и игре</p>				

Разред: **II**

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	математика						
ЦИЉ	<p>Циљ учења предмета <i>математика</i> је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основна даља развојна математичка појмова.</p>						
РАЗРЕД	други						
ГОДИШЊИ ФОНД	180 часова						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> - одреди десетице најближе датом броју; - усмено сабира и одузима бројеве до 100; - користи појмове чинилац, производ, дељеник, делилац, количник, садржалац; - примени замену места и здруживање сабирака и чинилаца ради лакшег рачунања; - усмено множи и дели у 	БРОЈЕВИ	<p>Први део</p> <p>Сабирање и одузимање са преласком. Замена места и здруживање сабирака.</p> <p>Веза сабирања и одузимања.</p> <p>Једначине са једном операцијом (сабирање или одузимање).</p> <p>Римске цифре I, V, X, L, C</p> <p>Други део</p> <p>Множење и дељење (таблично)</p> <p>Нула и јединица као чиниоци; нула као дељеник.</p>	55	50	36	4	

<p>оквиру прве стотине; - израчуна вредност бројевног израза са највише две операције; - реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; - одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; - одреди делове (облика $\frac{1}{n}$) дате величине; - изрази одређену суму новца преко различитих апоена; - прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама; - прикаже мањи број података у табlici и стубичастим дијаграмом; - уочи правило и одреди следећи члан започетог низа;</p>		<p>Замена места и здруживање чинилаца.</p> <p>Трећи део</p> <p>Редослед рачунских операција. Множење и дељење збира и разлике бројем. Вега множења и дељења. Једначине са једном операцијом (множење или дељење). Бројевни изрази. Формирање израза на основу реалистичних ситуација.</p> <p>Разломци облика $\frac{1}{n}$, $1 \leq n \leq 10$, визуелно и симболичко представљање.</p>				
<p>- разликује дуж, полуправу и праву; - одреди дужину изломљене линије (графички и рачунски); - одреди обим геометријске фигуре; - нацрта правоугаоник, квадрат</p>	<p>ГЕОМЕТРИЈА</p>	<p>Први део</p> <p>Дуж, права и полуправа. Тачка и права. Отворена и затворена изломљена линија. Графичко надовезивање дужи. Дужина изломљене линије. Обим геометријских фигура без употребе формула.</p>	<p>8</p>	<p>7</p>	<p>5</p>	<p>2</p>

<p>и троугао на квадратној мрежи и тачкастој мрежи;</p> <ul style="list-style-type: none"> - очи подударне фигуре на датом цртежу; - очи симетричне фигуре; - допуни дати цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву; 		<p>Други део</p> <p>Цртање правоугаоника, квадрата и троугла на квадратној мрежи, на тачкастој мрежи.</p> <p>Симетричне фигуре.</p> <p>Подударност фигура (интуитивно).</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - изрази дужину у различитим јединицама за мерење дужине; - измери дужину дужи и нацрта дуж дате дужине - чита и запише време са часовника; - користи јединице за време у једноставним ситуацијама 	<p>МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</p>	<p>Мерење дужине стандардним мерним јединицама (m, dm, cm).</p> <p>Мерење времена (дан, месец, година, час, минут).</p>	5	3	4	1
<p>Укупно</p>	<p>180</p>		68	60	45	7

Разред: **II**

Наставни предмет: [СВЕТ ОКО НАС](#)

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Свет око нас					
ЦИЉ	Циљ учења предмета <i>свет око нас</i> јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.					
РАЗРЕД	други					
ГОДИШЊИ И ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
- идентификује групе људи којима припада и своју улогу у њима; - оствари права и изврши обавезе у односу на правила понашања у групама којима припада;	Насеље са ОКОЛИНОМ	Други и ја Групе људи: родбина, (ван)школска заједница, становници насеља. Права и обавезе чланова група. Однос потреба и жеља. Правила понашања појединаца и група. Породични, школски и празници насеља.	7	4		1

<ul style="list-style-type: none"> - се понаша тако да уважава различитости других људи; - прихвати последице када прекрши правила понашања групе; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - разликује потребе од жеља на једноставним примерима из сопственог живота; - препозна грб, заставу и химну Републике Србије и примерено се понаша према симболима; - одреди тип насеља на основу његових карактеристика; - повеже личну хигијену, боравак у природи, физичку активност и разноврсну исхрану са очувањем здравља; - одржава личну хигијену - руку, зуба и чулних органа; - примени правила културног и безбедног понашања у саобраћају и превозним средствима у насељу са околином; - безбедно поступа пре и током временских непогода; 		Култура живљења	<p>Симболи Републике Србије: грб, застава и химна. Типови насеља: село, град. Здрав начин живота: хигијена тела, разноврсна исхрана, број оброка, боравак у природи и физичка активност. Врсте саобраћаја (копнени, водни и ваздушни и одговарајућа превозна средства). Безбедно понашање у саобраћају у насељу (кретање улицом и путем без тротоара, прелажење улице и пута без пешачког прелаза). Правила понашања у превозним средствима (аутомобил и јавни превоз). Временске непогоде (олуја, град, мећава) и безбедно понашање у затвореном и на отвореном простору.</p>	10	5		1
---	--	----------------------------	--	----	---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> - истезањем, савијањем и сабијањем одреди својства материјала; - одабере материјале који својим својствима највише одговарају употреби предмета; - пронађе нову намену коришћеним предметима; 		Човек ствара	<p>Материјали (дрво, камен, метал, стакло, гума, пластика, папир, тканина, глина/пластелин) и производи људског рада. Еластичност материјала.</p> <p>Својства материјала одређују њихову употребу.</p> <p>Нова намена предмета направљених од различитих материјала.</p> <p>Занимања људи у граду и селу.</p>	4	2		1
<ul style="list-style-type: none"> - пронађе тражени објекат у насељу помоћу адресе/карактеристичних објеката; - именује занимања људи у свом насељу са околином; - одреди време помоћу часовника и календара користећи временске одреднице: сат, дан, седмицу, месец, годину; - забележи и прочита податке из личног живота помоћу ленте времена; - разликује облике рељефа у свом насељу и околини; - разликује облике и делове површинских вода у свом насељу и околини; 		Кретање и оријентација у простору и времену	<p>Различити облици кретања тела (хода, скаче, трчи, пада, лети, плива, котрља се, клизи).</p> <p>Утицај облика тела, подлоге и средине на кретање по равној подлози и пређено растојање тела.</p> <p>Сналажење у насељу помоћу адресе (улица, кућни број) и карактеристичних објеката.</p> <p>Сналажење у времену у односу на временске одреднице: минут, сат, дан, седмица, месец, година, датум, годишња доба.</p> <p>Средства за мерење времена: часовник, календар, лента времена.</p> <p>Рељеф и облици рељефа: узвишења, (брдо, планина) удубљења (долине, котлине) и равнице.</p> <p>Рељеф у насељу и околини.</p> <p>Облици појављивања воде: површинске воде (текуће, стајаће) и њихови делови (извор, ток, корито, обала).</p> <p>Површинске воде у насељу и околини.</p>	11	5		1

<ul style="list-style-type: none"> - идентификује заједничке особине живих бића на примерима из окружења; - повеже делове тела живих бића са њиховом улогом/улогама; - разврста биљке из окружења на основу изгледа листа и стабла; - разврста животиње из окружења на основу начина живота и начина исхране; - наведе примере који показују значај биљака и животиња за човека; - штедљиво троши производе које користи у свакодневним ситуацијама; - разврста отпад на предвиђена места; - негује и својим понашањем не угрожава биљке и животиње у окружењу; - препозна примере повезаности живих бића са условима за живот; - повеже промене у природи и активности Људи са годишњим добима; - изведе једноставне огледе пратећи упутства; - повеже резултате рада са уложеним трудом. 		Разноврсност природе	<p>Заједничке особине живих бића (дисање, исхрана, раст, остављање потомства).</p> <p>Функције (улога) делова тела живих бића.</p> <p>Разноврсност биљака у окружењу (зеласте и дрвенасте; лишћарске и четинарске).</p> <p>Разноврсност животиња у околини (домаће и дивље; биљоједи, месоједи и сваштоједи).</p> <p>Значај биљака и животиња за човека.</p> <p>Улога човека у очувању природе (штедња производа који се користе у свакодневном животу, разврставање отпада на предвиђена места, брига о биљкама и животињама).</p> <p>Сунчева светлост и топлота, вода, ваздух и земљиште - неопходни услови за живот.</p> <p>Промене у природи и активности људи у зависности од годишњих доба.</p>	12	7		1
Укупно	72			44	23		5

Разред: **II**

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ЛИКОВНА КУЛТУРА						
ЦИЉ	Циљ наставе и учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу својих и других народа.						
РАЗРЕД	други						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> - користим материјали и прибор на беду одговоран начин; - изрази, одабрам материјалом и техник ама своје емоције, машту, сећања и замисли; - користи једноставне информације одабрам ликовна дела као подстицај за стваралачки рад; - изражава, светлим и тамним бојама, свој доживљај уметничког дела; - идентификује истакнуте идеје 	ОБЛИЦИ	<p>Облици (светлост као услов за опажање облика; визуелне карактеристике природних и вештачких облика; дизајн предмета за свакодневну употребу).</p> <p>Супротности (обојено и безбојно, једноставно и сложено, испупчено и удубљено, ближе и даље...).</p> <p>Облици целина (истакнуте идеје целине; везивање и спајање облика).</p>	22	8	1	1	
	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<p>Тумачење (невербално и визуелно изражавање; садржај визуелних информација).</p> <p>Слика и реч (редослед радње у стрипу; знаци; лепо писање; честитке).</p>	10	2	1	1	
	ЛИКОВНЕ ИГРЕ	<p>Боја (светле и тамне боје; боја и облик; боја и звук).</p> <p>Замисли (стварност и машта).</p>	4	4	2	2	

<p>инеивизуелнесупротностиу сво мокружењу; - преобликује, самосталноилиусарадњиса друг има, материјалеипредметезарецикла жу; - тумачиједноставневизуелнеин формацијекојеопажају у свакодневномживоту; - изражава мимикомии/илителомр азличитарасположења, покретеикретања; - упоређујесвојитуђестетскидож ивљајпростора, дизајнаиуметничкихдела; - повезујеуметничкозанимањеио дговарајућепродукте; - пружиосновнеинформацијеод абраноммузеју; - разматра, угрупи, штаикакојеучио/лаигодетазнања можеприменити</p>	<p>ПРОСТОР</p>	<p>Простор (обликовањепростора - школа, учионица, соба; музеј).</p> <p>Кретање (кретањеједногобликаупростору; кретањевишеобликаупростору).</p> <p>Сцена (маске, костими, реквизити).</p>	<p>8</p>	<p>4</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
			<p>44</p>	<p>8</p>	<p>5</p>	<p>5</p>

Разред: **II**

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	МУЗИЧКА КУЛТУРА			
ЦИЉ	Циљ наставе и учења Музичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа			
РАЗРЕД	други			
ГОДИШЊИ ФОНД	36 часова			
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА	
			О	У

<p>- Објасни својим речима у тискеослушаном делу, особито тона, доживљај прегласне музике и ње ногутицајанатело;</p> <p>разликујеразличитеинструментепобојизвукаиизражајниммогућностима;</p> <p>- издвоји основне музичке и изражајне елементе;</p> <p>- препозна музичку тему или карактеристични мотив који се понавља у слушаном делу;</p> <p>- повезујеразличите делове и изражајним музичким елементима и инструментима;</p>	<p>СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Уметничка музика у цртанима и анимираним филмовима. Однос звук-лик, музика-радња.</p> <p>Композиције које илуструју различита осећања.</p> <p>Звукитон (извори) – звуци из природе и околине.</p> <p>Тон: боја (различити гласови и инструменти), трајање (кратак-дуг), јачина (гласан-тих), висина (висок-дубок).</p> <p>Композиције које илуструју различите боје људског гласа и инструмената.</p> <p>Музички дијалог (хор, гласихор, гласи инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар).</p> <p>Различити жанрови везани за ситуације значајне у животу ученика.</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика).</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље.</p> <p>Носиоци звука (це де плејер, рачунар...).</p>	<p>4</p>	<p>1</p>	<p>2</p>	
<p>- изговара бројалице у ритму, уз покрет;</p> <p>- пева по слуху песме различитог садржаја и расположења;</p> <p>- изводи уз покрет музичке и традиционалне игре;</p> <p>- примењује правилан начин певања и договорена правила понашања у групном певању и свирању;</p>	<p>ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ</p>	<p>Изговор бројалице у ритму уз покрет.</p> <p>Звучне омотопеје и илустрације</p> <p>Правилан начин певања – држање тела и дисање.</p> <p>Правилна дикција – изговарање брзо али јасно.</p> <p>Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера.</p> <p>Певање песама уз покрет – песме у игри и народне песме.</p> <p>Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у збоју (<i>a</i>¹ бела, <i>xa</i>¹ љубичаста боја).</p> <p>Дечји алтернативни инструменти и начини свирања њима.</p> <p>Инструментална пратња по слуху уз бројалице и песме - пулс, ритам, груписање удара.</p> <p>Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечји инструментима – песме у игри, дидактичке игре, музичке драматизације.</p>	<p>13</p>	<p>3</p>	<p>4</p>	<p>1</p>

<p>свира послуху ритмичку пратњу узбројалице и песме, једноставне аранжмане, свирачке деонице музичких игара;</p> <p>-</p> <p>повезује почетне тонове песама - модела и једноставних наменских песама са бојама;</p> <p>-</p> <p>повезује ритам са графичким приказом;</p> <p>-</p> <p>објашњава својим речима доживљај своје туђе гизвођења;</p> <p>-</p> <p>учествује у школским приредбама и манифестацијама;</p>		<p>Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука.</p> <p>Музички бонтон.</p>				
<p>-</p> <p>направи дечјеритмичке инструменте;</p> <p>- осмисли покрете у музику;</p> <p>-</p> <p>осмисли ритмичку пратњу узбројалице, песме и музичке игре помоћу различитих извора звука;</p> <p>-</p> <p>осмисли одговорна музичкопитања;</p>	<p>МУЗИЧКОСТВО АЛАШТВО</p>	<p>Израда дечјих ритмичких инструмената од различитих материјала.</p> <p>Креирање сопствених покрета у музику.</p> <p>Стварање једноставних ритмичких пратњених различитих извора звука.</p> <p>Музичка питања и одговори и музичка допуњавања.</p> <p>Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних омотапеја и илустрација на краћим литерарним текстовима.</p>	<p>3</p>	<p>4</p>	<p>1</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - осмислиједноставнумелодијуна краћизадатитекст; - премалитерарномсадржајуизаб ередпонуђених, одговарајућимузичкисадржај; - поштуједоговоренаправилапонашањаприслушањуиизвођењум узике; - користисамосталноилиузпомоћ одраслих, доступненосиоцезвука. 						
Укупно	36		20	4	10	2

Разред: **II**

Наставни предмет: [ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС \(ВЕРОНАУКА\)](#)

ТЕМА (наставне јединице)		ЦИ Љ	ИСХОДИ Позавршетку теме ученик ће:		ПРЕПОРУЧЕН ИСАДРЖАЈИ ПОТЕМАМА	НАЧИНОСТВАРИВАЊ А ПРОГРАМА		
I – УВОД 1. Ми смо Црква – уводни час		<ul style="list-style-type: none"> • упознавање ученика са садржајима и начином рада • мотивисање ученика запохађање часова верске наставе 	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 2. разреда основне школе; • моћи да уочи како је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађено у претходном разреду школовања. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • желети да активно учествује у часовима верске наставе 		<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са садржајем програма и начином рада 	<p>Катихизација као литургијска делатност – заједничко дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и саначином вредновања њиховог рада.</p> <p><u>Врстенаставе</u></p> <p>Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (35 часова) 		
II – МОЈЕ МЕСТО У ЦРКВИ 2. Крштењем постајемо чланови Цркве 3. Црква – заједница 4. Храм – место		<ul style="list-style-type: none"> • омогућити ученицима разумевање Крштења као уласка у Божју породицу • омогућити ученицима да разликују појмове: Црква, храм, Литургија • указати ученицима да је учење у Литургији 	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • знати да се Крштењем постаје члан Цркве • знати да је Црква заједница потпуно другачија од свих • знати да је Црква заједница са Богом • разликовати значења појмова Црква (заједница) и храм (место на којем се сабирамо) 		<ul style="list-style-type: none"> • Икона Христовог Крштења • Библијска прича о Ноју – Нојева барка – брод спасења • Народна приповетка „Седам прUTOва“ • Сликеразличитих 	<p>Икона Христовог Крштења</p> <p>Библијска прича о Ноју – Нојева барка – брод спасења</p> <p>Народна приповетка „Седам прUTOва“</p> <p>Сликеразличитих</p>		
Наставне	Тип часа	Облици	Наставне	Наставна	Активнос	Корелаци	Праћење	Време

теме	обр.	утв.	веж .	рада	методе	средства	т која доминира	ја са осталим предметима	напредовања ученика	праћења
Увод	-	1	-	фронтални, индивидуални	дијалогска, монологска, демонстративна, разговор	радна свеска	дискусија, слушање, уочавање, закључивање	српски језик, свет око нас	сарадња, праћење активности, самосталности	у току часа
Бог је заједница личности Оца, Сина и Светог Духа. (биће као заједница, као љубав)	5	-	-	фронтални, групни, индивидуални	дијалогска, монологска, демонстративна, разговор, текстуална	радна свеска, бојице, фломастери, DVD – Литургија	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, писање, цртање	српски језик, ликовна култура	сарадња, праћење активности, самосталности, цртежи	недељно, месечно, крај полугодишта, крај године
Структура Литургије – Цркве (епископ, свештеници, ђакони и народ)	6	1	-	фронтални, индивидуални	дијалогска, монологска, демонстративна, разговор	радна свеска, бојице, фломастери, постери	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, посматрање	српски језик, ликовна култура	сарадња, праћење активности, самосталности, квизови, посета храму	недељно, месечно, крај полугодишта, крај године

Литургија – откривање Бога (литургијско искуство Бога, личности, слободе, љубави.. Бог као биће заједнице)	4	1	-	фронтални, индивидуални	дијалогска, монолошка, демонстративна, разговор	радна свеска, бојице, иконе, CD – духовна дечја музика	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, певање	српски језик, ликовна култура, музичка култура	сарадња, праћење активности, самосталности, цртежи, квизови	недељно, месечно, крај полугодишта, крај године
Литургија је и присуство Христово и ишчекивање доласка Христовог (љубављу према Христу чинимо да је Он присутан међу нама на Литургији иако је физички одсутан)	1	1	1	фронтални, индивидуални	дијалогска, монолошка, демонстративна, разговор	радна свеска, темпере, хамер, CD – духовна музика	дискусија, слушање, уочавање, закључивање	српски језик, ликовна култура, музичка култура	књижевно, музичко и ликовно стваралаштво ученика	недељно, месечно, крај полугодишта, крај године
Постојање природе је израз љубави Бога и човека	6	3	2	фронтални, индивидуални	дијалогска, монолошка, демонстративна, разговор	радна свеска, бојице, DVD – цртани	дискусија, слушање, уочавање, закључивање	српски језик, ликовна култура, свет око	присуство на Литургији, излет у природи	недељно, месечно, крај полугодишта,

						филм		нас	(однос према природи)	крај године
Бог је створио свет да са њим има вечну заједницу љубави преко човека и да у тој заједници човек буде вечно и непоновљиво биће	1	1	2	фронтални, индивидуални	дијалошка, монолошка, демонстративна, разговор	радна свеска, синтисајзе р, CD – духовна музика	дискусија, слушање, уочавање, закључивање, певање	српски језик, музичка култура	квизови, музичко стваралаштво	недељно, месечно, крај полугодишта, крај године

Разред: **II**

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Наставне теме	Тип часа		Облици рада	Наставне методе	Наставна средства	Активност која доминира	Корелација са осталим предметима	Праћење напредовања ученика	Време праћења
	обр.	ут/ве.							
Подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима	2	-	групни рад, тимски рад	дијалoшка, проблемска, истраживачка	хамер папир, фломастери, уџбеник	решавање проблема, дискусија, уочавање, закључивање, слушање	српски језик, енглески језик, ликовна култура	посматрање, белешке наставника	месечно, тромесечје
Подстицање развоја самосвести, самопоштовања и уважавања других	3	-	индивидуални, групни рад, рад у паровима	дијалoшка, проблемска, истраживачка	хамер папир, штампани материјал, бојице, чисти папири	прикупљање података, дискусија, уочавање, извештавање, цртање, слушање	српски језик, енглески језик, ликовна култура	разговори, посматрање, белешке наставника, креативност, сарадња	месечно, тромесечје, крај полугодишта
Оспособљавање ученика да препознају и разумеју сопствена осећања и потребе и њихову међусобну	7	-	индивидуални, групни рад, тимски рад	проблемска, илустративна, истраживачка	бојице, уџбеник, чисти папири	прикупљање података, уочавање, презентовање, слушање	српски језик, ликовна култура	разговори, сарадња, посматрање	месечно, тромесечје, крај полугодишта

повезаност и да штите и остварују своје потребе на начин који не угрожава друге									
Развијање комуникативне способности, невербалне и вербалне комуникације, вештина ненасилне комуникације	4	-	индивидуални, групни рад, рад у паровима	дијалoшка, проблемска, игра улога	бојице, уџбеник, чисти папири	прикупљање података, уочавање, извештавање	српски језик, ликовна култура	разговори, сарадња, белешке наставника	месечно, тромесечје, крај полугодишта
Оспособљавање ученика за примену вештина ненасилне комуникације у решавању сукоба и вршњачком посредовању	4	-	индивидуални, групни рад, рад у паровима	демонстративна, дијалoшка, проблемска, игра улога	бојице, лепак, хамер папир, флеш картице	практичне активности, дискусија, решавање проблема	српски језик, ликовна култура	разговори, сарадња, белешке наставника	месечно, тромесечје, крај године
Оспособљавање ученика да упознају непосредно друштвено окружење и сопствено	4	-	индивидуални, групни рад	демонстративна, дијалoшка, илустративна, игра улога	бојице, хамер папир, уџбеник, маказе, трака	презентација радова, бележење, истраживање, закључивање,	српски језик, свет око нас, ликовна култура	посматрање, активност ученика, продукти рада	месечно, крај године

место у њему и да активно доприносе развоју школе по мери детета						извештавање			
Оспособљавање ученика да упознају и уважавају дечја права и да буду способни да активно учествују у њиховом остваривању	6	-	индивидуални, групни рад, тимски рад	учење путем открића, практичне активности, илустративна, демонстрациони-вна	хамер папир, постери, фломастери, „Буквар дечјих права“, уџбеник	решавање проблема, бележење, истраживање, закључивање	српски језик, свет око нас, ликовна култура	посматрање, активност ученика, производи рада, белешке наставника	месечно, крај године
Развијање и неговање основних људских вредности	4	-	индивидуални, групни рад, тимски рад	учење путем открића, практичне активности, илустративна, демонстрациони-вна	хамер папир, постери, фломастери, уџбеник	решавање проблема, бележење, истраживање, закључивање	српски језик, свет око нас, ликовна култура	посматрање, активност ученика, производи рада, белешке наставника	месечно, крај године
Евалуација	-	2	индивидуални, групни рад, тимски рад	учење путем открића, практичне активности, илустративна, демонстрациони-вна	хамер папир, постери, фломастери, уџбеник	решавање проблема, бележење, истраживање, закључивање	српски језик, свет око нас, ликовна култура	посматрање, активност ученика, производи рада, белешке наставника, препорука	крај године

				и-вна				за даље напредовањ е	
--	--	--	--	--------------	--	--	--	-------------------------------------	--

Разред: **II**

Наставни предмет: **ДИГИТАЛНИ СВЕТ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Дигитални свет						
ЦИЉ	Циљ наставе и учења предмета Дигитални свет јесте развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.						
РАЗРЕД	Други						
ГОДИШЊИ ФОНД	36 часова						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИЗАЊИХОВООСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – упореди начин на који учи у школи са онлајн учењем путем школске платформе; – користи школску платформу за онлајн учење (уз помоћ наставника и/или родитеља/законског заступника); – самостално користи дигиталне уџбенике за учење; – креира, чува и поново уређује дигиталну слику (самостално и/или уз помоћ 	<p>ДИГИТАЛНО ДРУШТВО</p>	<p>Учење путем школске платформе за онлајн учење.</p> <p>Учење уз помоћ дигиталних уџбеника.</p> <p>Креативно графичко изражавање коришћењем дигиталног уређаја.</p> <p>Умрежавање дигиталних уређаја и прилике за размену материјала, комуникацију и заједнички рад који из умрежавања произилазе.</p>	1	7		1	
		<p>Добици и ризици који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја.</p> <p>Понашање на интернету – интернет бонтон.</p> <p>Остављање личних података при коришћењу дигиталних уређаја.</p> <p>Примерена реакција у случају контакта са непримереним дигиталним садржајем, непознатим, злонамерним особама</p>	4	1		1	

<p>наставника) користећи одговарајућу апликацију;</p> <ul style="list-style-type: none"> – својим речима објасни појам покретне слике; – креира елементе покретне слике; 		<p>или особама које комуницирају на неприхватљив начин.</p> <p>Организација времена и услова за рад при онлајн учењу.</p> <p>Коришћење дигиталних уређаја и заштита животне средине.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – креира једноставан графички дигитални материјал намењен познатој публици; – својим речима објасни због чега дигиталне уређаје повезујемо на мреже, укључујући интернет; – наведе могућности за размену материјала, комуникацију и заједнички рад (учење) које су настале захваљујући умрежавању дигиталних уређаја; 	<p>АЛГОРИТАМСКИ НАЧИН РАЗМИШЉАЊА</p>	<p>Разлагање проблема на мање целине.</p> <p>Осмишљавање алгоритама линијске и цикличне структуре који води до решења једноставног проблема.</p> <p>Креирање рачунарског програма у визуелном програмском језику.</p> <p>Анализа постојећег програма креираног у визуелном програмском језику и тумачење функције блокова од којих је сачињен.</p> <p>Управљање понашањем физичког дигиталног уређаја креирањем програма у визуелном програмском језику.</p> <p>Уочавање и исправљање грешака у програму.</p>	5	3		2
<ul style="list-style-type: none"> – објасни добитке и ризике који произилазе из комуникације путем дигиталних уређаја; – разликује неприхватљиво од прихватљивог понашања при комуникацији на интернету; – реагује на одговарајући начин ако дође у додир са непримерним дигиталним 						

садржајем, непознатим, злонамерним особама или особама које комуницирају на неприхватљив начин;

– наведе неке од начина на које корисници дигиталних уређаја остављају личне податке у дигиталном окружењу;

– предложи начине одлагања електронског отпада који не угрожавају животну средину;

– својим речима објасни појам алгоритам;

– анализира једноставан познати поступак који садржи понављања одређених радњи и представи га алгоритамски;

– креира одговарајући рачунарски програм у визуелном програмском језику;

– анализира једноставан програм креиран у визуелном програмском језику и објасни шта и на који начин тај програм ради;

– уочи и исправи грешку у једноставном програму, провери ваљаност новог решења и по потреби га

додатно поправи (самостално или сараднички);						
--	--	--	--	--	--	--

Разред: **III**

Наставни предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Српски језик</i>						
ЦИЉ	. Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.						
РАЗРЕД	<i>Трећи</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>180</i>						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> – чита са разумевањем различите текстове; – опише свој доживљај прочитаних књижевних дела; – изнесе своје мишљење о тексту; – разликује књижевне врсте: лирску и епску песму, причу, басну, бајку, роман и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује главне и споредне ликове и разликује њихове позитивне и негативне особине; – уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа и рима); 	КЊИЖЕВНОСТ	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Лирска поезија 1. Душан Костић: <i>Септембар</i> 2. Григор Витез: <i>Какве је боје поток / Десанка Максимовић: Вожња</i> 3. Душан Васиљев: <i>Зима</i> 4. Мирослав Антић: <i>Шта је највеће / Ф. Г. Лорка: Луцкаста песма</i> 5. Драган Лукић: <i>Свакога дана / Шта је отац</i> 6. Бранислав Црнчевић: <i>Љутито мече / Љубивоје Ршумовић: Аждаја своје чеду тепа</i> 7. Милован Данојлић: <i>Љубавна песма</i> 8. Љубивоје Ршумовић: <i>Домовина себрани лепотом</i> 9. Химна Светоме Сави 10. Бранко Стевановић: <i>Занимање Марка Краљевића</i> Епска поезија 11. Народне песме: <i>Марко Краљевић и бег Костадин, Орање Марка Краљевића</i> Проза 1. Ла Фонтен: <i>Цврчак и мрав / Езоп: Корњача и зец</i> 2. Народна приповетка: <i>Свети Сава и сељак без среће</i>	36	21	13	70	

<ul style="list-style-type: none"> – разуме пренесено значење пословице и басне и њихову поучност; – разуме идеје књижевног дела; – уочи основне одлике народне бајке; – разликује народну од ауторске бајке; – представи главне особине јунака; – уочи основне одлике народне епске песме; – уочи поређење у књижевном делу и разуме његову улогу; – разликује опис од приповедања у књижевном делу; – покаже примере дијалога у песми, причи и драмском тексту; – уочи хумор у књижевном делу; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; 	<p>3. Народна бајка: <i>Чардак ни на небу ни на земљи</i></p> <p>4. Народна приповетка: <i>Свијету се не може угодити</i></p> <p>5. Бранко Ћопић: <i>Изокренута прича</i></p> <p>6. Оскар Вајлд: <i>Себични џин</i></p> <p>7. Светлана Велмар Јанковић: <i>Златно јагње</i> (одломак)</p> <p>8. Бранко В. Радичевић: <i>Причао дечаку и Месецу</i></p> <p>9. Ијан Макјуен: <i>Реч-две о Питеру</i> (одломак)</p> <p>10. Јохана Шпири: <i>Хајди</i> (одломак)</p> <p>11. Народна бајка: <i>Баш-Челик</i> (читање у наставцима)</p> <p>12. Јасминка Петровић: <i>Од читања се расте</i> (читање у наставцима)</p> <p>Драмски текстови</p> <p>1. Душан Радовић: <i>А зашто он вежба</i></p> <p>2. Александар Поповић: <i>Лед се топи</i></p> <p>3. Јованка Јоргачевић: <i>Никад два добра</i></p> <p>4. Лаза Лазић: <i>Суђење</i></p> <p>Популарни и информативни текстови</p> <p>Избор из илустрованих енциклопедија и часописа за децу о значајним личностима српског језика, књижевности и културе (Милева Ајнштајн, Михаило Пупин), знаменита завичајна личност и др.</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>1. Бранко Ћопић: <i>Доживљаји Мачка Тоше</i></p> <p>2. Избор из поезије Душана Радовића (<i>Замислите, Да ли ми верујете, Страшан лав, Кад је био мрак, Тужне ђачке исповести, Здравница, Плави зец</i> и друге песме)</p> <p>3. Браћа Грим: <i>Бајке</i> (по избору)</p> <p>Књижевни појмови:</p> <ul style="list-style-type: none"> – лирска песма, – химна, – епска песма, – народна бајка, – роман, – поређење, – персонификација (на нивоу препознавања), – опис, – дијалог, – приповедање, 	
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> – епски јунак, – драмска радња 				
<ul style="list-style-type: none"> – разликује врсте (и подврсте) речи у типичним случајевима; – одреди основне граматичке категорије именица, придева и глагола; – примењује основна правописна правила; 	ЈЕЗИК	<p>Врсте речи: именице (градивне, збирне); придеви (присвојни, градивни); род и број придева; заменице (личне заменице); глаголи; лице и број глагола. Подела речи на крају реда (граница на самогласник). Управни говор (први и други модел). Неуправни говор. Велико слово: писање имена народа, вишечланих географских назива (планина, река, језера, мора и сл.), празника, наслова књига и часописа; Писање присвојних придева изведених од властитих имена (суфикси: <i>-ов, -ев, -ин; -ски, -чки, -шки</i>).</p> <p>Речца <i>не</i> уз именице и придеве. Наводници (у управном говору, насловима дела, називима школа). Сугласник <i>ј</i> (између самогласника <i>и-о</i> и <i>о-и</i>). Скраћенице (мерне јединице за масу, дужину, време и запремину течности).</p>	30	10	8	48
<ul style="list-style-type: none"> – јасно и разговетно изговори обавештајну, упитну и заповедну реченицу, 	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>Краћи и дужи текстови – књижевни и некњижевни, као и нелинеарни текстови. Причање о догађајима и доживљајима, стварним и измишљеним (усмено</p>	28	20	14	62

<p>поштујући одговарајућу интонацију и логички акценат, паузе, брзину и темпо;</p> <ul style="list-style-type: none"> – споји више реченица у краћу и дужу целину; – препричава, прича и описује и на сажет и на опширан начин; – извештава о догађајима водећи рачуна о прецизности, тачности, објективности и сажетости; – варира језички израз; – попуни једноставан образац у који уноси основне личне податке; • разликује формални 		<p>и писано).</p> <p>Описивање људи, животиња и природе (плански приступ) – усмено и писано.</p> <p>Различите комуникативне ситуације (комуникација са одраслима и са вршњацима; у школи, у продавници, телефонски разговор, поздрављања, честитања и сл.).</p> <p>Богађење речника: речи истог или сличног значења; речи супротног значења; речи које значе нешто умањено и увећано (уз одговарајуће текстове из лектире).</p> <p>Правописне вежбе: вежбе допуњавања и избора правилног облика речи; диктат, аутодиктат.</p> <p>Језичке вежбе: проширивање и допуњавање реченица различитим врстама речи, промена реда речи у реченици, промена дужине реченице.</p> <p>Лексичко-семантичке вежбе: речи који припадају различитим тематским скуповима; речи супротног значања али исте врсте и истог рода и броја, промена граматичког лица у тексту; основно и пренесено значење речи и друго.</p> <p>Стилске вежбе: састављање прича на основу задатих речи; сажимање или проширивање познате приче (текста), мењање краја приче (текста); наставља</p>				
<p>УКУПНО</p>			<p>94</p>	<p>50</p>	<p>36</p>	<p>18 0</p>

Разред: III

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Енглески језик</i>								
ЦИЉ	Циљ учења страног језика у основном образовању и васпитању је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену, а од трећег разреда и писану комуникацију, и да стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.								
РАЗРЕД	<i>трећи</i>								
ГОДИШЊИ ФОНД	72								
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ				БРОЈ ЧАСОВА			
		И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ				О	У	В	С
По завршетку теме ученици ће бити у стању да:		Ученици уче и увежбавају:							
<ul style="list-style-type: none"> - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - представе себе и другог; - разумеју једноставна питања личне природе и одговоре на њих; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине. 	<p>Welcome to Happy Street + The English Alphabet (Activity Book = АВ, р.95)</p> <p>Поздрављање; представљање себе и других, давање основних информација о себи, давање и тражење основних информација о другима; изражавање броја и количине.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре – <i>Hello, I'm Jack. What's your name? My name's Greg. Who's this? It's Daisy. Hello./Hi. Goodbye./Bye. See you tomorrow. How are you? Fine, thanks. One, two, three... ten skittles. A game in the garden. The English Alphabet and spelling. Can you spell your name?/How do you spell your name?</i></p>				1	1	1	1

<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - искажу и прихвате захвалност на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе којима се изражава припадање; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - представе себе; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи једноставна језичка средства. 	<p>2. At school+ Everyday English (AB, p.104)</p> <p>Исказивање молбе и захвалности; изражавање припадања; описивање предмета; давање основних информација о себи; изражавање допадања; описивање способности у садашњости.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p><i>-What's this? It's a pencil. Hey, Greg! Your pencil! Can I borrow your rubber, please? Yes. Here you are. Thank you. Oh, no! My pencil! Show me something blue. What colour is the ruler? Yellow. Hello, I'm Greg. I'm nine. I'm from England. My school is Happy Street School. My teacher is Miss Davis. I like school very much. What's your name? How old are you? Can you play the guitar? No, I can't. Can you play the violin? Yes, I can. This boy can play the violin. What's your phone number? May I go to the toilet, please?</i></p>	3	3	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна упутства и реагују на њих; - саопште једноставна упутства; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - изразе допадање једноставним језичким средствима; - опишу способности користећи 	<p>3. At Happy House+ Days and time (AB, p.97)</p> <p>Разумевање и давање једноставних упутстава; описивање предмета; изражавање допадања; описивање способности у садашњости; позив и реаговање на позив</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p><i>-Is it a robot? No, it isn't. Is it a rocket? Yes, it is. It's a rocket. What's this? It isn't a car and it isn't a robot. Stand up! Hands up! Hands down! Turn around! Touch your head! Sit down! A red doll, a white lorry, a red car, a blue robot. Plastic bottles. This is my favourite toy. It isn't a doll. It's a robot. It's green and white. It's great! It can walk and it can say 'Hello'. What's your favourite toy? Let's play a game! OK, let's play snakes and ladders! Let's play 'Red Racers'! OK! What time is it? It's nine o'clock. It's half past two. What time do you have lunch? What time do you get up at the weekend? What's the day today? It's Wednesday.</i></p>	3	2	2	1

<p>једноставна језичка средства; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на хронолошко време..</p>	<p>за учешће у заједничкој активности; исказивање времена.</p>					
<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.</p>	<p>Festivals: Halloween</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>-It's Halloween! This is a Halloween party. Can you see the pumpkin and the big, black spider? I'm a cat. I'm an owl. I'm a witch. At Halloween children go 'trick or treating'. Trick or treat. Here's a treat! Thank you!</i></p>	0,5	0,5		
<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставна језичка средства; - разумеју кратке и једноставне молбе и реагују на њих; - упуте кратке и једноставне молбе; - искажу захвалност и извињење на једноставан начин; - разумеју и саопште једноставне исказе који се односе на бројеве и количине; - размене информације које се односе на дату комуникативну</p>	<p>4. At the shop+ Plural nouns (AB, p.98)</p> <p>Поздрављање; исказивање молбе, захвалности и извињења; изражавање броја и количине; изражавање допадања/недопадања.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>-Can I have ten bananas, please? Sorry? How many? Ten apples, please. Here you are. I like pizza. I like steak. I like pasta, too. I don't like olives. Do you like mushrooms? Yes. Do you like peppers? No. Do you like pizzas? I like pizzas and I like pasta, and I like cakes and ice cream, and I like oranges and chocolate. I like everything! Oh, no - I don't like olives. Four bananas. That's one pound, please. Thank you. Can I have three peaches, please? OK, here you are. Thank you! How many can you see? Two babies. Three sandwiches. Four children.</i></p>	3	3	3	1

<p>ситуацију; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изразе допадање/недопадање једноставним језичким средствима.</p>						
<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника.</p>	<p>Festivals: Christmas Честитање празника.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>-It's Christmas Day! This is Christmas lunch. It's a big lunch for all the family. It's a happy time! Turkey, everyone? Yes, please, Grandpa. I love turkey. This is a special pudding for Christmas Day. There's a toy and a hat in every Christmas cracker. Happy Christmas!</i></p>	0,5	0,5		
<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање и реагују на њих; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - препознају и именују предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи</p>	<p>5. At the park + Numbers 20-100 (AB, p.96) Позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности; изражавање поседовања/непоседовања; описи вање предмета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; исказивање положаја у простору.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>-Let's go to the park! Hey! Let's play football. OK! Great! Let's go to the zebra crossing. Have you got a ball? No, I haven't. Have you got a ball? Yes, I have – look! Have you got a big, red kite? No, I haven't. Have you got a small brown boat? Yes, I have. I've got a boat. I haven't got a bike. I've got a skateboard. It's purple and pink. I've got a big red plane. Close your eyes and please don't peek. Stop, Daisy! Hold my hand. Stop, look and listen. Walk, don't run. This is a photo of me and my dog in the park. I like playing in the park. I've got a skateboard. It's purple and pink. I like skateboards. I haven't got a bike. Let's dance! Move your legs, move your arms, move all your body! It's fun! Twenty, thirty, forty, fifty, etc. Seventy-two, ninety-three, etc.</i></p>	3	2	2	1

<p>једноставна језичка средства; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих.</p>						
<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставна обавештења о положају у простору и реагују на њих; - траже и пруже једноставна обавештења о положају у простору; - разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним осетима и реагују на њих; - изразе основне осете једноставним језичким средствима; - разумеју једноставна упутства и налоге и реагују на њих; - саопште једноставна упутства и налоге; - препознају и именују бића, предмете и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића, предмета и места; - опишу бића, предмете и места користећи једноставна језичка средства; - траже и дају једноставне исказе којима се изражава поседовање/непоседовање; - размене информације које се</p>	<p>6. Greg's flat + Personal pronouns and 'To be' (AB, p.99)</p> <p>Исказивање положаја у простору; исказивање осета; разумевање и давање једноставних упутстава и налога; описивање бића, места и предмета; изражавање поседовања/непоседовања.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре <i>-Where's my hamster? He isn't in the cage. Look under the cupboard. Is he on the bookcase? Where is he? Where's Flossy? In the kitchen. I'm in the bathroom. I'm tired. Is it the old castle or the modern house? This is me in my bedroom. There's a red bunk bed, a red bookcase and a red and white cupboard. There's a desk under the bunk bed and there's a globe on the cupboard. What's in your bedroom? This is my pony, Toffee. He's three. This is my pet rabbit, Benny. He's funny! Have you got a pony? No, I haven't. Have you got a cat? Yes, I have. I'm tired. We're hungry. He's hot. You're thirsty. She's angry.</i></p>	3	3	3	1

односе на дату комуникативну ситуацију.						
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - препознају и именују бића и места из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе бића и места; - опишу бића и места користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - опишу радње користећи једноставна језичка средства; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разумеју позив на заједничку активност и на прикладан начин реагују на њега; - упуте позив на заједничку активност. 	<p>7. In the street + This/That, These/Those (AB, p.100)</p> <p>Описивање бића и места; описивање догађаја у садашњости; позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p><i>-A woman and a dog / A boy and a baby / A man and a girl waiting at the bus stop. Pam's got long brown hair. Tall and short / Fat and thin / Old and young,Everybody's out in the street. He's tall and he's got short brown hair. She's got blue eyes. This is a picture of a girl and her pony. This is a picture of me and my friends, Dan and Archie. Dan's tall. He's got black hair and he's got blue eyes. Archie's short. He's got blond hair and he's got glasses. What about your friends?Let's have a day out! OK. We can go to a castle or a theme park. Let's go to a theme park!</i></p>	3	2	2	1
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставно исказане честитке и одговоре на њих; - упуте једноставне честитке; - разумеју и, примењујући једноставна језичка средства, наведу уобичајене активности које се односе на прославу празника. 	<p>Festivals: Easter</p> <p>Честитање празника.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p><i>-It's Easter time! You can buy Easter eggs in the shops or you can paint real eggs. How many eggs can you count? Happy Easter!</i></p>	0,5	0,5		
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање и реагују 	<p>8. In the playground + like/love/want (AB, p.102) + Possessive adjectives (AB,</p>	<p>Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре</p> <p><i>-This is Polly's jumper. It's Mr Potter's hat. Whose hat is this? It's Jack's. I don't like this jumper, this jumper's too big / this jumper's too small. I love this jumper, this jumper's just right. There's mud on my skirt. How long is the slide? It's very long. It's four metres long.</i></p>	3	3	3	2

<p>на њих;</p> <ul style="list-style-type: none"> - траже и дају једноставне исказе којима се изражава припадање/неприпадање; - разумеју једноставне исказе за изражавање допадања/недопадања и реагују на њих; - траже мишљење и изражавају допадање/недопадање једноставним језичким средствима; - препознају и именују предмете из непосредног окружења; - разумеју једноставне описе предмета; - опишу предмете користећи једноставна језичка средства; - разумеју једноставне текстове у којима се описују радње у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију. 	<p>p.101)</p> <p>Изражавање припадања/неприпадања; изражавање допадања/недопадања; описивање предмета; изражавање бројева и (димензија); описивање догађаја у садашњости.</p>	<p><i>Do you like fancy dress parties? My school uniform is a white T-shirt, grey trousers, a blue jumper and black shoes. I don't like my school uniform. In this photo I'm at a party. It's a fancy dress party. I'm wearing yellow trousers, black boots, a blue and yellow jacket and a yellow hat. Do you like fancy dress parties? I like sweets. I want an apple. I love bananas. Jane likes apples and cakes. She doesn't like bananas or pizza.</i></p>					
<p>Укупан број часова:</p>				<p>23, 5</p>	<p>20, 5</p>	<p>19</p>	<p>9</p>

Разред: **III**

Наставни предмет: **МАТЕМАТИКА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	МАТЕМАТИКА						
ЦИЉ	ЦиључењаМатематике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.						
РАЗРЕД	ТРЕЋИ						
ГОДИШЊИ ФОНД	180						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	П	С	
<ul style="list-style-type: none"> – прочита, запише и упореди бројеве прве хиљаде и прикаже их на бројевној правој; – прочита број записан римским цифрама и напише дати број римским цифрама (до 1000); – изврши четири основне рачунске операције, писмено и усмено (до 1000); – подели број бројем прве десетице, са и без остатка, и провери резултат; – процени вредност израза са једном рачунском операцијом; – израчуна вредност бројевног израза са највише три рачунске операције; – одреди десетице и стотине најближе датом броју; – реши једначину са једном рачунском операцијом; 	БРОЈЕВИ	<p>Бројеви прве хиљаде.</p> <p>Сабирање и одузимање (усмени и писмени поступак).</p> <p>Множење једноцифреним бројевима и бројем 10 и дељење бројевима прве десетице са и без остатка (усмени и писмени поступак).</p> <p>Зависност резултата од промене компонената.</p> <p>Једначине облика: $a + x = b$, $a - x = b$, $x - a = b$, $a \cdot x = b$.</p> <p>Неједначине облика: $a \pm x < b$, $a \pm x > b$, $x - a < b$, $x - a > b$.</p> <p>Римске цифре D, M.</p> <p>Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$).</p> <p>Упоређивање разломака са једнаким имениоцима.</p> <p>Децимални запис броја са једном децималом.</p>	61	65	9	135	

<ul style="list-style-type: none"> – одреди и запише скуп решења неједначине са сабирањем и одузимањем; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз или једначину; <p>уочи делове целине и запише</p>						
<ul style="list-style-type: none"> – разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m \leq n \leq 10$); – упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким имениоцима; – резултат мерења дужине запише децималним бројем са једном децималом; – уочи и речима опише правило за настајање бројевног низа; – чита и користи податке представљене табеларно или графички (стубичасти дијаграм и сликовни дијаграм); – црта паралелне и нормалне праве, правоугаоник и квадрат; – конструише троугао и круг; – именује елементе угла, правоугаоника, квадрата, троугла и круга; – разликује врсте углова и троуглова; – одреди обим правоугаоника, квадрата и троугла, применом обрасца; – опише особине правоугаоника и квадрата; – преслика геометријску фигуру у 	ГЕОМЕТРИЈА	<p>Узајамни положаји правих (паралелне праве и праве које се секу). Угао, врсте углова. Троугао, врсте троуглова. Кружница и круг. Правоугаоник и квадрат. Обим троугла, квадрата и правоугаоника. Цртање паралелних и нормалних правих помоћу лењира. Конструкције троугла и кружнице. Пресликавање геометријских фигура на квадратној мрежи.</p>	16	15	2	33

<p>квадратној или тачкастој мрежи на основу задатог упутства;</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи геометријски прибор и софтверске алате за цртање; 						
<ul style="list-style-type: none"> – чита, упореди и претвара јединице за мерење дужине, масе, запремине течности и времена; – упореди величине (дужина, маса, запремина течности и време); – измери површину геометријске фигуре задатом мером (правоугаоником, квадратом и троуглом); <p>примењује концепт мерења у једноставним реалним ситуацијама</p>	<p>МЕРЕЊЕ И МЕРЕ</p>	<p>Мерење масе (kg, g, t). Мерење времена (деценија, век,секунд). Мерење дужине (mm, km). Мерење запремине течности (l, dl, cl, ml,hl). Мерење површине геометријских фигура задатом мером.</p>	<p>5</p>	<p>6</p>	<p>1</p>	<p>12</p>

Разред: **Ш**

Наставни предмет: **ПРИРОДА И ДРУШТВО**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Природа и друштво</i>						
ЦИЉ	ЦиључењаПрироде и друштвајесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.						
РАЗРЕД	<i>трећи</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	П	С	
<ul style="list-style-type: none"> – идентификује облике рељефа и површинских вода у свом крају; – одреди положај задатог објекта у односу на истакнуте облике рељефа и површинске воде у свом крају; – илуструје примерима како рељеф и површинске воде утичу на живот људи у крају; – примени правила друштвено прихватљивог понашања поштујући права, обавезе и различитости међу људима; – повеже различита занимања и делатности са потребама људи у крају у коме живи; – повеже врсте и значај саобраћаја у свом крају са потребама људи; – примени правила безбедног понашања у саобраћају; – разликује чврсто, течно и 	МОЈ КРАЈ	<p>Облици рељефа: узвишења (подножје, стране, обронци, врх), равнице и удубљења. Рељеф у мом крају.</p> <p>Површинске воде:река и њене притоке (лева и десна обала); бара и језеро. Површинске воде у мом краја.</p> <p>Групе људи: становници и народи краја (права и обавезе; обичаји; суживот).</p> <p>Производне и непроизводне делатности и њихова међузависност. Село и град, њихова повезаност, зависност и међуусловљеност.</p> <p>Значај и улога саобраћаја. Путнички, теретни и информациони саобраћај.</p> <p>Безбедно понашање ученика на саобраћајницама у крају. Опрема за безбедну вожњу ролера, тротинета и бицикла.</p> <p>Течно, гасовито и чврсто стање воде. Кружењеводе у природи.</p> <p>Промене при загревању и хлађењу ваздуха (промена температуре, запремина и кретање ваздуха).</p> <p>Мерење температуре воде, ваздуха и тела.</p> <p>Условизаживот, ланац исхране и међусобни утицаји у животнимзаједницама:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Копнене животне заједнице: шуме, ливаде и пашњаци; • Водене животне заједнице: баре, језера и реке. <p>Култивисане животне заједнице: воћњаци, повртњаци, њиве и паркови.</p>	43	20	9	72	

<p>гасовито стање воде у природи и свакодневном животу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже температурне промене са променама запремине и кретања ваздуха; – очита вредности температуре воде, ваздуха и тела помоћу термометра; – прикаже везе међу живим бићима у различитим животним заједницама помоћу ланаца исхране; – илуструје примерима одговоран и неодговоран однос човека према животној средини; – примени поступке (мере) заштите од заразних болести; – се оријентише у простору помоћу компаса и оријентира из природе/окожења; – опише пут којим се може стићи од једне до друге тачке помоћу плана насеља; – идентификује географске објекте у свом крају користећи географску карту Републике Србије; – користи временске одреднице (година, деценија, век) у свакодневним ситуацијама и приликом описивања догађаја из прошлости; – прикупи и представи податке о прошлости породице и краја; – повеже јачину деловања на тело са његовим пређеним растојањем; 		<p>Значај и заштита земљишта и копнених животних заједница. Значај и заштита вода и водених животних заједница. Животне заједнице у мом крају и човеков однос према њима. Начини преношења и мере заштите од заразних болести (грип, заразна жутица, варичеле) и болести које преносе животиње (крпељи, вашке). Главне стране света. Умањено приказивање објеката и приказивање из „птичије“ перспективе. План насеља. Географска карта Републике Србије: картографске боје, картографски знаци). Мој крај на географској карти Републике Србије. Временске одреднице (датум, година, деценија и век). Историјски извори (материјални, писани и усмени). Садашњост, прошлост, будућност: догађаји, људи и промене у мом крају. Породична прошлост (преци и потомци) и знаменити људи краја. Начин живота данас и у прошлости – занимања, одевање, исхрана, дечије игре. Кретање тела по путањи (правилнијско и криволинијско). Утицај јачине деловања на пређено растојање тела. Дејство Земљине теже – падање тела. Утицај облика тела на брзину падања. Извори светлости (природни и вештачки). Како настаје сенка – облик и величина сенке. Кретање производи звук: треперење затегнуте жице, гласних жица; различити звуци у природи. Звук као информација. Заштита од буке. Промене материјала: повратне (истезање, савијање, ширење/скупљање; испаравање, кондензовање, топљење/очвршћавање) и неповратне (сагоревање, рђање). Сличности и разлике међу течностима (вода, уље, детерџент за прање судова, мед, млеко, сок од лимуна). Вода и друге течности као растварачи. Зависност брзине растварања од уситњености материјала, температуре течности и мешања. Топлотна проводљивост материјала. Ваздух као топлотни изолатор у природи и свакодневном животу (крзно и перје; слојевито облачење, вунене рукавице, грађевински блокови, термос-боца). Значај рециклаже. Разврставање отпада од пластике, стакла, папира, метала. Рационална потрошња.</p>				
---	--	--	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – доводи у везу брзину падања тела са његовим обликом; – разликује природне и вештачке изворе светлости; – повеже промену величине и положаја сенке са променом положаја извора светлости; – повеже промену јачине звука са променом удаљености од његовог извора; – разликује повратне и неповратне промене материјала; – уочи сличности и разлике међу течностима – тече, променљивост облика; провидност, боја, густина; – одабере материјале који по топлотној проводљивости највише одговарају употреби у свакодневном животу; – објасни како рециклажа помаже очувању природе; – изведе једноставне огледе/експерименте и повеже резултат са објашњењем/закључком; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – представи резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, Power Point презентацијом и/или цртежом и др); <p>повеже резултате рада са уложеним трудом.</p>		<p>Међусобни утицај човека и окружења (начин на који човек мења окружење), утицај на здравље и живот кроз правила понашања који доприносе одрживом развоју.</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Разред: **Ш**

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Ликовна култура</i>						
ЦИЉ	Циљ учењаЛиковне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.						
РАЗРЕД	<i>трећи</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> – поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; – повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; – изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; 	МАТЕРИЈАЛИ	<p>Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће, дрвца...). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и створене текстуре.</p> <p>Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната (накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...). Значај рециклирања, уметничка рециклажа.</p>	8	16	6	28	
<ul style="list-style-type: none"> – користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног живота; – укаже на сличности и разлике које 	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<p>Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.</p> <p>Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи, униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет, аутопортрет.</p>	6	13	5	24	

<p>опажа у уметничким делима и традицији различитих народа; – изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем;</p>		<p>Слика, текст, звук. Кратки анимирани филмови, рекламе, билборди... Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...</p>				
<p>– изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; – распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;</p>	КОМПОЗИЦИЈА	<p>Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције, организација композиције, равнотежа. Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.</p>	2	4	2	8
<p>– разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; – учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.</p>	ПРОСТОР	<p>Облици у простору.Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, игрицама...</p> <p>Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.</p>	2	8	2	12
УКУПНО			18	39	15	72

Разред: **III**

Наставни предмет: **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Музичка култура</i>					
ЦИЉ	ЦиључењаМузичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.					
РАЗРЕД	<i>трећи</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<ul style="list-style-type: none"> – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – примењује правилан начин држања тела и дисања при певању; – изговара бројалице у ритму, уз покрет; – пева по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – наведе особине тона и основне музичке изражајне елементе; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повезује карактер дела са избором инструментаи музичким изражајним елементима; 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<p>Композиције различитог карактера и елементи музичке изражајности (мелодијска линија, темпо, ритам, динамика).</p> <p>Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање, јачина, тонске висине.</p> <p>Музички дијалог (хор, глас и хор, глас и инструмент, два гласа, два инструмента, један свирач, група свирача, оркестар).</p> <p>Различити жанрови везани за уобичајене ситуације у животу.</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Филмска музика.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље.</p> <p>Дигитализација.</p>	0	0	1	1
<ul style="list-style-type: none"> – препозна музичку тему или карактеристични мотив који се 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Дидактичке музичке игре.</p> <p>Правилан начин певања – држање тела и дисање.</p>	12	5	8	25

<p>понавља у слушаном делу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – повезује почетне тонове песама–модела и једноставних наменских песама са тонском висином; – комуницира са другима кроз извођење традиционалних и музичких игарауз покрет; – свира по слуху и из нотног текста ритмичку и мелодијску пратњу; 		<p>Правилна дикција.</p> <p>Певање песама по слуху различитог садржаја и карактера</p> <p>Певање песама уз покрет.</p> <p>Певање модела и наменских песама и повезивање њихових почетних тонова у тонском опсегу од <i>х</i>адо <i>ц</i>е².</p> <p>Певање и свирање песама из нотног текста.</p> <p>Дечји и алтернативни инструменти и начини свирања на њима.</p> <p>Инструментална пратња по слуху.</p> <p>Певање и извођење музичких игара уз свирање на дечјим инструментима – песме уз игру, дидактичке игре, музичке драматизације.</p> <p>Свирање инструменталних аранжмана на дечјим ритмичким инструментима и на алтернативним изворима звука.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Особине тона: боја (различити гласови и инструменти), трајање (нотна трајања), јачина (динамичке ознаке – пиано, форте, крешендо и декрешендо), тонске висине (од <i>ц</i>е¹ до <i>г</i>е¹).</p> <p>Елементи музичког писма: линијски систем, виолински кључ, трајање тонова (половина, четвртина, осмина ноте и одговарајуће паузе) у такту 2/4.</p> <p>Јединица бројања.</p> <p>Тактирање у 2/4 такту.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу ; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; – изабере одговарајући музички садржај(од понуђених) према литерарном садржају; – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ 	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Стварање једноставне ритмичке и мелодијске (једноставне) пратње.</p> <p>Музичка питања и одговори и музичка допуњалка.</p> <p>Стварање звучне приче од познатих музичких садржаја, звучних ономатопеја и илустрација на краћи литерарни текст (учење у контексту).</p>	6	2	2	10

одраслих, користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама.						
---	--	--	--	--	--	--

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Физичко и здравствено васпитање</i>					
ЦИЉ	ЦиључењаФизичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања изобласти физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
РАЗРЕД	<i>трећи</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>108</i>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<ul style="list-style-type: none"> - примени једноставне двоставне општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - прати промене у тежини и висини код себе и других; мај - коригује сопствено држања тела на основу савета наставника; - правилно држи тело; 	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	<p style="text-align: center;">Основни садржаји</p> <ul style="list-style-type: none"> Вежбе за развој снаге са и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. 	3	2	1	6
<ul style="list-style-type: none"> - правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - правилно изводи и контролише покрете у различитим кретањима; 	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	<ul style="list-style-type: none"> Техника трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови. Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе и вежбе променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди. Између четири ватре Мини-рукомет. Футсал – „мали фудбал“. Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Народно коло „Савила се бела лоза винова“. 	42	60	0	82

		<p>Народно коло из краја у којем се школа налази. Прилагођавање на водену средину и основна обука пливања. Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбалиштима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; - примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања и у другим ситуацијама; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује здравствено - хигијенске мере пре, у току и након вежбања и у другим животним ситуацијама; - уредно одржава простор у коме живи и борави; - користи здраве намирнице у исхрани; - повезује различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета у вежбању; - се придржава правила вежбања; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; 	<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>	<p>Основна правила: Између четири ватре, Мини-рукомета и Футсала. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, пораз). Породица и вежбање. Вежбање као део дневних активности. Моје срце – пулс. Дисање и вежбање. Хигијена простора за вежбање. Значај воћа и поврћа у исхрани. Значај воде за организам и вежбање. Поступање у случају повреде.</p>	10	10	0	20

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Грађанско васпитање					
ЦИЉ	Циљнастава и учења Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.					
РАЗРЕД	<i>трећи</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<ul style="list-style-type: none"> – својим понашањем показује да прихвата различитост других; – препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; – се понаша на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; – препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; – укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; – објасни разлику између саосећања, солидарности и 	ЉУДСКА ПРАВА Сви различити, а сви равноправни	<p>Различитост Живот у заједници у којој би сви људи били исти (по полу, узрасту, вери, националности, образовању, интересовању). Различитост као богатство једне друштвене заједнице. Отвореност и затвореност за различитости. Различитости у нашој локалној заједници.</p> <p>Равноправност мушкараца и жена Уважавање разлика уз једнака права, одговорности и могућности. Дечаци и девојчице –сличности и разлике, иста права и могућности.</p> <p>Осетљиве друштвене групе Групе којима је услед специфичних разлика потребна додатна подршка како би имале исте шансе и могле равноправно да се укључе у живот заједнице и остваре своје потребе и права.</p> <p>Стереотипи и предрасуде Упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога (сви дечаци су, све девојчице су, сви Роми су). Негативно мишљење појединаца о некоме ко се не познаје довољно. Стереотипи и предрасуде као основ за дискриминацију.</p>	5	2	1	8

<p>сажаљења на датом примеру; укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на</p> <ul style="list-style-type: none"> – приказаним примерима; – наведе неколико институција у свом окружењу које брину о потребама и правима грађана, посебно деце; – наведе шта би волео да има у својој локалној заједници што сада недостаје; – тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права; – наведе једно удружење грађана у свом окружењу и опише чиме се бави; – опише на које све начине деца његових/њених година могу да брину о својој локалној заједници; <p>пажљиво слуша саговорника, слободно износи мишљење,</p>		<p>Дискриминација Неједнако поступање према особи или некој групи на основу неког њиховог личног својства (пол, узраст, вера, националност, образовање, инвалидитет), што за последицу има нарушавањених права и достојанства. Једнако поступање према неједнакима као вид дискриминације. Етикетирање, ружни надимци као вид дискриминације.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – образлаже идеје, даје предлоге и прихвата да други могу имати другачије мишљење; – испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; – заједно са осталим ученицима учествује у проналажењу особа којима је потребна помоћ, у 	<p style="text-align: center;">ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО</p> <p style="text-align: center;">Ја и други у локалној заједници</p>	<p>Локална заједница Место где грађани задовољавају највећи број својих потреба и остварују највећи број својих права. Потребе и права које деца задовољавају у локалној заједници – за образовањем, здравственом заштитом, одмором, игром, учествовањем у спортским, кулурним и уметничким активностима.</p> <p>Комуналне услуге Услуге од општег интереса за све грађане локалне заједнице–вода, превоз, путеви, паркинг, отпад, осветљење, паркови, пијаце, димничари.</p>	8	4	1	13

<p>изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.</p>		<p>Институције и организације Локалне заједнице у области образовања, културе, здравља, спорта и рекреације, очувања околине, безбедности, верске организације. Активности и допринос удружења грађана у локалној заједници.</p> <p>Наша локална заједница Брига наше локалне заједнице о потребама и правима својих грађана,. Брига наше локалне заједнице о деци различитих својстава (пол, узраст, сиромаштво, здравље). Доступност садржаја у нашем окружењу слепим или глувим особама, родитељима са дечијим колицима или особама у инвалидским колицима (пешачки прелази, школа, дом здравља, продавница, превоз). Брига деце о својој локалној заједници—о отпаду, биљкама и животињама, споменицима културе, уметничким делима, потрошњи воде, пружање помоћи онима којима је то потребно. Удружење грађана у нашем окружењу некад и сад.</p>				
	<p>ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Снага узајамне помоћи</p>	<p>Солидарност Потреба узајамне бриге и одговорности међу људима. Лажна солидарност. Разлика између саосећања, сажаљења и солидарности. Примери акција солидарности у нашој локалној заједници (мобе, добровољно давање крви и хуманитарне акције за лечење болесних, СМС акције прикупљања новца). Ситуације у којима свакоме може бити потребна помоћ (болест, сиромаштво, ратови, поплаве, земљотреси, пожари, миграције). Медији као подршка солидарности.</p> <p>Волонтирање Добровољно ангажовање појединаца и група у пружању помоћи људима, животињама, биљкама. Мотиви волонтера – веровање у снагу узајамне помоћи, човекољубље и хуманост. Волонтерске акције ученика/ученица школе у локалној заједници (чишћење јавних површина, сађење биљака, помоћ старим људима, удомљавање напуштених кућних љубимаца). Активности волонтера Црвеног крста у нашој локалној заједници.</p>	3	2	1	6

	<p align="center">ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ</p> <p align="center">Акција солидарности у локалној заједници</p>	<p>Планирање и извођење акције солидарности у локалној заједници Утврђивање коме је у заједници потребна помоћ. Одређивање циља акције. Припрема плана акције – подела улога, договор о роковима, начину реализације. Извођење и документовање акције – видео, фотографије, текстови и сл. Промоција акције на нивоу школе – приказивање другим одељењима, родитељима и сл., прављење постера или паноа, објављивање прилога у школском листу. Вредновање акције – чиме смо задовољни, шта је могло бити боље.</p>	6	2	1	9
--	--	---	---	---	---	---

ТЕМА (наставне јединице)	ЦИЉ	ИСХОДИ Позавршетку теме ученике:	ПРЕПОРУЧЕНИ СА ДРЖАЈИ ПОТЕМАМА	НАЧИНОСТВАРИВАЊА ПРО ГРАМА
<p>I – УВОД</p> <p>1. Свет је створен за тебе, чувај га! – уводни час</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса; Мотивисање ученика за похађање верске наставе 	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 3. разреда основне школе; моћи да уочи како је његово прве знање из градива Православног катихизиса обрађено у претходном разреду школовања. <p><u>Афективни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ученик ће бити мотивисан да активно учествује у часовима верске наставе 	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са садржајем програма и начином рада 	<p>Катихизација као литургијска делатност – заједничко дело катихете (вероучитеља) и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично своје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве.</p> <p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима</p>
<p>II – БОГ СТВАРА СВЕТИЧО ВЕКА</p> <p>2. Свето Писмо нам сведочи о настанку света</p>	<ul style="list-style-type: none"> пружити ученицима основна знања о учењу Цркве о стварању света; омогућити ученицима да разумеју да Бог ствара природу и човека, јер жели да их воли и да будемо са њима заједно; 	<p><u>Когнитивни аспект:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> препознати неке елементе библијске повести о стварању света; моћи да препозна и именује иконена којима су представљени дан стварања света, на основу библијске повести; 	<ul style="list-style-type: none"> Појам Светога Писма као окњиго откривења Стварање невидљивог света – духовних сила – анђела Библијско 	<p>наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и саначином вредновања њиховог рада.</p> <p><u>Врстенаставе</u></p> <p>Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (34 часа)

Разред: **IV**

Наставни предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Српски језик</i>					
ЦИЉ	Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.					
РАЗРЕД	<i>четврти</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>180 часова</i>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; 	КЊИЖЕВНОСТ	<p>ШКОЛСКА ЛЕКТИРА</p> <p>Поезија</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шаљива народна песма <i>Женидба врапца Подунавца</i> 2. Војислав Илић: <i>Јесен</i> / Владислав Петковић Дис: <i>Зима</i> 3. Момчило Мошо Одаловић: <i>Молитва за маму</i> 4. Мирослав Антић: <i>Космонаутска песма</i> 5. Бранко Миљковић: <i>Песма о цвету</i> 6. Добрица Ерић: <i>Завичај / Отаџбина је наша очевина</i> / Момчило Мошо Одаловић: <i>Птице косовчице</i> 7. Мирослав Антић: <i>Прва љубав / Најљубавнија песма</i> / Алексије Марјановић: <i>Љубав</i> 8. Бранко Ћопић: <i>Месец и његова бака</i> / Десанка Максимовић: <i>Пауково дело</i> 9. Бранислав Црнчевић: <i>Кад би мени дали један дан</i> 10. Владимир Андрић: <i>Дај ми крила један круг</i> 11. Народна песма <i>Милош у Латинима</i> 12. Народна песма <i>Јетрвица адамско колена</i> <p>Проза</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народна прича о животињама: <i>Међед, свиња и лисица</i> 2. Народна приповетка: <i>Најбоље задужбине</i> 	49	24	2	3

<ul style="list-style-type: none"> – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; – уочи персонификацију и разумењену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шалвив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела; 		<ol style="list-style-type: none"> 3. Народна приповетка: <i>Ветар и сунце</i> 4. Народна бајка: <i>Пепељуга</i> 5. Бранислав Нушић: <i>Прва љубав</i> (одломак из <i>Аутобиографије</i>) 6. Бранислав Црнчевић: <i>Босоноги и небо</i> 7. Гроздана Олујић: <i>Стакларева љубав</i> 8. Светлана Велмар Јанковић: <i>Стефаново дрво</i> 9. Лав Николајевић Толстој: <i>Врабац и ласте / Два мрза</i> 10. Драган Алексић: <i>Позориште на небу</i> 11. Весна Алексић: <i>Детективско срце</i> 12. Ханс Кристијан Андерсен: <i>Ружно Паче – читање у наставцима</i> <p>Драмски текстови</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гвидо Тартаља: <i>Подела улога</i> 2. Љиљана Крстић: <i>Кад пролеће дође</i> 3. Дејан Алексић: <i>Слава</i> <p>Научнопопуларни и информативни текстови (из књига, енциклопедија и часописа за децу)</p> <ul style="list-style-type: none"> • о нашим знаменитим књижевницама, сликаркама и научницама; • о природним лепотама и културним знаменитостима Србије; • о занимљивим пределима, народима, обичајима у свету • бонтон. <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Милован Данојлић: Избор из поезије за децу 2. Драган Лукић: Избор из поезије за децу 3. Јасминка Петровић: <i>О дугмету и срећи</i> 4. Рене Гијо: <i>Бела Грива</i> 5. Ерик Најт: <i>Леси се враћа кући</i> 6. Александар Поповић: <i>Пепељуга</i> <p>ДОПУНСКИ ИЗБОР (са наведеног списка или по сопственом избору бирају се три дела)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Избор драмских текстова за децу 2. Бранко В. Радичевић: <i>Песме о мајци</i> 3. Светлана Велмар Јанковић: <i>Књига за Марка / Очаране наочаре</i> 4. Горан Петровић: <i>Разлике</i> 5. Едмондо де Амичис: <i>Срце</i> 6. Јохана Шпири: <i>Хајди</i> 7. Михаел Енде: <i>Бескрајна прича</i> (одломак) 8. Астрид Линдгрен: <i>Пипи Дуга Чарапа</i> 	
--	--	--	--

		<p>9. Златко Васић: <i>Чаробно путовање</i> 10. Урош Петровић: <i>Мартинина велика загонетна авантура</i> 11. Гордана Тимотијевић: <i>Сличице / Владимир из чудне приче</i> 12. Угљеша Шајтинац: <i>Чарна и Несвет</i> 13. Момо Капор: <i>Сања</i> 14. Весна Алексић: <i>Брљиво срце</i></p> <p>Књижевни појмови: – шаљива народна песма, – прича о животињама, – особине народне епске песме, – приповетка, – роман за децу, – персонификација, – опис природе и ликова, – приповедање у 1. и 3. лицу, – сукоб драмских лица.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; 	<p>ЈЕЗИК</p> <p>Граматика и правопис</p>	<p>Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за време, место и начин. Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. Управни говор (трећи модел). Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. <i>Ружно Паче...</i>); устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво).</p>	22	28	1	3

		Речца <i>ли</i> ; скраћени упитни облик <i>је ли (је л')</i> према узрочном везнику <i>јер</i> . Предлог <i>са</i> уз заменице (нпр. <i>са мно</i> , <i>с њом</i> и сл.). Писање вишечланих бројева.				
<ul style="list-style-type: none"> – правилно пише сва три модела управног говора; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневnoj комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији–формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; <ul style="list-style-type: none"> • учествује у предлагању садржаја и начина рада. 	Језичка култура	Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за време, место и начин. Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. Управни говор (трећи модел). Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. <i>Ружно Паче...</i>); устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво). Речца <i>ли</i> ; скраћени упитни облик <i>је ли (је л')</i> према узрочном везнику <i>јер</i> . Предлог <i>са</i> уз заменице (нпр. <i>са мно</i> , <i>с њом</i> и сл.). Писање вишечланих бројева.	5	38	2	3
УКУПНО: 180			76	90	5	9

Разред: **IV**

Наставни предмет: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

НАЗИВ ПР ЕДМЕТА	<i>енглески језик</i>						
ЦИЉ	Циљ наставе енглеског језика у четвртном разреду је да оспособи ученика да комуницира на енглеском језику на основном нивоу у усменом и писаном облику о темама из његовог окружења. У исто време, настава енглеског језика треба да подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика, да олакша разумевање других и различитих култура и традиција, стимулише машту, креативност и радозналост и подстиче задовољство коришћења енглеског језика.						
РАЗРЕД	<i>четврти</i>						
ГОДИШЊ ИФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ Ученици уче и увежбавају:	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
По завршетку теме ученици ће бити у стању да:		Ученици уче и увежбавају					
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему - поздраве и отпоздраве, примењујући једноставнија језичка средства; - представе себе и другог; - разумеју једноставнија питања личне природе и одговаре на њих; - постављају једноставнија питања личне природе; у неколико једноставнијих везаних исказа саопште информације личне природе о себи и другима водећи рачуна о приватности и поверљивости; - разумеју, питају и саопште колико нечега има - разумеу једноставније описе предмета и места; - опишу бића, предмете и места у неколико везаних једноставнијих исказа; - разумеју, питају и саопште колико нечега има. 	<p>Where's Flossy? Поздрављање и представљање;</p> <p>изражавање количина;</p> <p>описивање места и предмета.</p>	Изразе и речи које се односе на предмете из непосредног окружења, имена ликова у уџбенику и изразе који се користе за поздрављање и представљање; - <i>What are these? They're... How do you spell? The alphabet (правилно писање малих и великих латиничних слова)</i> кратке текстове и дијалоге који се односе на тему (слушају, читају, говоре и пишу).	0	1	2	1	
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагују на њих; 	<p>2. The presents Исказивање</p>	Изразе и речи којима се именују чланови уже и шире породице – <i>mum, dad, brother, sister, uncle, aunt, cousin, grandma, grandpa, језичке структуре his/her (присвојни придеви), She's got one sister.</i>	3	2	3	1	

<ul style="list-style-type: none"> - изразе основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; - разумеју и поштују правила учтиве комуникације - разумеју једноставније описе људи; - опишу људе у неколико везаних једноставнијих исказа -разумеју и формулишу једноставне исказе који се односе на припадање - разумеју једноставније исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагује на њих; - траже и дају једноставнија обавештења која се односе на поседовање / непоседовање - разумеју, питају и саопште колико нечега има. 	<p>потреба, осета и осећања;</p> <p>описивање људи;</p> <p>исказивање припадања;</p> <p>изражавање количина.</p>	<p><i>How many cousins has Polly got? (Have got за изражавање поседовања и описивање), Numbers 20-100 (бројеве до 100 и множину именица) причу и текст који се односе на тему; кратке текстове и дијалоге који се односе на тему (слушају, читају, говоре и пишу).</i></p>				
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеу једноставније описе предмета и места; - опишу бића, предмете и места у неколико везаних једноставнијих исказа; разумеју, питају и саопште колико нечега има; - разумеју једноставније исказе којима се изражава поседовање / непоседовање и реагује на њих; - траже и дају једноставнија обавештења која се односе на поседовање / непоседовање; - разумеју, питају и саопште колико нечега има; - поштују правила учтиве комуникације приликом куповине - разумеју и саопште једноставније исказе који се односе на хронолошко време; - разумеју једноставније текстове у којима се описују уобичајене радње у садашњости које се догађају у одређено време; размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу уобичајене радње у садашњости које се догађају у одређено време; - разумеју и објасне сличности и разлике у свакодневним активностима током радног дана у циљној култури и код нас. 	<p>3. Shopping for Mum Описивање места и предмета;</p> <p>изражавање количина;</p> <p>изражавање поседовања; исказивање хронолошког времена;</p> <p>описивање уобичајених радњи у садашњости.</p>	<p>Изразе и речи којима се именује храна и изражава хронолошко време -<i>apples, bananas, biscuits, bread, cereal, cheese, crisps, eggs, grapes, milk, oranges, pears, rice</i> Does he likes apples? He likes pears. He doesn't like oranges. (The Present Simple tense); He's got some biscuits. She hasn't got any grapes. (Have got за изражавање поседовања и описивање) eight o'clock, half past nine, I have breakfast ast seven o'clock. причу и текст који се односе на тему; - кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>	4	2	2	1
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују способности у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу радње и способности у садашњости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и формулишу једноставне исказе који се односе на 	<p>4. Are they monkeys? Описивање способности садашњости;</p> <p>исказивање положаја у</p>	<p>Изразе и речи које се односе животиње, предлоге за место и физички изглед- <i>a dolphin, an elephant, a frog, a giraffe, a hippo, a lion, a monkey, a parrot, a penguin.</i> језичке структуре <i>They're funny. They aren't dangerous. Are they friendly?. bigger, smaller, taller, Where are the monkeys? They're next to/ opposite / between the giraffes?</i> причу и текст који се односе на тему; – кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>	3	1	2	1

<p>положај у простору;</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју и објасне сличности и разлике у начину разоноде између вршњака у циљној култури и код нас - разумеју једноставније описе бића и предмета; - опишу бића и предмете у неколико везаних једноставнијих исказа; - разумеју једноставнија упутства и налоге и реагују на њих; саопште једноставнија упутства и налоге; - разумеју и фромилушу једноставне исказе који се односе на припадање. 	<p>простору.</p>					
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније описе места; - опишу места у неколико везаних једноставнијих исказа; - разумеју позив на заједничку активност и реагују на одговарајући начин;упуте позив на заједничку активност; - разумеју кратке и једноставније молбе и реагују на њих уз одговарајуће образложење; упуте кратке и једноставније молбе; искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; - разумеју једноставније текстове у којима се описују уобичајене радње у садашњости; размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу уобичајене радње у садашњости користећи једноставнија језичка средства; - разумеју и објасне сличности и разлике у породичним односима у циљној култури и код нас. 	<p>5. Kites</p> <p>Описивање места;</p> <p>исказивање молбе, захвалности и извињења.</p>	<p>Изразе и речи који се односе на места у граду, превозна средства и играчка <i>church, a cinema, a library, a restaurant, a station, a supermarket, a toy shop. There's a toy shop. There are kites. There aren't any red kites. Are there any purple kites? How do you go to school? I go to school by car, I walk to school.</i> причу и текст који се односе на тему; -кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>	4	3	4	1
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније исказе за изражавање допадања / непопадања и реагују на њих; - изражавају допадање / непопадање уз најједноставније образложење; - изразе захвалност на једноставан начин; - разумеју позив на заједничку активност и реагују на одговарајући начин;упуте позив на заједничку активност; - разумеју кратке и једноставније молбе и реагују на њих уз одговарајуће образложење; - упуте кратке и једноставније молбе; искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин; - разумеју једноставније текстове у којима се описују уобичајене радње у садашњости; размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; опишу уобичајене радње у садашњости користећи једноставнија 	<p>6. Dad at the sports centre</p> <p>Изражавање допадања и непопадања;</p> <p>позив и реаговање на позив за учешће у заједничкој активности;</p> <p>описивање уобичајених радњи у садашњости.</p>	<p>Изразе и речи које се односе на забаву и разоноду и дане у недељи-<i>basketball, computer games, dancing, swimming, skateboarding, television, tennis, Do you like swimming? Yes, I do. / No, I don't. I like playing football.</i>(изражавање допадања и непопадања). <i>Days of the week. I do my homework on Mondays</i> причу и текст који се односе на тему; - кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>	3	3	3	1

језичка средства.						
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње у садашњости које се сматрају сталним; размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу радње у садашњости које се сматрају аталним; - разумеју и објасне сличности и разлике у занимањима у циљној култури и код нас. <p>положају у простору и реагују на њих.</p>	<p>7. We're late! Описивање радњи у садашњости које се сматрају сталним</p>	<p>Изразе и речи које се односе на занимања - <i>a baker a firefighter, a mechanic, a nurse, an office worker, a teacher, She wears a uniform. She doesn't work with children. quarter past ten</i> причу и текст који се односе на тему;- кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>	3	2	3	1
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју и саопште једноставније исказе који се односе на метеоролошко време; - разумеју једноставне предлоге и реагују на њих; упуте јендоставне предлоге; - разумеју и објасне метеоролошке симболе - разумеју једноставније текстове у којима се описују тренутне радње у садашњости; - размене информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опишу тренутне радње у садашњости користећи једноставнија језичка средства. 	<p>8. It's snowing! Описивање метеоролошког времена;</p> <p>описивање тренутних радњи у садашњости.</p>	<p>Изразе и речи које се односе на временске прилике и физички изглед људи -<i>cloudy, cold, foggy, hot, raining, snowing, sunny, windy What's the weather like today in London? it's sunny. I'm reading. She's wearing a hat. Is it snowing? Are you skiing?</i>(The Present Continuous Tense) причу и текст који се односе на тему; - кратке текстове и дијалоге који се односе на тему и интеркултурне садржаје (слушају, читају, говоре и пишу).</p>	4	3	4	1
Укупан број часова:			24	17	23	8

Разред: **IV**

Наставни предмет: **МАТЕМАТИКА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Математика
ЦИЉ	Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.
РАЗРЕД	четврти
ГОДИШЊИ ФОНД	180

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; – одреди месну вредност цифре; – изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; – састави израз, израчуна вредност бројевног израза и примени својства рачунских операција; – реши једначине и неједначине и провери тачност решења; – реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; – процени вредност израза са једном рачунском операцијом; – одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; – прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$); 	БРОЈЕВИ	<p>Скуп природних бројева са нулом. Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу N_0.</p> <p>Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$).</p> <p>Упоредивање разломака са једнаким бројиоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.</p>	60	71	6	3

<ul style="list-style-type: none"> – упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким бројиоцима или имениоцима; • сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; 						
<ul style="list-style-type: none"> – именује елементе и опише особине квадрата и коцке; – црта мреже и прави моделе квадрата и коцке; – препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна; – прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадрата и коцке; • реши проблемске задатке у контексту мерења. 	Геометрија	Квадар и коцка.	5	8	1	1
<ul style="list-style-type: none"> – прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; – израчуна површину квадрата и правоугаоника; – израчуна површину и запремину квадрата и коцке; - реши проблемске задатке у контексту мерења. 	Мерење	Мерење површине ($m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a$). Површина квадрата и правоугаоника. Површина квадрата и коцке. Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3). Запремина квадрата и коцке.	9	14	1	1
УКУПНО: 180			74	93	8	5

Разред: **IV**

Наставни предмет: **ПРИРОДА И ДРУШТВО**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА		Природа и друштво				
ЦИЉ		Циљ учења Природе и друштва јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.				
РАЗРЕД		четврти				
ГОДИШЊИ ФОНД		72				
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; – одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; – повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; – уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; – представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; <ul style="list-style-type: none"> • у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу 	<p>Природне и друштвене одлике Србије</p>	<p>Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута.</p> <p>Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме.</p> <p>Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита. Национални паркови Србије.</p> <p>Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност).</p> <p>Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима).</p> <p>Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света).</p>	13	8	2	2

<p>обновљивих природних ресурса;</p>						
<ul style="list-style-type: none"> – повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; – планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; – затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу; 	<p>Човек – природно и душтвено биће</p>	<p>Човек – природно, друштвенои свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо-комуникационих технологија; непримерени садржаји.</p>	3	2	1	1
<ul style="list-style-type: none"> – идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаравњем; – испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; – наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; – наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; – наведе примере превенције и заштите од пожара; 	<p>Материјали</p>	<p>Смеше (течности, храна, земљиште, ваздух). Раздвајањесастојаксмеше (просејавање, одливање, цеђење, испаривање). Наелектрисавањепредмета од различитих материјала. Електричнапроводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају). Запаљивиматеријали (ознакезапаљивематеријале). Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања. Опасност и заштита од пожара.</p>	7	4	2	2
<ul style="list-style-type: none"> – прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; – опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; – представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др); – пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, 	<p>Прошлост Србије</p>	<p>Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота). Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора). Настанаки развој модернесрпскедржаве (Први и Другисрпскиустанак–узрок и ток; вођеустанка;култура, начинживота). Србија у савременодоба (Првисветскират, настанакјугословенскедржаве, Другисветскират, променаобликавладавине, распадјугословенскедржаве и осамостаљењеСрбије;култура, начинживота).</p>	12	10	1	2

<p>дигиталних);</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже резултате рада са уложеним трудом; – сарађује са другима у групи на заједничким активностима; – учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих. 						
<p>УКУПНО:72</p>			35	24	6	7

Разред: **IV**

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Ликовна култура</i>						
ЦИЉ	Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.						
РАЗРЕД	<i>четврти</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>72 часова</i>						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> – поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; 	КОМПОЗИЦИЈА	<p>Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални.</p> <p>Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.</p>	6	5	7	/	
<ul style="list-style-type: none"> – користи амбалажу и предмете за једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; 	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<p>Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми. Споразумевање сликом.</p>	6	5	8	/	
<ul style="list-style-type: none"> – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад; 	НАСЛЕЂЕ	<p>Споменици природе и споменици културе у Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела.</p>	5	5	7	/	
<ul style="list-style-type: none"> – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела; – разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја; – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; 	СЦЕНА	<p>Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елементи сценографије.</p>	5	5	8	/	

разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може применити.						
УКУПНО: 72			22	20	30	/

Разред: **IV**

Наставни предмет: **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Музичка култура						
ЦИЉ	Циљ учењаМузичке културе је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорног односа према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.						
РАЗРЕД	четврти						
ГОДИШЊИ ФОНД	36 часова						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> – опише своја осећања у вези са слушањем музике; – препознаје народну и уметничку музику; – опише улогу музике у медијима; – разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; – повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности; – уочи контраст и понављање у музичком делу; 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<p>Композиције различитог карактера.</p> <p>Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика).</p> <p>Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора).</p> <p>Дела фолклорне традиције српског и других народа.</p> <p>Музичка прича.</p> <p>Музика у служби других медија.</p> <p>Музички бонтон.</p> <p>Музика и здравље</p>	0	2	0	3	
<ul style="list-style-type: none"> – пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; – примени изражајне музичке елементе; – осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; – осмисли музички одговор на музичко питање; – осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; 	МУЗИКЕ ИЗВОЂЕЊЕ	<p>Музичке игре (дидактичке).</p> <p>Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху.</p> <p>Певање и свирање песама из нотног текста.</p> <p>Свирање песама по слуху на дечјим инструментима и/или на другим инструментима.</p> <p>Народни инструменти нашег и других народа.</p> <p>Музичке драматизације.</p> <p>Свирање инструменталних аранжмана на дечјим инструментима и на алтернативним изворима звука.</p> <p>Динамика (крешендо, декрешендо).</p>	16	5	1	1	

<ul style="list-style-type: none"> – изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају; 		<p>Темпо (<i>Andante.Moderato. Allegro</i>).</p> <p>Боја (различити гласови и инструменти).</p> <p>Трајање (цела нота и пауза. нота четвртине са тачком).</p> <p>Савладавање тонске висине и солмизације у обиму ce^1-ce^2.</p> <p>Тактирање у 3/4 и 4/4 такту.</p> <p><i>Це-дур</i> лествица.</p> <p>Репетиција, прима и секунда волта.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; – коментарише своје и туђе извођење музике; – самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације; – учествује у школским приредбама и манифестацијама. 	МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	<p>Једноставна ритмичка и мелодијска пратња.</p> <p>Музичка питања и одговори и музичка допуњалка.</p> <p>Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономотопеје и илустрације на краћи литерарни текст (учење у контексту).</p> <p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе.</p> <p>Креирање мелодије на одабрани текст.</p>	3	3	1	1
УКУПНО: 36			19	10	2	5

Разред: **IV**

Наставни предмет: **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Физичко и здравствено васпитање					
ЦИЉ	Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
РАЗРЕД	четврти					
ГОДИШЊИ ФОНД	108 часова					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> - примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима; - правилно држи тело; - самостално коригује неправилно држање; 	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	<p>Вежбе за развој снаге са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичке вештине и игре у развоју моторичких способности</p>	2 4	37	6	/
<ul style="list-style-type: none"> - правилно подиже, носи и спушта терет; - изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; - изведе дечји и народни плес; - користи терминологију вежбања; - поштује правила понашања на вежбаљима; - поштује мере безбедности током вежбања; - одговорно се односи према објектима, справама и 	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	<p>Технике трчања. Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником. Тробој.</p> <p style="text-align: center;">Основни садржаји</p> <p>Вежбе на тлу: вежбе и комбинације. Прескоци и скокови (прескок разношка). Вежбе у вису, вежбе у упору и вежбе са променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и ниској греди.</p> <p style="text-align: center;">Проширени садржаји</p>	9	29	/	/

<p>реквизитима;</p> <ul style="list-style-type: none"> - поштује и примени правила игре; - навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа; - прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења; - уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања; - прати промене у сопственој тежини и висини; - сагледа резултате физичких способности; - препозна здравствено стање када не треба да вежба; - примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања, као и у другим ситуацијама; 		<p>Вежбе на тлу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - летећи колут из места. - састав. Мини-рукомет. Футсал – „мали фудбал“. Основни елементи кошарке и мини-кошарка. Основни елементи одбојке. Јацент. Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази. Основна обука пливања. Скок на ноге. Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима. 				
<ul style="list-style-type: none"> - уредно одржава простор у коме живи и борави; - увиди значај правилне исхране за вежбање; - повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; - препозна лепоту покрета и кретања; - користи научена вежбања у рекреацији породице; - правилно реагује у случају повреде у школи; - вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; учествује у предлагању садржаја и начина рада. 	<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА</p>	<p>Основна правила вежбања.</p> <p>Основна правила мини-рукомета, фудсала, кошарке, мини-кошарке и одбојке.</p> <p>Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе).</p> <p>Чување и одржавање материјалних добара.</p> <p>Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање.</p> <p>„Ферплеј” (навијање, победа, пораз, толеранција).</p> <p>Значај вежбања у породици.</p> <p>Вежбање у слободно време.</p> <p>Правилно држање тела и здравље.</p> <p>Значај вежбања за правилан рад срца и плућа.</p> <p>Мишићи и зглобови тела.</p> <p>Хигијена простора за вежбање.</p> <p>Исхрана и вежбање.</p> <p>Значај лекарских прегледа за вежбање.</p> <p>Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.).</p>	3	/	/	/
<p>УКУПНО: 108</p>			3 6	66	6	0

Разред: **IV**

Наставни предмет: **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Грађанско васпитање</i>
ЦИЉ	Подстицање развоја личности и социјалног сазнања код ученика четвртог разреда основне школе. Овај предмет пружа могућност ученицима да постану активни учесници у процесу образовања и васпитања и да изграде сазнања, умења, способности и вредности неопходне за формирање аутономне, компетентне, одговорне и креативне личности, отворене за договор и сарадњу, која поштује и себе и друге.
РАЗРЕД	<i>четврти</i>
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>36</i>

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> Познаје принцип функционисања тима и улога у тиму; схвата разлике између функционисања групе и тима; 	Подстицање групног рада, договарања и сарадње с вршњацима и одраслима	<p>1, РОДИТЕЉСКИ САСТАНАК – сусрет родитеља, наставника и ученика. Размена о узајамним очекивањима, потребама, захтевима, тешкоћама везаним за остваривање програма грађанског васпитања.</p> <p>2. УВОДНИ ЧАС – упознавање ученика са садржајем предмета и начином рада. стицање групног рада, договарања и сарадње с вршњацима и одраслима</p>	2			
<ul style="list-style-type: none"> Разуме дечја и људска права и слободе – познаје своја права, препознаје најважније категорије дечјих и људских права; упознат је с Конвенцијом о дечјим и људским правима; разуме однос између људских права и демократије, мира и развоја; 	Универзално важење дечјих права	<p>3. ДРВО ДЕЧИЈИХ ПРАВА – увођење људских и дечјих права у разред, подсећање на оно што ученици већ знају о правима и разматрање значаја ових права за сопствени живот.</p> <p>4.5. ПРАВИМО РЕКЛАМНИ ШТАНД КОНВЕНЦИЈЕ О ДЕЧЈИМ ПРАВИМА – ученици детаљно проучавају једно право, за које се одреде договарањем, анализирају текст, истражују начин симболичког приказивања. Уче се да објасне свој избор, да га јавно презентују и у стварној ситуацији. (2 часа)</p> <p>6.7. СВИ РАЗЛИЧИТИ – СВИ ЈЕДНАКИ – ученици се упознају међусобно кроз уочавање сличности и разлика и разлике прихватају као богатство. (2 часа)</p> <p>8. НЕПРАВДА ЈЕ КАД... – кроз игру ученици симулирају неправду. Постају свесни своје реакције на неправду и схватају значај сарадње за решење проблема.</p>	8			

<ul style="list-style-type: none"> • Познаваје појам једнакости у контексту расних, културних, националних, верских и других разлика 	Заједно стварамо демократску атмосферу у нашем разреду, школи	9.10. СТАВОВИ О ПРАВДИ – повезивање права с дужно 11.12. ПРАВА, ДУЖНОСТИ, ПРАВИЛА – увођење ученика у демократски начин договарања око заједничких правила, схватање међусобне повезаности права, дужности, правила/закона. (2 часа) 13.14. УЛОГА ПРАВИЛНИКА – КУЋНОГ РЕДА ШКОЛЕ – подстицање ученика да одаберу вредности у оквирима људских/дечијих права, да их разматрају, упоређују, да их се придржавају. Помоћи деци да дођу до решења у ситуацији кад је тешко поштовати правила. (2 часа) 15.16. СВИ МИ ИМАМО ПРЕДРАСУДЕ – ученици преиспитују постојање предрасуда и стереотипа везаних за узраст, пол, националност. Уче се да увиде узрочно-последичну везу између постојања предрасуда и кршења права других. Уче се да препознају сукоб различитих вредности. (2 часа) 17.18. ДА САМ ЧАРОбЊАК, ЈА БИХ – подстаћи ученике да стварају визије са значењем, да креирају свет у којем се поштују права, у којем се прихватају одговорности, превазилазе стереотипи, прихватају различитости као богатство... (2 часа) 19.20. СТАВОВИ О МОЋИ – помоћи ученицима да препознају вредности које подржавају дечја/људска права и развијају демократске односе. Помоћи ученицима да препознају и разликују наметање воље појединца (или групе) и заједничко договарање и да сагледају последице једног и другог начина понашања по заједнички живот. (2 часа)	10			
Познаје основна обележја демократског процеса и разуме односе између демократије и дечјих и људских права	Живим демократију, демократска акција	21.22. СУКОБИ И ПРЕВАЗИЛАЖЕЊЕ СУКОБА – ПРЕГОВАРАЊЕ – упознавање ученика са структурисаним начином решавања међуљудских сукоба, који је примењив у разним ситуацијама. (2 часа) 23.24. ТИМСКИ РАД – стављање ученика у ситуацију да увиде предности тимског рада у односу на групни; начин функционисања у тиму; улоге сваког од чланова тима. (2 часа) 25.26. ДА СЕ ЧУЈЕ НАШ ГЛАС – охрабрити ученике да излистају ситуације у школи за које сматрају да не подржавају или да крше њихова права на игру, развој, здравље... (2 часа) 27. ДЕЛУЈЕМО ЈЕДИНСТВЕНО – упознавање с демократским процедурама и вођење ученика кроз демократске процедуре одлучивања ради долажења до заједничког решења проблема за који се сви залажу. (1 час) 28.29. АРГУМЕНТУЈЕМО И ЗАСТУПАМО НАШЕ ИНТЕРЕСЕ – ученици се уче прикупљању података и аргумената, заступању, јавном наступању. (2 часа)	11			

		30.31. ТРАЖИМО ЗАКОН ЗА... – планирање и спровођење акције за решавање одабраног проблема у окружењу. (2 час				
Разуме свет као систем у коме су сви елементи –људи, догађаји, места – међусобно повезани. Схвата да међузависност постоји и у природи и да је велика одговорност човека за биљке и животиње.	Међузависност и развијање еколошке свести	32. МЕЂУЗАВИСНОСТ – разумевање света као система у коме су сви елементи –људи, догађаји, места – међусобно повезани. 33. МРЕЖА ЖИВОТА – међузависност постоји и у природи. 34. БРИНЕМО О БИЉКАМА И ЖИВОТИЊАМА – како бринемо о биљкама и животињама, каква је наша одговорност према њим	3			
Оспособљен је да сам процени програм који је прошао и сопствено напредовање.	Евалуација	35. ЈА ПРЕ, ЈА ПОСЛЕ – ученици се подстичу да сами процене програм који су прошли и сопствено напредовање. 36. ПРЕЗЕНТАЦИЈА – славимо резултате рада с родитељима.	2			
УКУПНО			36			

Разред: **IV**

Наставни предмет: **ВЕРСКА НАСТАВА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Верска настава</i>						
ЦИЉ	Циљеверске наставе је да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности Цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Упознавање ученика са вером и духовним искуствима сопствене, историјски дате Цркве или верске заједнице треба да се остварује у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.						
РАЗРЕД	<i>четврти</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	П	С	
<ul style="list-style-type: none"> - моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 4. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. •да активно учествује на часовима верске наставе 	УВОД	<ul style="list-style-type: none"> - моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 4. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања. •да активно учествује на часовима верске наставе 	1	-	-	-	
<ul style="list-style-type: none"> • учити важност постојања заједнице • учити разлику између Цркве и сваке друге заједнице; • учити да је Црква слободна заједница у којој 	ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР	<p>НАСТАВНИ САДРЖАЈИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Заједница је основ живота - Црква је наш избор - Црква је заједница са Светом Тројицом - Црква је циљ стварања света - Свет изван заједнице са Богом 	6	6	-	1	

<p>учествују само они који то желе;</p> <ul style="list-style-type: none"> • знати да се они који су узаједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница; • знати да се заједница Бога, људи и природе зове Црква; • уочити да изван Цркве свет не може постојати вечно. 		<ul style="list-style-type: none"> - Свет у заједници са Богом - Свет у заједници са Богом <p>ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Црква – заједница верних људи са Богом - Црква је заједница хришћана 				
<ul style="list-style-type: none"> - уочити да нас Христос позива у лични однос – заједницу љубави; - увидети да су апостоли људи који су слични нама; - уочити да је вера основ заједнице са Богом; - увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом; - Усвојити текст и мелодију песме „Звезда се засја“ 	<p>ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ</p>	<p>НАСТАВНИ САДРЖАЈИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Христос позива апостоле - Вера основ заједнице - Апостоли позивају свет - Човек само срцем јасно види - Христос нас зове - Божић - Божић <p>ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Апостоли- проповедници вере - Заједница са другим, основ вере - Божић – рођење Сина Божијег - Учимо песму „Звезда се засја“ 	6	5	-	2
<ul style="list-style-type: none"> - поступно изграђивати свест о томе ко су светитељи; - увидети да су сви позвани да буду светиетљи; - знати какву важност Савине речи и дела имају за нас данас; - уочити да је за остваривање јединства са Богом потребна искрена жеља; - знати да је Литургија начин 	<p>ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМ</p>	<p>НАСТАВНИ САДРЖАЈИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Светитељи-сведоци љубави Божје - Свети Сава-путеводитељ у живот вечни - Свети Сава-путеводитељ у живот вечни - Желим да видим Христа - Свети Симеон Богопримац-сусрет са Христом - Свети Симеон Богопримац-сусрет са Христом - Литургија путовање свих светих - Литургија путовање свих светих <p>ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Светитељи – свети људи - Свети Сава – први учитељ и просветитељ 				

<p>на који сви остварујемо заједницу са Богом;</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) што волимо. 		<ul style="list-style-type: none"> - Сретење - Литургија – заједница верних 				
<ul style="list-style-type: none"> - увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави; - уочити да је грех наш погрешан избор; - увидети шта је самољубље и по чему се оно разликује од љубави; - увидети да без врлина нема љубави; - уочити да је само врлинама могуће остварити однос љубави са Богом и људима; - упознати најважније хришћанске врлине; - увидети да се и врлине усавшавају. 	<p>ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА</p>	<p>НАСТАВНИ САДРЖАЈИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - На путу светости - Усавшавању нема краја - Пут ка вечности - Пут ка вечности - Хришћанске врлине - Врлинослов –Свети нас уче - Врлинослов –Свети нас уче <p>ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Грех као промашај циља - Врлине – прихватање Божије воље - Из врлинослова – читамо приче 	5	5	-	3
<ul style="list-style-type: none"> - уочити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом; - упознати садржај молитве «Царе небески»; - увидети да сам изглед православног храма изображава јединство Неба и земље 	<p>СА НАМА ЈЕ БОГ</p>	<p>НАСТАВНИ САДРЖАЈИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Васкрсење и Педесетница - Васкрсење и Педесетница - Црква је икона Царства Божјег - Црква је икона Царства Божјег - Црквена уметност-одсјај Царства Божјег - Црквена уметност-одсјај Царства Божјег <p>ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Педесетница – рођендан Цркве - Учимо молитву“Царе Небески“ - Црква – Царство Небеско 	5	4	-	2
<p>УКУПНО ЧАСОВА</p>			<p>72</p>			

**ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊЕ ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА –
САДРЖАЈИ ПО РАЗРЕДИМА, ПРЕДМЕТИМА И АКТИВНОСТИМА**

*1. Глобални планови и програми рада
обавезних и изборних предмета*

Разред: **V**

Наставни предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Српски језик</i>					
ЦИЉ	<p>Циљеви наставе и учења <i>српског језика и књижевности</i> јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања оулози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.</p>					
РАЗРЕД	ПЕТИ					
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>180 часова</i>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<p>–разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности</p> <p>–чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела</p> <p>–чита са разумевањем одабране примере осталих</p>	КЊИЖЕВНОСТ	<p>ЛИРИКА Лектира</p> <ol style="list-style-type: none"> Народна песма: <i>Вила зида град</i> Народне лирске песме о раду (избор); народне лирске породичне песме (избор) Бранко Радичевић: <i>Певам дању, певам ноћу</i> Милица Стојадиновић Српкиња: <i>Певам песму</i> Душан Васиљев: <i>Домовина</i>/ Алекса Шантић: <i>Моја отаџбина</i> Војислав Илић: <i>Зимско јутро</i> Милован Данојлић: <i>Шљива</i> / Десанка Максимовић: <i>Сребрне</i> 	46	21	0	2

типова текстова

—одреди род књижевног дела и књижевну врсту

—разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности

—разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији

—анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава)

—разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца

—разликује облике казивања

—увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне

елементе песничке слике

—одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у

књижевно-уметничком тексту

—процени основни тон

певања, приповедања или

драмске радње (шалјив, ведар, тужан и сл.)

—развија имагинацијски

плесачице

8. Пеђа Трајковић: *Кад књиге буду у моди*

Књижевни термини и појмови

Песник и лирски субјекат.

Мотиви и песничке слике као елементи композиције лирске песме.

Врста строфе према броју стихова у лирској песми: катрен; врста стиха по броју слогова (десетерац и осмерац).

Одлике лирске поезије: сликовитост, ритмичност, емоционалност.

Стилске фигуре: епитет, оноματοпеја.

Врсте ауторске и народне лирске песме: описне (дескриптивне), родољубиве (патриотске); митолошке, песме о раду (посленичке) и породичне.

ЕПИКА

Лектира

1. Народна песма: *Свети Саво*

2. Народна песма: *Женидба Душанова* (одломак о савладавању препрека заточника Милоша Војиновића)

3. *Еро с онога свијета*

4. *Дјевојка цара надмудрила*

5. Милован Глишић: *Прва бразда*

6. Стеван Сремац: *Чича Јордан* (одломак)

7. Бранко Ћопић: *Поход на Мјесец*

8. Иво Андрић: *Мостови*

9. Данило Киш: *Дечак и пас*

10. Горан Петровић: *Месец над тепсијом* (први одломак приче „Бели хлеб од претеривања” и крај приче који чине одељци „Можеш сматрати да си задобио венац славе” и „Мрави су вукли велике трошице тишине”)

11. Антон Павлович Чехов: *Шала*

богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела
–одреди тему и главне и споредне мотиве
–анализира узрочно-последично низање мотива
–илуструје особине ликова примерима из текста
–вреднује поступке ликова и аргументовано износи ставове
–илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима
–уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину
–наведе примере личне добити од читања
–напредује у стицању читалачких компетенција
–упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст

Књижевни термини и појмови

Писац и приповедач.

Облици казивања: приповедање у првом и трећем лицу.

Фабула: низање догађаја, епизоде, поглавља.

Карактеризација ликова – начин говора, понашање, физички изглед, животни ставови, етичност поступака.

Врсте епских дела у стиху и прози: епска народна песма, бајка (народна и ауторска), новела (народна и ауторска), шаљива народна прича.

Врста стиха према броју слогова: десетерац.

ДРАМА

Лектира

1. Бранислав Нушић: *Кирија*
2. Душан Радовић: *Капетан Џон Пиплфокс*
3. Љубиша Ђокић: *Биберче*

Књижевни термини и појмови

Позоришна представа и драма.

Чин, појава, лица у драми, драмска радња. Сцена, костим, глума, режија.

Драмске врсте: једночинка, радио-драма.

НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ

(бирати до 2 дела)

1. Вук Ст. Караџић: *Моба и прело* (одломак из дела *Живот и обичаји народа српскога*)
2. Доситеј Обрадовић: *О љубави према науци*
3. М. Петровић Алас: *У царству гусара* (одломци)
4. Милутин Миланковић: *Успомене, доживљаји, сазнања* (одломак)

5. Избор из енциклопедија и часописа за децу

ДОМАЋА ЛЕКТИРА:

1. *Епске народне песме* (о Немањићима и Мрњавчевићима – преткосовски тематски круг)
2. *Народне бајке, новеле, шаљиве народне приче* (избор); кратке фолклорне форме (питалице, брзалице, пословице, загонетке)
3. Бранислав Нушић: *Хајдуци*
4. Данијел Дефо: *Робинсон Крусо* (одломак о изградњи склоништа)
5. Марк Твен: *Доживљаји Хаклберија Фина / Краљевић и просјак / Доживљаји Тома Сојера*
6. Избор ауторских бајки (Гроздана Олујић; Ивана Нешић: *Зеленбабини дарови* (одломци))
7. Игор Коларов: *Аги и Ема*
8. Избор из савремене поезије за децу (Александар Вучо, Мирослав Антић, Драгомир Ђорђевић, Владимир Андрић, Дејан Алексић...)

Допунски избор лектире

(бирати до 3 дела)

1. Јован Јовановић Змај: *Песмо моја* (из *Булића*)
2. Стеван Раичковић: *Велико дворштите* (избор) / *Мале бајке* (избор)
3. Иван Цанкар: *Десетица*
4. Љубивоје Ршумовић: *Ујдурме и зврчке из античке Грчке* (избор) / Густав Шваб: *Приче из старине*
5. Џон Р. Р. Толкин: *Хобит* (одломци)
6. Никол Лезије: *Тајна жутог балона*
7. Корнелија Функе: *Господар лопова* (одломак)
8. Вида Огњеновић: *Путовање у путопис* (одломак)
9. Владислава Војновић: *Приче из главе* (избор, осим приче

		<p><i>Позориште)</i></p> <p>10. Дејан Алексић: <i>Музика тражи уши</i> (избор) / <i>Кога се тиче како живе приче</i> (избор)</p> <p>11. Јован Стерија Поповић: <i>Лажа и паралажа</i> (одломак о Месечевој краљици) и Едмон Ростан: <i>Сирано де Бержерак</i> (одломак о путу на Месец)</p> <p>12. <i>Дело</i> завичајног аутора по избору.</p>				
<p>ГРАМАТИКА (морфологија, синтакса)</p> <p>По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује променљиве речи од непроменљивих – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију – разликује основне функције и значења падежа – употребљава падежне облике у складу са нормом – употребљава глаголске облике у складу са нормом – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима) 	<p>ЈЕЗИК</p>	<p style="text-align: center;">ГРАМАТИКА (морфологија, синтакса)</p> <p>Променљиве речи: именице, заменице, придеви, бројеви (с напоменом да су неки бројеви непроменљиви), глаголи; непроменљиве речи: прилози (с напоменом да неки прилози могу имати компарацију) и предлози.</p> <p>Именице – значење и врсте (властите, заједничке, збирне, градивне; мисаоне, глаголске).</p> <p>Промена именица (деклинација): граматичка основа, наставак за облик, појам падежа.</p> <p>Основне функције и значења падежа (с предлозима и без предлога): номинатив (субјекат); генитив (припадање и део нечега); датив (намена и усмереност); акузатив (објекат); вокатив (дозивање, обраћање); инструментал (средство и друштво); локатив (место).</p> <p>Придеви – значење и врсте придева (описни, присвојни, градивни; месни и временски); род, број, падеж и компарација придева.</p> <p>Слагање придева са именицом у роду, броју и падежу.</p> <p>Заменице – личне заменице: промена, наглашени и ненаглашени облици, употреба личне заменице сваког лица <i>себе, се</i>.</p> <p>Бројеви – врсте и употреба: главни (основни, збирни бројеви, бројне именице на <i>-ица</i>) и редни бројеви.</p> <p>Глаголи – глаголски вид (несвршени и свршени); глаголски род</p>	38	26	6	3

ПРАВОПИС

По завршеној теми/области ученик ће бити у стању да:
–доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова – користи правопис (школско издање)

ОРТОЕПИЈА

По завршеној теми/области

(прелазни, непрелазни и повратни глаголи); глаголски облици (грађење и основно значење): инфинитив (и инфинитивна основа), презент (презентска основа, наглашени и ненаглашени облици презента помоћних глагола), перфекат, футур I. Предикатска реченица – предикат (глаголски; именски); слагање предиката са субјектом у лицу, броју и роду; прави и неправи објекат; прилошке одредбе (за место, за време, за начин; за узрок и за меру и количину); апозиција.

ПРАВОПИС

Велико слово у вишечланим географским називима; у називима институција, предузећа, установа, организација (типични примери); велико и мало слово у писању присвојних придева. Заменица *Ви* из поштовања.

Одрична речца *не* уз именице, придеве и глаголе; речца *нај* у суперлативу; вишечлани основни и редни бројеви.

Интерпункцијски знаци: запета (у набрајању, уз вокатив и апозицију); наводници (наслови дела и називи школа); црта (уместо наводника у управном говору).

ОРТОЕПИЈА

Место акцента у вишесложним речима (типични случајеви).

Интонација и паузе везане за интерпункцијске знакове; интонација упитних реченица.

Артикулација: гласно читање брзалица, најпре споро, а потом брже (индивидуално или у групи)

<p>ученик ће бити у стању да: —правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице —говори јасно поштујући књижевнојезичку норму —течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове</p>						
<p>—користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог —издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) —саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште —проналази експлицитно и имлицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и</p>	<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p>	<p>Препричавање, причање, описивање – уочавање разлике између говорног и писаног језика; писање писма (приватно, имејл)</p> <p>Богаћење речника: синоними и антоними; некњижевне речи и туђице – њихова замена језичким стандардом; уочавање и отклањање безначајних појединости и сувишних речи у тексту и говору.</p> <p>Техника израде писменог састава (тежиште теме, избор и распоред грађе, основни елементи композиције и груписање грађе према композиционим етапама); пасус као уже тематске целине и његове композицијско-стилске функције.</p> <p>Осам домаћих писмених задатака.</p> <p>Четири школска писмена задатка.</p>	1	33	4	0

некњижевном тексту –напамет говори одабране књижевне текстове или одломке						
УКУПНО:			85	80	10	5

Разред: **V**

Наставни предмет: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

В МЕТА	<i>ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК</i>
	Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Д	ПЕТИ					
ШЊИ	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
ци су у стању да: реју краће текстове који се на поздрављање, ављање и ве/давање информација природе; аве и отпоздраве, аве себе и другог ећи једноставна језичка ва; ве и одговоре на авнија питања личне де; олико везаних исказа те информације о себи и а; еју и реагују на авније исказе који се на описивање совања, хобија и вање допадања и дања; у своја и туђа совања и хобије и изразе ње и недопадање уз	ИНИЦИЈАЛНИ ТЕСТ MODULE 1:FACTS Unit 1: What do you remember? Unit 2: Are you ready? Поздрављање и представљање себе и других и тражење / давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту Изражавање	- Ученици у усменој и писаној комуникацији уче и увежбавају: Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходним разредима; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.). Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли / не воли, које му / јој се свиђају / не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му / јој се свиђају / не свиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли / не воли пливање, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата. Садржаји <i>Hello. Hi. I'm Maria. What's your name? I'm / My name is... Tony is 11. How old are you? I live in (town, city, village). Where do you live? I live at number 46 Black Street. My best friend lives next door. What's your address? What's your phone number? Have you got/Do you have an email address? These are my parents. Their names are ... I can't play tennis, but I can do karate. Can you play the guitar? My birthday is on the 21st of May. When is your birthday? This is Miss May. She's my teacher.</i> <i>Have got/Have</i> за изражавање поседовања. Личне заменице у функцији субјекта - <i>I, you...</i> Основни бројеви (1-100). Предлози за изражавање места - <i>in, at...</i> Предлози за изражавање времена - <i>in, on, at...</i>	2	3	4	2

<p>главно образложење;</p>	<p>интересовања, допадања и недопадања</p>	<p>Употреба неодређеног члана са именицама у једнини. Изостављање члана испред назива спорта. Употреба одређеног члана уз називе музичких инструмената. Придевско-предлошке фразе - <i>interested in, good/bad at, crazy about...</i> <i>I'm interested in (swimming). What (sports) are you interested in? My hobby is (collecting badges). What's your hobby? I love swimming because I'm good at it. I don't like skiing. I'm bad at it. What do you like doing? Peter doesn't like football. Sally is crazy about dancing. My favourite sport is tennis. What's your favourite sport? What are your hobbies and interests?</i> Глаголи <i>like/love/hate</i> + глаголска именица Питања са <i>What, Who, Why ...</i> (Интер)културни садржаји: - устаљена правила учтивости; титуле уз презимена; особа (Mr, Miss, Mrs, Ms, Sir); имена и надимци; начин писања адресе - географске карактеристике Велике Британије</p>				
<p>теју краће текстове који се налазе на поздрављање, представљање и постављање информација о природи и пишу писма о себи и другима; теју и користе главније исказе који се налазе на описивање интересовања, хобија и допадања и недопадања;</p>	<p>Revision and test 1 Понављање и тест 1</p>	<p>Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у претходном модулу; вештине слушања, говора, читања и писања, као и знања о језику.</p>			<p>1</p>	<p>1</p>
<p>теју формулишу главније изразе који се налазе на поседовање и припадност; теју и кажу шта неко има / шта нешто; теју једноставнији опис животиња,</p>	<p>MODULE 2: THINGS AND PEOPLE Unit 3: What have you got? Unit 4: Descriptions</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори шта неко има/нема или чије је нешто; постављање питања у вези са датом комуникативном ситуацијом и одговарање на њих.. Слушање и читање једноставнијих описа живих бића, предмета, појава и места; усмено и писано описивање живих бића, предмета, појава и места; израда и презентација пројеката (постера, стрипова, кратких аудио / видео записа и сл).</p>	<p>4</p>	<p>2</p>	<p>3</p>	

<p>та, појава или места; у карактеристике живих предмета, појава и места, ећи једноставнија а средства еју и реагују на невне изразе у вези са има; е осећања ставнијим језичким вима;</p>	<p>Изражаваће припадања и поседовања</p> <p>Описиваће карактеристика живих бића, предмета, појава и места</p> <p>Исказиваће осећања и осећаја</p>	<p>Слушање и читање исказа у вези са осећањима; усмено и писано исказивање, својих осећања и реаговање на туђа.</p> <p>Садржаји</p> <p>Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – <i>my friend's/friends' / children's books</i></p> <p>Присвојни придеви <i>my, your...</i></p> <p><i>Is this your dog? No, it's Steve's dog. Whose house is this? It's Jane and Sally's house. They're Jane's 103 and Sally's bags. These are the children's toys. That's my parents' car. This is my blanket. This blanket is mine. This isn't your card. It's hers. I've got/I have a ruler. Have you got/Do you have a pen? Sally hasn't got /doesn't have an umbrella</i></p> <p><i>Have got/Have</i> за изражавање поседовања</p> <p>Питања са <i>Whose</i></p> <p>Описивање људи и осећања</p> <p><i>Who's the boy with short fair hair and a black jacket? What's Maria wearing? She's wearing a nice white T-shirt and dark blue jeans. My brother is clever, but lazy. My best friend is kind and friendly. There is / isn't a cinema / hospital in my town. There are two big bookshops in my town. What's this / that over there? It's a sports centre. How far is it? Zebras are white wild animals with black and white stripes. A cheetah is a fast, dangerous animal. How deep is the Adriatic Sea/the Pacific Ocean? How long is the Danube/the Thames River? (I'm hot / cold / hungry / thirsty... I'm tired. I've got a cold/ a headache...)</i></p> <p>Интер)културни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> - породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини. - поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима. 				
<p>еју и формулишу ставније изразе који се на поседовање и</p>	<p>The First Written Test Први писмени</p>	<p>Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у другом модулу; задатке слушања, читања и вођеног писања</p>		1	1	1

<p>ност; у карактеристике живих предмета, појава и места, тећи једноставнија и средства е осећања и осећаје ставнијим језичким вима;</p>	<p>зadataк</p>					
<p>теју једноставније ве у којима се описују радње и способности; не информације које се на дату комуникативну ију; у сталне, уобичајене је / активности и ности користећи ко везаних исказа; еде и опише еристике живих бића, ета, појава и места, тећи једноставнија и средства; теју, траже и дају ставнија обавештења о лошком времену у дневни / недељни ед активности;</p>	<p>MODULE 3: DAILY LIFE</p> <p>Unit 5: My world</p> <p>Unit 6: I'm usually late</p> <p>Описивање догађаја и способности у садашњости</p> <p>Исказивање времена (хронолошког)</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање описа и размењивање иксаза у вези са сталним, уобичајеним догађајима / активностима и способностима; усмено и писано описивање сталних, уобичајених догађаја / активности (разговор уживо или путем телефона, разгледница, СМС порука, имејл и сл.).</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са хронолошким временом, усмено и писано тражење и давање информација о времену дешавања неке активности у ширем комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. о свакодневним рутинама)</p> <p>Слушање и читање једноставнијих поређења живих бића, предмета, појава и места; усмено и писано поређење живих бића, предмета, појава и места</p> <p>Садржаји</p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање уобичајених и сталних радњи</p> <p><i>I live in a flat on the first floor. What do you usually do on Sundays? Do you live in a house or in a flat? My sister doesn't go to school. What time do you go to bed / does she get up? He never tidies his room. I can clean my dad's car. When do Americans celebrate Halloween? When does winter start? Where do penguins live? I normally go to school by bus. I always do it after dinner. I can speak three languages. I am good at maths.</i></p>	4	2	3	

		<p>Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности Прилози за учесталост – <i>usually, often...</i> <i>What time is it? It's five o'clock. It is half past six. It's (a) quarter to/past seven. It's ten past/to eleven. When do your lessons start? At (a) quarter to nine. When do you have your dance classes? On Monday and Wednesday. I was born in January/on the first of January/ January the first.. ...on Christmas/Easter Day... Columbus discovered America in 1492 / in the 15th century.</i> <i>The Present Simple Tense</i> за изражавање утврђених програма, планова и распореда (ред возње, ТВ/ биоскопски програм и сл.) Компарација- Поређење придева (правилно и неправилно поређење). Употреба одређеног члана са суперлативом придева <i>London is larger than Belgrade. About eight million people live there. Belgrade is much smaller, but... An elephant is bigger than a hippo. The Blue whale is the biggest animal in the world.</i> (Интер)културни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> - свакодневни живот и разонода; породични односи. - породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања. 				
<p>еју једноставније ве у којима се описују радње и способности и сталне, уобичајене је / активности ећи неколико везаних де и опишу еристике живих бића, та, појава и места, ећи једноставнија и средства;</p>	<p>Revision and test 2 Понављање и тест 2</p>	<p>Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у трећем модулу; задатке слушања, читања и вођеног писања</p>			1	1

у дневни / недељни ед активности;						
<p>теју обавештења о ру и величинама; у специфичније рне односе и величине гавним, везаним ма; теју једноставније изразе односе на количину у и кажу колико нечега ема, користећи тавија језичка средства; дноставан начин затраже е у продавници гавним изразима за ину, наруче јело и/или ресторану и /кажу/ израчунају колико кошта; ве списак за куповину – нице и количина ница (две векнехлеба, гестенине...) ве количину у мерама – шећера, 300 гр брашна и теју једноставније ве у којима се описују ности у садашњости и е информације које се</p>	<p>MODULE 4: INSIDE AND OUTSIDE</p> <p>Unit 7: At home</p> <p>Unit 8: Having fun</p> <p>Исказивање просторних односа и величина</p> <p>Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза</p> <p>Изражавање количине, бројева и цена</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих текстова у вези са специфичнијим просторним односима и величинама; усмено и писано размењивање информација у вези са просторним односима и величинама и описивање просторних односа и величина Слушање и читање краћих текстова у вези са способностима; усмено и писано изражавање способности Слушање и читање исказа у вези са забранама, правилима понашања и обавезама; постављање питања у вези са забранама, правилима понашања и обавезама и одговарање на њих; усмено и писано саопштавање забрана, правила понашања и обавеза (нпр. креирање постера са правилима понашања, списка обавеза и сл.)</p> <p>Садржаји <i>There is / isn't a cinema / hospital in my town. Which room is it in? Where's the library?</i> <i>It's on the left / right. Is the sofa by the door? What's next to/ near the table? Where are the (books)? They're on the top / bottom shelf. It's in front of / behind the wardrobe.</i> <i>Where do you do your homework? Where is she? She's at the supermarket / in / at the park... The bakery is between the school and the supermarket. How wide / long / deep is the river? It's 45 metres wide / 2 kilometres long. What is the largest room in your house / flat? The room above / below. My town is in the north-east of Serbia. There are two big bookshops in my town.</i> Предлози за изражавање положаја и просторних односа - <i>in front</i></p>	4	2	3	

<p>на способности; у сталне способности у ности користећи ко везаних исказа; еју и реагују на гавније забране, своје и бавезе; не једноставније мације које се односе на е и правила понашања у и на јавном месту, као и е и туђе обавезе; ставе правила понашања, е и листу својих и туђих а користећи рајућа језичка средства;</p>	<p><i>of, behind, between, opposite...</i> Питања са <i>What/Where/Which/How (far, deep, long...)</i> Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности <i>Can you play the guitar? Yes, I can. No, I can't. What can you do? I can't play the guitar, but I can play the piano.</i> Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и обавезе – <i>can/can't, must/mustn't (Not) Have to</i> за изражавање обавезе и одсуства обавезе <i>You can't sit here, the seat isn't free. Can you use your phone in class? No, we can't. You mustn't use your phone in class. Do you have to wear uniforms at school? They have to/don't have to wear uniforms at school. I must study today.</i> Основни бројеви до 1000. Правилна множина именица. Множина именица које се завршавају на -y, - f/fe: <i>strawberries, shelves, knives...</i> Множина именица које се завршавају на –o: <i>kilos, potatoes...</i> Синкретизам једнине и множине: <i>sheep, fish...</i> Најчешћи облици неправилне множине (<i>men, women, children, people, feet, teeth, mice....</i>) Бројиве и небројиве именице – <i>pounds, money...</i> Детерминатори - <i>some, any, no.</i> Квантификатори – <i>much, many, a lot of.</i> Питања са <i>How much / many.</i> <i>There aren't many biscuits left in the cupboard. There are a lot of spoons and forks and some / six knives on the table. I need a hundred grams of sugar (100 g) / a bottle of (fizzy) water/2 kilos of potatoes. Can I have a sandwich and a glass of juice please? That's £7.80. Shopping list: a packet of butter, two loaves of bread, three pots of yoghurt, a bunch of bananas...</i> (Интер)културни садржаји: - јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; локалне</p>				
--	--	--	--	--	--

		<p>мерне јединице (инч, стопа...); природа.</p> <ul style="list-style-type: none"> - друштвено окружење; локална мерна јединица за тежину (фунта); валута, намирнице и производи специфични за циљну културу. 				
<p>у специфичније рне; односе и величине ј колико нечега има/ користећи једноставија и средства; е количину у мерама у способности у ности ставе правила понашања, е и листу својих и туђих а</p>	<p>Revision and test 3 Понављање и тест 3</p>	<p>Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у четвртом модулу; задатке слушања, читања и вођеног писања</p>			1	1
<p>теју једноставније ве у којима се описују не радње не информације које се на дату комуникативну ију; у тренутне догађаје / ности користећи ко везаних исказа; теју жеље, планове и и реагују на њих; не једноставне исказе у</p>	<p>MODULE 5: TODAY AND TOMORROW</p> <p>Unit 9: At the moment</p> <p>Unit 10: The future</p> <p>Описивање догађаја и</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези са тренутним догађајима / активностима; усмено и писано описивање тренутних догађаја / активности (разговор уживо или путем телефона, разгледница, СМС порука, имејл и сл.). Слушање и читање краћих текстова у вези са жељама, плановима и намерама; усмено и писано договарање о жељама, плановима и намерама (телефонски разговор, разговор уживо, СМС, имејл и сл.). Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са метеоролошким приликама и климатским условима; усмено и</p>	4	2	3	

<p>својим и туђим а, плановима и ма; ите шта они или неко келе, планирају, вају; ју, траже и дају гавнија обавештења о олошким приликама у комуникативном сту;</p>	<p>способности у садашњости (тренутне радње) Исказивање жеља, планова и намера Исказивање времена (метеоролошког)</p>	<p>писано тражење и давање информација о метеоролошким приликама и климатским условима у ширем комуникативном контексту; израда и презентација пројеката (нпр. упоређивање климатских услова у својој земљи са климатским условима једне од земаља циљне културе и сл.).</p> <p>Садржаји <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних и привремених радњи <i>What are you doing at the moment? I'm feeding my cat. We're going on a school trip today. They're having dinner now. I normally go to school by bus, but today I'm going on foot. I'm doing my homework. I always do it after dinner. I can speak three languages, but now I'm speaking English.</i></p> <p><i>Going to</i> за изражавање будућих планова <i>I'm going to do my homework in the afternoon. What are you going to do this afternoon? My parents are going to visit their friends this evening, so I'm going to play all my favourite computer games. Oh! Are you?</i></p> <p><i>The Present Simple Tense</i> (want) Would like + именица/инфинитив глагола. <i>I would like/want to be a doctor when I grow up. He would like a new mobile phone/to go out with his friends.</i></p> <p><i>Will for predictions- What will the weather be like tomorrow?</i></p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> - породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања 				
<p>еју једноставније ве у којима се описују не радње у тренутне догађаје / ости користећи ко везаних исказа;</p>	<p>The Second Written Test Други писмени зadataк</p>	<p>Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у петом модулу; задатке слушања, читања и вођеног писања</p>		1	1	1

<p>пу шта они или неко жели, планира, намерава; едноставнија тења о метеоролошким ама</p>						
<p>еју краће текстове у се описују догађаји и ности у прошлости; не информације у вези ђајима и способностима лости; у у неколико краћих, х исказа догађај у ости; у неки историјски ј, историјску личност и</p>	<p>MODULE 6: LOOKING BACK</p> <p>Unit 11: About the past</p> <p>Unit 12: Heroes</p> <p>Описивање догађаја и способности у прошлости</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање описа и усмено и писано размењивање иксаза у вези са догађајима / активностима и способностима у прошлости; усмено и писано описивање догађаја / активности и способности у прошлости; израда и презентација пројеката о историјским догађајима, личностима и сл.</p> <p>Садржаји <i>Where were you at eight o'clock last Saturday? I was at home. What was on TV last night? What time was it on? I watched / didn't watch TV lastnight. I played volleyball on Monday. What did you do? We went to Paris in July. We travelled by plane. Where did you spend your summer holiday? How did you travel? I lost my passport yesterday. Did you have a good time on holiday? Yes, we did. / No, we didn't. I could swim when I was five. I couldn't ski last year.</i></p> <p>The Past Simple Tense правилних и најчешћих неправилних глагола Модални глагол could за изражавање способности у прошлости (Интер)културни садржаји: -историсјки догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости (историјска личност, писац)</p>	4	2	3	
<p>еју краће текстове у се описују догађаји и ности у прошлости; у у неколико краћих, х исказа догађај у ости; те правилне и</p>	<p>Revision and test 4</p> <p>Понављање и тест 4</p>	<p>Лексику и језичке структуре које се односе на тему и наведене комуникативне функције, а које су се радиле у теми шестом модулу; задатке слушања, читања и вођеног писања</p>			1	1

илне глаголе у ним, упитним и тим реченицама						
еју честитку и одговре е пригодну честитку; еју и, примењујући авнија језичка средства, начин прославе ана, празника и важних ја;	<p>HOLIDAYS AND CELEBRATION</p> <p>S</p> <p>Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у којима се описују и честитају празници, рођендани и значајни догађаји; описивање празника, рођендана и значајних догађаја; реаговање на упућену честитку у усменом и писаном облику; упућивање пригодних честитки у усменом и писаном облику; израда и презентација пројеката у вези са прославом празника, рођендана и значајних догађаја.</p> <p>Садржаји</p> <p><i>Children in Britain usually have their birthday parties at home. Everybody sings Happy Birthday! In Britain, people open their presents on Christmas Day. On Easter Sunday children often hunt for eggs. Happy Valentine's Day! Same to you! Roses are red, violets are blue, my heart is full of love for you. In my country we celebrate a lot of different festivals, but my favourite is... Good luck! Congratulations! Well done! Lucky you! I'm so happy for you! I'm sorry to hear that/about that! It's a pity!</i></p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање уобичајених радњи.</p> <p>Изостављање члана испред назива празника. Изостављање члана испред именица употребљених у општем смислу.</p> <p>(Интер)културни садржаји:</p> <p>- значајни празници и догађаји и начин обележавања / прославе; честитање</p>	1	1		
НО			2 3	1 6	2 5	8

Разред: **V**

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Ликовна култура</i>						
ЦИЉ	Циљ учења <i>Ликовне културе</i> је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.						
РАЗРЕД	ПЕТИ						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> – опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; – гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; – користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; – разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; – направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; – исказа своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност; – опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; – гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и ритисак прибора/материјала; – користи одабране садржаје као подстицај за 	РИТАМ	<p>Поступци за безбедно и одговорно коришћење и одржавање прибора и радне површине. Материјал из природе, вештачки материјал, материјал за рециклажу, рециклирани материјал, импровизовани прибор, школски прибор и материјал, професионални прибор.</p> <p>Ритам у природи (смена дана и обданице, смена годишњих доба, таласи, падавине...). Ритам у простору (распоред тродимензионалних облика у природи, урбаним срединама и у ближњем окружењу ученика). Ритам у структури (грађи) облика. Ритам у текстури природних и вештачких материјала.</p> <p>Врсте ритма. Правилан и неправилан ритам. Слободан ритам. Спонтани ритам (ритам линија, облика, мрља). Функције ритма – понављање боја, линија и/или облика да би се постигла динамичност (живост) или ред. Утисак који различите врсте ритма остављају на посматрача. Субјективни утисак кретања и оптичка илузија кретања.</p> <p>Ритам као принцип компоновања у делима ликовних уметности. Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у свакодневном животу.</p>	3	1			

<p>стварање оригиналних цртежа;</p> <ul style="list-style-type: none"> – црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија игде се та знања примењују; – искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; – пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; – гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабрану садржаје као подстицај за стваралачки рад; – наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да бидо био/ла жељени тон; – обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; – преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; – комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; – објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; – разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; – искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно; – пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; – обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; – изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; – тумачи једноставне визуелне информације; – објасни зашто је наслеђе културе важно. 		<p>Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад – звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, плес....</p> <p>Уметничко наслеђе – значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету.</p>				
	<p>ЛИНИЈА</p>	<p>Врсте линија и изражајна својства линија. Линије у природи и окружењу. Линија као ивица тродимензионалних облика.</p> <p>Изражајна својства линија у односу на прибор, материјал, притисаки угао под којим се држи прибор/материјал. Савремена средства за цртање – дигитална табла и оловка за цртање, 3Д оловка, апликативни програми за цртање... Својства линије у апликативном програму за цртање. Цртање светлом;</p> <p>Уметнички цртеж, аматерски цртеж, дечји цртеж, схематски цртеж, технички цртеж, научне илустрације... Врсте уметничког цртежа – скица, студија, илустрација, стрип, карикатура, графити... Занимања у којима је неопходна вештина слободоручног цртања. Поступци грађења цртежа додавањем и одузимањем линија. Лавирани цртеж. Линеарни цртеж. Цртеж у боји. Текстура (ликовни елемент). Поступци грађења текстуре линијама.</p> <p>Ритам линија.</p> <p>Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, текст, писмо...).</p> <p>Читање (декодирање) цртежа, стрипа, карикатуре, графита, рекламних порука...</p> <p>Уметничко наслеђе – значај наслеђа првих цивилизација.</p>	<p>1</p>	<p>1</p>		
	<p>ОБЛИК</p>	<p>Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици (геометријске фигуре и тела). Правилни облици у природи и у ликовној</p>	<p>2</p>	<p>2</p>		

		<p>уметности. Неправилни облици. Својства облика. Величина облика. Боја облика. Реална и имагинарна функција облика. Карактеристични детаљи и својства по којима је облик препознатљив. Светлост као услов за опажање облика. Изглед облика посматраног из различитих углова. Стилизовање облика.</p> <p>Статични облици. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде, карактеристично кретање бића и машина).</p> <p>Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни – линија хоризонта, планови и величина облика у односу на растојање од посматрача. Преклапање, прожимање, додиривање облика.</p> <p>Поступци грађења апстрактних и фантастичних облика (превођење реалних облика у апстрактне одузимањем карактеристичних детаља, превођење реалних облика у фантастичне додавањем очекиваних детаља, грађење имагинарних и апстрактних облика на основу једне, две и три информације...).</p> <p>Луминообјекти. ЛЕД технологија у савременој уметности. Обликовање простора светлом. Обликовање (дизајн) употребних предмета.</p> <p>Преобликовање материјала и предмета за рециклажу. Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, кретање у природи и окружењу, уметничка дела, етно наслеђе, садржаји других наставних предмета...).</p> <p>Орнамент и орнаментика. Функција орнамента. Симетрија. Ритам линија, боја и облика у орнаменту.</p> <p>Уметничко наслеђе – наслеђе етно културе. Значајни римски споменици на тлу Србије.</p>			
	<p align="center">ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ</p>	<p>Различите врсте комуникације од праисторије до данас. Невербална комуникација – читање информација. израз лица и карактеристичан положај тела.</p> <p>Читање визуелних информација (декодирање).</p> <p>Визуелно изражавање.</p>	6	5	1

		Уметничко наслеђе – значај наслеђа за туризам и за познавањесопственог порекла.				
УКУПНО			19	15	2	

Разред: **V**

Наставни предмет: **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Музичка култура						
ЦИЉ	Циљ учења <i>Музичке културе</i> је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.						
РАЗРЕД	ПЕТИ						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<p>– наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу;</p> <p>– објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања;</p> <p>– исказе своје мишљење о значају и улози музике у животу човека;</p> <p>– реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма ;</p> <p>– идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба (музички елементи, наступ и сл.);</p> <p>– класификује инструменте по начину настанка звука;</p> <p>– опише основне карактеристике ударалјки;</p> <p>– препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи;</p>	Човек и музика	<p>Човек у праисторији</p> <p>Улога музике у првобитном друштву.</p> <p>Човек и ритуал: улога музике у ритуалу (музичко-антрополошка истраживања).</p> <p>Магијска моћ музике.</p> <p>Елементи музичког тока: покрет, ритам (ритам као основа ритуала), коло/групни плес.</p> <p>Покрет: порекло плеса. Слушање/доживљај ритма телом.</p> <p>Најстарија фолклорна музичка традиција у Србији и светске баштине.</p> <p>Човек Антике</p> <p>Божанска природа музике:</p> <p>– митолошка свест античког човека;</p> <p>– музички атрибути богова;</p> <p>– музика и држава.</p> <p>Музика у храму и музика на двору;</p> <p>Примери различитих инструмената и музичких облика у античким цивилизацијама.</p> <p>Улога и место музике у античким цивилизацијама: Индија, Сумер/ Вавилон, Кина, Египат, Грчка, Рим.</p> <p>Појава првих нотација, пентатоника.</p>	2	2			
		Музички инструменти	<p>Најстарији инструменти: тело, ударалјке, дувачки, жичани.</p> <p>Ударалјке – настанак, првобитни облик и развој.</p> <p>Ритмичке ударалјке као најједноставнија група инструмената.</p> <p>Мелодијске ударалјке.</p>	2	2		

<ul style="list-style-type: none"> – изражава се покретима за време слушања музике; – вербализује свој доживљај музике; – идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; – анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; – илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); – критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; – понаша се у складу са правилима музичког бонтона; – пева и свира самостално и у групи; – примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); – кроз свирање и покрет развија сопствену координацију имоторику; – користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; – искаже своја осећања у току извођења музике; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – користи могућности ИКТ-а за 	Слушање музике	<p>Елементи музичке изражајности – темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената.</p> <p>Слушање вокалних, вокално-инструменталних и кратких инструменталних композиција, домаћих и страних композитора.</p> <p>Слушање дела најстарије фолклорне традиције српског и других народа.</p> <p>Слушање народних и уметничких дела инспирисаних фолклором народа и народности, различитог садржаја, облика и расположења, као и музичких прича.</p>	4	4		
	Извођење музике	<p>Певање песама по слуху самостално и у групи.</p> <p>Певање песама из нотног текста солмизацијом.</p> <p>Извођење једноставних ритмичких и мелодијских мотива (у стилу) музике старих цивилизација певањем.</p> <p>Певање песама у комбинацији са покретом.</p>	26	28		
	Музичко стваралаштво	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука.</p> <p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе.</p> <p>Осмишљавање музичких питања и одговора, ритмичка допуњалка, мелодијска допуњалка са потписаним текстом, састављање мелодије од понуђених мотива.</p> <p>Импровизација мелодије на задати текст;</p> <p>Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија и другим инструментима.</p> <p>Израда једноставних музичких инструмената.</p> <p>Реконструкција музичких догађаја у стилу старих цивилизација.</p>	1	1		

<p>слушање музике и извођење; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина крозпевање, свирање и покрет; – изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом,инструментом или покретом; – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката.</p>						
<p>УКУПНО</p>			35	37 \	2	

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Историја</i>					
ЦИЉ	<p>Циљ наставе историје је стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести; разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге истакнутих личности; развијање индивидуалног и националног идентитета; стицање и проширивање знања, развијање вештина и формирање ставова неопходних за разумевање савременог света (у националном, регионалном, европском и глобалном оквиру); унапређивање функционалних вештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вештина, критичког и креативног мишљења, способности изражавања и образлагања сопствених ставова, разумевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога); развијање свести о потреби сталног усавршавања и свести о важности неговања културно-историјске баштине.</p>					
РАЗРЕД	<i>ПЕТИ</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
Разумевање историјског простора и времена, историјских процеса и токова..	1. Основи проучавања прошлости	<p>Настојати да се ученици укључе у наставни процес и да се развијају њихове интелектуалне и креативне способности. На часовима би требало да буду заступљене активне методе рада, у којима ученик није само пасивни посматрач, већ и учесник у наставном процесу. Требало би што чешће користити следећа наставна средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - историјске карте (зидне, из атласа, уџбеника и друге литературе); - илустрације (слике, дијапозитиви, шеме, графикони); - документарне и игране, видео и дигиталне материјале; - музејске експонате; - културно-историјске споменике (обилазак споменика). 	3	1		
Разумевање историјских процеса и токова, препознавање материјалних извора и археолошких	2. Праисторија	<p>наставна</p> <p>Требало би што чешће користити следећа средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - историјске карте (зидне, из атласа, уџбеника и 	1	1		

остатака.		<p>друге литературе);</p> <ul style="list-style-type: none"> - илустрације (слике, дијапозитиви, шеме, графикони); - документарне и игране видео и дигиталне материјале; - музејске експонате; - културно-историјске споменике (обилазак споменика). <p>настојати да се ученици укључе у наставни процес и да се развијају њихове интелектуалне и креативне способности. На часовима би требало да буду заступљене активне методе рада, у којима ученик није само пасивни посматрач већ и учесник у наставном процесу.</p>				
Разумевање историјских процеса и токова, улоге истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...).	3. Стари исток	<p>Настојати да се ученици укључе у наставни процес и да се развијају њихове интелектуалне и креативне способности. Требало би што чешће користити следећа наставна средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - историјске карте (зидне, из атласа, уџбеника и друге литературе); - илустрације (слике, дијапозитиви, шеме, графикони); - документарне и игране видео и дигиталне материјале; - музејске експонате; - културно-историјске споменике (обилазак споменика). 	2	2		
Разумевање историјских процеса и токова, улоге истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...).	4. Античка Грчка	<p>Настојати да се ученици укључе у наставни процес и да се развијају њихове интелектуалне и креативне способности. На часовима би требало да буду заступљене активне методе рада, у којима ученик није само пасивни посматрач већ и учесник у наставном процесу. требало би што чешће користити следећа наставна средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - историјске карте (зидне, из атласа, уџбеника и друге литературе); 	6	5	1	

		<ul style="list-style-type: none"> - илустрације (слике, дијапозитиви, шеме, графикони); - документарне и игране видео и дигиталне материјале; - музејске експонате; - културно-историјске споменике (обилазак споменика). 				
Разумевање историјских процеса и токова, улоге истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...).	5. Антички Рим	<p>На часовима би требало да буду заступљене активне методе рада, у којима ученик није само пасивни посматрач већ и учесник у наставном процесу. требало би што чешће користити следећа наставна средства:</p> <ul style="list-style-type: none"> - историјске карте (зидне, из атласа, уџбеника и друге литературе); - илустрације (слике, дијапозитиви, шеме, графикони); - документарне и игране видео и дигиталне материјале; - музејске експонате; - културно-историјске споменике (обилазак споменика). 	7	6	1	
УКУПНО			19	15	2	

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Географија</i>					
ЦИЉ	Изучавањем географских објеката, појава и процеса у природном и друштвеном окружењу и међусобној повезаности са њима ученик развија одговоран однос према себи, природи и будућности Земље.					
РАЗРЕД	ПЕТИ					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
По завршеној области/теми ученик ће бити у стању да: -повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком -повеже географска знања о свету са историјским развојем њудског друштва и научно-техничким прогресом -на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот -разликује одговорно од неодговорног понашања човека према планети Земљи	ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	Ширење географских хоризоната и велика географска открића. Одговорност човека према планети Земљи.	1	1		
Ученик ће бити у стању да: -разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; -објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему;	ВАСИОНА	Васиона, галаксија, Млечни пут, звезде, сазвежђа. Сунчев систем: Сунце, планете, сателити, Месец, месечеве мене, астероиди, комете, метеори.	2	1		

<p>-разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике: -одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене:</p>						
	<p>ПЛАНЕТА ЗЕМЉА</p>					
<p>Ученик ће бити у стању да: -помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику: - помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континента и океана: -објасни деловање Земљине теже</p>	<p>Облик Земље и структура њене површине</p>	<p>Облик и димензија Земље, распоред копна и воде на Земљи Сила Земљине теже, глобус, екватор, полови</p>	<p>3</p>	<p>2</p>		
<p>Ученик ће бити у стању да: -разликује и објасни Земљина кретања и њихове последице. -повежесмер ротације са сменом дана и ноћи; -повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; -повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти;</p>	<p>Земљина кретања</p>	<p>Ротација Земље и последица ротације: смена обданице и ноћи, привидно кретање Сунца, локално време. Револуција Земље и последица револуције: неједнака дужина обданице и ноћи током године, смена годишњих доба, календар, топлотни појасеви.</p>	<p>3</p>	<p>2</p>		
<p>Ученик ће бити у стању да: -разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље):</p>	<p>Унутрашња грађа и рељеф Земље</p>	<p>Постанак и унутрашња грађа Земље, литосферне плоче: кретање плоча, промена положаја континента. Вулканизам и земљотреси: елементи, настанак, зоне појава у свету и Србији, последице и шта радити у случају земљотреса. Стене: магматске, седиментне, метаморфне.</p>	<p>5</p>	<p>2</p>		

<ul style="list-style-type: none"> -разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље -наведespoљашње силе(ветар,вода) Земље; -помоћу карте и цртежа и мултимедијима објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину; -разликује ерозивне и акумулативне процесе; -наведе примере деловања човека на промене у рељефу; 		<p>Постанак рељефа процесима набирања и раседања,планине,низије, надморска и релативна висина. Обликовање рељефа дејством воде(радом реке,таласа,леда) и ветра. Човек и рељеф(позитивни и негативни утицаји).</p>				
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> -описе структуру атмосфере: -наведе временске промене које се дешавају у тропосфери(ветрови,падавине,облаци, загревање ваздуха...); -разликује појам времена од појма клима; -наведе климатске елементе и чиниоце; -графички представи и чита климатске елементе(климадијаграм); -користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; 	<p>Ваздушни омотач Земље</p>	<p>Атмосфера(састав,структура и значај). Време и клима:климатски елементи и појаве(температура, притисак, влажност ваздуха,падавине,облачност,ветар). Климатски чиниоци,основни типови климе. Човек и клима(атмосферске непогоде,утицај човека на климу).</p>	<p>3</p>	<p>2</p>		

<p>-наводи примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања;</p> <p>-наводи примере о утицају атмосферских непогода на човека</p>						
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-уочава и разликује на географској карти океане,већа мора,заливе и мореузе;</p> <p>-наведе и опише својства морске воде;</p> <p>-помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива;</p> <p>-наведе и опише елементе реке (извор,ушће,различити падови на речном току);</p> <p>-наведе узроке настанка поплава и бујица;</p> <p>-разликује типове језерских басена према начину постанка;</p> <p>-наведе поступке које ће предузети за време поплава и након ње;</p> <p>-наведе примере утицаја човека на загађивање вода;</p>	<p>Воде на Земљи</p>	<p>Светско море и његова хоризонтална подела,својства морске воде (сланост, температура ,боја ,провидност),кретање морске воде(таласи,цунами, плима и осека,морске струје).</p> <p>Воде на копну:подземне воде и извори,реке,језера и ледници.</p> <p>Човек и вода-поплаве и бујице,заштита вода од загађења.</p>	<p>3</p>	<p>2</p>		
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>-помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи;</p>	<p>Биљни и животињски свет на Земљи</p>	<p>Распростирање биљног и животињског света на Земљи.</p> <p>Угроженост и заштита живог света на Земљи.</p>	<p>2</p>	<p>2</p>		

<p>-помоћу карте наведе природне зоне и и карактеристичан живи свет у њима; -описе утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; -наведе примере за заштиту живог света на Земљи.</p>						
<p>УКУПНО</p>			<p>2 2</p>	<p>1 4</p>		

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	МАТЕМАТИКА					
ЦИЉ	Циљ наставе и учења <i>математике</i> је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова					
РАЗРЕД	ПЕТИ					
ГОДИШЊИ ФОНД	144					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; - разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; - одреди и примени НЗС и НЗД; - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; - правилно користи речи <i>и</i>, <i>или</i>, <i>не</i>, <i>сваки</i> у математичко-логичком смислу. 	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	<p>Први део</p> <p>Својства операција сабирања, множења, одузимања и дељења у скупу \mathbb{N}_0. Дељење са остатком у скупу \mathbb{N}_0 (једнакост $a = bq + r, 0 \leq r < b$). Својства дељивости; чиниоци и садржаоци природног броја. Дељивост са 2, 5 и декадним јединицама. Дељивост са 4 и 25. Дељивост са 3 и 9. Скупови и скуповне операције: унија, пресек и разлика.</p> <p>Други део</p> <p>Прости и сложени бројеви. Ератостеново сито. Растављање природних бројева на просте чиниоце. Заједнички делилац и највећи заједнички делилац. Еуклидов алгоритам за налажење НЗД. Заједнички садржалац и најмањи заједнички садржалац. Веза између НЗД и НЗС.</p>	16	2	1 5	1

<ul style="list-style-type: none"> - анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; - опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; - упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; - преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом, - правилно користи геометријски прибор. 	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	<p>Тачке и праве; односи припадања и распореда.</p> <p>Однос правих у равни; паралелност.</p> <p>Мерење дужине и једнакост дужи.</p> <p>Кружница и круг. Кружница и права.</p> <p>Преношење и надовезивање дужи.</p> <p>Централна симетрија.</p> <p>Вектор и транслација.</p>	7	2	7	1
<ul style="list-style-type: none"> - идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; - нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; - измери дати угао и нацрта угао задате мере; - упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно, - реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова). 	УГАО	<p>Угао, централни угао; једнакост углова.</p> <p>Надовезивање углова (суседни углови, конструктивно упоређивање, сабирање и одузимање углова).</p> <p>Упоредни углови; врсте углова.</p> <p>Мерење углова, сабирање и одузимање мере углова.</p> <p>Угао између две праве; нормалне праве; унакрсни углови.</p> <p>Углови на трансверзали.</p> <p>Транслација и углови.</p>	7	2	7	1
<ul style="list-style-type: none"> - прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој разломке и децималне бројеве и 	РАЗЛОМЦИ	<p>Први део</p> <p>Појам разломка облика a/b ($a, b \in N$).</p>	23	2	2 9	1

<p>преводи их из једног записа у други;</p> <ul style="list-style-type: none"> - одреди месну вредност цифре у запису децималног броја, - заокругли број и процени грешку заокругљивања; - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; - одреди проценат дате величине; - примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; - примени аритметичку средину датих бројева; - сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер. 		<p>Придруживање тачака бројевне полуправе разломцима.</p> <p>Проширивање, скраћивање и упоређивање разломака.</p> <p>Децимални запис броја и превођење у запис облика $a/b(b \neq 0)$. Упоређивање бројева у децималном запису.</p> <p>Заокругљивање бројева.</p> <p>Други део</p> <p>Основне рачунске операције с разломцима (у оба записа) и њихова својства. Изрази.</p> <p>Једначине и неједначине у скупу разломака.</p> <p>Трећи део</p> <p>Примене разломака (проценти, аритметичка средина, размера).</p> <p>Основна неједнакост $p < (p+q)/2 < q$.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; - конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства; - конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој прави. 	<p>ОСНА СИМЕТРИЈА</p>	<p>Осна симетрија у равни и њене особине.</p> <p>Оса симетрије фигуре.</p> <p>Симетрала дужи и конструкција нормале.</p> <p>Симетрала угла</p>	5	2	5	1
	<p>УВОДНИ И ЗАВРШНИ ЧАС</p>		1			1

	ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ			8		
УКУПНО			69	1 6	6 3	6

Разред: V

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Биологија
ЦИЉ	Циљ наставе и учења биологије је да ученик изучавањем живих бића у интеракцији са животном средином и биолошких процеса развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.
РАЗРЕД	ПЕТИ
ГОДИШЊИ ФОНД	72 часа

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>– истражује особине живих бића према упутствима наставника и води рачуна о безбедности током рада;</p> <p>– групише жива бића према њиховим заједничким особинама;</p> <p>– одабира макро-морфолошки видљиве особине важне за класификацију живих бића;</p>	Порекло и разноврсност живота	<p>-Жива бића, нежива природа и биологија.</p> <p>-Особине живих бића: ћелијска грађа, исхрана, дисање, излучивање, надражљивост, покретљивост, размножавање, раст и развиће.</p> <p>-Једноћелијски и вишећелијски организми.</p> <p>-Основе класификације: главни (морфолошки) карактери и особине важне за класификацију. Формирање скупова карактера који се уклапају једни у друге (груписање живих бића).</p> <p>-Исхрана. Храна као извор енергије и градивних супстанци потребних за обављање свих животних процеса.</p> <p>-Дисање као размена гасова у различитим срединама.</p> <p>-Излучивање.</p> <p>-Надражљивост.</p> <p>-Покретљивост – кретање.</p> <p>-Размножавање: бесполно и полно.</p> <p>-Раст и развиће. Дужина живота. Промене које човек пролази током развића; пубертет и полна зрелост.</p> <p>Потребно је да током вежбе о ћелијученици самостално користе лупу посматрајући крупне ћелије које су им доступне сходно окружењу у коме се школа налази (нпр. ћелије паренхима поморанце, јаје птице, икра рибе, јаја водоземаца...).</p> <p>Изучавање заједничких особина живих бића треба обрадити кроз огледе</p>	16	9	8	1

		<p>или крозистраживачки рад ученика, најчешће у пару. Потребно је упоредо их упоређивати на представницима свих великих група, почев од човека. Све што ученици посматрају или истражују би требало да прикажу цртежом и на њему обележе кључне детаље.</p> <p>Ученици би требало самостално да изводе груписање организама, према задатом критеријуму(на примеру биљака и животиња). Више пажње треба посветити морфологији. Осим што своја посматрања или истраживања треба да прикажу цртежом и на њему обележе кључне детаље, потребно је и да направе речник основних појмова</p>				
<p>– идентификује основне прилагођености спољашње грађе живих бића на услове животне средине, укључујући и основне односе исхране и распрострањење;</p> <p>– једноставним цртежом прикаже биолошке објекте које посматра и истражује и означи кључне детаље;</p>	<p>Јединство грађе и функције као основа живота</p>	<p>-Живот у воденој и копненој средини – изглед, прилагођености на начин живота ---Живот у води – изглед, прилагођености на начин живота.</p> <p>-Живот на копну – изглед, прилагођености на начин живота.</p> <p>-Живот под земљом – изглед, прилагођености на начин живота.</p> <p>У овој области је акценат на ученичком истраживању спољашњих особина живих бића из непосредног окружења и њиховом односу са условима средине у којој живе. Резултате истраживања би требало искористити за генерализацију и увођење новог појма – прилагођеност (адаптација). Часови утврђивања и часови вежбања могу се искористити за радионичарски рад описивања и цртања животних форми на карактеристичним примерима.</p>	4	5	1	1
<p>– прикупља податке о варијабилности организама унутар једне врсте, табеларно и графички их представља и изводи једноставне закључке;</p> <p>– разликује наследне особине и особине које су резултат деловања средине, на моделима из свакодневног живота;</p> <p>– поставља једноставне претпоставке, огледом испитује утицај срединских фактора на ненаследне особине живих бића и критички сагледава резултате;</p> <p>– користи доступну ИКТ и другу</p>	<p>Наслеђивање и еволуција</p>	<p>-Преношење особина са родитеља на потомке. Разлике родитеља и потомака.</p> <p>-Разлике полног и бесполог размножавања у настанку варијабилности.</p> <p>-Јединке унутар једне врсте се међусобно разликују (варијабилност) – узроци варијабилности: наслеђивање и утицај средине на развиће сваке јединке.</p> <p>-Варијабилност организама унутар врсте је предуслов за еволуцију.</p> <p>Наслеђивање, утицај фактора животне средине и варијабилност треба обрадити кроз ученичко истраживање варијабилности унутар једне врсте (нпр. разлике између деце у одељењу, у димензијама и боји плодова на пијаци, уочавање разлика у висини стабла...) и кроз оглед са пелцерима или листовима афричке љубичице(биљке са истим наследним материјалом различито изгледају када расту под различитим условима). Закључци могу бити генерализовани и повезани са питањима из свакодневног живота.Табеларно и графичко приказивање резултата, са обавезним</p>	3	1	2	1

<p>опрему у истраживању, обради података и приказу резултата;</p>		<p>извођењем закључака, би требало практиковати увек када се прикупљају подаци. Пожељно је да се ИКТ опрема користи за прикупљање, обраду података и представљање резултата истраживања или огледа. У петом разреду, неопходно је увести само појам наследног материјала као узрока уочене различитости и појам врсте због варијабилности.</p>				
<p>– доведе у везу промене у спољашњој средини (укључујући утицај човека) са губитком разноврсности живих бића на Земљи; – направи разлику између одговорног и неодговорног односа према живим бићима у непосредном окружењу; – предлаже акције бриге о биљкама и животињама у непосредном окружењу, учествује у њима, сарађује са осталим учесницима и решава конфликте на ненасиљан начин; – илуструје примерима деловање људи на животну средину и процењује последице таквих дејстава;</p>	<p>Живот у екосистему</p>	<p>-Жива бића из непосредног окружења. -Позитиван и негативан утицај људи на жива бића и животну средину. -Заштита живих бића и животне средине. - Пројекат очувања природе у мом крају. - Дивље животиње као кућни љубимци – да или не. - Значај врста за човека (самоникло јестиво, лековито, отровно биље; животиње као храна и могући преносиоци болести, отровне животиње). Пожељно је да се часови намењени реализацији исхода из ове области изводе што чешће ван учионице у природном окружењу (школском дворишту или на неком другом терену), где би ђаци самостално или у групама проучавали жива бића, прикупљали податке, осмишљавали и реализовали еколошке пројекте. Пројекте могу да осмисле на почетку школске године, да их реализују током читаве године, а на часовима предвиђеним за ову област представе резултате.</p>	<p>5</p>	<p>3</p>	<p>3</p>	<p>1</p>
<p>– идентификује елементе здравог начина живота и у односу на њих уме да процени сопствене животне навике и избегава ризична понашања.</p>	<p>Човек и здравље</p>	<p>-Здрава исхрана и унос воде. Енергетски напаци. - Штетност дуванског дима и психоактивних супстанци. - Физичка активност и здравље. - Промене у пубертету и последице прераног ступања у сексуалне односе. Пожељно је да се за обраду појмова из ове области повремено доведу стручњаци или одведу ученици у одговарајуће установе. Свакако би требало обраду прераног ступања у сексуалне односе обрадити заједно са школским психологом. У настави оријентисаној на постизање исхода, предност имају групни начин рада и индивидуализована настава. Користе се активни начини учења, као што је комбинација програмиране наставе (програмиран материјал многи наставници остављају на друштвеним мрежама или сајтовима школа, па се њихови ученици служе њима и уче темпом који им одговара) и проблемске наставе (на часу ученици,</p>	<p>4</p>	<p>2</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

		користећи стечена знања, решавају проблем који наставник формулише) или учење путем открића (наставник инструкцијама усмерава ученике који самостално истражују, структуришу чињенице и извлаче закључке). На интернету, коришћењем речи WebQuest, project-based learning, thematic units, могу се наћи примери који се, уз прилагођавање условима рада, могу користити. Наставник треба да упозна специфичности начина учења својих ученика и да према њима планира и прилагођава наставне активности				
УКУПНО			32	20	15	5

Разред: **V**

Наставни предмет: **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА</i>					
ЦИЉ	Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа преузимајиво и иницијативно.					
РАЗРЕД	<i>ПЕТИ</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> - описује улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање; - разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју; 	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	<p>Појам, улога и значај технике и технологије на развој друштва и животног окружења.</p> <p>Подручја човековог рада и производње, занимања и послови у области технике и технологије.</p> <p>Правила понашања и рада у кабинету.</p> <p>Организација радног места у кабинету и примена мера заштите на раду.</p>	5		1	

<ul style="list-style-type: none"> – наводи занимања у области технике и технологије; – процењује сопствена интересовања у области технике и технологије; – организујерадноокружење у кабинету; – правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу. 		<p>Коришћење техничких апарата и ИКТ уређаја у животном и радном окружењу.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – процени како би изгледао живот људи без саобраћаја; – класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени; – наводи професије у подручју рада саобраћај; – направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија; – разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила; – правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају; – користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима; – аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник; – повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика; – одговорно се понаша као путник у возилу; – показује поштовање према другим учесницима у саобраћају; – анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује 	<h2>САОБРАЋАЈ</h2>	<p>Улога, значај и историјски развој саобраћаја.</p> <p>Врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени.</p> <p>Професије у подручју рада саобраћај.</p> <p>Употреба информационих технологија у савременом саобраћају</p> <p>Саобраћајна сигнализација – изглед и правила поступања.</p> <p>Правила и прописи кретања пешака, возача бицикла и дечијих возила (ролери, скејт, тротинет) у саобраћају – рачунарска симулација и саобраћајни полигон.</p> <p>Обавезе и одговорност деце као учесника у саобраћају.</p> <p>Заштитна опрема потребна за безбедно управљање бициклом и дечијим возилима.</p>	7		5	2

<p>ризично понашање пешака и возача бицикла.</p>						
<ul style="list-style-type: none"> – самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет; – правилно чита технички цртеж; – преноси податке између ИКТ уређаја; – примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару; – користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима; – користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима; – преузима одговорност за рад; – представи идеје и планове за акције које предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер. 	<p>ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ</p>	<p>Прибор за техничко цртање (оловка, гумица, лењир, троугаоници, шестар). Формати цртежа (А3, А4). Размера.</p> <p>Типови и дебљине линија (пуна дебела линија; пуна танка линија; пуна танка линија извучена слободном руком; испрекидана танка линија; црта-тачка-црта танка линија).</p> <p>Геометријско цртање (цртање паралелних правих, цртање нормале на дату праву, цртање углова помоћу лењира и троугаоника).</p> <p>Елементи котирања (помоћна котна линија, котна линија, показна линија, котни завршетак, котни број – вредност).</p> <p>Цртање техничког цртежа са елементима (типови линија, размера и котирање).</p> <p>Пренос података између ИКТ уређаја (рачунар, таблет, smartphone, дигитални фотоапарат).</p> <p>Апликација за дигиталну обраду слике. Операције подешавања осветљености и контраста слике. Промена величине/резолюције слике, издвајање дела слике.</p> <p>Креирање документа у програму за обраду текста.</p> <p>Форматирање текста, уметање слике и графике.</p> <p>Интернет претрага и приступ online ресурсима.</p>	8		8	
<ul style="list-style-type: none"> – повезује својства природних материјала са применом; – објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже; – сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета; – правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега); – направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом; – самостално израђује једноставан модел. 	<p>РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА</p>	<p>Природни ресурси на Земљи: енергија и материјали.</p> <p>Управљање отпадом (рециклажа; заштита животне средине).</p> <p>Врсте, својства и примена природних материјала.</p> <p>Технологија прераде и обраде дрвета.</p> <p>Технологија прераде и обраде коже.</p> <p>Текстилна технологија.</p> <p>Технологија производње папира.</p> <p>Поступци ручне обраде и спајања папира, текстила, коже и дрвета – сечење/резање, спајање (лепљење) и заштита (лакирање).</p> <p>Коришћење алата и прибора за ручну обраду и спајање наведених материјала – маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега.</p>	8		1 0	2

<ul style="list-style-type: none"> – самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и Интернет сервисе; – одабира материјале и алате за израду предмета/модела; – мери и обележава предмет/модел; – ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате; – користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења; – самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ; – показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха; – планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова; – активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима; – пружи помоћ у раду другим ученицима; – процењује остварен резултат и развија предлог унапређења. 	КОНСТРУКТОР СКО МОДЕЛОВАЊЕ	<p>Израда предмета/модела ручном обрадом и спајањем папира и/или дрвета, текстила, коже коришћењем одговарајућих техника, поступака и алата.</p> <p>Приказивање идеје, поступка израде и решења/производа.</p> <p>Тимски рад и подела задужења у тиму.</p>	0		1 6	
УКУПНО			2 8		4 0	4

Разред: V

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					
ЦИЉ	наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
РАЗРЕД	<i>ПЕТИ</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	72 + 54					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>– примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби</p> <p>– изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама</p> <p>– упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак</p>	<p>ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТ И</p>	<p>Вежбе за развој снаге</p> <p>Вежбе за развој покретљивости</p> <p>Вежбе за развој аеробне издржљивости</p> <p>Вежбе за развој брзине</p> <p>Вежбе за развој координације</p> <p>Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p> <p>Начин остваривања садржаја:</p> <p>Припрема наставника за сваки наставни час;</p> <p>-провера присутности и припремљености ученика за час;</p> <p>-обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом;</p> <p>-провера усвојености знања и умења;</p> <p>-провера остварености предвиђених стандарда;</p> <p>-вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>				6
<p>– комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу</p> <p>– доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама</p>	<p>Атлетика</p>	<p>Техника истрајног трчања</p> <p>Истрајно трчање – припрема за крос</p> <p>Техника спринтерског трчања</p> <p>Техника високог и ниског старта</p> <p>Скок увис (прекорачна техника)</p> <p>Бацање лоптице (до 200 г)</p> <p>Техника штафетног трчања</p>	5	7		4

		<p>Скок удаљ Бацања кугле 2 кг</p> <p>Начин остваривања садржаја: Припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>				
<p>– одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела – користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри – процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици</p>	<p>Спортска гимнастика</p>	<p>Обавезни садржаји Вежбе на тлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Ниска греда Прескок</p> <p>Начин остваривања садржаја: Припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>	10	7		7
<p>– користи елементе технике у игри – примењује основна правила рукомета у игри – учествује на унутародељенским такмичењима</p>	<p>Основе тимских и спортс</p>	<p>Основни елементи технике и правила; – вођење лопте, – хватања и додавања лопте, – шутирања на гол, – финтирање, – принципи индивидуалне одбране – основна правила рукомета/минирукомета</p>	13	9		4

		<p>Спортски полигон</p> <p>Начин остваривања садржаја: Припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>				
<p>– објасни својим речима сврху и значај вежбања – користи основну терминологију вежбања – поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама – примени мере безбедности током вежбања – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање – примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама – навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин – прихвати сопствену победу</p>	<p>Физичко вежбање и спорт</p> <p>и</p> <p>Здравствено васпитање</p>	<p>Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању Основна правила Рукомета/минирукомета и Малог фудбала Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе) Чување и одржавање материјалних добара која се користе у физичком и здравственом васпитању Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација) Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности</p> <p>Начин остваривања садржаја:</p>				

и пораз у складу са „ферплејом” – примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама – препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту – направи план дневних активности		Припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;				
УКУПНО	72		28	23		21

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ОБАВЕЗНА ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ					
ЦИЉ	физичог васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, повезаним са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, ефективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима					
РАЗРЕД	ПЕТИ					
ГОДИШЊИ ФОНД	54					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела; развој и усавршавање моторичких способности;	ФУДБАЛ	Вођење лопте, Елементарне (штафетне) игре фудбалском лоптом – ногом, Заустављање (штоповање лопте) – примање лопте, Примање и додавање лопте, Одузимање лопте Шутирање (ударци) Начин остваривања садржаја: припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом;	8		7	3

		<p>-провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>			
<p>стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања потребних за њихово усвајање; усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја; -формирање морално-вољних квалитета личности;</p>	ОДБОЈКА	<p>Одбијање лопте прстима Одбијање лопте "чекићем" Сервис Постављање играча и промена места Смечирање Начин остваривања садржаја: припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>	10	7	1
<p>оспособљавање ученика да стечена умења, знања и навике користе у свакодневним условима живота и рада;стицање и развијање свести о потреби здравља, чувања здравља и заштита природе и човекове средине.</p>	СТОНИ ТЕНИС	<p>Пимплање и сервис Бекенд ударац Бекенд – форхенд – вежбе Начин остваривања садржаја: припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда;</p>	9	6	3

		-вођење неопходне документације о напредовању ученика;			
УКУПНО			27	20	7

Разред: V

Наставни предмет: [ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС \(ВЕРОНАУКА\)](#)

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Верска настава</i>					
ЦИЉ	Упознати ученике са основним елементима религије и културе старог века. Развити код ученика свест о Богу као личности која се открива човеку. Пружити ученицима знања да Бог из љубави ствара свет да бимудаовечно постојање. Упознати ученике са старозаветним личностима и догађајима.					
РАЗРЕД	ПЕТИ					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
Моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе;	1. Увод	Упознавање са садржајем програма и начином рада	1			
Моћи да наведе неке од карактеристика политеистичких религија и културе старог века	2. Религија и култура старог света	Религија и култура старог света Човекова жеђ за Богом и вечним животом .Митови и легенде	2	1		1
Моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава	3. Откривење – свет Библије	Божије Откривење Свето Писмо (настанак, подела)	2	1		1
Моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије	4. Стварање света и човека	Шестоднев Стварање човека „по икони и по добију“ Прародитељски грех	3	2	1	1
Моћи да наведе неке од најважнијих старозаветних личности и догађаја	5. Старозаветна историја спасења	Аврам и Божији позив Исак и његови синови Праведни Јосиф Мојсије и Пасха	3	2	1	1
Моћи да преприча библијски опис давања Десет Божијих заповести Мојсију;	6. Закон Божији	Добијање Божијих заповести на гори Синају	2	1	1	1

Моћи да препозна на слици Ковчег Завета и Скинију и да уједно јрече ници каже шта је мана	7. Месијанска нада	Насељавање Обећане земље (Исус Навин, Самсон...) Цар Давид Соломон и јерусалимски храм Псалми Давидови Старозаветни пророци и Месијанска нада	4	2	1	1
УКУПНО			1 7	9	4	6

Разред: **V**

Наставни предмет: **ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Грађанско васпитање</i>
-------------------	----------------------------

ЦИЉ	Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе права појединца и заједница и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.		
РАЗРЕД	<i>Пети</i>		
ГОДИШЊИ ФОНД	36		
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА
			Радионице
<ul style="list-style-type: none"> - образложи везу права и одговорности на примеру; - наводе примере за групу права слобода да и заштита од; - аргументаје значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - идентификује показатељр кршења права детета у свакодневном животу; - сврсисходно користи кључне појмове савременог демократског друштва; - образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти; - разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи; 	Људска права	<p>Потребе и права Потребе и жеље. Потребе и права. Права и правила у учионици. Правила рада у учионици, доношење групних правила.</p> <p>Права детета у документима о заштити права Посебност права детета и људска права. Конвенција о правима детета. Врсте права. Показатељи остварености и кршења дечијих права . Конвенција о правима детета у документима која се односе на школу.</p>	9

<p>- позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење и информисање; - образложи могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловае породице; - примени 7 правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука; - препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да одреагује и коме да се обрати за помоћ</p>			
	<p>Демократско друштво</p>	<p>Права и функционисање заједнице Моје заједнице. Школа као заједница. Одлучивање у учионици и школи. Гласање и консензус као демократски начини одлучивања. Одговорности и обавезе у заједници Одговорност деце. Одговорности одраслих (родитеља, наставника). Кршење и заштита права Понашање ученика у ситуацијама кршења права детета. Кома се могу обратити за помоћ.</p>	<p>10</p>
	<p>Процеси у савременом свету</p>	<p>Права и функционисање заједнице Моје заједнице. Школа као заједница. Одлучивање у учионици и школи. Гласање и консензус као демократски начини одлучивања. Одговорности и обавезе у заједници Одговорност деце. Одговорности одраслих (родитеља, наставника). Кршење и заштита права Понашање ученика у ситуацијама кршења права детета. Кома се могу обратити за помоћ.</p>	<p>10</p>

	Грађански активизам	Планирање и извођење акција у школи у корист права детета Избор проблема. Тражење решења проблема. Израда плана акције. Анализа могућих ефеката акције. Планирање и извођење акције. Завршна анализа акције и вредновање ефеката. Приказ и анализа групних радова.	7
УКУПНО			36

Разред: **V**

Наставни предмет: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

НАЗИВ

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

ПРЕДМЕТА	
ЦИЉ	Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.
РАЗРЕД	ПЕТИ
ГОДИШЊИ ФОНД	72

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
Ученици су у стању да:		- Ученици у усменој и писаној комуникацији уче и увежбавају:				
<p>- разумеју краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе;</p> <p>- поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставна језичка средства;</p> <p>- поставе и одговоре на једноставнија питања личне природе;</p> <p>- у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима;</p> <p>- разумеју и реагују на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавања допадања и</p>	<p>MODUL 1:MEIN PROFIL</p> <p>Lektion 1.1: Wer bist du?</p> <p>Lektion 1.2: Ich mag das!</p> <p>Lektion 1. 3: Wir sind der „Globus“</p> <p>Поздрављањеи представљањесебеи другихитражење / давањеосновних информацијаосеби и другимауширем</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама Слушање и читање краћих, једноставнијих текстова који се односе на дате комуникативне ситуације (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника (наставника, вршњака и сл.) и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима (СМС, имејл, формулари, чланске карте, опис фотографије и сл.).</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са нечијим интересовањима, хобијима и стварима које воли / не воли, које му / јој се свиђају / не свиђају; размена информација о својим и туђим интересовањима, хобијима, допадању и недопадању (телефонски разговор, интервју, обичан разговор са пријатељима у школи и сл.); усмено и писано описивање интересовања, допадања и недопадања (писање имејла о личним интересовањима, хобијима, допадању и недопадању, листе ствари које му / јој се свиђају / не свиђају и сл.); истраживачке пројектне активности (нпр. колики број ученика у одељењу воли / не воли пливање, скијање, тенис и сл.) графичко приказивање и тумачење резултата.</p> <p>Садржаји <i>Hallo! Ich heiße Jan. – Wie heißt du? Woher kommst du? Woher kommt ihr? Woher kommen Sie? - Ich komme aus Serbien. Wo wohnst du? Ich wohne in Belgrad. Wie alt bist du ? Ich bin 10 Jahre alt.</i> Основни бројеви (1-2000). Глаголи у једнини (<i>wohnen, kommen, sein, heißen</i>) Питања с упитном речју (<i>Was? , Wie? , Wo?, Woher? , Wer ?...</i>) Глагол <i>mögen</i> у презенту (<i>Was magst du ? – Ich mag.... Was ist dein Hobby? –Ich mag....</i>) Негација са <i>nicht</i></p>	1 1	8	15	2

<p>недопадања; - опишу своја и туђа интересовања и хобије и изразе допадање и недопадање уз једноставно образложење; -именују језике -броје до 2000 -нешто процене</p>	<p>друштвеном контексту</p> <p>Изражавање интересовања, допадања и недопадања</p>	<p>Питања без упитне речи Везници <i>und, aber, oder</i> Глаголи у множини (<i>Nico und Hanna spielen Billard. Sie sind im Jugendklub.</i>) Личне заменице <i>mein/-e ; dein/-e</i> Заменица <i>man</i> и глагол <i>sprechen</i> (<i>Was spricht man in Österreich? –In Österreich spricht man</i>) Генитив код личних имена (<i>Jans E- Mail-Adresse ist...</i>) (Интер)културнисадржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> - устаљена правила учтивости; титуле уз презимена; особа (<i>Frau, Herr, Doktor, Professor</i>); имена и надимци; начин писања адресе - географске карактеристике Немачке - географске карактеристике и административне поделе земаља немачког говорног подручја 				
<p>-разумеју и формулишу појмове везане за школу -разумеју једноставне изразе везане за наставне активности, распоред часова -разуме и формулише једноставније исказе којима се тражи мишљење, изражава слагање/неслагање везано за школско окружење -на једноставан начин опишу предмете и наставнике -разумеју и дају једноставне информације везане за време (дане у недељи) -Воде једноставну комуникацију на тему школа -разумеју и реагују на свакодневне изразе у вези са непосредним и конкретним потребама, осетима и</p>	<p>MODUL 2: MEINESCHULE</p> <p>Lektion 2.1: Was hast du am Montag?</p> <p>Lektion 2.2: Was brauchst du heute?</p> <p>Lektion 2.3: Schon wieder Eintopf!</p> <p>Тема обухвата школу и све садржаје везане за исту</p> <p>Изражавање допадања и недопадања; Позив и реаговање на</p>	<p>Језичке активности у комуникативним ситуацијама</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова с исказима у којима се говори о школи, школским предметима, распореду часова. Усмено и писмено изражавање везано за описивање школе и активности у истој. Усмено и писмено именовање боја, дана у недељи,. Учтиво обраћање.</p> <p>Слушање и читање једноставнијих исказа којима се тражи /нуди помоћ, услуга, обавештње или се изражава жеља, извињење, захвалност; усмено и писано тражење и давање обавештења, упућивање молбе за помоћ / услугу и реаговање на њу, изражавање жеља, извињења и захвалности.</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и одговарање на њих, усмено и писано; слушање и читање текстова на теме поруџбине у ресторану, куповине, играње улога (у ресторану, у продавници, у кухињи ...); писање списка за куповину; записивање и рачунање цена.</p> <p>Садржаји</p> <p>Одређени и неодређени члан (<i>der, die, das, die / ein, eine, ein</i>) Акузатив (<i>Ich habe einen Block. Ich brauche ein Buch. Ich finde eine Schere...</i>)(<i>den, die, das, die</i>) Помоћни глагол <i>haben</i> (<i>Wir haben jetzt Mathe.</i>)</p>	6	15	13	2

<p>осећањима - изрази, основне потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима -разумеју и формулишу једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност - питају и кажу шта неко има / нема и чије је нешто - пита и каже колико нечега има/ нема, користећи једноставија језичка средства - на једноставан начин затраже артикле у продавници једноставним изразима за количину, наручју јело и/или пиће у ресторану и питају/кажу/ израчунају колико нешто кошта - саставе списак за куповину – намирнице и количина намирница</p>	<p>позив за учешће у заједничкој активности ; Разумевање и давање упутстава</p> <p>Изражавање мишљења Изражавање количине, бројева</p>	<p>Предлози : <i>am</i> + дан (<i>Am Montag habe ich Kunst .</i>) <i>um</i>+ час (<i>Um 8Uhr beginnt der Unterricht.)</i> <i>von-bis....</i></p> <p>Глаголи <i>unterrichten, rechnen, reden</i></p> <p>Множина именица (<i>ein Buch-zwei Bücher, eine Schere-zwei Scheren, ein Bleistift- zwei Bleistifte</i>)</p> <p>Члан за негацију <i>kein/-e</i> (<i>Ich mag keine Suppe. Ich mag keinen Eintopf. Du magst kein Gulasch.)</i></p> <p>Употреба облика за персирање (<i>Sie</i>)</p> <p>Глагол <i>möchten</i>+ акузатив (<i>Ich möchte einen Eintopf.</i>)</p> <p>Неправилни глаголи <i>essen /nehmen</i> (<i>ich esse, du isst, er,sie,es isst.....ich nehme, du nimmst, er,sie,es nimmt)</i></p> <p>Интер)културни садржаји:</p> <ul style="list-style-type: none"> - .поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима - друштвено окружење; - породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања. - јавни простор; типичан изглед школског и стамбеног простора; - традиционалне / омиљене врсте јела 				
УКУПНО			1 7	23	28	4

Разред: **V**

Наставни предмет: **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

<p>НАЗИВ ПРЕДМЕТА</p>	<p>ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО</p>
---------------------------	---

ЦИЉ	Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедном комуникацијом у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.					
РАЗРЕД	<i>ПЕТИ</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>Ученик уме да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу; - правилно користи ИКТ уређаје; - именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја; - прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса; - прилагоди радно окружење кроз основна подешавања; - креира дигиталну слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички); - креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички); - примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа; - креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички); - сачува и организује податке; - разликује основне типове датотека. 	ИНФОРМАЦИО НО КОМУНИКАЦИ ОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	<p>Предмет изучавања информатике и рачунарства.</p> <p>ИКТ уређаји, јединство хардвера и софтвера.</p> <p>Подешавање радног окружења.</p> <p>Организација података.</p> <p>Рад са сликама.</p> <p>Рад са текстом.</p> <p>Рад са мултимедијом.</p> <p>Рад са презентацијама.</p>	2		7	
<ul style="list-style-type: none"> - реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; - доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине; - разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на 	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	<p>Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин.</p> <p>Правила безбедног рада на интернету.</p> <p>Претраживање интернета, одабир резултата и преузимање садржаја.</p> <p>Заштита приватности личних података.</p> <p>Заштита здравља, ризик зависности од технологије и управљање временом.</p>	4		1	

<p>интернету;</p> <ul style="list-style-type: none"> - реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета; - приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај; - информацијама на интернету приступи критички; - спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету; - разуме значај ауторских права; - препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем; - рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету. 						
<ul style="list-style-type: none"> - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; - схвати математичко - логички смисао речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", израза "ако...онда" - зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов алгоритам) и интерпретира их алгоритамски; - наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема; - креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу; - сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби; - користи математичке операторе за израчунавања - објасни сценарио и алгоритам пројекта; 	<p>РАЧУНАРСТВО</p>	<p>Увод у логику и скупове: унија, пресек, разлика; речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", "ако...онда".</p> <p>Увод у алгоритме аритметике: писмено сабирање, множење, дељење с остатком, Еуклидов алгоритам.</p> <p>Увод у тему програмирања.</p> <p>Радно окружење изабраног софтвера за визуелно програмирање.</p> <p>Алати за рад са графичким објектима, текстом, звуком и видеом.</p> <p>Програм - категорије, блокови наредби, инструкције.</p> <p>Програмске структуре (линијска, циклична, разграната).</p>	<p>1 0</p>		<p>6</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - анализира и дискутује програм; - проналази и отклања грешке у програму. 						
<ul style="list-style-type: none"> - сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака; - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта; - наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен; - поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника. 	<p>ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК</p>	<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у групи у корелацији са другим предметима. Представљање резултата пројектног задатка.</p>	0		6	
<p>УКУПНО</p>			1 6		2 0	

Разред: **VI**

Наставни предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ						
ЦИЉ	<p>Циљ учења Српског језика и књижевности је да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању, тако што ће овладати основним законитостима српског књижевног језика, да стиче основна знања о улози и значају језика у националној култури и изградњи националног идентитета; да кроз читање и тумачење књижевних дела из српске и светске баштине развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање, подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у српској и светској култури, негује љубав према српском језику и књижевности; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области.</p>						
РАЗРЕД	шести						
ГОДИШЊИ ФОНД	144						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<p>разликује променљиве речи од непроменљивих; – разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију; – разликује основне функције и значења падежа; – употребљава падежне облике у складу са нормом; – употребљава глаголске облике у складу са нормом; – разликује основне реченичне чланове (у типичним случајевима); – користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог;</p>	Граматика	<p>Подела речи по настанку: просте, изведене и сложене; Атрибутска и предикатска функција именица и придева. Самогласници и сугласници; слоготворно р. Подела речи на слоге. Подела сугласника по месту изговора и по звучности. Гласовне промене и алтернације - уочавање у грађењу и промени речи: палатализација и сибиларизација; непостојано а; промена лу о; једначење сугласника по звучности (одступања у писаном језику);</p>	71	73	/	144	

<p>– издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста);</p> <p>– проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту;</p> <p>– напамет говори одабране књижевне текстове или одломке;</p>		<p>једначење сугласника по местуизговора; јотовање;асимилација и сажимање самогласника; губљење сугласника (на одступања указати у примерима).Придевске заменице: разликовање по значењу и функцији -присвојне, показне, односно-упитне, неодређене, опште, одричне; употреба повратне заменице свој. Грађење и значења глаголских облика: аорист (стилска обележеност), футур II; имперфекат; плусквамперфекат; императив; потенцијал; трпни глаголски придев; глаголски прилози. Прости и сложени глаголски облици. Лични и нелични глаголски облици.Реченица (основни појмови): комуникативна реченица (синтаксичко-комуникативна јединица која представља целовиту поруку) и предикатска реченица (синтаксичка јединица која садржи глагол у личном облику).Независне и зависне предикатске реченице.Вежбе у исказивању реченичних чланова речју, синтагмом и зависном реченицом.Комуникативне реченице које се састоје од једне независне предикатске реченице и од више њих.</p>				
<p>користи правопис (школско издање)</p> <p>– доследно примењује правописну норму употребив великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова;</p>	<p>Правопис</p>	<p>Проверавање, понављање и увежбавање правописних правила обрађених у претходним разредима (писање речце лиуз глаголе, неуз глаголе, именице и придеве; најуз придеве; употреба великог слова и др.).Писање одричних заменица уз предлоге.Писање заменица у обраћању: Ви, Ваш.Писање имена васионских тела -једночланих и вишечланих.Писање глаголских облика које ученици често погрешно пишу (радни глаголски придев, аорист,</p>				

		потенцијал, перфекат, футур I).Интерпункција после узвика.Растављање речи на крају реда.Навикавање ученика на коришћење правописа (школско издање).				
саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште; – правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице; – говори јасно поштујући књижевнојезичку норму; – течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове;	Ортоепија	Проверавање и увежбавање садржаја из претходних разреда (правилан изговор гласова, разликовање дугих и кратких акцената, интонација реченице).Вежбе у изговарању дугоузлазног и дугосилазног акцента.Интонација везана за изговор узвика.				
– разликује књижевни и некњижевни текст; – упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности; – чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела; – чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова; – одреди род књижевног дела и књижевну врсту; – разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности; – разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији; – анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле – поглавље, епизода; стих); драмског дела (чин, сцена, појава); – разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца; – разликује облике казивања;	КЊИЖЕВНОСТ	Лирика - Народна песма: Највећа је жалост за братом; Породичне народне лирске песме (избор) :Обичајне народне лирске песме - свадбене(избор), Ђура Јакшић: Вече, Војислав Илић: Свети Сава, Алекса Шантић: Моја отаџбина, Милан Ракић: Наслеђе, Јован Дучић: Село, Вељко Петровић: Ратар, Десанка Максимовић: О пореклу, Мирослав Антић: Плава звезда, Добрица Ерић: Чудесни свитац, Стеван Раичковић: Хвала сунцу, земљи, трави, Милован Данојлић: Шљива, Сергеј Јесењин: Бреза, Рабиндранат Тагоре: Папирни бродови или једна песма по избору из Градинара. Епика Народна песма: Смрт мајке Југовића. Епске народне песме о Косовскомбоју(избор), Народна пес ма: Марко Краљевић укида свадбарину, Епске народне песме о Марку Краљевићу(избор), Народна приповетка: Мала вила, Бранислав Нушић: Аутобиографија, Петар Кочић: Јаблан, Светозар Ћоровић: Богојављенсканоћ(одломак), Исидора Секулић: Буре(одломак), Иво Андрић: Аска ивук, Бранко Ћопић: Чудесна справа, Стеван Раичковић: Бајка о дечаку иМесецу, Гроздана Олујић: Златопрста				

<p>– увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике; – одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту;</p>		<p>или Седефна ружа (избор), Светлана Велмар-Јанковић: Улица Филипа Вишњића(одломак), Вилијем Саројан: Лепо лепог белца, Антон Павлович Чехов: Вањка,</p> <p>Драма Коста Трифковић: Избирачица, Бранислав Нушић: Аналфабета, Петар Кочић: Јазавац пред судом(одломак), Допунски избор, Б. Ђопић: Орлови рано лете, Данило Киш: Вереници, Слободан Селенић: Очеви и оци (одломак), Владимир Андрић: Пустолов(избор), Џек Лондон: Зов дивљине, Ференц Молнар: Дечаци Павлове улице, Хенрик Сјенкјевич: Кроз пустињу и прашуму Реј Бредбери: Маслачково вино(избор), Ефраим Кишон: Код куће је најгоре(избор), Анђела Нанети: Мој дека је био трешња(одломак), Ијан Мекјуан: Сањар(избор),</p> <p>Научнопопуларни и информативни текстови: Вук Стефановић Караџић: Живот и обичаји народа српског(избор), Милутин Миланковић: Кроз васиону и векове(одломак), Веселин Чајкановић: Студијеиз српске религије и фолклора(избор), М. Иљин: Приче о стварима(избор), Владимир Хулпах: Легенде о европским градовима(избор), Избор из књига, енциклопедија и часописа за децу.</p>				
			71	73	/	144

Разред: **VI**

Наставни предмет: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

НАЗИВ ПР ЕДМЕТА		<i>Енглески језик</i>				
ЦИЉ		Циљ учења Страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.				
РАЗРЕД		<i>Шести</i>				
ГОДИШЊ ИФОНД		72				
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају:	БРОЈ ЧАСО ВА			
			О	У	В	С
- разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи	Module 1: My life ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ	<i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних и уобичајених радњи. <i>The Past Simple Tense</i> глагола <i>to be</i> и осталих глагола (правилних и неправилних). <i>The Past Continuous Tense</i> . <i>The Present Perfect Tense</i> учесталијих глагола (правилних и неправилних).	2	3	4	2

<p>себе и другог користећи једноставнија језичка средства;</p> <ul style="list-style-type: none"> - размени једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; - разуме једноставније исказе– који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; - изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разуме једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагује на њих; - изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење; 	<p>СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА</p>	<p>Питања са <i>Who/What/Where/When/Why...</i></p> <p>Питања са препозиционим глаголима.</p> <p>Употреба и изостављање чланова при ближем одређивању лица, у фиксним изразима (<i>go to school/by car/on foot...</i>), са основним географским појмовима (називима улица, градова, држава...)</p> <p>(Интер)културни садржаји: устаљена правила учтивости комуникације; имена и надимци; родбина, породични односи и родбинске везе; већи градови у земљама циљне културе.</p> <p>Stative verbs (<i>think, like, agree, believe...</i>) Питања са <i>What, Why, How ...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.</p> <p>Придевско-предлошке фразе - <i>interested in, good/bad at, crazy about...</i></p> <p>Глаголи <i>like/love/hate/enjoy/can't stand</i> + глаголска именица</p> <p>Питања са <i>What, Who, Why ...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: уметност, књижевност за младе, стрип, музика, филм</p>				
<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; - опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; - опише неки историјски– догађај, историјску личност и сл. 	<p>Module 2:</p> <p>In the past</p> <p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</p>	<p><i>The Past Simple Tense</i> правилних и неправилних глагола, све употребе. <i>The Past Continuous Tense</i>, све употребе <i>Used to</i>. Контрастирање употребе и значења глаголских облика <i>The Past Simple Tense</i> и <i>The Past Continuous Tense</i>. Модални глагол <i>could</i> за изражавање способности у прошлости Linking words and phrases (<i>first, then, next, as soon as, after that, finally...</i>). Питања са <i>Who/What/Where/When/Why...</i> Питања са препозиционим глаголима.</p> <p>(Интер)културни садржаји: историсјки догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости</p>	4	2	3	1

<ul style="list-style-type: none"> - разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; - разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; - размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; - опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; - разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; - разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; - затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; - опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима; 	<p style="text-align: center;">Module 3: Out and about</p> <p style="text-align: center;">ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ</p> <p style="text-align: center;">РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА</p> <p style="text-align: center;">ИСКАЗИВАЊЕ ПРОСТОРНИХ ОДНОСА И УПУТСТАВА ЗА ОРИЈЕНТАЦИЈУ У ПРОСТОРУ</p>	<p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних и уобичајених радњи. <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање тренутних и привремених радњи. Разлике у употреби глаголских облика <i>The Present Simple Tense</i> и <i>The Present Continuous Tense</i>. Нулти кондиционал. Питања са препозиционим глаголима. Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности.</p> <p>(Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања.</p> <p>Заповедни начин.</p> <p>(Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.</p> <p>Заповедни начин. Предлози за изражавање положаја и просторних односа - <i>in front of, behind, between, opposite...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места</p>	4	3	4	1
--	---	--	---	---	---	---

<p>- разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разуме једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - формулише једноставније исказе који се односе на поседовање и припадност;</p>	<p>Module 4: It's different</p> <p>ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА</p> <p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ</p> <p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА</p>	<p><i>The Present Simple Tense u The Present Continuous Tense</i> за изражавање појава, радњи, стања и збивања у садашњости, <i>The Past Simple Tense u The Past ContinuousTense</i> за изражавање појава, радњи, стања и збивања у прошлости. Поређење придева по једнакости <i>as...as, not so/as...as</i>. Поређење придева са <i>less u the least</i>. Придеви са наставцима <i>-ed</i> и <i>-ing</i>. Творба и употреба прилога за начин (<i>beautifully, quickly, happily, well, badly, fast, hard...</i>) Употреба одређеног члана уз суперлатив придева. Употреба/изостављање одређеног члана уз називе места. (споменици, музеји, улице, паркови...). Релативне заменице <i>who, which, that, whose, where...</i> Неодређене заменице (<i>somebody, something, anybody, anything, nobody, no one, nothing, everything...</i>). Питања са <i>What...like, How, Why...</i> Негативни префикси <i>in-, im-...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: особености наше земље и земаља говорног подручја циљног језика (знаменитости, географске карактеристике и сл.)</p> <p><i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају. <i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и са <i>ever, never, just, already, yet...</i> Контрастирање употребе и значења глаголских облика <i>The Past Simple Tense u The Present Perfect Simple Tense</i>.</p> <p>Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – <i>my friend's/ friends' / children's books</i>. Присвојне заменице <i>mine, yours...</i> Питања са <i>Whose</i>.</p> <p>(Интер)културни садржаји: породица и пријатељи; однос према својој и туђој имовини</p>	3	3	2	1
<p>- разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; - размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и</p>	<p>Module 5: A healthy future</p> <p>ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА,</p>	<p><i>Would like</i> + именица/инфинитив глагола. Stative verbs (<i>want, promise, believe, think...</i>) <i>The Future Simple Tense</i> за изражавање одлука донетих у тренутку говора, обећања и предвиђања на основу знања, искуства и веровања. <i>Going to</i> за изражавање планова, намера и предвиђања на основу чулних опажања. <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање унапред договорених/испланираних радњи.</p>	3	3	4	1

<p>предвиђањима; - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа - разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; - упути уобичајене молбе и захтеве; - честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства; - разуме једноставније изразе који се односе на количину и цену; - пита и саопшти колико нечега има/нема, користећи једноставнија језичка средства; - пита/каже/израчуна колико– нешто кошта.</p>	<p>ПРЕДВИЂАЊА) ИЗРАЖАВАЊЕ МОЛБИ, ЗАХТЕВА, ОБАВЕШТЕЊА, ИЗВИЊЕЊА, ЧЕСТИТАЊА И ЗАХВАЛНОСТ ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, БРОЈЕВА И ЦЕНА</p>	<p>(Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом.</p> <p>Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – <i>can/could/may. Would you like...? Will</i> за изражавање молби. <i>The Present Simple Tense</i> за изражавање утврђених програма, реда вожње, распореда и сл. Заменице <i>one, ones.</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања.</p> <p>Основни бројеви преко 1000. Правилна множина именица. Множина именица које се завршавају на <i>-y, -ffe: strawberries, shelves, knives...</i> Множина именица које се завршавају на <i>-o: kilos, potatoes...</i> Синкретизам једнине и множине: <i>sheep, fish...</i> Најчешћи облици неправилне множине (<i>men, women, children, people, feet, teeth, mice....</i>). Бројиве и небројиве именице – <i>pounds, money...</i> Квантификатори – <i>much, many, a lot of, lots of, loads of, a few, a little.</i> Питања са <i>How much/many.</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валуте</p>	
---	---	---	--

<p>разуме једноставније забране, – правила понашања, своје и туђе обавезе и реагује на њих;</p> <ul style="list-style-type: none"> - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту, као и на своје и туђе обавезе; - саопшти правила понашања, забране и листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства; - разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; - упутити предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; - затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; - разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; - изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; 	<p>Module 6: Our world</p> <p>ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА</p> <p>ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА И САВЕТА, УПУЋИВАЊЕ ПОЗИВА ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ И РЕАГОВАЊЕ НА ЊИХ</p> <p>ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</p>	<p>Модални глаголи за изражавање дозволе, забране, правила понашања и обавезе. Императив. Кондиционал модалних глагола за изражавање дозволе, забране, правила понашања и сл.</p> <p>(Интер)културни садржаји: понашање на јавним местима; значење знакова и симбола</p> <p><i>The Present Continuous Tense</i> за унапред договорене радње. Заповедни начин. Изрази: <i>How about...? What about...? Why don't we...? Would you like...? Do you want...? Shall we...? Let's...</i> Модални глаголи за изражавање предлога - <i>can/could/may/might</i>. Модални глаголи <i>should</i> за давање савета. Први кондиционал.</p> <p>(Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, савета и позива и реаговање на предлоге, савете и позиве</p> <p>Заповедни начин. <i>Why don't we/you</i> + инфинитивна основа глагола. <i>Would like</i> + именица/инфинитив глагола. Употреба придевско-предлошких израза <i>tired of / sick of / fed up with / bored with</i>. <i>The Present Perfect Simple Tense</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: мимика и гестикулација; интересовања, хоби, забава, разонода, спорт и рекреација.</p>	4	4	4	1
<p>– исходи из свих модула</p>	<p>ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ (први и други)</p>	<p>– тестирају се лексика и језичке структуре које се односе на теме и наведене комуникативне функције; вештине читања и писања, као и знања о језику.</p>		2	2	2

Разред: **VI**

Наставни предмет: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

НАЗИВ ПРЕДМЕТ А	<i>Немачки језик</i>
ЦИЉ	Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

РАЗРЕД		6				
ГОДИШЊ И ФОНД		72				
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације везане за школу – разуме једноставније текстове у којима се описују активности и обавезе, интересовања у школи и ван ње – опише школу, активности у току и после наставе 	Школа <i>Schule</i>	<p>САДРЖАЈИ:</p> <p>Herzlich willkommen im neuen Schuljahr Rund um die Schule Ina beschreibt ihre Schule Was machst du in ... ? Beschreibe deine Schule Nach dem Unterricht</p> <p>школски простор и прибор, активности и обавезе, излети заједничке активности и интересовања у школи и ван ње</p> <p>исказивање времена (метеоролошко и хронолошко – пуни сати и пола сата)</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис школе, школског прибора, активности и обавеза; усмено и писано описивање школе, активности и интересовања у школи и ван ње</p>	4	2	2	1
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније текстове и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – затражи и пружи додатне информације у вези друштвеног окружења – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве; 	Уже друштвено окружење <i>Ich und meine Freunde</i>	<p>САДРЖАЈИ:</p> <p>Gemeinsam ist alles schöner Ich bin ich Oh, weh Daniel ruft seinen Freund an Jakob und Hanna im Schwimmbad Ist das ein/eine ...?</p> <p>дружење</p> <p>спортски дан, обавезе у школи током дана</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на представљање (дијалози, наративни текстови, формулари и сл.); реаговање на усмени или писани импулс саговорника и иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима</p>	3	2	2	1

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније текстове у којима се описују породица, суседи и пријатељи; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о кућним љубимцима; – опише у неколико краћих, везаних исказа своју собу 	<p>Породица <i>Familie</i></p>	<p>САДРЖАЈИ: Familie Wagner wer war wo? Ein Nachmittag in der Familie Wagner Ein Ausflug ins Grüne Aus Inas Tagebuch Das Tier ist Freund und Spielkamerad zugleich Hast du ein Haustier? Endlich ein eigenes Zimmer Ich beschreibe mein Zimmer ужа и шира породица, суседи и пријатељи кућни љубимци и обавезе према њима развијање позитивног односа према животној средини и другим живим бићима (кућни љубимци, незбринуте животиње) Слушање и читање описа усмено и писано, размјењивање и казавање исказа породицом, кућним љубимцима и обавезама; усмено и писано описивање искустава, догађаја/активности и способности у прошлости; описивање кућног љубимца; описивање собе</p>	5	3	4	1
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разуме текстове о различитим празницима и обичајима - честита, захвали се и извини се користећи једноставнија језичка средства; – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; 	<p>Обичаји и традиција <i>Feste und Bräuche</i></p>	<p>САДРЖАЈИ: Winterferien, Weihnachten, Geschenke Was der Winter alles macht Projektarbeit So kann man wohnen Ich wohne ... Hast du es gewusst? Was machst du in deiner Freizeit? Божић, Нова година, Ускрс и други важни празници празници и обичаји у културама земаља чији се језик учи годишња доба, месеци, дани у недељи и делови дана Слушање и читање једноставнијих текстова који информације о празницима и обичајима у културама земље чији се језик учи; прихватање/одбијање позива, усмено или писано, уз поштовање основних норми учтивости и давање одговарајућег оправдања/говора. Реаговање усмено или писано импулса у разговору иницирање комуникације; усмено и писано давање информација о себи и тражење и давање информација о другима.</p>	3	2	2	2

<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније текстове и дијалоге о исхрани -разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; – опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима 	<p>Исхрана <i>Essen und Trinken</i></p>	<p>САДРЖАЈИ: Essen und Trinken machen stark! Im Laden – Was sagt Ina? Wohin ...? Wo ...? Ich habe ... In der Schülermenza Ich esse gern/nicht gern... Die Katze Musulunga In der Schülermenza Ich esse gern/nicht gern... Die Katze Musulunga In der Schülermenza Ich esse gern/nicht gern... Die Katze Musulunga Sie möchte /muss/kann оброци, омиљена храна, здрава храна; навике у исхрани у земљи чији се језик учи Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са исхраном, смером кретања и специфичнијим просторним односима; усмено и писано размењивање информација у вези са исхраном, смером кретања и просторним односима; усмено и писано описивање исхране, навике у исхранама, смера кретања и просторних односа.</p>	3	2	3	1
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније текстове који се односе на опис одевних предмета; – изрази жеље, потребе, једноставнијим језичким средствима везаних за куповину одевних предмета -изрази допадање или недопадање 	<p>Облачење <i>Kleidung</i></p>	<p>САДРЖАЈИ: Wer ist der Bär im rosa Hemd? Kleider machen Leute Wer trägt was? Was haben diese Personen an? Ina lädt zum Kostümfest ein Ein fröhliches Kostümfest Das brauche ich als... Spielend lernen wir Grün,grün,grün sind alle meine Kleider одевни предмети прикладно одевање куповина (обраћање и учтиве форме обраћања)</p>	3	4	6	1

		Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на изражавање допадања/непопадања; усмено и писано изражавање допадања/непопадања. Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са тражењем мишљења и изражавањем слагања/неслагања; усмено и писано тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања.				
Ученик ће бити у стању да: – дајеупуства и смернице за оријентацију и сналажење у граду - саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; – разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осетима и осећањима и реагује на њих;	Становање <i>Hier lebe ich</i>	САДРЖАЈИ: Willkommen in Berlin Was kann man alles in Berlin sehen Auf der Straße – in der Stadt Wir finden im Stadtplan.. Spielend lernen wir Lesen Bald ist Ferienzeit Meine Fereinpläne Was der Sommer alles macht? слободне активности обавезе у кући, уређење простора у којем живи (куповина животних намирница, подела посла...) просторије у кући, обавезе у кући важне установе у окружењу (биоскоп, школа, позориште, пошта, музеј, банка, болница) Слушање и читање исказа у вези са оријентацијом и сналажењем у граду; давање смерница за оријентацију и сналажење у граду; описивање важних установа у окружењу; усмено и писано исказивање својих палнова и жеља и реаговање на туђа.	4	2	3	1
Укупно:			25	17	22	8
			72			

Разред: **VI**

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Математика						
ЦИЉ	Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневнoг живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова						
РАЗРЕД	шести						
ГОДИШЊИ ФОНД	144						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ООСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – прочита, запише, упореди и представи на бројевној правој целе и рационалне бројеве (записане у облику разломка или у децималном запису); – одреди супротан број, апсолутну вредност и реципрочну вредност рационалног броја; 	ЦЕЛИ БРОЈЕВИ	<p>Скуп целих бројева (Z). Супротан број. Апсолутна вредност целог броја. Приказ целих бројева на бројевној правој. Упоредивање целих бројева. Основне рачунске операције у скупу Z и њихова својства. Изрази са целим бројевима.</p>	9	2	12	1	
По завршетку разреда ученик		Први део					

<p>ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину у скупу рационалних бројева; – реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; – примени пропорцију и проценат у реалним ситуацијама; – прикаже податке и зависност између две величине у координатном систему (стубичасти, тачкасти и линијски дијаграм); – тумачи податке приказане табелом и графички; 	<p>РАЦИОНАЛНИ БРОЈЕВИ</p>	<p>Скуп рационалних бројева. Супротан број. Апсолутна вредност рационалног броја. Приказ рационалних бројева на бројевној правој. Упоредивање рационалних бројева. Основне рачунске операције у скупу Q и њихова својства. Изрази са рационалним бројевима. Једначине и неједначине: $ax + b = c$; $ax + b \leq c$; $ax + b < c$; $ax + b \geq c$; $ax + b > c$ ($a, b, c \in Q, a \neq 0$).</p> <p>Други део Координатни систем. Приказ података у координатном систему. Приказ зависности међу величинама. Размере, пропорције и проценти. Директна пропорционалност. Обрнута пропорционалност.</p>	18	2	29	1
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – класификује троуглове односно четвороуглове на основу њихових својстава; – конструише углове од 90° и 60° и користи њихове 	<p>ТРОУГАО</p>	<p>Први део</p> <p>Појам троугла. Обим троугла. Једнакократи и једнакостранични троуглови. Висина троугла. Углови троугла. Збир углова троуглова.</p>	9	2	12	1

<p>делове за конструкције других углова;</p> <ul style="list-style-type: none"> – уочи одговарајуће елементе подударних троуглова; – утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности; – одреди центар описане и уписане кружнице троугла; – примењује особине централне и осне симетрије и трансације у једноставнијим задацима 		<p>Врсте троуглова према угловима. Однос између страница и углова троугла. Неједнакост троугла. Конструкције неких углова (60°, 120°, 30°, 45°, 75°, 135°)</p> <p>Други део</p> <p>Основне конструкције троуглова. Појам подударности и ставови подударности. Централна симетрија и подударност. Осна симетрија и подударност. Центар описане и уписане кружнице троугла.</p>				
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – конструише троугао, паралелограм и трапез на основу задатих елемената (странице и углови троуглова и четвороуглова и дијагонала четвороугла); – примени својства троуглова и четвороуглова у једноставнијим проблемским задацима; – сабира и одузима векторе и користи их у реалним ситуацијама; 	ЧЕТВОРОУГАО	<p>Четвороугао. Углови четвороугла. Збир углова четвороугла. Паралелограм. Особине паралелограма. Услови да четвороугао буде паралелограм. Ромб, правоугаоник и квадрат. Конструкција паралелограма. Сабирање и одузимање вектора. Множење вектора бројем. Трапез. Особине трапеза. Средња линија троугла и трапеза. Конструкције трапеза. Делтоид.</p>	8	2	11	1
<ul style="list-style-type: none"> – израчуна површину троугла и четвороугла користећи обрасце или разложиву 	ПОВРШИНА ЧЕТВОРОУГЛА И ТРОУГЛА	<p>Појам површине фигуре, површина правоугаоника и квадрата. Једнакост површина подударних фигура.</p>	6	2	7	1

једнакост.		Површина паралелограма, троугла, трапеза. Површина четвороугла с нормалним дијагоналама				
------------	--	--	--	--	--	--

Разред: **VI**

Наставни предмет: **БИОЛОГИЈА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА		Биологија				
ЦИЉ		Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањембиолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос премасеби и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одрживим развојем.				
РАЗРЕД		6				
ГОДИШЊИ ФОНД		72				
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – упоредиграђуживотиња, биљака и бактеријананивоућелија и нивоуорганизма; – повежеграђу и животне процесенанивоућелије и нивоуорганизма; – одредиположајорганачовека и њиховуулогу; – цртежомилимоделомприкажеосновн е елементеграђећелијеједно-ћелијских и вишећелијскихорганизама; – користилабораторијскиприбор и 	<p>Јединство грађе и функције као основа живота</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Грађа живихбића – спољашња и унутрашња. Грађа људског тела: Хијерархијски низ од организма до ћелије. -Једноћелијски организми – бактерија, амеба, ћелија квасца. Удруживање ћелија у колоније. Вишећелијски организми – одабрани примери гљива, биљака и животиња. -Основне животне функције на нивоу организма: исхрана, дисање, транспорт и елиминација штетних супстанци, размножавање. -Разлике у грађи биљака, гљива и животиња и начину функционисања, као и сличности и разлике у обављању основних животних процеса. -Откриће ћелије и микроскопа. -Основна грађа ћелије (мембрана, цитоплазма, једро, митохондрије, хлоропласти). -Разлика између бактеријске, и биљне и животињске ћелије. Ћелијско 	15	1 1	9	1

<p>школскимикроскопзаизраду и посматрањеготових и самосталноизрађенихпрепарата;</p> <p>- хуманопоступапремаорганизмимакојеистражује;</p> <p>- разматра, у групи, шта и какојеучио/учила и гдетазнањаможедапримени.</p> <p>-користи ИКТ и другуопрему у истраживању, обрадиподатака и приказурезултата</p>		<p>дисање, стварање енергије, основнечињенице о фотосинтези.</p> <p>-Уобјашњавањимаграђеживихбићатребалобисекренутиод макронивоа, тј. видљивог (узописфункцијеоргана),касаставним деловима (доћелије).</p> <p>-Заупореднипрегледспољашњеграђечовека и другихживотиња и биљака, кадгодјемогућетребаобрађиватипримереизнепосредног окружења (парк, школскодвориште,местостанова-ња...).Разлике у грађи и начинуфункционисања и сличности и разлике у обављањуосновних животнихфункцијавишећелијскихорганизаматребалобиобработити упореднонаодабранимпредставницимабиљака, гљива и животиња.</p> <p>-Приликомобрадебиљнихорганапотребнојепосветитипажњуулогама, а грађом и типовимаоргана (листова, стабала...) нетребасебавити детаљно. Ђаци, крозвежбе, могу даучавајуразликеизмеђутихоргана на примерцимабиљакаразличитихврста.</p> <p>-Потребнојепажљивоописативишећелијскихорганизаматребалобиобработити између „удруживањаћелија у колоније” иправихвишећелијских организамакојихпостојеткива (и органи). Најбољиначиндасеова разликаподвучејестеобјашњењедакодпримарноједноћелијскихоблика, свакаћелијаможесамосталнодаобављасвеживотнефункције, као и дасамосталноспс животној средини, доккодвишећелијскихорганизамапостоји „поделапосла” међућелијама, пастогапоје-диначнећелије, изванцелогорганизма, немогуопстати.</p> <p>-Грађа ћелије се може обрађивати путем самостално израђених, као и виртуелних модела ћелије (коришћењем ИКТ-а, разних едукативних платформи на интернету, youtube...). Потребно је нагласити улогу и значај мембрана у ћелији, као и да вакуоле постоје и у биљној ћелији. Осим тога, треба обработити и цитоплазму, једро, митохондрије хлоропласте.</p> <p>-При обради једра, требало би, као наследни материјал, поменути ДНК и гене (без залажења у детаље).</p> <p>-Достизање исхода је могуће кроз различите вежбе и практичне активности</p>		
---	--	---	--	--

		<p>ученика као нпр. израда плаката (људско тело, упоредни преглед спољашње грађе: човек, један кичмењак, један бескичмењак, биљка, гљива), квиз (нпр. Чији су зуби), мерење пулса при мировању и физичкој активности, испитивање тока воде кроз биљку, дисековање цветова, размножавање биљака размножавање биљака семеном пелцером, микроскопирање хелија квасца, самостално направљених препарата, употреба едукативних филмова (нпр. Ж</p> <p>у капи воде) итд.</p>				
<p>– направи разлику између животне средине, станишта, популације, екосистема и еколошке нише; размотри односе међу члановима једне популације, као и односе између различитих популација на конкретним примерима; илустрира примерима међусобног утицаја живих бића и узајамни однос живота у средини; повеже узрок са последицама по животну средину и људско здравље и делујеличним примером у циљу заштите животне средине; -разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени. -користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата</p>	<p>Живот у екосистему</p>	<p>-Популација, станиште, екосистем, еколошке нише, адаптације, животне форме, трофички односи – ланци исхране. -Абиотички и биотички фактори. Значај абиотичких и биотичких фактора. Антропогени фактор и облици загађења. -Угрожавања живих бића и њихова заштита.</p> <p>Ученици треба да јасно разликују појмове животна средина, популација, екосистем и еколошка ниша. Обрада може да буде праћена радионичарским, односно групним радом. Ученицима се могу понудити велики цртежи различитих и репрезентативних екосистема попут језера, ливаде и шуме и мале слике карактеристичних врста и њихових адаптација на одређена станишта, са задатком да мале слике залепе на велике, како би се дочарале еколошке нише. Простор који те врсте насељавају у екосистему се може обележити и бојама. На истом материјалу стрелицама могу да дочарају и ланце исхране. Може се обрадити и спратовност (вертикална и хоризонтална) са узроцима распоређивања по спратовима у школском дворишту.</p> <p>Приликом обраде абиотичких фактора пажњу треба усмерити на њихов утицај на раст и развиће јединке. То се може приказати једноставним огледом као нпр. гајење биљке у одређеним условима. На истом примеру ученици могу испитати и антропогени фактор.</p>	<p>живот-</p> <p>8</p>	<p>3</p>	<p>4</p>	<p>1</p>

		Требало би укључивати ученике у активности за заштиту животне средине, мотивисати их да предлажу акције и да на своје вр-шњаке делују личним примером.				
<p>– идентификује примере природне и вештачке селекције у окружењу и у задатом тексту/илустрацији;</p> <p>– повеже еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом;</p> <p>– истражи утицај средине на испољавање особина, поштујући принципе научног метода</p> <p>– табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке</p>	Наслеђивање и еволуција	<p>-Наследни материјал (ДНК, гени). Телесне и полне ћелије. Пренос наследног материјала.</p> <p>-Наследне особине (веза између гена и особина, утицај спољашње средине).</p> <p>-Индивидуална варијабилност.</p> <p>-Природна селекција на одабраним примерима. Вештачка селекција.</p> <p>-Значај гајених биљака и припитомљених животиња за човека. У шестом разреду треба увести појмове ДНК, ген и наследна особина, а не препоручује се увођење појмова као што су хромозом, нуклеотид, генотип, фенотип.</p> <p>Комбиновање различитих гена родитеља у потомству треба повезати са индивидуалном варијабилношћу, која је обрађена и у петом разреду.</p> <p>Ученике треба подстицати да истражују нове примере индивидуалне варијабилности и резултате прикажу одељењу. Потребно је подстицати ученике да сами пронађу примере о деловању природне селекције, а у оквиру обраде вештачке селекције, препорука је да ученици сами истраже које су биљке и животиње људи почели припитомљавати у прошлости и због чега. Такође, пожељно је да природну и вештачку селекцију прикажу табеларно и графички кроз неколико различитих примера, са обавезним извођењем закључака.</p>	3	1	1	1
<p>– групише организме према особинама којима</p>	Порекло и разноврсност	-Постанак живота на Земљи (прве ћелије без једра, постанак ћелија са једром и појава вишећелијности).	3	1	1	1

<p>еуказују на заједничко порекло живота на Земљи; – одреди положај непознате врстена „дрвету живота”, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама;</p>	живота	<p>- „Дрво живота” (заједничко порекло и основни принципи филогеније, сродност и сличност). - Организми без једра. Организми са једром. - Положај основних група једноћелијских и вишећелијских организама на „дрвету живота”.</p> <p>Основна идеја коју ученици треба да усвоје је да су сви организми који данас живе на Земљи потомци заједничког претка, који је био једноћелијски организам без формираног једра (нагласити чињеницу да и данас постоје слични организми). Треба ло би поменути само оквирни период за који се везује постанак живота на Земљи (од пре 3,8 до 4,5 милијарди година), без помињања назива геолошких доба, јер ће се она обрађивати у старијим разредима. Потребно је нагласити да се важним догађајем у еволуцији вишећелијности сматра појава епитела, који прави разлику између организма (индивидуе) и колоније.</p> <p>Ученике треба упутити да се организми класификују на основу јасно дефинисаних критеријума, одн. биолошких одлика како би био у стању да одреди положај било које врсте на „дрвету живота”, на основу познавања општих карактеристика једноћелијских и вишећелијских организама.</p>				
<p>– прикупи податке о радовима научника који судоприносе и изнесу свој став о значају њихових истраживања; – одржавали личну хигијену и хигијену животног простора у циљу спречавања инфекција; – доведе у</p>	Човек и здравље	<p>- Обољења која изазивају, односно преносе бактерије и животиње. Бактерије и антибиотици. - Путеви преношења заразних болести. - Повреде и прва помоћ: повреде коже, убоди инсеката и других бес-кличмењака, тровање храном, сунчаница, топлотни удар. Превенција и понашање у складу са климатским параметрима.</p>	4	1	2	1

<p>везу измењено по наша ње људиса коришћење психоактивних супстанци;</p> <p>– збрине површинске озледе коже, укаже прву помоћ у случају убода инсеката, сунчанице и топлотног удара и затражи лекарску помоћ кад процени да је потребна;</p> <p>– користи ИКТ и другу опрему у истраживању, обради података и приказу резултата.</p> <p>– табеларно и графички представи прикупљене податке и изведе одговарајуће закључке;</p> <p>– разматра, у групи, шта и како је учио/учила и где та знања може да примени.</p>		<p>-Последице болести зависности – алкохолизам.</p> <p>Препоручује се да ученици прикупе податке о радовима истакнутих научника који су се бавили истраживањем здравља човека (како су дошли до идеје, на који начин су радили истраживања и друге занимљивости), како би разумели пут ка великим открићима.</p> <p>Требало би обрадити начине на које се људи могу заразити бактеријама изазивачима болести. О томе могу прикупити податке са интернета или из одређене литературе.</p> <p>Ученици би требало да препознају ситуације када треба да се обрате лекару (односно старијој особи), а када могу и сами да реагују и пруже помоћ (збрину површинску озледу коже и укажу прву помоћ у случају блаже сунчанице и топлотног удара).</p> <p>Потребно је да ученик зна да је алкохолизам најчешћа болест зависности, колико алкохол штети организму, функционисању породице и друштву, како да препозна знаке зависности код људи у непосредном окружењу (породици) и коме се обратити за помоћ.</p>	
---	--	--	--

Разред: **VI**

Наставни предмет: **ИСТОРИЈА**

<p>НАЗИВ ПРЕДМЕТА</p>	<p><i>Историја</i></p>
---------------------------	------------------------

ЦИЉ	Циљ учења Историје је да ученик,изучавајући историјске догађаје,појаве,процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.								
РАЗРЕД	6.								
ГОДИШЊИ ФОНД	72								
ИСХОДИ		ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ			БРОЈ ЧАСОВА			
						О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима; – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава); – сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена; – на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне 		ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	<p>Основне одлике периода средњег века и новог века (средњи век, нови век, преиндустријско доба, хронолошки оквири).</p> <p>Историјски извори за историју средњег века и њихова сазнајна вредност (писани и материјални).</p>			4	2		6

<p>државности и</p> <p>издвајанајистакнутијевладарскепородице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих жи вотних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и</p> <p>раномновомвеку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном</p> <p>новомвеку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историј- ских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у перио-</p> <p>ду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне</p> <p>у локалнојсредини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, на- учних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву;</p>						
---	--	--	--	--	--	--

<p>– користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе;</p> <p>– повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни);</p> <p>– учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.</p>						
<p>– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;</p> <p>– пореди историјске појаве;</p> <p>– наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку;</p> <p>– на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава);</p> <p>– сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;</p> <p>– приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;</p>	<p>ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ</p> <p>И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ</p>	<p>Велика сеоба народа и стварање нових држава у Европи (германска словенска племена, Бугари, Мађари, Викинзи).</p> <p>Најзначајније државе раног средњег века (Франачка држава, Византијско царство, Арабљани).</p> <p>Религија у раном средњем веку (христијанизација и хришћанска црква, Велики раскол, ислам).</p> <p>Феудално друштво (структура, друштвене категорије, вазални односи).</p>	9	8	17	

<p>– на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен</p> <p>Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку; – идентификује разлике између типова државног уређења у периоду</p> <p>средњег и раног новог века; – изводи закључак о значају српске средњовековне државности и</p> <p>издвајанајистакнутијевладарскепородице; – пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих животних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и</p> <p>раномновомвеку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном</p> <p>новомвеку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду</p> <p>средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација;</p>		<p>Српске земље и Балканско полуострво (досељавање Срба и Хрвата, односи са староседеоцима и суседима, формирање српских земаља, христијанизација, ширењеписмености).</p> <p>Истакнуте личности: Јустинијан, Карло Велики, кнез Властимир, цар Симеон, Јован Владимир, Василије II, краљ Михаило, Тирило и Методије.</p>				
---	--	--	--	--	--	--

<p>– разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини;</p>					
<p>– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;</p> <p>– пореди историјске појаве;</p> <p>– наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку;</p> <p>– на основу датих примера, изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском (на плану политике, економских прилика, друштвених и културних појава);</p> <p>– сагледа значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;</p> <p>– приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена;</p> <p>– на историјској карти лоцира правце миграција и простор насељен Србима и њиховим суседима у средњем и раном новом веку;</p> <p>– идентификује разлике између типова државног уређења у периоду средњег и раног новог века;</p> <p>– изводи закључак о значају српске средњовековне државности и издваја најистакнутије владарске породице;</p> <p>– пореди положај и начин живота жена и мушкараца, различитих жи-</p>	<p>ЕВРОПА, СРЕДОЗЕМЉЕ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ</p>	<p>Државно уређење (типови европских монархија; република).</p> <p>Сусрети и прожимања цивилизација и народа (хришћанство, ислам, јудаизам, Крсташки ратови, најзначајнији путописци и њихова путовања – Марко Поло, Ибн Батута и др).</p> <p>Српске земље и суседи (краљевина и царство, деспотовина, аутокефална црква, односи са Византијом, Угарском, Бугарском, Венецијом, османска освајања у југоисточној Европи).</p> <p>Свакодневни живот у Европи и српским земљама (двор и дворски живот, живот на селу и граду – занимања, родни односи, правоверје и јереси, куга).</p> <p>Опште одлике средњовековне културе (верски карактер културе, вишестепена култура, културне области, школе и универзитети, проналасци; писана и визуелна култура код Срба, легенде – Косовска, о краљу Артуру...).</p>	16	12	28

<p>вотних доби, припадника постојећих друштвених слојева, у средњем и раномновомвеку;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раномновомвеку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; – илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на 		<p>Истакнуте личности: Фридрих Барбароса, Ричард Лавље Срце, Саладин, Стефан Немања, Стефан Првовенчани, Сава Немањић, краљ Милутин, Стефан Душан, кнез Лазар и кнегиња Милица, Твртко I Котроманић, Стефан Лазаревић, деспот Ђурађ, султанија Мара, Ђурађ</p>			
---	--	--	--	--	--

<p>коришћењу одабраних историјских извора и литературе;</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања. 						
<p>– образложи узроке и последице историјских догађаја на конкретним примерима;</p> <ul style="list-style-type: none"> – пореди историјске појаве; – наведе најзначајније последице настанка и развоја држава у Европи и Средоземљу у средњем и раном новом веку; – разликује основна обележја и идентификује најзначајније последице настанка и ширења различитих верских учења у средњем и раном новом веку; – на понуђеним примерима, разликује легенде и митове од историјских чињеница, као и историјске од легендарних личности; – образлаже најважније последице научно-техничких открића у периоду средњег и раног новог века; – идентификује основне одлике и промене у начину производње у средњем и раном новом веку; 	<p>ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКЕ ЗЕМЉЕ У РАНОМ НОВОМ ВЕКУ (Период индустријске револуције)</p>		10	11		21

<p>– илуструје примерима значај прожимања различитих цивилизација; – разликује споменике различитих епоха, са посебним освртом на оне</p> <p>у локалној средини; – илуструје примерима важност утицаја политичких, привредних, научних и културних тековина средњег и раног новог века у савременом друштву; – користећи ИКТ, самостално или у групи, презентује резултате елементарног истраживања заснованог на коришћењу одабраних историјских извора и литературе; – повеже визуелне и текстуалне информације са одговарајућим историјским контекстом (хронолошки, политички, друштвени, културни); – учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања.</p>						

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Географија</i>						
ЦИЉ	Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.						
РАЗРЕД	6						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
– успоставља везе између физичко-географских и друштвено-географских објеката, појава и процеса;	ДРУШТВО И ГЕОГРАФИЈА	Друштвена географија, предмет проучавања и подела.	1	0	2	3	
– одређује математичко географски положај на Земљи; – анализира, чита и тумачи општегеографске и тематске карте; – оријентише се у простору користећи компас, географску карту и сателитске навигационе системе;	ГЕОГРАФСКА КАРТА	Географска/картографска мрежа. Географска ширина и географска дужина, часовне зоне. Појам карте и њен развој кроз историју. Елементи карте (математички, географски и допунски). Картографски знаци и методе за представљање рељефа на карти. Подела карата према садржају и величини размера. Оријентација у простору и оријентација карте, мерење на карти, сателитски навигациони системи.	8	2	1	11	
– доводи у везу размештај светског становништва са природним карактеристикама простора; – анализира компоненте популационе динамике и њихов утицај на формирање укупних	СТАНОВНИШТВО	Основни појмови о становништву: демографски развитак и извори података о становништву. Број и распоред становништва на Земљи. Природно кретање становништва. Миграције становништва. Структуре становништва: биолошке и друштвено-економске. Савремени демографски процеси у Србији, Европи и свету.	7	3	1	11	

<p>демографских потенцијала на примерима Србије, Европе и света; – анализира различита обележја светског становништва и развија свест о солидарности између припадника различитих социјалних, етничких и културних група;</p>						
<p>– анализира географски положај насеља; – објашњава континуиране процесе у развоју насеља и даје примере у Србији, Европи и свету; – доводи у везу типове насеља и урбане и руралне процесе са структурама становништва, миграцијама, економским и глобалним појавама и процесима;</p>	<p>НАСЕЉА</p>	<p>Појам и настанак првих насеља. Положај и географски размештај насеља. Величина и функције насеља. Типови насеља. Урбанизација. Град – унутрашња структура и односи са околним простором. Село и рурални процеси.</p>	<p>7</p>	<p>2</p>	<p>1</p>	<p>10</p>
<p>– уз помоћ географске карте анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности; – доводи у везу размештај привредних објеката и квалитет животне средине; – вреднује алтернативе за одрживи развој у својој</p>	<p>ПРИВРЕДА</p>	<p>Привреда, привредне делатности и сектори привреде. Пољопривреда и географски простор. Индустрија и географски простор. Саобраћај, туризам и географски простор. Ванпривредне делатности. Развијени и неразвијени региони и државе и савремени геоекономски односи у свету. Концепт одрживог развоја.</p>	<p>7</p>	<p>2</p>	<p>2</p>	<p>11</p>

локалној средини, Србији, Европи и свету;						
– објасни политичко-географску структуру државе; – представи процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света;	ДРЖАВА И ИНТЕГРАЦИОН И ПРОЦЕСИ	Појам и настанак првих држава. Географски положај државе. Величина и компактност територије државе. Појам и функција државних граница. Главни град. Облик владавине. Политичко-географска карта Европе после Другог светског рата. Политичко-географска карта света после Другог светског рата. Територијални интегритет и спорови. Интеграциони процеси.	10	3	1	14
– објасни како се издвајају географске регије; – илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.	ГЕОГРАФИЈА ЕВРОПЕ	Географске регије и регионална географија. Положај и границе Европе. Природне карактеристике Европе. Становништво Европе. Насеља Европе. Привреда Европе. Географске регије Европе	7	4	1	12
укупно			47	16	9	72

Разред: **VI**

Наставни предмет: **ФИЗИКА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Физика</i>						
ЦИЉ	Циљ учења Физике јесте упознавање ученика са природним појавама и основним законима природе, стицање основе научне писмености, оспособљавање за уочавање и распознавање физичких појава и активно стицање знања о физичким феноменима кроз истраживање, усвајање основа научног метода и усмеравање према примени физичких закона у свакодневном животу и раду.						
РАЗРЕД	<i>шести</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	ЛВ	С	
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – зна основне појмове о физици; – изводи огледе; – наведе улогу мерења у физици и свакодневном животу.	УВОД У ФИЗИКУ	Физика као природна наука. Физика и математика. Физика и техника. Физика и медицина. Методе истраживања у физици (посматрање, мерење, оглед...). Огледи који илуструју различите физичке појаве (из свакодневног живота). <i>Демонстрациони огледи:</i> – Како савити млаз воде? – Мехури од сапунице имају облик сфере, зашто? – Када настаје електрично пражњење? – Направи дугу. – Опишимо лик предмета у равном и сферном огледалу. Улога мерења у физици и у свакодневном животу (мерење времена,	3	1			

		дужине, површине и запремине...).				
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује врсте кретања према облику путање и према промени брзине и одређује средњу брзину; – објашњава узајамно деловање тела у непосредном додиру (промена брзине, правца и смера кретања, деформација тела) и узајамно деловање тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично и магнетно деловање); 	КРЕТАЊЕ	<p>Кретање у свакодневном животу. Релативност кретања. Појмови и величине којима се описује кретање (путања, пут, време, брзина, правац и смер кретања). Векторски карактер брзине. Подела кретања према облику путање и брзини тела. Зависност пређеног пута и брзине од времена код равномерног праволинијског кретања. Променљиво праволинијско кретање. Средња брзина.</p> <p><i>Демонстрациони огледи:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Кретање куглице по Галилејевом жљебу. – Кретање мехура ваздуха (или куглице) кроз вертикално постављену дугу провидну цев са течном шћу. <p><i>Лабораторијска вежба:</i></p> <p>1. Одређивање средње брзине променљивог кретања тела и сталне брзине равномерног кретања помоћу стаклене цеви са мехуром (или куглицом).</p>	8	4	1	1
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује деловање силе Земљине теже од тежине тела; – повезује масу и инерцију, разликује масу и тежину тела, препознаје их у свакодневном животу и решава различите 	СИЛА	<p>Узајамно деловање два тела у непосредном додиру и последице таквог деловања: покретање, заустављање и промена брзине тела, деформација тела (истезање, сабијање, савијање), трење при кретању тела по хоризонталној подлози и отпор при кретању тела кроз воду и ваздух. Узајамно деловање два тела која нису у непосредном додиру (гравитационо, електрично, магнетно). Сила као мера узајамног деловања два тела, правац и смер деловања. Векторски карактер силе.</p>	8	5		1

<p>проблемске задатке (проблем ситуације);</p> <ul style="list-style-type: none"> – демонстрира утицај трења и отпора средине на кретање тела и примењује добре и лоше стране ових појава у свакодневном животу; – разликује преношење силе притиска кроз чврста тела и течности и наводи примере примене (хидраулична преса, кочнице аутомобила, ходање по снегу...); 		<p>Слагање сила истог правца. Процена интензитета силе демонстрационим динамометром. Сила Земљине теже. Тежина тела као последица деловања силе Земљине теже.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Истежање и сабијање еластичне опруге. Трење при клизању и котрљању. Слободно падање. – Привлачење и одбијање наелектрисаних тела. – Привлачење и одбијање магнета. 				
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – познаје примену хидростатичког притисака (принцип рада водовода, фонтане); – изражава физичке величине у одговарајућим мерним јединицама међународног система (SI) и разликује основне и изведене физичке величине, претвара веће јединице у мање и обрнуто (користи префиксе микро, мили, кило, мега); – процењује вредност најмањег подеока код мерних инструмената (односно, тачност мерења); 	МЕРЕЊЕ	<p>Основне и изведене физичке величине и њихове јединице (префикси микро, мили, кило, мега). Међународни систем мера. Мерила и мерни инструменти (опсег и тачност). Директно и индиректно мерење. Појам средње вредности мерене величине и грешке мерења при директним мерењима.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Мерење дужине (метарска трака, лењир), запремине (мензура) и времена (часовник, хронометар). – Приказивање неких мерних инструмената (вага, термометри, електрични инструменти). <p><i>Лабораторијске вежбе</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мерење димензијателалењиромсамиметарскомподелом. 2. 	6	2	5	

<ul style="list-style-type: none"> – мери тежину, дужину, време, запремин у и масу и на основу мерених вредности одређује густину и притисак; – одређује средњу вредност мерене величине и грешку мерења; – решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (брзина, тежина, густина, притисак чврстих тела и течности...). 		<p>Мерење запремине чврстих тела неправилног облика помоћу мензуре.</p> <p>3. Мерење еластичне силе приистезању и сабијању опруге.</p> <p>4. Мерење силе трења при клизању или котрљању тела поравној подлози</p>				
<p>Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – демонстрира појаву инерције тела, деформације тела под дејством силе, узајамно деловање на електрисаних тела и узајамно деловање магнета, притисак чврстих тела и течности; 	<p>МАСА И ГУСТИНА</p>	<p>Инертност тела. Закон инерције (Први Њутнов закон механике). Маса тела на основу појма о инертности и о узајамном деловању тела. Маса и тежина као различити појмови. Мерење масе тела вагом. Густина тела. Средња густина тела. Одређивање густине чврстих тела. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – Илустровање инертности тела. – Судари двеју кугли (а) исте величине, истог материјала, (б) различите величине, истог материјала, (в) исте величине, различитог материјала. – Мерење масе вагом. – Течности различитих густина у истом суду – „течни сендвич” – Суво грожђе у газираној води. 	9	1	4	1

		<p>– Мандарина са кором и без коре у води.</p> <p><i>Лабораторијске вежбе</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Одређивање густине чврстих тела правилног и неправилног облика. Одређивање густине течности мерењем њене масе и запремине. Калибрисање еластичне опруге и мерење тежине тела динамометром 				
<p>Позавршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> демонстрира притисак чврстих тела и течности, хидростатички и атмосферски притисак; проверава зависност атмосферског притиска од надморске величине, барометри; преноси спољашњи притисак кроз течности и гасове у затвореним судовима. 	<p>ПРИТИСАК</p>	<p>Притисак чврстих тела. Притисак у мирној течности. Хидростатички притисак. Спојени судови. Атмосферски притисак. Торичелијев оглед. Зависност атмосферског притиска од надморске висине. Барометри. Преношење спољашњег притиска кроз течности и гасове у затвореним судовима. Паскалов закон и његова примена.</p> <p><i>Демонстрациони огледи.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Зависност притиска чврстих тела од величине додирне површине и од тежине тела. Стаклена цев са покретним дном за демонстрацију хидростатичког притиска. Преношење притиска кроз течност (стаклена цев с мембраном, Херонова боца, спојени судови). Хидраулична преса (нпр. два медицинска инјекциона шприца различитих 	<p>9</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

		<p>попречних пресека спојена силиконским цревом).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Огледи који илуструју разлику притисака ваздуха (како се ваздух може „видети”, како свећа може да гори под водом). - Огледи који илуструју деловање атмосферског притиска. <p><i>Лабораторијска вежба</i></p> <p>1. Одређивање зависности хидростатичког притиска од дубине вод е</p>				
--	--	---	--	--	--	--

Разред: **VI**

Наставни предмет: [МУЗИЧКА КУЛТУРА](#)

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Музичка култура
---------------------------	------------------------

ЦИЉ	Циљ учења музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, формира естетску перцепцију и музички укукус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.					
РАЗРЕД	шести					
ГОДИШЊИ ФОНД	36 часова					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>– повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; – наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период средњег века и ренесансе; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у средњем веку и ренесанси; – опише улогу музике у средњовековној Србији; – уочи разлике између духовних и световних вокалних композиција средњег века и ренесансе; – издвоји начине коришћења изражајних средстава у одабраним музичким примерима; – објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности</p>	<p>ЧОВЕК И МУЗИКА</p>	<p>Средњи век, Ранохришћанска музика. Византијско певање. Грегоријански корал. Рани облици вишегласја – мотет. Световна музика средњег века: трубадури, трувери минезенгери. Духовна и световна музика у средњовековној Европи и Србији. Музика средњег века као инспирација за уметничку и популарну музику. Ренесанса Развој духовног и световног вишегласја. Мотет, миса, мадригал. Највећи представници ренесансне вокалне музике: Ђ. П. да Палестрина, О. ди Ласо. Инструментална музика ренесансе</p>	3	2		2

(музика и религија; технолозија записивања, штампањанота; извођачке и техничке могућности инструмен ата						
-одреди врсту музичког инструмента са диркама по изгледу и звуку; опише разлику у начину добијања звука код инструмената са диркама;	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ И	Инструментска диркама: оргуље, чембало, клавир, хармоника, челеста. Народни инструменти	3	2		2
разликује вокално- инструменталне и инструменталне облике сред- њег века и ренесансе; – коментарише слушано дело у односу на извођачки састав и инстру- менте ; – идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника средњег века и ренесансе; – уочи сличности и разлике између православне и (римо)католичке духовне музике; – идентификује елементе средњовековне музике као инспирацију у музици савременог доба;	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	Елементи музичке изражајност: темпо, динамика, тонске боје разли- читих гласова и инструмената. Слушање световне и духовне средњовековне и ренесансне музике. Слушање вокалних, вокално-инструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. Слушање дела традиционалне народне музике. Слушање дела инспирисаних фолклором.				
изводи музичке примере користећи глас, покрет и	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	Певање песама по слуху самостално и у групи. Певање песама из нотног текста солмизацијом.	6	6		4

<p>традиционалне и/или електронске инструменте, самостално и у групи;</p> <ul style="list-style-type: none"> – примењује правилну технику певања; – примењује различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; – развије координацију и моторику кроз свирање и покрет; – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом 		<p>Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских мотива у стилу музике средњег века и ренесансе.</p> <p>Певање песама у комбинацији са покретом.</p> <p>Свирање по слуху дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима.</p> <p>Свирање из нотног текста дечјих, народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима</p> <p>Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом</p>				
<p>учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката;</p> <ul style="list-style-type: none"> – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, 	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТ ВО</p>	<p>Креирање пратње за песме ритмичким и звучним ефектима, користећи притом различите изворе звука.</p> <p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе.</p> <p>Стварање мелодије на задати текст.</p> <p>Импровизација дијалога на инструментима Орфовог инструментарија</p>	3	2		1

<p>ликовна уметност);</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у школским приредбама и манифестацијама; – понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво 		<p>и другим инструментима.</p> <p>Реконструкција музичких догађаја у стилу средњег века и ренесансе.</p>				
--	--	--	--	--	--	--

Разред: **VI**

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Ликовна култура</i>						
ЦИЉ	Ученик развија стваралачко мишљење и естетске критеријумеее						
РАЗРЕД	6						
ГОДИШЊИ ФОНД	36						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
Користи изражајна својства у лик. раду и свак. Животу	Боја	Хроматске и ахроматске, основне и изведене боје. Светлост и боја, примена боја	12		4		
Изрази своје замисли и поруке ликовним техникама	Комуникација	Комуникативна улога умет.	3		1		
Прави различите текстуре на различитим материјалима	Текстура	Врсте текстура тактилна и визуелна	6		2		
Користи одабране информације као подстицај за стваралачки рад	Уобразиља	Стварност и машта значај маште снови бајке	3		1		
Опише свој рад естетски доживљај простора	Простор	Амбијент дизајн ентеријера обликовање школског простора	3		1		

Разред: **VI**

Наставни предмет: **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА		ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ				
ЦИЉ	Циљ наставе и учења физичког и здравственог васпитања је да ученику напређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
РАЗРЕД	<i>шести</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
примени једноставне комплекс простих и опште припремних вежби – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама – упореди резултат тестирања са вредностима за свој узраст и са гледом на сопствени моторички напредак	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТ И	<p>Вежба за развој снаге</p> <p>Вежба за развој покретљивости</p> <p>Вежба за развој аеробне издржљивости</p> <p>Вежба за развој брзине</p> <p>Вежба за развој координације</p> <p>Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности</p> <p>Начиностваривања садржаја: припрема наставника са вакина наставничас; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика</p>				6
– комбинује и		Атлетика	Техника истрајног трчања	5	7	

<p>користидостигнутинивоусвој енетехникекретања у спорту и свакодневномживоту – доводи у везуразвојфизичкихспособно стисаатлетскимдисциплинама</p>		<p>Истрајнотрчање – припремазакрос Техникаспринтерскогтрчања Техникависоког и нискогстарта Скокувис (прекорачнатехника) Бацањелоптице (до 200 г) Техникаштафетногтрчања Скокудаљ Бацањакугле 2 кг Тробој(трчање на 30м,бацање кугле,скок у даљ)</p> <p>Начиностваривањасадржаја: припреманаставниказасвакинаставничас; -провераприсутности и припремљености учениказачас; -обезбеђивањеусловазабезбедан и квалитетанрадсадецом; -провераусвојеностизнања и умења; -провераоствареностипредвиђенихстандарда; -вођењепоходнедокументације о напредовањуученика</p>				
<p>– одржавастабилну и динамичкуравнотежу у различитимкретањима, изводиротацијетела – користиелементегимнастике у свакодневнимживотнимситуацијама и игри – проценисопственемогућност изавежбање у гимнастици</p>	<p>Спортска гимнастика</p>	<p>Обавезнисадржаји Вежбенатлу Прескоци и скокови Вежбе у упору Вежбе у вису Нискаграда Прескок</p> <p>Начиностваривањасадржаја: припреманаставниказасвакинаставничас; -провераприсутности и припремљености учениказачас; -обезбеђивањеусловазабезбедан и квалитетанрадсадецом; -провераусвојеностизнања и умења; -провераоствареностипредвиђенихстандарда; -вођењепоходнедокументације о напредовањуученика</p>	<p>10</p>	<p>7</p>		<p>7</p>
<p>– користиелементетехнике у игри</p>	<p>Основагимнастике и спорта</p>	<p>ОсновасадржајиКошарка : Основаэлементетехнике и правила: -</p>	<p>13</p>	<p>9</p>		<p>4</p>

<p>– примењује основна правила кошарке у игри</p> <p>– учествује у унутаршколским такмичењима</p>		<p>кретање у основном ставу у одбрани, - контрола лопте у месту и кретању ,</p> <ul style="list-style-type: none"> - вођење лопте , - дриблинг , - хватања и додавања лопте, - шутирања , - принципи индивидуалне одбране , - откривање и покривање (средња играча) , - основна правила кошарке. <p>Начин остваривања садржаја:</p> <ul style="list-style-type: none"> припрема наставника са ваки наставничас; - провера присутности и припремљености ученика за час; - обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; - провера усвојености знања и умења; - провера остварености предвиђених стандарда; - вођење неопходне документације о напредовању ученика 				
<p>– објасни својим речима сврху и значај вежбања</p> <p>– користи основну терминологију вежбања</p> <p>– поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама</p> <p>– примени мере безбедности током вежбања</p> <p>– одговорно се односи према објектима, справама и</p>	<p>Физичко вежбање и спорт</p> <p>и</p> <p>Здравствено васпитање</p>	<p>Циљ и сврха вежбања у физичком и здравственом васпитању</p> <p>Основна правила Кошарке и Малог фудбала</p> <p>Понашање према осталим субјектима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе)</p> <p>Чување и одржавање материјалних добара које се користе у физичком и здравственом васпитању</p> <p>Уредно постављање и склањање справа и реквизита неопходних за вежбање</p> <p>Упознавање ученика са најчешћим облицима насиља у физичком васпитању и спорту</p> <p>„Ферплеј” (навијање, победа, пораз решавање конфликтних ситуација)</p> <p>Писани и електронски извори информација из области физичког васпитања и спорта</p>				

<p>реквизитима у просторима за вежбање – примени и поштује правилатимске и спортске игре у складу са етичким нормама – навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликтна социјална оприхватљива начин – прихвати сопствену победу и пораз у складу са „ферплејом” – примењује научно у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама – препозналепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту – направи план дневних активности</p>		<p>Значај развоја физичких способности за сналажење у ванредним ситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичко вежбање и естетика (правилно обликовање тела) Планирање дневних активности</p> <p>Начиностваривања садржаја: припрема наставника са сваки наставничас; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика</p>				
<p>УКУПНО</p>	<p>72</p>		<p>28</p>	<p>23</p>		<p>21</p>

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ОБАВЕЗНА ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ					
ЦИЉ	физичог васпитања јесте да разноврсним и систематским моторичким активностима, повезаним са осталим васпитно-образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, ефективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима					
РАЗРЕД	<i>Шести</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	54					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела; развој и усавршавање моторичких способности; – изведе елементе кошаркашке технике ; – примени основна правила кошарке ; – користи елементе кошарке у игри ; – примени основне елементе тактике у одбрани и нападу ; – учествује на унутар одељенским такмичењима ;	КОШАРКА	Основни елементи технике и правила: - кретање у основном ставу у одбрани, - контрола лопте у месту и кретању , - вођење лопте , - дриблинг , - хватања и додавања лопте, - шутирања , - принципи индивидуалне одбране , - откривање и покривање (сарадња играча) , - основна правила кошарке. Начин остваривања садржаја: припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;	8		7	3
стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом физичког васпитања и стицање теоријских знања потребних за њихово усвајање;	ОДБОЈКА	Одбијање лопте прстима Одбијање лопте "чекићем" Сервис	10		7	1

<p>усвајање знања ради разумевања значаја и суштине физичког васпитања дефинисаног циљем овог васпитно-образовног подручја; -формирање морално-вољних квалитета личности;</p>		<p>Постављање играча и промена места</p> <p>Смечирање</p> <p>Начин остваривања садржаја: припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>				
<p>подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела; развој и усавршавање моторичких способности;</p>	<p>ФУДБАЛ</p>	<p>Вођење лопте, Елементарне (штафетне) игре фудбалском лоптом – ногом, Заустављање (штоповање лопте) – примање лопте, Примање и додавање лопте, Одузимање лопте Шутирање (ударци) Финтирање Кретање играча Начин остваривања садржаја: припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>	<p>6</p>	<p>6</p>	<p>6</p>	
<p>УКУПНО</p>			<p>24</p>		<p>20</p>	<p>10</p>

Разред: **VI**

Наставни предмет: [ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА](#)

<p>НАЗИВ ПРЕДМЕТА</p>	<p>ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА</p>
----------------------------------	-------------------------------------

ЦИЉ	Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.					
РАЗРЕД	ШЕСТИ					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – повеже развој грађевинарства и значај урбанизма у побољшању услова живљења; – анализира карактеристике савремене културе становања; – класификује кућне инсталације на основу њихове намене. 	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	<p>Значај и развој грађевинарства.</p> <p>Просторно и урбанистичко планирање.</p> <p>Култура становања у: урбаним и руралним срединама, објектима за индивидуално и колективно становање, распоред просторија, уређење стамбеног простора.</p> <p>Кућне инсталације.</p>	4		1	1
<ul style="list-style-type: none"> – класификује врсте саобраћајних објеката према намени; – повезује неопходност изградње прописне инфраструктуре са безбедношћу учесника у саобраћају; – повезује коришћење информационих технологија у саобраћајним објектима са управљањем и безбедношћу путника и робе; – демонстрира правилно и безбедно понашање и кретање пешака и возача бицикла на саобраћајном полигону и/или уз помоћ рачунарске симулације. 	САОБРАЋАЈ	<p>Саобраћајни системи.</p> <p>Саобраћајни објекти.</p> <p>Управљање саобраћајном сигнализацијом.</p> <p>Правила безбедног кретања пешака и возача бицикла у јавном саобраћају.</p>	5		2	1
<ul style="list-style-type: none"> – скицира просторни изглед грађевинског објекта; 	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	Приказ грађевинских објеката и техничко цртање у	8		10	

<ul style="list-style-type: none"> – чита и црта грађевински технички цртеж уважавајући фазе изградње грађевинског објекта уз примену одговарајућих правила и симбола; – користи рачунарске апликације за техничко цртање, 3D приказ грађевинског објекта и унутрашње уређење стана уважавајући потребе савремене културе становања; – самостално креира дигиталну презентацију и представља је. 		<p>грађевинарству.</p> <p>Техничко цртање помоћу рачунара.</p> <p>Представљање идеја и решења уз коришћење дигиталних презентација</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – класификује грађевинске материјале према врсти и својствима и процењује могућности њихове примене; – повезује коришћење грађевинских материјала са утицајем на животну средину; – повезује алате и машине са врстама грађевинских и пољопривредних радова; – реализује активност која указује на важност рециклаже; – образложи на примеру коришћење обновљивих извора енергије и начине њиховог претварања у корисне облике енергије; – правилно и безбедно користи уређаје за загревање и климатизацију простора; – повезује значај извођења топлотне изолације са уштедом енергије; – повезује гране пољопривреде са одређеном врстом производње хране; – описује занимања у области грађевинарства, пољопривреде, производње и прераде хране; – изради модел грађевинске машине или пољопривредне машине уз примену мера заштите на раду. 	<p>РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА</p>	<p>Подела, врсте и карактеристике грађевинских материјала.</p> <p>Техничка средства у грађевинарству и пољопривреди.</p> <p>Организација рада у грађевинарству и пољопривреди.</p> <p>Обновљиви извори енергије и мере за рационално и безбедно коришћење топлотне енергије.</p> <p>Рециклажа материјала у грађевинарству и пољопривреди и заштита животне средине</p> <p>Моделовање машина и уређаја у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије</p>	10		8	2

<ul style="list-style-type: none"> – самостално/тимски врши избор макете/модела грађевинског објекта и образлажи избор; – самостално проналази информације о условима, потребама и начину реализације макете/модела користећи ИКТ; – креира планску документацију (листу материјала, редослед операција, процену трошкова) користећи програм за обраду текста; – припрема и организује радно окружење одређујући одговарајуће алате, машине и опрему у складу са захтевима посла и материјалом који се обрађује; – израђује макету/модел поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду; – учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела; – одреди реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова. 	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	<p>Израда техничке документације.</p> <p>Израда макете/модела у грађевинарству, пољопривреди или модела који користи обновљиве изворе енергије.</p> <p>Представљање идеје, поступка израде и решења производа.</p> <p>Одређивање тржишне вредности производа укључујући и оквирну процену трошкова.</p> <p>Представљање производа и креирање дигиталне презентације.</p>	0		20	
УКУПНО			27		41	4

Разред: **VI**

Наставни предмет: **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО						
ЦИЉ	Циљ учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедном комуникацијом у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.						
РАЗРЕД	ШЕСТИ						
ГОДИШЊИ ФОНД	36						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
Ученик уме да: <ul style="list-style-type: none">- правилно користи ИКТ уређаје;- креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који садрже табеле у програму за рад са текстом и програму за рад са мултимедијалним презентацијама;- креира и обрађује дигиталну слику;- самостално снима и врши основну обраду аудио и видео записа;	ИНФОРМАЦИОНЕ КОМУНИКАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ	Дигитални уређаји и кориснички програми. Управљање дигиталним документима. Рад са сликама. Рад са текстом. Рад са мултимедијалним презентацијама које садрже видео и аудио садржаје	1		8		

<ul style="list-style-type: none"> - уређује мултимедијалну презентацију која садржи видео и аудио садржаје; - чува и организује податке локално и у облаку; - одговорно и правилно користи ИКТ уређаје у мрежном окружењу. 						
<ul style="list-style-type: none"> - примењује поступке и правила за безбедно понашање и представљање на мрежи; - приступа Интернету, самостално претражује, проналази и процењује информације и преузима их на свој уређај поштујући ауторска права; - објасни поступак заштите дигиталног производа/садржаја одговарајућом ЦЦ лиценцом; - разликује основне интернет сервисе. 	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОС Т	<p>Употреба ИКТ уређаја на одговоран и сигуран начин у мрежном окружењу.</p> <p>Интернет сервиси.</p> <p>Правила безбедног рада на Интернету.</p> <p>Претраживање Интернета, одабир резултата и преузимање садржаја.</p> <p>Заштита приватности личних података и ауторских права.</p>	4	1		
<ul style="list-style-type: none"> - објасни поступак прикупљања података путем онлајн упитника; - креира једноставан програм у текстуалном програмском језику; - користи математичке изразе за израчунавања у једноставним програмима; - објасни и примени одговарајућу програмску структуру (наредбе доделе, гранања, петље); - користи у оквиру програма нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности; - разложи сложени проблем на једноставније функционалне целине (подпрограме); - проналази и отклања грешке у програму. 	РАЧУНАРСТ ВО	<p>Основе изабраног програмског језика.</p> <p>Основне аритметичке операције.</p> <p>Уграђене функције.</p> <p>Ниске (стрингови).</p> <p>Структуре података.</p> <p>Гранање.</p> <p>Понављање.</p> <p>Основни алгоритми.</p>	5		1 1	
<ul style="list-style-type: none"> - сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака; - користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње; - креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате; - вреднује процес и резултате пројектних 	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК	<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.</p> <p>Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима.</p> <p>Вредновање резултата пројектног задатка.</p>			6	

активности.					
УКУПНО			10	1	25 0

Разред: **VI**

Наставни предмет: ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Грађанско васпитање</i>			
ЦИЉ	Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе права појединца и заједница и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.			
РАЗРЕД	<i>Шести</i>			
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>36</i>			
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА	
			Радионице	
<ul style="list-style-type: none"> - образложи везу права и одговорности на примеру; - наводе примере за групу права слобода да и заштита од; - аргументаје значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика; - штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; - идентификује показатељ кршења права детета у свакодневном животу; 	Људска права	<p>Права и одговорности Моја и твоја права – наша су права. Права и одговорности. Посебна група права: слобода да и припадајуће одговорности. Посебна група права: заштита од и припадајуће одговорности. Право на очување личног, породичног, националног, културног иверског идентитета и припадајуће одговорности. Право на квалитетно образовање и једнаке могућности за све и припадајуће одговорности. Инклузивно образовање – квалитетно образовање за све.</p>	9	

<ul style="list-style-type: none"> - сврсисходно користи кључне појмове савременог демократског друштва; - образложи улогу грађана у друштвеном систему и систему власти; - разликује стварну партиципацију ученика у одељењу и школи; - позитивно користи интернет и мобилни телефон за учење и информисање; - образложи могући утицај друштвених мрежа на ставове и деловае породице; - примени 7 правила за сигурно четовање и коришћење СМС порука; - препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да одреагује и коме да се обрати за помоћ 			
	<p>Демократско друштво</p>	<p>Демократско друштво и партиципација грађана Демократско друштво – појам, карактеристике. Грађанин. Дете као грађанин. Процедуре којима се регулише живот у заједници: ко је овлашћен да доноси колективне одлуке и на основу којих процедура. Власт. Ниво и гране власти. Лествица партиципације ученика у школи: манипулација,</p>	<p>10</p>

		<p>декоративна употреба, симболичка употреба, стварна партиципација.</p> <p>Партиципација ученика на нивоу одељења и школе.</p>	
	<p>Процеси у савременом свету</p>	<p>Употреба и злоупотреба интернета и мобилних телефона</p> <p>Позитивно коришћење интернета и мобилног телефона.</p> <p>Шта је дозвољено, а шта није на интернету.</p> <p>Утицај друштвених мрежа на мишљење и деловање појединца.</p> <p>Опасности у коришћењу интернета и мобилног телефона.</p> <p>Дигитално насиље и веза са Конвенцијом о правима детета.</p> <p>Карактеристике и последице дигиталног насиља.</p> <p>Седам правила за сигурночествовање и коришћење СМС порука.</p> <p>Реаговање у ситуацијама дигиталног насиља.</p> <p>Одговорности ученика и школе.</p>	<p>10</p>
	<p>Грађански активизам</p>	<p>Планирање и извођење истраживања о понашању ученика у школи и њиховим ставовима о употреби/злоупотреби интернета и мобилних телефона.</p> <p>Шта су ставови, на чему се заснивају и каква је њихова веза са понашањем.</p> <p>Избор теме, узорка и инструмента истраживања.</p> <p>Спровођење истраживања.</p> <p>Обрада података.</p> <p>Тумачење резултата.</p> <p>Припрема и презентација добијених резултата.</p> <p>Евалуација истраживања.</p>	<p>7</p>

Разред: **VI**

Наставни предмет: **ВЕРСКА НАСТАВА (ПРАВОСЛАВНИ КАТИХИЗИС)**

ТЕМА (наставне јединице)	ЦИ Љ	ИСХОДИ Позавршетку теме ученике :	ПРЕПОРУЧЕН И САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИНО СТВАРИВА ЊА ПРОГРАМА
I– УВОД 1. Упознавање садржаја програма и начина рада	<ul style="list-style-type: none">Упознавање ученика са садржајем предмета, планом и програмом и начином реализације наставе Православног катихизиса;Установити каква су знања стекли и какве ставове усвојили ученици у претходном разреду школовања.	<ul style="list-style-type: none">моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе;моћи да уочи како је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	<ul style="list-style-type: none">Упознавање са садржајем програма и начином рада	Катихизација као литургијска делатност – заједничко дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве.
II-	<ul style="list-style-type: none">Упознати ученике	<ul style="list-style-type: none">моћи да каже да су Јевреји пред	<ul style="list-style-type: none">Историјске око	

<p>ПРИПРЕМА СВЕТА ДОЛАЗАК СИНА БОЖЈЕГ</p> <p>2. Историјско колности преддолазак Христов</p> <p>3. Јеврејско ишчекивање Месије</p> <p>4. Свети Јован Претеча</p>	<p>сакултурно-историјским приликама у Палестини пред Христово рођење;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Указати ученицима на старозаветна пророштва везана за долазак Спаситеља – Месије; • Објаснити ученицима улогу и значај Светог Јована Претече; • Развити свест код ученика о значају покајања и врлинског живота; 	<p>долазак Месије били под Римском окупацијом и да су међу њима постојале поделе</p> <ul style="list-style-type: none"> • моћи да препозна да су Јевреји очекивали Месију на основу старозаветних пророштва • моћи да преприча живот Светог Јована Претече и Крститеља Господњег и каже да је он припремао народ за долазак Христа • моћи да доживи врлински живот и покајање као припрему за сусрет са Христом; 	<p>лности преддолазак Христов</p> <ul style="list-style-type: none"> • Старозаветна пророштва о доласку Месије • Свети Јован Претеча 	<p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.</p> <p><u>Врсте наставе</u></p> <p>Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (35 часова) • практична настава (1 час)
---	--	---	--	---

Глобални планови и програми рада обавезних предмета и слободних наставних активности

Разред: VII

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Српски језики књижевности</i>						
ЦИЉ	Циљеви учења <i>Српског језика и књижевности</i> јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области						
РАЗРЕД	<i>седми</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>144 часа</i>						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	П	С	
<ul style="list-style-type: none"> – разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме; 	Језик	<p>Граматика Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне. Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици.</p>	27	35	0	62	

<ul style="list-style-type: none"> – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних односа међу реченичним члановима и независним реченицама; – идентификује врсте зависних речен.; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени основна правила конгруенције у реченици; – доследно примени правописну норму; – разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат; 		<p>Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру синтагме. Логички субјекат. Сложени глаголски предикат.</p> <p>Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни.</p> <p>Појам комуникативне и предикатске реченице.</p> <p>Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним реченицама (саставни, раставни, супротни).</p> <p>Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене).</p> <p>Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом.</p> <p>Конгруенција – основни појмови.</p> <p>Правопис</p> <p>Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима.</p> <p>Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета).</p> <p>Писање скраћеница. правописних знакова.</p> <p>Ортоепија</p> <p>Дугоузлазни и дугосилазни акценат.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; 	Књижевност	<p style="text-align: center;">ЛЕКТИРА</p> <p>ЛИРИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Јован Дучић: <i>Подне</i> 2. Милан Ракић: <i>Божур</i> 3. Владислав Петковић Дис: <i>Међу својима</i> 4. Милутин Бојић: <i>Плава гробница</i> 5. Десанка Максимовић: <i>Крвава бајка</i> 6. Стеван Раичковић: <i>После кише</i> 7. Јован Јовановић Змај: <i>Јутутунска јухахаха</i> 8. Рабиндранат Тагоре: <i>Папирни бродови</i> 9. Вислава Шимборска: <i>Облаци</i> <p>ЕПИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Народна бајка (једна по избору): <i>Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруни ован</i> 2. Стефан Митров Љубиша: <i>Кањош Мацедоновић (одломак)</i> 3. Радоје Домановић: <i>Вођа (одломак)</i> 	50	6	0	56

<ul style="list-style-type: none"> – разликује основне одлике стиха и строфе –укрштenu, обгрљenu и парну риму; слободни и везани стих; рефрен; – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и аргументовано образложи свој став; – доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста; 		<ol style="list-style-type: none"> 4. Петар Кочић: <i>Кроз међаву</i> 5. Иво Андрић: <i>Јелена, жена које нема</i> (одломак) 6. Данило Киш: <i>Прича о печуркама / Еолска харфа</i> 7. Алфонс Доде: <i>Последњи час</i> / Владимир Набоков: <i>Лош дан</i> 8. <i>Дневник Ане Франк</i> (одломак) 9. Ефраим Кишон: <i>Код куће је најгоре</i> (једна прича по избору) 10. Афоризми (Душан Радовић и други) <p>ДРАМА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бранислав Нушић: <i>Власт</i> (одломак) 2. Вида Огњеновић: <i>Кањош Мацедоновић</i> (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана) <p>НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ</p> <p>Обавезна дела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Михајло Пупин: <i>Са паињака до научењака</i> (одломак) 2. Јелена Димитријевић: <i>Седам мора и три океана</i> (одломак) / Милош Црњански: <i>Наша небеса</i> („Крф, плава гробница“ – одломак) <p>Једно дело по избору</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Јован Цвијић: <i>Охридско језеро</i> (одломак) / Пеђа Милосављевић: <i>Потера за пејзажима</i> 2. Светлана Велмар Јанковић: <i>Српски Београд деспота Стефана (Капија Балкана)</i> 3. Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја 4. Избор из енциклопедија и часописа за децу <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Епске народне песме покосовског тематског круга(<i>Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакишића</i> и песма по избору) 2. Епске народне песме о хајдуцима и ускоцима(<i>Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав; Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана</i>) 3. <i>Свети Сава у књижевности</i>: <ul style="list-style-type: none"> - одломак из <i>Житија Светог Симеона</i> (о опроштају оца од сина); - избор из народних прича и предања (на пример <i>Свети Сава и ђаво</i>, легенде о Св. Сави); - избор из ауторске поезије о Св. Сави (на пример Матија Бећковић: <i>Прича о Св. Сави</i>) 	
---	--	--	--

- препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину;
- размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова;
- препоручи књижевно дело уз кратко образложење;
- упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;

4. Мирослав Антић: *Плави чуперак и Шашава књига* (избор)
 5. Антоан де Сент Егзипери: *Мали Принц*; Момо Капор: *Мали Принц*
 6. Јован Стерија Поповић: *Покондирена тиква*
 7. Душан Ковачевић: *Свемирски змај*
 8. Дејан Алексић: *Ципела на крају света* / Игор Коларов: *Дванаесто море*
- ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ** (бирати 3 дела)

1. Милорад Павић: *Руски хрт* (одломак)
2. Тургењев: *Шума и степа*
3. Антон Павлович Чехов: *Чиновникова смрт*
4. Јанко Веселиновић: *Хајдук Станко* (одломак из првог дела романа)
5. Гордана Малетић: *Катарке Београда* (прича *Зебња* и друге)
6. Урош Петровић: *Загонетне приче*
7. Александар Манић: *У свитање света*
8. Јасминка Петровић: *Лето кад сам научила да летим*
9. Градимир Стојковић: *Хајдук у Београду*
10. Корнелија Функе: *Срце од мастила*
11. Душица Лукић: *Земља је у квару* (избор)
12. Гордана Брајовић: из збирке песама *Индија, Индија (Пролази слон пун мириса, Пролази слон пун Хималаја)*
13. Душан Поп Ђурђев: *Лет лионског Икара*

КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ

Опкорачење. Рефрен.Цезура.

Везани и слободни стих.

Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма.

Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација).

Функција мотива у композицији лирске песме.

Песма у прози.

Фабула и сиже.

Статички и динамички мотиви.

Композиција. Епизода.

Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира.

Врсте карактеризације књижевног лика.

Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање.

Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари.

Афоризам.

		Пословице, изреке; питалице; загонетке. Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.				
<ul style="list-style-type: none"> – говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; – разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; – састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; – користи технички и сугестивни опису изражавању; – препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила; – примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима. 	Језичка култура	<p>Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе.</p> <p>Књижевноуметнички и публицистички текстови.</p> <p>Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.).</p> <p>Текст заснован на аргументима.</p> <p>Технички и сугестивни опис.</p> <p>Репортажа.</p> <p>Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова.</p> <p>Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго.</p> <p>Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитовање); вежба аргументовања (дебатни разговор).</p> <p>Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависносложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке.</p> <p>Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање реченичног члана на више начина (реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге.</p> <p>Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу.</p> <p>Четири школска писмена задатка – по два у сваком полуугодишту.</p>	0	26	0	26
УКУПНО			77	67	0	144

Разред: **VII**

Наставни предмет: **ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Енглески језик</i>					
ЦИЉ	Циљ учења страног језика јесте да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писану и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.					
РАЗРЕД	<i>Седми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и увежбавају: Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; – поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставнија језичка средства; – размени једноставније информације личне природе; – у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима; 	<p>Module 1: Present and Past</p> <p>ПОЗДРАВЉАЊЕ И ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ И ТРАЖЕЊЕ/ ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ И ДРУГИМА</p>	<p><i>Hi Sophie, how are you/ have you been? Fine!/Pretty good!/Great!/ been busy studying, how about you?/Thanks for asking, and you?</i></p> <p><i>It was nice meeting you. It was nice/a pleasure meeting you as well/too./You as well/too./I hope to see you again./I look forward to meeting/seeing you again.</i></p> <p><i>Say hello/hi to your family.</i></p> <p><i>What's your first/middle/last name/family name/surname?</i></p> <p><i>I grew up/was raised in Serbia, but my parents moved to Australia when I was ten.</i></p> <p><i>These are my classmates, Vasilije and Neda; we've been friends for years. We belong to the Drama Club, and we meet once a week/every Thursday afternoon. Which school club do you belong to?</i></p> <p><i>Luka and I go to the same school, but we aren't in the same class. We get on/along very well, although we don't always agree about everything. He doesn't live in my street; however, he lives very close to me, just round the corner. Who do you get on/along (well) in your class/school/family?</i></p> <p><i>Phillip's quite brainy, and he's really good with computers, but he's been really bad-tempered since his parents got divorced. Who has he lived with since then?</i></p> <p><i>The Present Simple Tense</i> за изражавање сталних и уобичајених радњи <i>The Past Simple Tense</i> глагола <i>to be</i> и осталих глагола (правилних и неправилних)</p>	4	3	4	1

- разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости;
- разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа;
- размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости;
- опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа;
- разуме једноставније текстове у којима се описују искуства, догађаји и способности у прошлости;
- размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости;

**ОПИСИВАЊЕ
РАДЊИ У
САДАШЊОСТИ**

**ОПИСИВАЊЕ
РАДЊИ У
ПРОШЛОСТИ**

The Past Continuous Tense

The Present Perfect Tense учесталијих глагола (правилних и неправилних)

Питања са *Who/What/Which/Where/When/Why...*

Питања са препозиционим глаголима

Употреба и изостављање чланова при ближем одређивању лица, у фиксним изразима (*go to school/by car/on foot...*), са основним географским појмовима (називима улица, градова, држава...)

(Интер)културни садржаји: устаљена правила учтиве комуникације; имена и надимци; родбина, породични односи и родбинске везе. Већи градови у земљама циљне културе.

The Present Simple Tense за изражавање сталних и уобичајених радњи

The Present Continuous Tense за изражавање тренутних и привремених радњи.

Разлике у употреби глаголских облика *The Present Simple Tense* и *The Present Continuous Tense*

The Present Perfect Simple Tense за изражавање радњи које су почеле у прошлости и још увек трају

Питања са препозиционим глаголима

Can за изражавање способности у садашњости

(Интер)културни садржаји: породични живот; живот у школи и у ширем окружењу – наставне и ваннаставне активности; распусти и путовања;

What was Isaac Newton doing when he discovered the law of gravity? He was sitting in his garden when an apple fell on his head.

I didn't use to like animals, but I do now.

What kind of TV programmes did you use to watch when you were a child?

The plane was late so we had to wait for ages.

It was very warm so we didn't have to wear jumpers.

Did you have to study hard for your maths test?

The Past Simple Tense правилних и неправилних глагола, све употребе

The Past Continuous Tense, све употребе

Контрастирање употребе и значења глаголских облика *The Past Simple Tense* и *The Past Continuous Tense*

<ul style="list-style-type: none"> – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.; – честита, захвали и извини се користећи мање сложена језичка средства; 	<p align="center">ИЗРАЖАВАЊЕ ИЗВИЊЕЊА</p>	<p><i>I'm sorry for your loss!/I'm sorry to hear that! Thank you for your sympathy/kindness!</i> <i>Sorry for being late. Thanks for coming. Thank you in advance!</i> (Интер)културни садржаји: правила учтиве комуникације, значајни празници и догађаји, честитања.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; 	<p align="center">Module 2: Descriptions</p> <p align="center">ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА, ПОЈАВА, РАДЊИ, СТАЊА И ЗБИВАЊА</p> <p align="center">ИЗНОШЕЊЕ ПРЕДЛОГА, УПУЋИВАЊЕ</p>	<p><i>What's he/she like? He's smart and confident, but he's slightly irresponsible at times. What does he/she look like? She's of medium height/build and she's got medium length straight/wavy/curly hair. She usually wears sporty clothes – she must love sports!</i> <i>My sister's too young to take the driving test. My brother isn't tall enough to play basketball.</i> Поређење прилога Придеви са наставцима –<i>ed</i> и –<i>ing</i> <i>Too (adjective) to... / (not) enough (adjective) to...</i> Творбаиупотребаприлогазаначин(<i>beautifully, quickly, happily, well, badly, fast, hard...</i>) Употреба одређеног члана код поређења придева/прилога Употреба/изостављање одређеног члана са основним географским појмовима (називима градова, држава, река...) Релативнезаменице<i>who, which, that, whose, where...</i> Неодређене заменице (<i>somebody, something, anybody, anything, nobody, no one, nothing, everything...</i>). Питања са <i>What...like, How, Why...</i> Негативни префикси <i>un-, im-, ir-...</i></p> <p><i>Are we meeting Pavle and Dorotea in front of the cinema?</i> <i>Let's go sightseeing, shall we?</i> <i>Why don't we download some music from the Internet?</i> <i>Let me show you!</i></p>	4	1	3	1

- упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;
- затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности;

- разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета, бића и места у простору и правац кретања и одговори на њих;
- затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета, бића и места у простору и правцу кретања;
- опише правац кретања и просторне односе једноставнијим, везаним исказима

**ПОЗИВА ЗА
УЧЕШЋЕ У
ЗАЈЕДНИЧКОЈ
АКТИВНОСТИ И
РЕАГОВАЊЕ НА
ЊИХ**

**ИСКАЗИВАЊЕ
ПРОСТОРНИХ
ОДНОСА И
УПУТСТАВА ЗА
ОРИЈЕНТАЦИЈУ
У ПРОСТОРУ**

How about...

The Present Continuous Tense за унапред договорене радње
Индијектни предлози и савети

(Интер)културни садржаји: прикладно упућивање предлога, и позива и реаговање на предлоге и позиве.

Could you tell me the way to a nearby/the nearest station?

The city hall is closer to/nearer the city centre than the cathedral.

The Modern Art Museum is the farthest from the centre..

The children were running past/through/around the park.

The plane was flying high above the clouds.

I placed the speakers right against the wall.

Can you wait outside/inside?

Yuri Gagarin was the first human being to travel into space.

How can I find these places on the map?

Canada is north of, and Mexico is south of the United States.

Tara Mountain is located in western Serbia, while the Djerdap Gorge is situated in eastern Serbia.

It's on the tip of my tongue!

Предлози за изражавање положаја и просторних односа: *in front of, behind, between, opposite, along, above, against...*

Предлози за глаголима кретања: *onto, into...*

Предлошки изрази са именицама за означавање страна света: *north of, south of, to the south, to the west...*

Придеви изведени од именица за означавање страна света: *western, eastern...*

Употреба/изостављање одређеног члана са основним географским појмовима (називима градова, држава, река, планина, мора, океана...)

(Интер)културни садржаји: јавни простор; типичан изглед места; географске карактеристике наше земље и земаља говорног подручја циљног језика; идиоматска/метафоричка употреба предлошких израза.

<ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније исказе који се односе на одлуке, обећања, планове, намере и предвиђања и реагује на њих; – размени једноставније исказе у вези са обећањима, одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; – саопшти шта он/она или неко други планира, намерава, предвиђа; 	<p>Module 3: The Future</p> <p>ОПИСИВАЊЕ БУДУЋИХ РАДЊИ (ПЛАНОВА, НАМЕРА, ПРЕДВИЂАЊА)</p>	<p><i>My mum's flying to Rome this afternoon. What time does her plane leave?</i> <i>The project will/could/may/might be finished by the end of the month.</i> <i>Will you be able to hand in your project in time?</i> <i>I hope the rain will stop soon!</i> <i>Look at the bright sky – it's going to be a lovely day today!</i> <i>The teacher will get angry if we don't finish our homework, won't he?</i> <i>If Nenad doesn't do any revision for his exam, he will get bad marks and fail it.</i> <i>What will happen if we don't stop polluting our planet?</i> <i>The Present Continuous Tense</i> за изражавање унапред договорених/испланираних радњи <i>The Present Simple Tense</i> за изражавање будућих радњи које су део утврђених распореда/програма <i>The Future Simple Tense</i> за изражавање одлука донетих у тренутку говора, обећања и предвиђања на основу знања, искуства и веровања Модални глаголи за изражавање вероватноће: <i>could/may/might</i> <i>Going to</i> за изражавање планова, намера и предвиђања на основу чулних опажања Временске зависне реченице за изражавање будућности и одговарајући везници (<i>when, after, before, as soon as...</i>) <i>Stative verbs (promise, believe, think, hope...)</i> (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом; традиција и обичаји.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније исказе који се односе на количину, димензије и цене; – размени информације у вези са количином, димензијама и ценама. 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ, ДИМЕНЗИЈА И ЦЕНА</p>	<p><i>What size do you take? - Medium.</i> <i>I'm not sure if they're the right size.</i> <i>How much does it cost?</i> (Интер)културни садржаји: друштвено окружење; валуте циљних култура; метрички и неметрички систем мерних јединица.</p>	4	3	4	1
<ul style="list-style-type: none"> – разуме уобичајене молбе и 	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ</p>	<p><i>Could you pass me the salt, please?</i> <i>I'd like some ice cream, please.</i> <i>Could I have a serviette?</i></p>				

<p>захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве;</p>	<p>МОЛБИ, ЗАХТЕВА</p>	<p><i>Could I have some water, please?</i> <i>Could we order now?</i> <i>Can I have...?</i> Модални глаголи за изражавање молбе и захтева – <i>can/could/may/will</i> Индијектне наредбе и молбе <i>Gerund/Infinitive</i> (Интер)културни садржаји: правила учтивне комуникације</p>				
<p>– разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставније образложење;</p> <p>– разуме једноставније текстове у којима се описују искуства,</p>	<p>Module 4: Your world</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА И НЕДОПАДАЊА</p> <p>ОПИСИВАЊЕ</p>	<p><i>My most/least favourite outdoor/indoor activity is...</i> <i>Masha enjoys outdoor swimming, doesn't she?</i> <i>She can't be keen on skiing, she doesn't like winter sports.</i> <i>My sister prefers vanilla to chocolate ice-cream / traditional shopping to online shopping / downloading music to buying CDs.</i> <i>Which one do you prefer?</i> <i>It's not my cup of tea!</i> Придевско-предлошке фразе – <i>interested in, good/bad at, crazy about, keen on...</i> Глаголи <i>like/love/hate/enjoy/prefer/can't stand</i> + глаголска именица Питања са <i>What, Who, Why, Which...</i> (Интер)културни садржаји: уметност, музика, филм, спорт.</p> <p><i>Have you ever read this book? No, but I'd like to.</i> <i>Has Marco finished his exams yet?</i></p>	4	2	4	1

<p>догађаји и способности у прошлости;</p> <ul style="list-style-type: none"> – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о искуствима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл. 	<p>РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</p>	<p><i>She has already had supper, hasn't she?</i> <i>It's been ages since we last met, hasn't it?</i> <i>The Present Perfect Simple Tense</i> за изражавање искустава и радњи у неодређеној прошлости и са <i>ever, never, just, already, yet...</i> Контрастирање употребе и значења глаголских облика <i>The Past Simple Tense</i> и <i>The Present Perfect Simple Tense</i> <i>Used to</i> Питања са <i>Who/What/Which/Where/When/Why...</i> Питања са препозиционим глаголима (Интер)културни садржаји: историјски догађаји, епохална открића; важније личности из прошлости</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – разуме једноставније исказе који се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе и реагује на њих; – размени једноставније информације које се односе на дозволе, забране, упозорења, правила понашања и обавезе код куће, у школи и на јавном месту; 	<p>Module 5: The way it's done</p> <p>ИЗРИЦАЊЕ ДОЗВОЛА, ЗАБРАНА, УПОЗОРЕЊА, ПРАВИЛА ПОНАШАЊА И ОБАВЕЗА</p>	<p><i>They must be put away before the beginning of class. What are the rules about using cell phones in your school?</i> <i>The animals mustn't be disturbed. Don't let the children feed them!</i> <i>The teams cannot have more than 11 players on the field during a match.</i> <i>The new Spiderman film is rated 12. This means we're allowed to watch it.</i> <i>We're not allowed to talk during the performance.</i> <i>Don't go near Ljubica. She's got chicken pox.</i> Look out! There's a car coming! Watch out! The floor/staircase/pavement is slippery. <i>Be careful. You could burn yourself.</i> <i>Take care in the sun. You may/might get sunburnt.</i> <i>Keep off the grass!</i> <i>We should say good-bye now!</i> Заповедни начин Модални глаголи и глаголски облици за изражавање дозволе, забране, правила понашања и присуство/одсуство обавезе: <i>can/can't, must/mustn't, should/shouldn't, have to/don't/doesn't have to, had to/didn't have to, (not to) be allowed to</i> Модални глаголи за изражавање вероватноће: <i>could/may/might</i> <i>Let/Make+ инфинитивна основа глагола</i> (Интер)културни садржаји: понашање у кући, школи и на јавним местима; значење знакова и симбола.</p>	4	2	3	1

<p>– разуме јед изражава мишљење, слагање/неслагање и даје кратко образложење;</p> <p>– разуме једноставније савете и одговори на њих уз одговарајуће образложење;</p> <p>– упути савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе;</p> <p>– затражи савет</p> <p>– захвали се користећи мање сложена језичка средства;</p> <p>- разуме од чега се одређени предмети праве и описује од којих су материјала одређени предмети направљени</p>	<p>ИЗРАЖАВАЊЕ МИШЉЕЊА</p> <p>ИЗНОШЕЊЕ САВЕТА</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ЗАХВАЛНОСТИ</p> <p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У САДАШЊОСТИ И ПРОШЛОСТИ</p>	<p><i>I don't think that mobile phones should be banned in schools. / In my opinion, students should be allowed to use cell phones in school . What's your opinion? I agree/disagree with you on that!</i></p> <p><i>Stative verbs (think, like, agree, believe, mean...)</i></p> <p>Питања са <i>What, Why, How...</i></p> <p>(Интер)културни садржаји: поштовање основних норми учтивости у комуникацији са вршњацима и одраслима.</p> <p><i>What's wrong/the matter with you? My knee/ankle hurts! / I've got a sore throat and a runny nose. That must be the flu. You need some medicine. Get well/better soon!</i></p> <p><i>He should cut down on sweets, shouldn't he?</i></p> <p><i>If you experience any form of bullying, you should immediately report it to the teachers.</i></p> <p><i>What should/shall I do if my Facebook account gets hacked?</i></p> <p><i>Should</i> за давање савета</p> <p><i>Thank you. That's so kind of you.</i></p> <p>Пасивни облик глагола у простим временима (<i>Present Simple and Past Simple</i>)</p> <p><i>The teapot is made of silver.</i></p> <p><i>My watch was made in China.</i></p>				
--	--	---	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – пружи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота; – разуме уобичајене изразе у вези са жељама, интересовањима, потребама, осећањима и реагује на њих; – изрази жеље, интересовања, потребе, осете и осећања једноставнијим језичким средствима; – опише у неколико краћих, везаних исказа искуства, догађај из прошлости; – ноставније исказе који се односе на поседовање и припадање; – формулише питања и 	<p>Module 6: The way we live</p> <p>РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ УПУТСТАВА</p> <p>ИСКАЗИВАЊЕ ЖЕЉА, ИНТЕРЕСОВАЊА, ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА</p> <p>ОПИСИВАЊЕ РАДЊИ У ПРОШЛОСТИ</p> <p>ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА И</p>	<p><i>She asks MR. Green to stand next to Mrs Green. Mr. Green would you stand in the middle. Say "cheese"</i></p> <p>Direct and indirect commands and requests Заповедни начин (Интер)културни садржаји: правила учтивости у складу са степеном формалности и ситуацијом</p> <p><i>She's been very lonely since her best friend moved house last year. Why's Sara angry with me? She might be jealous of you! He's disappointed with his test results. I'm (very) happy for you/about visiting my aunt in Dublin. My heart sank/ I was over the moon when I heard the news. My parents were very proud of me when I won the first prize. The cake smells/tastes delicious. Can I taste your pie? Teenagers aren't interested in reading the news. I'm too tired to go out tonight.</i></p> <p>Употребапридевско-предлошкихизразатired of / sick of / fed up with / bored with / disappointed with/by / happy for/about / angry with / proud of / interested in...</p> <p><i>The Present Simple / Past Simple / Present Perfect Simple Tense Gerund/Infinitive too (adjective) to/(not) enough (adjective) t</i></p> <p><i>Used to What kind of TV programmes did you use to watch when you were a child? Robin Hood used to take from the rich and give to the poor. The Indians didn't use to hunt with guns, they used to hunt with bows and arrows.</i></p> <p><i>These are my sunglasses, aren't they? Is that Lazar's phone? I'm not sure, it could be Sanja's. This can't be my book, it must be yours; I left mine at home.</i></p>	4	3	4	1
--	---	---	---	---	---	---

<p>једноставније исказе који се односе на поседовање и припадање;</p>	<p>ПОСЕДОВАЊА</p>	<p>Саксонски генитив са именицом у једнини и множини (правилна и неправилна множина) – <i>my friend's/friends'/ children's books</i> Присвојне заменице <i>mine, yours...</i> Питања са <i>Whose</i> ултурни садржаји: правила учтиве комуникације</p>				
<p>– исходи из свих модула</p>	<p>ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ (први и други)</p>	<p>– тестирају се лексика и језичке структуре које се односе на теме и наведене комуникативне функције; вештине читања и писања, као и знања о језику.</p>		<p>2</p>	<p>2</p>	<p>2</p>

Разред: VII

Наставни предмет: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Немачки језик</i>					
ЦИЉ	Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.					
РАЗРЕД	7					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
Ученик ће бити у стању да: – разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације везане за школу – разуме једноставније текстове у којима се описују активности и обавезе, интересовања у школи и ван ње – опише школу, активности у току и после наставе	Школа <i>Schule</i>	Школски простор и прибор, активности и обавезе, излети заједничке активности и интересовања у школи и ван ње исказивањевремена (метеоролошкохронолошко – пунисатииполасата) Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на опис школе, школског прибора, активности и обавеза; усмено и писано описивање школе, активности и интересовања у школи и ван ње.	5	2	1	1
Ученик ће бити у стању да: – разуме једноставније текстове и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – затражи и пружи додатне информације у вези друштвеног окружења – разуме уобичајене молбе и захтеве и реагује на њих; – упути уобичајене молбе и захтеве;	Ужедруштвеноокружење <i>Meine Freunde und ich</i>	дружење спортскидан, обавезеушколи Слушањеичитањеједноставнијихтекстовакојисеодноснонапредстављање (дијалози, наративнитекстови, формулариисл.); реаговањенаусмениилиписаниимпулссаговорникаиницирањекомуникације; усменоиписанодавањеинформацијаосебиитражењеидавањеинформац ијаодругима	2	4	2	1
Ученик ће бити у стању да:	Време, животна		4	3	2	1

<p>– разуме једноставније текстове у којима се описује време и временска прогноза</p> <p>– размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о заштити животне средине</p> <p>– опише у неколико краћих, везаних исказа своја путовања</p>	<p>средина и путовања <i>Wetter, Umwelt, Reisen</i></p>	<p>време и временска прогноза, заштита животне средине и путовања</p> <p>Слушање и читање описаног усмено и писано, разумевање и приказ у вези са временом и временском прогнозом; усмено и писано описивање путовања, развијање позитивног односа према животној средини</p>				
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>- разуме текстове о свакодневним обавезама и активностима</p> <p>– разуме и следи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;</p> <p>– пружи једноставнија упутства у вези с уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;</p>	<p>Свакодневница <i>Alltagsleben</i></p>	<p>САДРЖАЈИ:</p> <p>свакодневни живот, обавезе и слободне активности, организација слободног времена, дневне обавезе</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који садрже информације о свакодневним обавезама и активностима поједница, описивање тока дана, постављање и одговарање на питања, исказивање просотрних односа и величина</p>	4	4	2	1
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>– разуме једноставнији текст о медијима</p> <p>- саопшти шта он/она мисли о утицају медија на друштвени живот</p> <p>– разуме уобичајене изразе у вези са различитим музичким правцима, као и да изрази допадање или недопадање</p>	<p>Медији и музика <i>Medien, Musik</i></p>	<p>медији и начини комуникације, модерна технологија, музика и музички правци</p> <p>Слушање и читање текстова о различитим начинима комуникације, о медијима и о музици. Описивање различитих музичких праваца и познатих личности. Утицај медија на друштвени живот- писмено изражавање мишљења. Постављање и договарање на питања, изражавање допадања и недопадања.</p>	4	5	1	1
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <p>– разуме једноставније текстове и дијалоге о исхрани</p> <p>-разуме једноставнија питања која се односе на исхрану и здрав начин живота и одговори на њих;</p> <p>- представи различита навике у исхрани и националне</p>	<p>Исхрана <i>Essen und Trinken</i></p>	<p>оброци, омиљена храна, здрава храна; навике у исхрани у земљи и у иностранству</p> <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са исхраном, смером кретања и специфичним просторним односима; усмено и писано разумевање информација у вези са исхраном, смером кретања и просторним односима;</p>	3	3	2	3

карактеристике исхране		усменоописаноописивањеисхране, навикеуисхранама.				
Ученик ће бити у стању да: – разуме једноставније текстове који се односе на здравље и здрав начин живота – изрази своје мишљење једноставнијим језичким средствима везаних за очување здравља -опише како проводи распуст и да то исто представи у виду панона	Здравље, одмор <i>Gesundheit, Ferien</i>	здравствена заштита, брига о другима, здраве навике и здрава исхрана, одмор и релаксација Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на здравље и здравствену заштиту; описивање здравог начина живота. Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са распустом, одмором и активностима за време одмора.	4	4	2	1
		Укупно:	26	25	14	13

Разред: **VII**

Наставни предмет: **ЛИКОВНА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ЛИКОВНА КУЛТУРА					
ЦИЉ	Циључења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.					
РАЗРЕД	СЕДМИ					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<ul style="list-style-type: none"> – поштује инструкције за припремање, коришћење, одржавање и одлагање материјала и прибора; – повеже уметничко занимање и уметнички занат са одговарајућим продуктом; – преобликује, самостално или у сарадњи са другима, амбалажу и предмете за рециклажу мењајући им употребну функцију; – изрази своје доживљаје, емоције, имагинацију и запажања одабраним материјалом, прибором и техникама; 	МАТЕРИЈАЛИ	<p>Својства материјала. Својства материјала за ликовно обликовање – тврдоћа, еластичност, растворљивост или постојаност (промене у току сушења, у контакту са светлошћу, у контакту са различитим супстанцама и подлогама...), материјали који могу да се користе као алатке (пера, крзно, длака, лишће, дрвца...). Изглед материјала – основне и изведене боје, природне и створене текстуре.</p> <p>Технике. Однос материјала, ликовне технике и идеје. Производи уметничких заната (накит, уметничке лутке, шешири, таписерије, ћилими, осликани текстил, собне светиљке и сенила, грнчарија, дуборез, гравуре...).</p> <p>Значај рециклирања, уметничка рециклажа.</p>	8	14	6	28
<ul style="list-style-type: none"> – користи одабране податке и информације као подстицај за стваралачки рад; – протумачи једноставне визуелне информације и поруке из свакодневног 	СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<p>Говор тела. Поглед, израз лица, држање тела, гест и кретање, однос вербалне и невербалне комуникације.</p> <p>Тумачење визуелних информација. Визуелне карактеристике биљака и животиња, знаци, симболи, униформе, заставе, ношње... Пејзаж, портрет,</p>	6	13	5	24

<p>живота; – укаже на сличности и разлике које опажа у уметничким делима и традицији различитих народа;</p>		<p>аутопортрет. Слика, текст, звук. Кратки анимирани филмови, рекламе, билборди... Лепо писање – плакат, позивнице, честитке...</p>				
<p>– изрази одабране садржаје изразом лица, положајем тела, покретима или кретањем; – распореди облике, боје, линије и/или текстуре креирајући оригиналне композиције;</p>	<p>КОМПОЗИЦИ ЈА</p>	<p>Композиција. Дводимензионалне и тродимензионалне композиције, организација композиције, равнотежа. Орнамент. Традиционална и савремена употреба орнамената, симетрија.</p>	<p>2</p>	<p>4</p>	<p>2</p>	<p>8</p>
<p>– разговара са вршњацима о доживљају простора, дизајна, уметничких и ученичких радова, уважавајући различитости; – учествује у обликовању и уређењу простора у школи, код куће или у окружењу; разматра, у групи, шта и како је учио/ла и где та знања може применити.</p>	<p>ПРОСТОР</p>	<p>Облици у простору. Непокретни објекти у отвореном и затвореном простору (споменици, уметничка дела, експонати...). Композиција у простору – поставка изложбе, уређење просторије, уређење школе, уређење околине у локалној заједници... Оптичке илузије на дводимензионалној подлози, специјални ефекти на сцени, у филмовима, игрицама... Кретање. Покрет и кретање у природи, окружењу и уметничким делима.</p>	<p>2</p>	<p>8</p>	<p>2</p>	<p>12</p>

Разред: **VII**

Наставни предмет: **МУЗИЧКА КУЛТУРА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Музичка култура</i>					
ЦИЉ	Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.					
РАЗРЕД	<i>седми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<ul style="list-style-type: none"> – препозна врсту жичаних инструмента по изгледу и звуку; – опише начин добијања тона код жичаних инструмената; – повеже различите видове музичког изражавања са друштвено-историјским амбијентом у коме су настали; – наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период барока и класицизма; – уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у бароку и класицизму; – препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; – објасни како је музика 	ЧОВЕК И МУЗИКА	<p><u>Барок.</u> Рођење опере. Клаудио Монтеверди. Облици вокално-инструменталне музике (ораторијум, кантата). Инструментална музика: солистичко, камерно и оркестарско музицирање. Инструментални облици: свита, концертто гросо. Антонио Вивалди, Јохан Себастијан Бах и Георг Фридрих Хендл.</p> <p><u>Класицизам</u> Појам сонате и симфоније. Жанрови класичне музике –опера, црквени жанрови, симфонијска, концертантна, камерна (посебно гудачки квартет), солистичка музика. Јозеф Хајдн, Волфганг Амадеус Моцарт и Лудвиг ван Бетовен.</p> <p>Развој српске црквене музике.</p>	9	4	13	
	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	<p>Жичани: трзачки и гудачки. Градитељске школе. Појам симфонијског оркестра</p>	4	3	7	

<p>повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује музичке форме барока и класицизма; 		Српски народни музички инструменти.				
<ul style="list-style-type: none"> – идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника барока и класицизма; – идентификује елементе музике барока и класицизма као инспирацију у музици савременог доба; – изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте, самостално и у групи; 	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	<p>Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената.</p> <p>Слушање световне и духовне музике барока и класицизма.</p> <p>Слушање вокалних, вокално-иструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора.</p> <p>Слушање дела традиционалне народне музике.</p>	4	3	7	
<ul style="list-style-type: none"> – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; – учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или 	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	<p>Певање песама по слуху и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи.</p> <p>Певање песама у комбинацији са покретом.</p> <p>Певање и свирање из нотног текста народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима.</p> <p>Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом.</p> <p>Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских репрезентативних примера (одломака/тема) у стилу музике барока, класицизма.</p>	4	2	6	

<p>говорна реч, ликовна уметност);</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у школским приредбама и манифестацијама; 						
<ul style="list-style-type: none"> – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; – понаша се у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – критички просуђује утицај музике на здравље; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво. 	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>Креирање покрета уз музику коју ученици изводе. Креирање ритмичке пратње. Реконструкција музичких догађаја у стилу барока и класицизма.</p>	2	1	3	

Разред: **VII**

Наставни предмет: **ИСТОРИЈА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Историја</i>						
ЦИЉ	Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.						
РАЗРЕД	<i>седми</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	П	С	
<ul style="list-style-type: none"> – доводи у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – изводи закључак о повезаности националне историје са регионалном и европском, на основу датих примера; 	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	<p>Основне одлике, хронолошки и просторни оквири периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата.</p> <p>Историјски извори за изучавање периода од Индустијске револуције до завршетка Првог светског рата и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио и визуелни).</p>	2	1			
<ul style="list-style-type: none"> – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група насталих у новом веку; – препознаје основне карактеристике различитих идеологија; – анализира процес настанка модерних нација и наводи њихове основне карактеристике; – уочава утицај и улогу књижевних 	ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ ИНДУСТРИЈСКОГ ДОБА (до средине XIX века)	<p>Индустијска револуција (парна машина и њена примена; промене у друштву – јачање грађанске и појава радничке класе).</p> <p>Политичке револуције (узроци, последице и обележја, европске монархије уочи револуција, просветитељске идеје, примери америчке и француске револуције; појмови уставности и поделе власти, Декларација о правима човека и грађанина, укидање феудализма).</p> <p>Наполеоново доба (Наполеонова владавина, ратови, тековине, Бечки конгрес).</p> <p>Свакодневни живот и култура(промене у начину живота).</p> <p>Источно питање и балкански народи (политика великих сила, борба балканских народа за ослобођење).</p> <p>Живот Срба под османском и хабзбуршком влашћу.</p>	1 2	9		3	

<p>и уметничких дела на формирање националног идентитета у прошлости;</p> <ul style="list-style-type: none"> – уочава утицај историјских догађаја, појава и процеса на прилике у савременом друштву; – препознаје историјску подлогу савремених институција и друштвених појава (грађанска права, парламентаризам, уставност); 		<p>Српска револуција 1804–1835 (основна обележја, ток Првог и Другог српског устанка, последице и значај). Развој модерне српске државе (аутономија Кнежевине Србије, успостава државе, оснивање образовних и културних установа). Црна Гора у доба владичанства (основна обележја државног и друштвеног уређења). Истакнуте личности: Џејмс Ват, Волтер, Катарина II, Марија Терезија, Робеспјер, Наполеон Бонапарта, вожд Карађорђе, кнез Милош, кнегиња Љубица, Доситеј Обрадовић, Вук Караџић, прота Матеја Ненадовић, Петар I и Петар II Петровић Његош, Сава Текелија, митрополит Стефан Стратимировић.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и привредним односима и природном окружењу; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; – пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима; 	<p>ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД У ДРУГОЈ ПОЛОВИНИ XIX ВЕКА</p>	<p>Рађање модерних држава, међународни односи и кризе (револуције 1848/49 – „пролеће народа”, политичке идеје, настанак модерне Италије и Немачке, успон САД и грађански рат, борба за колоније у Африци и Азији, Персија, Индија, Кина, опадање Османског царства). Промене у привреди, друштву и култури (Друга индустријска револуција, људска права и слободе – право гласа, укидање робовласништва, положај деце и жена; култура, наука, образовање, свакодневни живот). Кнежевина и Краљевина Србија и њено окружење (развој државних установа и политичког живота, унутрашња и спољна политика, међународно признање – Берлински конгрес; културна и просветна политика, свакодневни живот; положај Срба под хабзбуршком и османском влашћу). Истакнуте личности: Ђузепе Гарибалди, Ото фон Бизмарк, Наполеон III, краљица Викторија, Абрахам Линколн, Карл Маркс, браћа Лимијер, Алфред Нобел, кнез Александар Карађорђевић, кнез Михаило, краљ Милан, краљица Наталија и краљ Александар Обреновић, књаз Никола Петровић, Илија Гарашанин, Јован Ристић, Никола Пашић, Стојан Новаковић, патријарх Јосиф Рајачић, Катарина Ивановић, Светозар Милетић, Бењамин Калај, Алекса Шантић.</p>	<p>1 6</p>	<p>1 2</p>		<p>3</p>
<ul style="list-style-type: none"> – анализирајући дате примере, уочава утицај научно-технолошког развоја на промене у друштвеним и 	<p>ЕВРОПА, СВЕТ, СРПСКА ДРЖАВА И НАРОД НА ПОЧЕТКУ</p>	<p>Међународни односи и кризе (формирање савеза, сукоби око колонија, Руско-јапански рат, Мароканска криза, Анексиона криза, Либијски рат, балкански ратови). Култура, наука и свакодневни живот (Светска изложба у Паризу, примена</p>	<p>7</p>	<p>6</p>		<p>1</p>

<p>привреднимодносима и природном окружењу;</p> <ul style="list-style-type: none"> – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених слојева и група у индустријско доба; – приказује на историјској карти динамику различитих историјских појава и промена у новом веку; – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама других епоха; <p>пореди информације приказане на историјској карти са информацијама датим у другим симболичким модалитетима;</p>	<p>XXВЕКА</p>	<p>научних достигнућа, положај жена).</p> <p>Краљевина Србија и њено окружење (Мајски преврат, политички живот, унутрашња и спољна политика; појава југословенства, наука, култура, свакодневни живот, положај Срба под аустроугарском и османском влашћу, Црна Гора – доношење устава, проглашење краљевине; учешће Србије и Црне Горе у балканским ратовима).</p> <p>Велики рат (узроци и повод, савезништва и фронтови, Србија и Црна Гора у рату; преломнице, ток и последице рата; аспекти рата – технологија рата, пропаганда, губици и жртве, глад и епидемије; човек у рату – живот у позадини и на фронту; живот под окупацијом и у избеглиштву; Велики рат у сећању).</p> <p>Истакнуте личности: Алберт Ајнштајн, Пјер и Марија Кири, Сигмунд Фројд, Михајло Пупин, Никола Тесла, Хенри Форд, Вилхелм II, Николај II Романов, Вудро Вилсон, краљ Петар и престолонаследник Александар Карађорђевић, Јован Цвијић, Надежда Петровић, Арчибалд Рајс, Милунка Савић, Флора Сендс, Радомир Путник, Степа Степановић, Живојин Мишић, Петар Бојовић, Јанко Вукотић, Драгутин Димитријевић Апис.</p>				
---	----------------------	---	--	--	--	--

Разред: **VII**

Наставни предмет: **ГЕОГРАФИЈА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА		<i>Географија</i>				
ЦИЉ		Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.				
РАЗРЕД		<i>седми</i>				
ГОДИШЊИ ФОНД		72				
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	С	У
<ul style="list-style-type: none"> уз помоћ географске карте објашњава специфичности појединих просторних целина и описује различите начине издвајања регија; 	РЕГИОНАЛНА ГЕОГРАФИЈА	Регионална географија, принципи регионализације. Хомогеност и хетерогеност географског простора.	1	1		2
<ul style="list-style-type: none"> истражује утицај Европске уније на демографске, економске и политичке процесе у Европи и свету; дефинише границе континента и показује на карти океане и мора којима је проучавани континент окружен и лоцира највећа острва, полуострва, мореузе, земљоузе, пролазе, ртове; проналази на карти државе проучаване регије и именује их; приказује на некој карти: континенте, океане, мора, облике разуђености обала, низије, планине, реке, језера, државе, градове класификује облике рељефа, водне 	ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ ЕВРОПЕ	<p>Јужна Европа – културно- цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, туризам, политичка подела. Државе Јужне Европе: државе бивше СФРЈ, Италија, Шпанија и Грчка – основне географске карактеристике.</p> <p>Средња Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Немачка – основне географске карактеристике.</p> <p>Западна Европа – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела.</p> <p>Француска и Уједињено Краљевство – основне географске карактеристике.</p> <p>Северна Европа – природни ресурси и економски развој, народи, политичка подела.</p> <p>Норвешка – основне географске карактеристике.</p> <p>Источна Европа – културно-цивилизацијске тековине, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, политичка подела.</p> <p>Руска Федерација – основне географске карактеристике.</p>	14	6	1	21

<p>објекте и живи свет карактеристичан за наведену територију;</p> <ul style="list-style-type: none"> – анализира утицај географске ширине, рељефа, односа копна и мора, морских струја, вегетације и човека на климу; – објашњава настанак пустиња на територији проучаваног континента; – проналази податке о бројном стању становништва по континентима, регијама и одабраним државама и издваја просторне целине са највећом концентрацијом становништва у свету; – укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција и специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама; – тумачи и израђује тематске карте становништва по континентима, регијама и одабраним државама; – описује узроке и последице урбанизације на различитим континентима, регијама и у одабраним државама; – доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава; – објасни формирање политичке 		<p>Европска унија – пример интеграционих процеса. Ученици ће на почетку обраде наставне теме добити задатак да припреме презентацију о једној држави у Европи.</p>				
	АЗИЈА	<p>Географски положај, границе и величина Азије. Природне одлике Азије. Становништво Азије. Насеља Азије. Привреда Азије. Политичка и регионална подела. Југозападна Азија – природни ресурси и економски развој, културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, урбанизација, политичка подела. Јужна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, урбанизација, политичка подела. Југоисточна Азија – природни ресурси и економски развој, политичка подела. Источна Азија – културно-цивилизацијске тековине, савремени демографски процеси, етничка хетерогеност, природни ресурси и економски развој, урбанизација, политичка подела. Централна Азија – природни ресурси, политичка подела, насеља и становништво. Ученици ће на почетку обраде наставне теме добити задатак да на примеру једне државе из Азије бrade физичко-географске и друштвено-географске карактеристике. Крајњи продукт ће бити презентација о изабраној држави.</p>	11	5	1	17
	АФРИКА	<p>Географски положај, границе и величина Африке. Природне одлике Африке. Становништво Африке. Насеља Африке. Привреда Африке. Политичка и регионална подела. Афрички Медитеран и Сахарска Африка. Подсахарска Африка. Ученицима ће бити приказан научно документарни филм о животињским врстама које насељавају Африку. Обраду наставних тема везаних за становништво пратиће презентација како би се ученици упознали са различитим расама и народима који живе у Африци.</p>	8	3	1	12
	СЕВЕРНА	<p>Географски положај, границе, величина и регионална подела Северне</p>	4	2		6

карте света; – објашњава узроке и последице глобалних феномена као што су сиромаштво, унутрашње и спољашње миграције, демографска експлозија и пренасељеност, болести и епидемије, политичка нестабилност; – доводе у везу квалитет живота становништва са природним, демографским, економским и политичко-географским одликама простора; – препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и у одабраним државама; – анализира примере позитивног утицаја човека на животну средину у државама које улажу напоре на очувању природе и упоређује их са сличним примерима у нашој земљи; – изводи закључак о могућим решењима за коришћење чистих извора енергије у државама чија се привреда заснива највише на експлоатацији нафте и угља; - описује улогу међународних организација у свету.	АМЕРИКА	Америке. Природне одлике Северне Америке. Становништво Северне Америке. Насеља Северне Америке. Привреда Северне Америке. Политичка подела. Ученици ће имати задатак да одраде презентацију о једном граду у САД, са посебним освртом на привреду, становништво и туристичке знаменитости тог града. У склопу обраде наставне теме ученици ће имати прилику да покажу знање у познавању америчких савезних држава. Унутар одељења биће организован квиз "Електронске нема карте, савезне државе САД" (преко програма Сетера).				
	ЈУЖНА АМЕРИКА	Географски положај, границе и величина Јужне Америке. Природне одлике Јужне Америке. Становништво Јужне Америке. Насеља Јужне Америке. Привреда Јужне Америке. Политичка подела.	3	2	1	6
	АУСТРАЛИЈА И ОКЕАНИЈА	Географски положај, границе и величина Аустралије и Океаније. Природне одлике Аустралије. Колонијални период и становништво Аустралије. Насеља Аустралије. Привреда Аустралије. Океанија – основна географска обележја. Политичка и регионална подела.	3	1	1	5
	ПОЛАРНЕ ОБЛАСТИ	Основне географске одлике Антарктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и научна истраживања. Основне географске одлике Арктика – откриће, назив, географски положај, природне одлике, природни ресурси и савремена научна истраживања. Наведени садржаји реализоваће се између осталог уз помоћ научно документарног филма који ће бити приказан ученицима а бави се истраживањем поларних области.	1	1	1	3
укупно			45	21	6	72

Разред: **VII**

Наставни предмет: **ФИЗИКА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Физика</i>					
ЦИЉ	<p>Циљ учења Физике јесте да ученици стекну базичну језичку и научну писменост, оспособе се да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, образложе своје мишљење у оквиру дискусије, упознају природне појаве и основне природне законе и њихову примену у свакодневном животу, развију мотивисаност за учење и напредују ка достизању одговарајућих образовних стандарда.</p>					
РАЗРЕД	<i>Седми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	72					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • разликује скаларне и векторске физичке величине; • користи и анализира резултате мерења различитих физичких величина и приказује их табеларно и графички; • анализира зависност брзине и пређеног пута од времена код праволинијских кретања са сталним убрзањем; • примени Њутнове законе динамике на кретање тела из окружења; • покаже од чега зависи сила трења и на основу тога процени како може 	<p>СИЛА И КРЕТАЊЕ</p>	<p>Сила као узрок промене брзине тела. Појам убрзања.</p> <p>Успостављање везе између силе, масе тела и убрзања. Други Њутнов закон.</p> <p>Динамичко мерење силе.</p> <p>Међусобно деловање два тела – силе акције и реакције. Трећи Њутнов закон. Примери</p> <p>Равномерно променљиво праволинијско кретање. Интензитет, правац и смер брзине и убрзања.</p> <p>Тренутна и средња брзина тела.</p> <p>Зависност брзине и пута од времена при равномерно променљивом праволинијском кретању.</p> <p>Графичко представљање зависности брзине тела од времена код равномерно променљивог праволинијског кретања.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Илустровање инерције тела помоћу папира и тега. – Кретање куглице низ Галилејев жљоб. 	10	1 1	3	1

<p>променити њено деловање;</p> <ul style="list-style-type: none"> • демонстрира појаве: инерције тела, убрзаног кретања, кретање тела под дејством сталне силе, силе трења и сила акције и реакције на примерима из окружења; • самостално изведе експеримент из области кинематике и динамике, прикупи податке мерењем, одреди тражену физичку величину и објасни резултате експеримента 		<ul style="list-style-type: none"> – Кретање тела под дејством сталне силе. – Мерење силе динамометром. – Илустровање закона акције и реакције помоћу динамометара и колица, колица са опругом и других огледа (реактивно кретање балона и пластичне боце). <p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање сталног убрзања при кретању куглице низ жљеб. 2. Провера Другог Њутновог закона помоћу покретног тела (колица) или помоћу Атвудове машине. 				
<ul style="list-style-type: none"> • разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом; • демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења; • решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинematика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони одржања...); • 	<p align="center">КРЕТАЊЕ ТЕЛА ПОД ДЕЈСТВОМ СИЛЕ ТЕЖЕ. СИЛЕ ТРЕЊА</p>	<p>Убрзање при кретању тела под дејством силе теже. Галилејев оглед. Слободно падање тела, бестежинско стање. Хитац навише и хитац наниже. Силе трења и силе отпора средине (трење мировања, клизања и котрљања). Утицај ових сила на кретање тела.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Слободно падање тела различитих облика и маса (Њутнова цев, слободан пад везаних новчића...). – Падање тела у разним срединама. – Бестежинско стање тела (огледи са динамометром, с два тега и папиром између њих, са пластичном чашом која има отвор на дну и напуњена је водом). – Трење на столу, косој подлози и сл. – Мерење силе трења помоћу динамометра. <p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одређивање убрзања тела које слободно пада. 2. Одређивање коефицијента трења клизања. 	6	3	2	1

<ul style="list-style-type: none"> покаже врсте и услове равнотеже чврстих тела на примеру из окружења; наводи примере простих машина које се користе у свакодневном животу; прикаже како сила потиска утиче на понашање тела потопљених у течност и наведе услове пливања тела на води; 	РАВНОТЕЖА ТЕЛА	<p>Деловање две силе на тело, појам резултујуће силе кроз различите примере слагања сила. Разлагање сила.</p> <p>Појам и врсте равнотеже тела. Полука, момент силе. Равнотежа полуге и њена примена.</p> <p>Сила потиска у течности и гасу. Архимедов закон и његова примена. Пливање и тоњење тела.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Врсте равнотеже помоћу лењира или штапа. Равнотежа полуге. Услови пливања тела (тегови и стаклена посуда на води, Картезијански гњурац, суво грожђе у минералној води, свеже јаје у води и воденом раствору соли, мандарина са кором и без коре у води, пливање коцке леда на води...). <p>Лабораторијска вежба</p> <p>1. Одређивање густине чврстог тела применом Архимедовог закона.</p>	5	4	1	1
<ul style="list-style-type: none"> повеже појмове механички рад, енергија и снага и израчуна рад силе теже и рад силе трења; разликује кинетичку и потенцијалну енергију тела и повеже њихове промене са извршеним радом; демонстрира важење закона одржања енергије на примерима из окружења; решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке (кинематика и динамика кретања тела, трење, равнотежа полуге, сила потиска, закони 	МЕХАНИЧКИ РАД И ЕНЕРГИЈА. СНАГА	<p>Механички рад. Рад силе. Рад силе теже и силе трења.</p> <p>Квалитативно увођење појма механичке енергије тела. Кинетичка енергија тела. Потенцијална енергија. Гравитациона потенцијална енергија тела.</p> <p>Веза између промене механичке енергије тела и извршеног рада. Закон о одржању механичке енергије.</p> <p>Снага. Коефицијент корисног дејства.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Илустровање рада утрошеног на савладавање силе трења при клизању тела по различитим подлогама, уз коришћење динамометра. Коришћење потенцијалне енергије воде или енергије надуваног балона за вршење механичког рада. Примери механичке енергије тела. Закон о одржању механичке енергије (Галилејев жљеб; математичко клатно; тег са опругом) 	6	6	2	1

<p>одржања...);</p>		<p>Лабораторијске вежбе</p> <p>1. Одређивање рада силе под чијим дејством се тело креће по различитим подлогама.</p> <p>2. Провера закона одржања механичке енергије помоћу колица.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> • разликује појмове температуре и количине топлоте и прикаже различите механизме преноса топлоте са једног тела на друго; • анализира промене стања тела (димензија, запремине и агрегатног стања) приликом грејања или хлађења; • наведе методе добијања топлотне енергије и укаже на примере њеног рационалног коришћења 	<p>ТОПЛОТНЕ ПОЈАВЕ</p>	<p>Честични састав супстанције: молекули и њихово хаотично кретање.</p> <p>Топлотно ширење тела. Појам и мерење температуре.</p> <p>Унутрашња енергија и температура.</p> <p>Количина топлоте. Специфични топлотни капацитет. Топлотна равнотежа.</p> <p>Агрегатна стања супстанције.</p> <p><u>Демонстрациони огледи:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – Дифузија и Брауново кретање. – Ширење чврстих тела, течности и гасова (надувани балон на стакленој посуди - флаши и две посуде са хладном и топлим водом, Гравесандов прстен, издужење жице, капилара...). <p>Лабораторијска вежба</p> <p>1. Мерење температуре мешавине топле и хладне воде после успостављања топлотне равнотеже.</p>	<p>4</p>	<p>3</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

Разред: VII

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Математика</i>					
ЦИЉ	Циљ учења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.					
РАЗРЕД	<i>седми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>144</i>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – израчуна степен реалног броја и квадратни корен потпуног квадрата и примени одговарајућа својства операција; – одреди бројевну вредност једноставнијег израза са реалним бројевима; – на основу реалног проблема састави и израчуна вредност једноставнијег бројевног израза са реалним бројевима; – одреди приближну вредност реалног броја и процени апсолутну грешку; – нацрта график функције $y = kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$; – примени продужену пропорцију 	РЕАЛНИ БРОЈЕВИ	<p>Квадрат рационалног броја. Решавање једначине $x^2 = a$, $a \geq 0$; постојање ирационалних бројева (на пример решења једначине $x^2 = 2$).</p> <p>Реални бројеви и бројевна права. Квадратни корен, једнакост $\sqrt{a^2} = a$. Децимални запис реалног броја; приближна вредност реалног броја; апсолутна грешка. Основна својства операција с реалним бројевима. Функција директне пропорционалности $y = kx$, $k \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$. Продужена пропорција.</p>				
	ПИТАГОРИНА ТЕОРЕМА	<p>Питагорина теорема (директна и обратна). Важније примене Питагорине теореме. Конструкције тачака на бројевној правој које одговарају бројевима $\sqrt{2}$, $\sqrt{3}$, $\sqrt{5}$, итд. Растојање између две тачке у координатном систему.</p>				
	ЦЕЛИ АЛГЕБАРСКИ ИЗРАЗИ	<p>Први део Степен чији је изложилац природан број; степен декадне јединице чији је изложилац цео број; операције са степенима; степен производа, количника и степена.</p>				

<p>у реалним ситуацијама;</p> <ul style="list-style-type: none"> – примени Питагорину теорему у рачунским и конструктивним задацима; – трансформише збир, разлику и производ полинома; – примени формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; – растави полином на чиниоце (користећи дистрибутивни закон и формуле за квадрат бинома и разлику квадрата); – примени трансформације полинома на решавање једначина; – примени својства страница, углова и дијагонала многоугла; – израчуна површину многоугла користећи обрасце или разложиву једнакост; – конструише ортоцентар и тежиште троугла; – примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима; – примени својства централног и периферијског угла у кругу; – израчуна обим и површину круга и његових делова; – преслика дати геометријски објекат ротацијом; – одређује средњу вредност, медијану и мод. 		<p style="text-align: center;">Други део</p> <p>Алгебарски изрази. Полиноми и операције (мономи, сређени облик, трансформације збира, разлике и производа полинома у сређени облик полинома). Квадрат бинома и разлика квадрата.</p> <p>Растављање полинома на чиниоце коришћењем дистрибутивног закона, формуле за квадрат бинома и разлику квадрата. Примене.</p>				
	МНОГОУГАО	<p>Појам многоугла. Врсте многоуглова.</p> <p>Збир углова многоугла. Број дијагонала многоугла. Правилни многоуглови (појам, својства, конструкције). Обим и површина многоугла.</p> <p>Тежишна дуж троугла. Ортоцентар и тежиште троугла.</p> <p>Сложеније примене ставова подударности.</p>				
	КРУГ	<p>Централни и периферијски угао у кругу.</p> <p>Обим круга, број π. Дужина кружног лука.</p> <p>Површина круга, кружног исечка и кружног прстена.</p> <p>Ротација.</p>				
	ОБРАДА ПОДАТАКА	<p>Средња вредност, медијана и мод.</p>				

Разред: **VII**

Наставни предмет: **БИОЛОГИЈА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Биологија						
ЦИЉ	Циљ учења Биологије је да ученик, изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, разуме значај биолошке разноврсности и потребу за одрживим развојем и развије одговоран однос према себи и природи.						
РАЗРЕД	VII						
ГОДИШЊИ ФОНД	72 часа						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<ul style="list-style-type: none"> – одреди однос између гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у ћелији; – идентификује разлике између митозе и мејозе на основну промене броја хромозома и њихове улоге у развићу и репродукцији; – упореди бесполно и полно размножавање; – прикупи и анализира податке о животним циклусима почевши од оплођења; – шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према првом Менделовом правилу; 	Наслеђивање и еволуција	<p>- Улога и значај једра у метаболизму ћелије .ДНК и појам гена (алел, генотип, фенотип)</p> <p>- Деоба ћелије (хромозоми, настајање телесних и полних ћелија).</p> <p>- Прво Менделово правило, крвне групе, трансфузија и трансплантација. Наслеђивање пола.Наследне болести.</p> <p>- Животни циклуси биљака и животиња. Смена генерација. Једнополни и двополни организми. Значај и улога полног размножавања.</p> <p>* Треба повезати знања ученика о појмовима гена и ДНК и њиховом положају у ћелији прокариота и еукариота. На примеру људског кариограма, објаснити парове хромозома и да хромозоми једног пара се називају хомологни хромозоми (навести њихово порекло – од оца и мајке). Последњи пар хромозома на кариограму чине полни хромозоми и да су код жена исти а код мушкараца различити. Остали хромозоми, осим полних, се називају телесни.</p> <p>На основу модела деобе ученик може да опише ток сваке деобе, да их упореди и да направи табелу разлика митозе и мејозе (расподела наследног материјала, генетичка различитост и број ћелија које настају по завршетку деобе). Модел може да прикаже чак и комбиновање хромозома на почетку мејозе.</p> <p>Ученици би требало да на примерима уоче предности и</p>	4	3	2	/	

		<p>недостатке бесполог размножавања. На пример, у случају гајења биљних култура је боље да нема варијација, јер се гаје на одређеним местима за која биљке морају бити добро адаптиране, али у случају промене услова средине све јединке би биле елиминисане.</p> <p>Ток развића вишећелијских организама треба објаснити на моделу човека, а ученици самосталним истраживањем треба да дођу до података о животним циклусима животиња из непосредног окружења или да анализирају податке сакупљене на интернету (веза са области <i>Јединство грађе и функције као основа живота</i>).</p> <p>Потребно је објаснити појам генског алела и дати примере на особинама које се алтернативно испољавају у којима су алели или доминантни или рецесивни (слободна ушна ресица, способност кружног савијања језика). Објаснити појам генотипа кроз постојање два алела за један ген на хомологним хромозомима (један наслеђен од маме, други од тате), а фенотипа на видљивим особинама организама. Треба дати шему наслеђивања неке особине (светле очи/тамне очи) у једној генерацији и на њој објаснити Менделово правило (Правило растављања и слободног комбиновања на једном генском локусу). За анализу резултата користити знања о пропорцијама из математике. Сличном шемом се може приказати и наслеђивање пола, кроз комбинацију полних хромозома који се налазе у јајној ћелији и сперматозоиду приликом оплођења.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – одреди положај организма на дрвету живота на основуприкупљених и анализираних информација о његовој грађи; – упореди организме на различитим позицијама на „дрвету живота“ према начину на који обављају животне процесе; – користи микроскоп за посматрање грађе гљива, биљних и животињских ткива 	<p>Јединство грађе и функције као основа живота</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Основни принципи организације живих бића. Појам симетрије – типични примери код једноћелијских и вишећелијских организама; биолошки значај. - Симетрија, цефализација и сегментација код животиња. - Присуство/одсуство биљних органа, (симетрија и сегментација код биљака). - Ћелије са специфичном функцијом: мишићне, крвне, нервне, ћелије затварачице... - Грађа и улога ткива, органа, органских система и значај за функционисање организма. - Компаративни преглед грађе главних група биљака, гљива и животиња – сличности и разлике у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима. *Ученици уче на истраживањима основних принципа организације 	<p>13+1</p>	<p>10+2</p>	<p>5</p>	<p>/</p>

живих бића и значају ткива, органа и органских система и за функционисање организма. Код обраде симетрије/асиметрије једноћелијских организама користити примере познатих врста које су обрађиване у претходним разредима. Посебну пажњу треба обратити на појаву симетрије/асиметрије код биљака (симетрија цвета, листа...), као и на облике симетрије код животиња, како би се разумео значај симетрије тела за живот у воденој и копненој средини. Важно је да ученик кроз вежбање на различитим примерима што више самостално успоставља везу између типа симетрије и начина живота (брзина, покретљивост...) одређене јединке у датим условима спољашње средине.

За изучавање грађе ћелија и ткива треба користити школски микроскоп.

Паралелно са компаративним прегледом грађе на методски одабраним представницима који су познати ученицима из ранијег образовања или непосредног окружења, треба обрадити и сличности и разлике у грађи и обављању основних животних процеса главних група биљака, гљива и животиња.

Изучавање покретљивости (покрета) биљака, као једне од заједничких особина живих бића по могућности обрадити кроз огледе, наслањајући се на већ познате примере помињане у претходним разредима у оквиру обраде међусобних утицаја живих бића и животне средине, или на новим примерима из сопственог окружења.

Компаративни преглед грађе и функције животиња треба реализовати кроз обраду на методски одабраним представницима, који су од раније били познати ученицима. Кроз упоредни преглед треба обрадити разноврсност грађе органа за варење главних група животиња, у односу на њихов начин исхране. Органе за дисање обрадити на типичним примерима водених и копнених животиња, као и кроз израду различитих модела/шема/стрипа.. У оквиру обраде затвореног транспортног (крвног) система кичмењака (човека) кроз практичне вежбе обрадити пулс и крвни притисак, као и демонстрацију/вежбу пружања прве помоћи у случају повреде крвних судова (из области *Човек и здравље*).

Компаративни преглед грађе главних група гљива: плесни, квасци, печурке треба обрадити кроз преглед сличности и разлика у обављању основних животних процеса на методски одабраним представницима. Ученици би могли да буду укључени у реализацију мини истраживачког

		пројекта <i>Гљиве и лишајеви мога краја</i> . Препоручује се истраживање у непосредном окружењу и одређивање типичних врста гљива и лишајева уз употребу једноставних кључева и прављење забелешки на терену (веза са остваривањем исхода из области <i>Порекло и разноврсност живог света</i>). Уколико се приликом обраде теме о гљивама планира демонстрација/посматрање плесни (у петри шољи, на хлебу и сл.),				
<p>– разврста организме према задатим критеријумима применом дихотомих кључева;</p> <p>– повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом на основу данашњих и изумрлих врста – фосила;</p>	Порекло и разноврсност живота	<p>-Основни принципи систематике (Карл Лине, биномна номенклатура).</p> <p>- Приказ разноврсности живота кроз основне систематске категорије до нивоа кола и класе.</p> <p>-Докази еволуције, фосили и тумачење филогенетских низова (предачке и потомачке форме, прелазни фосили).</p> <p>* Имајући у виду да су ученици са дрветом живота упознати у ранијим разредима, увођење употребе дихотомих кључева може се засновати на ранијим знањима (кроз вежбу). На пример, критеријум „има/нема једро“ је прва дихотомија коју могу да уоче на дрвету живота (прокариоти-еукариоти), затим, „једноћеличност/вишећеличност“ (код еукариота), „аутотрофија/хетеротрофија“ (код еукариота – алге, биљке, гљиве, животиње), „има/нема диференцирана ткива“ (код еукариота), „тип симетрије“ (код еукариота), итд. Дакле, систематику треба обрадити мање детаљно, а инсистирати на правилима примене, односно практичној примени дихотоног кључа, чиме би ученици, након демонстрације одговарајућих примера од стране наставника, били оспособљени да сами разврставају жива бића и на основу задатих критеријума одреде њихову позицију на дрвету живота. На пример, ученици могу кроз вежбу на часу да групишу организме приказане на фотографијама, према задатим критеријумима (до нивоа кола/класе). Будући да би обрада систематике унутар сваке групе требало да укључује активно учешће ученика под вођством наставника, ови часови представљају и обраду и вежбе.</p> <p>* Основне принципе систематике, кроз порекло и диверзификацију група организама од заједничког претка, треба илустровати приказом прелазних фосила. На овај начин, ученици ће стећи увид у променљивост живог света, као и у чињеницу да садашња флора и фауна, које могу проучавати и класификовати, представљају резултат еволуције живог света.</p>	3	2	1	1
– упореди прикупљене податке о изабраној врсти и њеној	Живот у екосистему	Састав и структура популација. Популациона динамика (природни прираштај и миграције).	5	3	4	1

<p>бројности на различитим стаништима;</p> <ul style="list-style-type: none"> – илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције; – идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране; – повеже утицај абиотичких чинилаца у одређеној животној области – биому са животним формама које га насељавају; – анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције; – предложи акције заштите биодиверзитета и учествује у њима; 		<p>Абиотички фактори и биотички односи као чиниоци природне селекције (адаптације). Мреже исхране. Животне области. Конвергенција и дивергенција животних форми. Заштита природе. Заштита биодиверзитета. * Ученици у пару или групи треба да прикупе податке о различитим врстама које живе на различитим стаништима. Податке могу да представе графички нпр. зависност бројности од неког еколошког фактора (рецимо осветљености). Сумирањем резултата свих парова/група ученици стичу целовиту слику о утицају одређеног еколошког фактора на бројност различитих врста. Знања о еколошким факторима уџеници треба да повежу са природном селекцијом. Обрада лекције Мреже исхране треба да буде праћена радионичарским, односно групним радом, нпр. од ланаца исхране ученици треба да направе мреже или обрнуто, на основу задатог текста који описује биоценозу треба да направе мреже исхране и слично. У вези конвергенције и дивергенције животних форми, ученицима се могу понудити слике организама које треба да групишу по задатим критеријумима и повежу како еколошки фактори делују на животну форму, на пример мајмуни који насељавају кишне тропске шуме имају дуг реп који им служи за прихватање, животиње које живе у хладним пределима морају имати скраћене периферне делове како не би одавали превише топлоте... Ученици се могу упознати са појмовима конвергенције и дивергенције, а на карактеристичним примерима треба да увиде да сличност не подразумева увек и сродност и обрнуто. Ученици треба да самостално траже примере конвергенције и дивергенције а да им се понуде материјали са упоредним прегледом биљних органа, упоредним прегледом скелета кичмењака, крила инсеката и крила кичмењака и слично. У вези заштите природе и биодиверзитета, ученицима се могу дати задаци да израчунају колико пластике поједу животиње или колико угљен-диоксида емитује један аутомобил са возачем а колико аутобус пун путника. Једна од активности може бити пројекат Планета инсеката у оквиру кога ученици могу да истраже биодиверзитет инсеката, угроженост опрашивача и значај инсеката за екосистеме.</p>			
--	--	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> – аргументује предности вакцинације; – анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране; – идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома (гојазност, анорексија, булимија); – планира време за рад, одмор и рекреацију; – доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци; – примени поступке збрињавања лакших облика крварења; - расправља о различитости међу људима са аспекта генетичке варијабилности, толеранције и прихватања различитости. 	<p>Човек и здравље</p>	<p>Примери наследних болести. Особине и грађа вируса. Болести изазване вирусима. Имунитет, вакцине. Пулс и крвни притисак.</p> <p>Прва помоћ: повреде крвних судова (практичан рад). Принципи уравнотежене исхране и поремећаји у исхрани. Значај правилног чувања, припреме и хигијене намирница; тровање храном. Промене у адолесценцији. Здрави стилови живота (сан, кондиција, итд). Последице болести зависности – наркоманија.</p> <p>* Наставник би требало да на једноставан начин ученицима објасни разлике између урођеног/стеченог и пасивног/активног имунитета, као и да пасивни вештачки имунитет обради на информативном нивоу. Током објашњавања значаја вакцина пожељно је користити званичне статистичке податке и упутити ученике где те податке могу и сами да пронађу (Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут“, Удружење педијатара Србије...).</p> <p>Током увежбавања анализирања задатог јеловника са аспекта уравнотежене и разноврсне исхране ученици ће допунити знања о правилној исхрани стеченим у 5. разреду. Стицање умења прављења плана дневних и недељних активности које ће посветити раду, одмору и рекреацији, а које се може обрађивати и кроз вршњачку едукацију, допринеће бољем процењивању сопствених животних навика. (Биолошки смисао адолесценције треба обрадити уз подсећање на промене кроз које пролази човек током одрастања, разлике међу људима у погледу изгледа, понашања. Отворена дискусија са ученицима у којем они излажу своје мишљење, ставове и животно искуство, могао би бити један од начина обраде градива.)</p> <p>У вези лекције последице болести зависности (наркоманија), ученицима се може емитовати едукативни филмови или да ученици направе кратке драматизације/скечеве на ову тему.</p>	<p>6</p>	<p>2</p>	<p>3</p>	<p>1</p>
<p>Укупно</p>		<p>32</p>	<p>22</p>	<p>15</p>	<p>3</p>	

Разред: **VII**

Наставни предмет: ХЕМИЈА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Хемија</i>					
ЦИЉ	<p>Циљ учења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развијеспособности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу и тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.</p>					
РАЗРЕД	<i>седми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	72 часа					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В.	С
<ul style="list-style-type: none"> – идентификује и објашњава појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, и принципима одрживог развоја; – објашњава основну разлику између хемијских елемената и једињења, и препознаје примере хемијских елемената и једињења у свакодневном животу; – објашњава по чему се разликују чисте супстанце од смеша и илуструје то примерима; 	Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас	<p>-Предмет изучавања хемије. Везе између хемије и других наука. Примена хемије у различитим делатностима и свакодневном животу.</p> <p>-Супстанца. Врсте супстанци: хемијски елементи, хемијска једињења и смеше.</p> <p>-Демонстрациони огледи: демонстрирање узорака елемената, једињења и смеша.</p> <p>* Ученици идентификују појмове који повезују хемију са другим наукама и различитим професијама, кроз различите примере из савременог живота.</p> <p>На основу претходног знања разликују супстанцу и физичко тело, класификују супстанце према сложености састава на хемијске елементе и хемијска једињења и сазнају да се елементи и једињења у природи могу наћи као чисте супстанце и као састојци смеша, демонстрацијом узорка хемијских елемената, једињења и смеша, познатих из свакодневног живота.</p>	2	1	/	/

<ul style="list-style-type: none"> – правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животној средини; – експериментално појединачно и у групи испита, опишеи објасни физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци; - повезује физичка и хемијска својства супстанци са применом у свакодневном животу и различитим професијама 	<p>Хемијска лабораторија</p>	<p>-Хемијска лабораторија и експеримент. Лабораторијско посуђе и прибор. -Физичка и хемијска својства супстанци. -Физичке и хемијске промене супстанци. -Демонстрациони огледи: демонстрирање правилног руковања лабораторијским посуђем и прибором, и правилног извођења основних лабораторијских техника рада; испитивање физичких и хемијских својстава и промена супстанци. Лабораторијска вежба I: основне лабораторијске технике рада: мешање, уситњавање и загревање супстанци. Лабораторијска вежба II: физичка својства супстанци, мерење масе, запремине и температуре супстанце. Лабораторијска вежба III: физичке и хемијске промене супстанци.</p> <p>* Ученици експериментално испитују и описују физичка и нека хемијска својства супстанци, на пример, запаљивост, као и физичке и хемијске промене супстанци и повезују их са применом у свакодневном животу и различитим професијама.</p> <p>У демонстрационим огледима ученици уочавају које се лабораторијско посуђе и прибор користи у експерименталном раду, како се правилно њиме рукује, уочавају и разликују физичка и хемијска својства супстанци, и физичке и хемијске промене супстанци.</p>	<p>3</p>	<p>2</p>	<p>3</p>	<p>1</p>
<ul style="list-style-type: none"> – налази потребне информације у различитим изворима користећи основну хемијску терминологију и симболику; – повезује распоред електрона у атому елемента с положајем елемента у Периодном систему елемената и својствима елемента; 	<p>Атоми и хемијски елементи</p>	<p>-Атоми хемијских елемената. Хемијски симболи. -Грађа атома: атомско језгро и електронски омотач. Атомски и масени број, изотопи. -Распоред електрона по нивоима у атомима елемената. -Периодни систем елемената (ПСЕ), закон периодичности и веза између броја и распореда електрона по нивоима у атомима елемената и положаја елемената у ПСЕ. -Племенити гасови. Својства и примена. -Демонстрациони огледи: формулисање претпоставке о честичној грађи супстанци. -Вежба IV: одређивање валентног нивоа и броја валентних електрона.</p> <p>* Ученици уче о структури атома користећи различите моделе атома (слике, тродимензионалне и анимиране моделе атома доступне преко савремених информационо комуникационих технологија, ИКТ). При томе је важно да ученици критички посматрају моделе, уочавају информације о структури атома које модели пружају, као и њихова ограничења.</p>	<p>5</p>	<p>3</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

		<p>Они би требало да уоче: када је максимално попуњен валентни ниво, распоред електрона у атомима племенитих гасова, да шематски представљају распоред електрона по енергетским нивоима, и да повезују распоред електрона у атому елемената са положајем елемента у Периодном систему елемената.</p> <p>Учећи о племенитим гасовима ученици би требало да повезују структуру атома са својствима елемената, применом, као и са заступљеншћу њихових слободних атома у природи.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – представља структуру атома, молекула и јона помоћу модела, хемијских симбола и формула; – разликује хемијске елементе и једињења на основу хемијских симбола и формула; – разликује типове хемијских веза, препознаје тип хемијске везе у супстанцама и повезује са својствима тих супстанци; 	Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења	<ul style="list-style-type: none"> - Ковалентна веза: молекули елемената и молекули једињења. - Атомска и молекулска кристална решетка. - Јонска веза и јонска кристална решетка. - Валенца. Хемијске формуле и називи. - Демонстрациони огледи: својства супстанци са ковалентном и јонском везом. -Лабораторијска вежба V: упоређивање својстава супстанци са јонском и супстанци са ковалентном везом. * Током учења садржаја ове теме, ученици би требало да повезују својства и структуру супстанци. Учећи о хемијској вези могу користити моделе атома, молекула, јона, кристалних решетки доступних преко савремених ИКТ. Посматрањем демонстрационих огледа ученици би уочавају разлике својстава супстанци са поларном и неполарном ковалентном везом – скретање млаза поларне супстанце у електричном пољу; поларност воде и етанола. Такође, уочавају и разлике својстава супстанци са јонском и ковалентном везом: растворљивост, температура топљења, и агрегатно стање при стандардним условима. 	4	3	1	1
<ul style="list-style-type: none"> – разликује хомогене и хетерогене смеше, наводи примере из свакодневног живота и раздваја састојке смеша; – објасни процес растварања супстанце и квантитативно значење растворљивости супстанце; – изводи израчунавања у вези с масеним процентним саставом раствора; 	Хомогене и хетерогене смеше	<ul style="list-style-type: none"> - Смеше: хомогене и хетерогене. - Раствори – хомогене смеше. - Растварање и растворљивост. Вода и ваздух – хомогене смеше у природи. - Масени процентни састав смеша. - Раздвајање састојака смеша: декантовање, цеђење и одвајање помоћу магнета. - Демонстрациони огледи: састав и својства смеша; раствори и њихова својства; растворљивост; незасићени, засићени и презасићени раствори; раздвајање састојака смеша. - Лабораторијска вежба VI: испитивање растворљивости супстанци. - Лабораторијска вежба VII: раздвајање састојака смеша: декантовање, 	5	3	2	1

<p>- тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.</p>		<p>цеђење и одвајање помоћу магнета. * Упоредјујући различите узорке вода у природи и разматрајући различите природне или деловањем човека изазване промене у њиховом саставу, ученици уочавају када вода и ваздух представљају хомогене, а када хетерогене смеше. Израчунавања у вези са масеним процентним саставом смеша ученици би требало да у највећој мери повезују са саставом комерцијалних производа. (на пример, медицинска средства, прехранбени производи, средства за одржавање хигијене). У демонстрационим огледима ученици треба да уоче да је састав смеша произвољан, да састојци смеша не мењају својства у смешама и да својства смеша зависе од заступљености састојака у смешама. Они би требало да виде како се припремају раствори, на пример припремање презасићеног раствора натријум-ацетата и кристализацију растворене супстанце. Може се и демонстрирати оглед којим се показује да у води има раствореног кисеоника, растварање калијум-перманганата и јода у води и неполарним растварачима („хемијски коктел”). Поред наведеног, пре лабораторијске вежбе намењене раздвајању састојака смеша, потребно је да наставник демонстрационим огледима покаже како се изводе поједини поступци.</p>				
<p>– напише једначине хемијских реакција и објасни њихово квалитативно и квантитативно значење;</p>	<p>Хемијске реакције и хемијске једначине</p>	<p>- Хемијске реакције - Закон о одржању масе. Хемијске једначине. - Демонстрациони огледи: мерење и упоређивање укупне масе супстанци пре и после хемијске реакције у отвореном и затвореном реакционом систему. -Вежба VIII: састављање једначина хемијских реакција. * Извођењем демонстрационих огледа (сагоревање свеће, реакција између натријум-хидрогенкарбоната и сирћетне киселине, реакција између натријум-хлорида и сребро-нитрата, и баријум-хлорида и натријум-сулфата), ученици усвајају нове појмове у овој теми.</p>	<p>2</p>	<p>1</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

<p>– квантитативно тумачи хемијске симболе и формуле користећи појмове релативна атомска и молекулска маса, количина супстанце и моларна маса;</p>	<p>Израчунавања у хемији</p>	<p>- Релативна атомска и релативна молекулска маса. - Количина супстанце и мол. Моларна маса. - Закон сталних односа маса. - Масени процентни састав једињења. - Израчунавања на основу једначина хемијских реакција. - Лабораторијска вежба IX: мерење масе супстанце и израчунавање моларне масе и количине супстанце. * У оквиру ове теме ученици формирају појмове: релативна атомска маса, релативна молекулска маса, количина супстанце, мол, моларна маса. Ученици на основу назива или хемијске формуле супстанце израчунавају релативне молекулске масе задатих супстанци користећи таблицу ПСЕ. Лабораторијска вежба предвиђа да ученици на техничкој ваги измере масу одређене супстанце, а затим да израчунају количину супстанце, и обрнуто, да за задату количину супстанце израчунају масу те супстанце, а онда и да је измере помоћу ваге. Током израчунавања ученици успостављају везе између масе супстанце, количине супстанце и броја честица, изводе израчунавања на основу хемијских формула – израчунавање масеног елементарног процентног састава једињења, израчунавања на основу хемијских једначина, на основу односа количине, масе и броја честица учесника у хемијској реакцији.</p>	<p>5</p>	<p>6</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
<p>– опише и објасни физичка и хемијска својства водоника и кисеоника; – разликује оксиде, киселине, хидроксиде и соли на основу хемијске формуле и назива, и опише основна својства ових класа једињења; – индикаторима испита и на рН скали процени киселост раствора; - тумачи ознаке са амбалаже супстанци/комерцијалних производа.</p>	<p>Водоник и кисеоник и њихова једињења. Соли</p>	<p>- Водоник. - Кисеоник. Оксидација, сагоревање и корозија. - Оксиди: хемијске формуле, називи и основна својства. - Киселине: хемијске формуле, називи и основна својства. - Хидроксиди (базе): хемијске формуле, називи и основна својства. - Мера киселости раствора: рН-скала. - Неутрализација – хемијска реакција киселина и хидроксида (база). - Соли: формуле и називи. - Демонстрациони огледи: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора; реакција неутрализације. - Лабораторијска вежба X: испитивање кисело-базних својстава раствора помоћу индикатора. * Ученици захваљујући сазнањима о заступљености водоника у природи, о својствима водоника повезују својства и примену водоника. Ученици треба да формирају појмове оксидација, сагоревање и корозија, и да уоче</p>	<p>7</p>	<p>3</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

		<p>улогу кисеоника у овим процесима користећи примере хемијских једначина реакције оксидације из теме Хемијске реакције и хемијске једначине, и формуле оксида (писање на основу валенце кисеоника), из теме молекули, јони и хемијска једињења.</p> <p>Потребно је да ученици кроз демонстрационе огледе и лабораторијску вежбу повежу састав и својства киселина, база и соли, да уоче шта је заједничко у саставу киселина (на пример, HCl, H₂SO₄, CH₃COOH), и у саставу хидроксида/база (NaOH, Ca(OH)₂).</p> <p>Ученици испитују кисело-базна својстава комерцијалних производа (за уклањање каменца, одмашћивање рерни, чишћење сливника) и тако уоче везу између својстава и примене киселина и хидроксида. Ученици уче о киселости раствора и рН-скали на примерима из свакодневног живота што им помаже у разумевању информација о рН вредности на етикетама производа.</p> <p>Ученици на крају теме систематизују знање о киселинама, хидроксидима/базама и солима кроз демонстрациони оглед, испитивање електропроводљивости дестиловане воде, хлороводоничне киселине, раствора натријум-хидроксида и раствора натријум-хлорида, и разматрање зашто неке течности проводе електричну струју, а неке непровode</p>				
		УКУПНО:	33	22	10	7

Разред: **VII**

Наставни предмет: **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Техника и технологија</i>						
ЦИЉ	Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.						
РАЗРЕД	<i>седми</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	72						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – повеже развој машина и њихов допринос подизању квалитета живота и рада; – повеже ергономију са здрављем и комфором људи при употреби техничких средстава; – анализира да ли је коришћење одређене познате технике и технологије у складу са очувањем животне средине; - истражи могућности смањења трошкова енергије у домаћинству; 	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	<p>Појам, улога и развој машина и механизма.</p> <p>Потрошња енергије у домаћинству и могућности уштеде.</p> <p>Утицај дизајна и правилне употребе техничких средстава на здравље људи.</p> <p>Зависност очувања животне средине од технологије.</p> <p>Професије (занимања) у области машинства.</p>	4	2			
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује врсте транспортних машина; 	САОБРАЋАЈ	<p>Машине спољашњег и унутрашњег транспорта.</p> <p>Подсистеми код возила друмског саобраћаја (погонски, преносни, управљачки, кочиони).</p>	4	2			

<ul style="list-style-type: none"> – повезује занимања у области машинства са сопственим интересовањима; – повеже подсистеме код возила друмског саобраћаја са њиховом улогом; – провери техничку исправност бицикла; - демонстрира поступке одржавања бицикла или мопеда; 		Исправан бицикл/мопед као битан предуслов безбедног учешћа у саобраћају.				
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – самостално црта скицом и техничким цртежом предмете користећи ортогонално и просторно приказивање; – користи CAD технологију за креирање техничке документације; – образложи предности употребе 3Dштампе у изради тродимензионалних модела и макета; – управља моделима користећи рачунар; – објасни улогу основних компоненти рачунара, таблета, паметних телефона и осталих савремених ИКТ уређаја; 	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	<p>Специфичности техничких цртежа у машинству.</p> <p>Ортогонално и просторно приказивање предмета.</p> <p>Коришћење функција и алата програма за CAD.</p> <p>Употреба 3Dштампе у изради тродимензионалних модела и макета.</p> <p>Основне компоненте ИКТ уређаја.</p> <p>Управљање и контрола коришћењем рачунарске технике и интерфејса.</p>	4	4	8	2
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – аргументује значај рационалног коришћења расположивих ресурса на Земљи; 	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	<p>Рационално коришћење ресурса на Земљи и очување и заштита животне средине.</p> <p>Материјали у машинству (пластика, метали, легуре и др.).</p> <p>Мерење и контрола – појам и примена мерних средстава (мерила).</p>	10	4	4	2

<ul style="list-style-type: none"> – идентификује материјале који се користе у машинству и на основу њихових својстава процењује могућност примене; – користи прибор за мерење у машинству водећи рачуна о прецизности мерења; – врши операције обраде материјала који се користе у машинству, помоћу одговарајућих алата, прибора и машина и примени одговарајуће мере заштите на раду; – објасни улогу одређених елемената машина и механизма на једноставном примеру; – образложи значај примене савремених машина у машинској индустрији и предности роботизације производних процеса; – објасни основе конструкције робота; – класификује погонске машине – моторе и повеже их са њиховом применом; 		<p>Технологија обраде материјала у машинству (обрада материјала са и без скидања струготине, савремене технологије обраде).</p> <p>Елементи машина и механизма (елементи за везу, елементи за пренос снаге и кретања, специјални елементи).</p> <p>Производне машине: врсте, принцип рада, појединачна и серијска производња.</p> <p>Појам, врсте, намена и конструкција робота (механика, погон и управљање).</p> <p>Погонске машине – мотори (хидраулични, пнеуматски, топлотни).</p> <p>Моделовање погонских машина и/или школског мини робота.</p>				
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – самостално/тимски истражи и реши задати проблем у оквиру пројекта; – изради производ у складу са принципима безбедности на раду; – тимски представи идеју, потупак израде и производ; 	<p>КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ</p>	<p>Проналажење информација, стварање идеје и дефинисање задатка. Самосталан/тимски рад на пројекту.</p> <p>Израда техничке документације изабраног модела ручно или уз помоћ рачунарских апликација.</p> <p>Реализација пројекта – израда модела коришћењем алата и машина у складу са принципима безбедности на раду.</p> <p>Представљање идеје, поступака израде и производа.</p>	2		19	1

<ul style="list-style-type: none"> – креира рекламу за израђен производ; – врши е-кореспонденцију у складу са правилима и препорукама са циљем унапређења продаје; – процењује свој рад и рад других на основу постављених критеријума (прецизност, педантност и сл.). 		<p>Процена сопственог рада и рада других на основу постављених критеријума.</p> <p>Употреба електронске кореспонденције са циљем унапређења производа.</p> <p>Одређивање оквирне цене трошкова и вредности израђеног модела.</p> <p>Креирање рекламе за израђен производ.</p>				
---	--	---	--	--	--	--

Разред: **VII**

Наставни предмет: **ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Информатика и рачунарство</i>					
ЦИЉ	Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.					
РАЗРЕД	<i>седми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	36					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ООСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			А			
			О	У	В	С
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none"> – разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста; – користи алате за стилско обликовање документа и креирање прегледа садржаја у програму за обраду текста; – објасни принципе растерске и векторске графике и модела приказа боја; – креира растерску слику у изабраном програму; – креира векторску слику у изабраном програму; – користи алате за уређивање и трансформацију слике; – креира гиф анимацију; – креира видео-запис коришћењем алата за снимање екрана; 	ИКТ	Обележавање логичке структуре и генерисање прегледа садржаја текстуалног документа. Карактеристике рачунарске графике (пиксел, резолуција, RGB и CMYK модели приказа боја, растерска и векторска графика). Рад у програму за растерску графику. Рад у програму за векторску графику. Израда гиф анимација. Коришћење алата за снимање екрана.	4		6	
По завршетку разреда ученик ће	ДИГИТАЛНА		2		2	

<p>бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – разликује појмове URL, DNS, IP адреса; – објасни појмове хипервеза и хипертекст; – креира, форматира и шаље електронску пошту; – обавља електронску комуникацију на сигуран, етички одговоран и безбедан начин водећи рачуна о приватности; – препозна непримерени садржај, нежељене контакте и адекватно се заштити; – сараднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа; – подешава хипервезе према делу садржаја, другом документу или веб локацији; 	ПИСМЕНОСТ	<p>URL, DNS, IP адреса. Хипервеза и хипертекст.</p> <p>Електронска пошта, креирање налога, слање и пријем поште.</p> <p>Електронска пошта (контакти, безбедност, нежељена пошта).</p> <p>Рад на дељеним документима (текстуалним документима / презентацијама /упитницима...) у облаку.</p>				
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – уз помоћ програмске библиотеке текстуалног програмског језика исцртава елементе 2Д графике; – употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика; – планира, опише и имплементира решење једноставног проблема; – проналази и отклања грешке у програму; 	РАЧУНАРСТВО	<p>Рад са изабраним текстуалним програмским језиком у области 2Д графике.</p> <p>Основне карактеристике изабране графичке библиотеке.</p> <p>Методе за исцртавање основних геометријских облика.</p> <p>Подешавање боја и положаја објеката.</p> <p>Примена петљи и случајно генерисаних вредности на исцртавање геометријских облика.</p>	4		10	
<p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p>	ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК		2	2	2	2

<ul style="list-style-type: none"> – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка: – креира, уређује и структурира дигиталне садржаје који комбинују текст, слике, линкове, табеле и анимације; – креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка; – поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника; - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен. 		<p>Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења.</p> <p>Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима.</p> <p>Вредновање резултата пројектног задака.</p>				
---	--	---	--	--	--	--

Разред: **VII**

Наставни предмет: **ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ					
ЦИЉ	наставе и учења физичког васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
РАЗРЕД	<i>седми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>108</i>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	П
<ul style="list-style-type: none"> – примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби – изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама – упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак 	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	<p>Вежбе за развој снаге Вежбе за развој покретљивости Вежбе за развој аеробне издржљивости Вежбе за развој брзине Вежбе за развој координације Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p> <p>Начин остваривања садржаја: Припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>				6
<ul style="list-style-type: none"> – комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу – доводи у везу развој физичких способности са атлетским дисциплинама 	Атлетика	<p>Техника истрајног трчања Истрајно трчање – припрема за крос Техника спринтерског трчања Техника високог и ниског старта Скок увис (прекорачна техника) Бацање лоптице (до 200 г) Техника штафетног трчања Скок удаљ</p>	3	15		4

		<p>Бацања кугле</p> <p>Начин остваривања садржаја: Припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>				
<p>– одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела</p> <p>– користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри</p> <p>– процени сопствене могућности за вежбање у гимнастици</p>	<p>Спортска гимнастика</p>	<p>Обавезни садржаји</p> <p>Вежбе на тлу</p> <p>Прескоци и скокови</p> <p>Вежбе у упору</p> <p>Вежбе у вису</p> <p>Ниска греда</p> <p>Прескок</p> <p>Начин остваривања садржаја: Припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом; -провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;</p>	6	7		3
<p>– користи елементе технике у игри</p> <p>– примењује основна правила одбојке у игри</p> <p>– учествује на унутародељенским такмичењима</p>	<p>СПОРТСКЕ ИГРЕ</p> <p>Одбојка</p> <p>Футсал</p> <p>Кошарка</p> <p>рукомет</p>	<p>Основни елементи технике и правила;</p> <p>– одбијање лопте прстима,</p> <p>– одбијање лопте „чекићем“,</p> <p>– смечирање,</p> <p>– принципи одбране и напада</p> <p>– основна правила одбојке,футсала,кошарке</p> <p>-игра уз примену правила</p> <p>Спортски полигон</p> <p>Начин остваривања садржаја: Припрема наставника за сваки наставни час; -провера присутности и припремљености ученика за час; -обезбеђивање услова за безбедан и квалитетан рад са децом;</p>	7 5 4 2	9 9 10 6		2 2 2 2

		-провера усвојености знања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовању ученика;				
-изведе кретања у различитом ритму -игра народно коло	Плес и ритмика	Веже са вијацом Народно коло из краја	1	2		1
– објаснисвојимречимасврху и значајвежбања – користиосновнутерминологијувежбања – поштујеправилапонашања у и напросторимазавежбање у школи и ванње, као и наспортскимманифестацијама – применимеребезбедноститокомвежбања одговорносеодноснопремаобјектима, справама и реквизитима у просторимазавежбање – примени и поштујеправилатимске и спортскеигре у складусаетиичкимнормама – навија и бодриучесникенатакмичењима и решаваконфликтенасоцијалноприхватљивначин – прихватисопственупобеду и пораз у складуса „ферплејом” – примењујенаучено у физичком и здравственомваспитању у ванреднимситуацијама – препозналепотупокрета и	Физичковежбање и спорт и Здравственоваспитање	Циљ и сврхавежбања у физичком и здравственомваспитању ОсновнаправилаКошарке и Малогфудбала Понашањепремаосталимсубјектима у игри (премасудији, играчимасупротне и сопственеекипе) Чување и одржавањематеријалнихдобаракојасекористе у физичком и здравственомваспитању Уреднопостављање и склањањесправа и реквизитанеопходнихзавежбање Упознавањеученикасаначешћимоблициманасиља у физичкомваспитању и спорту „Ферплеј” (навијање, победа, поразрешавањеконфликтнихситуација) Писани и електронскиизвориинформацијаизобластифизичкогваспитања и спорта Значајразвојафизичкихспособностизасналажење у ванреднимситуацијама (земљотрес, поплава, пожар...) Физичковежбање и естетика (правилнообликовањетела) Планирањедневнихактивности Начиностваривањасадржаја: Припреманаставниказасвакинаставничас; -провераприсутности и припремљености учениказачас; -обезбеђивањеусловазабезбедан и квалитетанрадсадецом; -провераусвојеностизнања и умења; -провера остварености предвиђених стандарда; -вођење неопходне документације о напредовањуученика				

кретања у физичком вежбању и спорту – направи план дневних активности						
УКУПНО	108		28	58		22

Разред: VII

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Грађанско васпитање</i>		
ЦИЉ	Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.		
РАЗРЕД	<i>Седми</i>		
ГОДИШЊИ ФОНД	36		
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА
			Радионице
<ul style="list-style-type: none"> – наведе и опише основне карактеристике људских права; – својим речима опише везу између права појединца и општег добра; – дискутује о односу права и правде и о сукобу права; – образложи личну одговорност у заштити свог здравља; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; – образложи сврху постојања политичких странака; – аргументује потребу ограничења и контролу власти; – наведе кораке од предлагања до усвајања закона; – образложи на примеру могућност утицаја грађана на одлуке Народне скупштине; – препозна и одупре се различитим облицима вршњачког притиска; – препозна опасност када се нађе у 	ЉУДСКА ПРАВА	<p>Карактеристике људских права – урођеност, универзалност, неутуђивост, недељивост.</p> <p>Опште добро.</p> <p>Права појединца и опште добро.</p> <p>Сукоб појединачних права и општег добра.</p> <p>Права и правда.</p> <p>Социјална правда.</p>	10
	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	<p>Политичке странке у вишепартијском систему – владајуће и опозиционе.</p> <p>Народна скупштина – сврха и надлежности.</p> <p>Народни посланици, посланичке групе.</p> <p>Процедуре у раду Народне скупштине.</p> <p>Скупштинске дебате.</p> <p>Предлагање и доношење закона.</p>	7
	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	<p>Припадност групи. Групни идентитет као део идентитета младих. Односи у вршњачкој групи и њен утицај на појединца.</p> <p>Вршњачки притисак.</p> <p>Конформизам.</p> <p>Приватност – обим и границе.</p> <p>Понашање људи у маси и угроженост права појединца.</p>	10
	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	<p>Симулација Народне скупштине</p> <p>Одређивање улога и процедура у скупштини.</p> <p>Формирање посланичких група.</p>	8

<p>великој групи људи и заштити се;</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у организацији, реализацији и евалуацији симулације Народне скупштине; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора. 		<p>Избор председника скупштине. Формулисање предлога закона. Скупштинска дебата. Гласање. Евалуација симулације.</p>	
---	--	--	--

ТЕМА (наставнејединице)	ЦИЉ	ИСХОДИ Позавршеткутемеученикће:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИПО ТЕМАМА	НАЧИНОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
<p>I– УВОД</p> <p>1. Упознавањесадрж ајапрограмаиначи на рада</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознавањеученикаса садржајем предмета, планом и програмом иначином реализацијенаставе Православногкатихизиса; Установити каква сузнања стекли и каквеставовеусвојили ученици у претходномразредушколовања 	<ul style="list-style-type: none"> моћи да сагледа садржаје којима ћесе бавити настава Православногкатихизиса у току 7. разредаосновнешколе; моћи да уочи како је његово првоступање из градива Православногкатихизиса обрађеног у претходном разредушколовања. 	<ul style="list-style-type: none"> Упознавањеса садржајем програма иначиномрада 	<p>Катихизација као литургијска делатност-заједничкоједело катихете(вероучитеља)и његових ученика.</p> <p>Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учење у богослужбеном животу Цркве.</p>
<p>II– БОГОПОЗНАЊЕ</p> <p>2. Процес азнавања</p> <p>3. Личносно познање</p> <p>4. Познање Бога</p> <p>5. Бог је један, али нијесам</p>	<ul style="list-style-type: none"> Подстаћи ученике да преиспитају својојдн оспрема знању и учењу; Кроз очигледне примере и експерименте објаснити ученицима три начина сазнавања: објективно, субјективно и личносно и границе њихове примене (наука, уметност, теологија); Указати ученицима на повезаност љубави и знања у црквеном искуству; 	<ul style="list-style-type: none"> моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога волимо за нас постаје личност -непоновљиво и бескрајно важно биће; моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности; 	<ul style="list-style-type: none"> Процес сазнавања као дело целеличности: чула, разум, слободна воља, искуство Личносно познање, упознавање кроз љубав Познање Бога Бог је један, али није сам (Бог је заједница три личности: Отац, Сини Свети Дух) 	<p>На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, иначином остваривања програма рада, као и сачином вредновања њиховог рада.</p> <p><u>Врстенаставе</u></p> <p>Настава се реализује кроз следеће облике наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> теоријска настава (34 часова) практична настава (2 часа)

	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити ученицима да нам Христос открива Бога као Свету Троицу; • Развити код ученика свест о љубави као темељу заједнице 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да вреднује своје понашање на основу љубави коју исказује према својим ближњима; • бити подстакнут на одговорније обликовање заједничког живота са другима. 		<p><u>Место реализације наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; <p><u>Дидактичко методичка путства за реализацију наставе</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Уводне часове требало би о смислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика са циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каковим предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, групу парасполаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу са принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученика на истраживачки и проблемски приступ садржајима теме. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на знајно и ин-
<p>III - СИМВОЛ ВЕРЕ</p> <p>6. Сабори као израз јединства Цркве</p> <p>7. Васељенски сабори</p> <p>8. Символ вере</p> <p>9. Богочовек Христос</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Указати ученицима на Саборе као израз јединства Цркве; • Објаснити појмове јереси и догмата; • Пружити ученицима основно знање о историјском контексту настанка Символа вере; • Пружити ученицима основно знање за разумевање основне истине о Тајни Богочовека Христа; • Развијање свести ученика о значају и месту Символа вере у Крштењу и Литургији; 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да уочи да је Црквана Саборима решавала проблеме са којима се сусрета кроз историју; • бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; • знати да је Символ вере установљен на Васељенском саборима; • умети да интерпретира Символ вере; • знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; • моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека; 	<ul style="list-style-type: none"> • Сабори као израз јединства Цркве • Васељенски сабори • Символ вере • Христос је истинити Бог и истинити Човек 	

<p style="text-align: center;">IV - СВЕТОТАЈНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ</p> <p>10. Светотајински живот Цркве</p> <p>11. Света Литургија – светајна Цркве</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Пружити ученицима основ за разумевање дасекрозуче шћеу Светим Тајнама Црквенош животи сви његови елементи узводе у личносни однос са Богом; • Пружити ученицима основ за разумевање смисла и значаја Светих Тајни; 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне ујелеосвећењу...) • моћи да увиди да је Литургија изворица свих Тајни Цркве; 	<ul style="list-style-type: none"> • Светотајински живот Цркве • Света Литургија као светајна Цркве • Свете Тајне Крштења и Миропомазања • Света Тајна Исповести 	<p>формативно.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују ускладу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика рада и наставних средстава.
--	---	--	--	---

<p>12. Свете Тајнекрштења и миропомазања</p> <p>13. Света Тајна исповести</p> <p>14. Света Тајна брака</p> <p>15. Монашка заједница</p> <p>16. Света Тајна рукоположења</p> <p>17. Молитвословља Цркве</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање свести ученика о неопходности личног учествовања у светотајинском животу Цркве. 	<ul style="list-style-type: none"> • знати да је Причешће врхунац светотајинског живота • моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; • бити подстакнут да напокајање гледа као на промену начина живота; • моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу; • моћи да разликује и именује службу у Цркви (епископ, свештеник, ђакони народ); • моћи да препозна своју службу у Цркви; • моћи да у молитвословљима уочива жност природних елемената (воде, грозђа, жита, светлости...) • бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве; 	<ul style="list-style-type: none"> • Света Тајна брака (слика Христа и Цркве) • Монашка заједница (искорак ка животу будућег века) • Света Тајна Рукоположења • Молитвословља Цркве 	<ul style="list-style-type: none"> • Имајући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонованог садржаја у педагошко дидактичко решењу, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика. • У остваривању савремене наставне аставе наставник је извор знања, креатор, организатор и координатор ученичких активности у наставном процесу. • Настава је успешно реализована ако је ученик спреман да Цркву схвати као простор за остваривање своје личности кроз заједничарење са ближњима и
--	---	---	---	--

<p style="text-align: center;">V - СРПСКАЦРК ВАКРОЗВЕК ОВЕ</p> <p>18. Света браћаКирилоиМет одије</p> <p>19. СветиСава</p> <p>20. Србисветитељи</p> <p>21. Крсна слава иобичаји</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Објаснити ученицимазначај мисионарске ипросветитељске делатности Свете браће иСветогаСаве; • Указатиученицимакроз примере српскихсветитеља на значајстицања хришћанскиххврлина; 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да препозна да култура иписменостСловенаимајукорену мисионарској делатностипросветитеља равноапостолнихКирилаиМетодија; • моћи да објасни просветитељскуулогу и значај Светога Саве засрпскинарод; • бити подстакнут да доживи српскесветитеље као учитељехришћанскиххврлина; 	<ul style="list-style-type: none"> • Светабраћа Кирило иМетодије • СветиСава • Срби светитељи(вероучитељћенавише часоваописати живот иподвиге неколикосветитеља СрпскеЦрквепоизбору: - СветалозаН емањића 	<p>Тројичним Богом који постајеизворипуноћањеговогживота.</p> <p><u>Евалуацијанаставе</u></p> <p>Евалуацију наставе (процењивањеуспешности реализације наставе иостварености задатака и исходанаставе) наставник ће остварити надваначина:</p> <ul style="list-style-type: none"> • процењивањемреакцијеученика или прикупљањем коментараученика путем анкетнихевалуационихлистића; • провером знања које ученициу свајајуначасуииспитаивањем ставова;
--	--	--	--	---

<p>22. Српска црквена баштина</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Указати ученицима на историјски пут Српске Цркве кроз житија изабраних светитеља; • Подстаћи ученике да развију доживљај Крсне славе као молитвеног прослављања Бога и светитеља; • Развити код ученика свест о важности неговања традиције и обичаја (Крсна слава, литије, храмовне и градске славе); • Пружити ученицима могућност да сагледају улогу СПЦ у развоју српске културе и идентитета. 	<ul style="list-style-type: none"> • моћи да препозна неговањем српских православних обичаја као начин преношења искуства вере и прослављања Бога и светитеља • моћи да препозна евхаристијску симболику у елементима Крсне Славе; • бити подстакнут да прослављање Крсне славе везује за Литургију • бити подстакнут да доживи вредну јеину жебогатство и лепоту српске културне баштине. 	<ul style="list-style-type: none"> - Св. цар Лазар - Св. Василије Острошки - Св. Николај Жички и Охридски - Св. Петар Цетињски - Св. Вукашин из Клепаца) • Крсна слава и обичаји (литије, храмовне и градске славе ...) • Српска црквена баштина 	<p><u>Оцењивање</u></p> <p>Непосредно описно оцењивање ученика може севршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање понашања ученика; <p><u>Оквирни број часова по темама</u></p> <p>Увод – 1</p> <p>Богопознање – 5</p> <p>Символ Вере – 6</p> <p>Светотајински живот Цркве – 11</p> <p>Српска Црква кроз векове – 11</p> <p>Евалуација – 1+1</p>
--	---	--	---	---

*1. Глобални планови и програми радаобавезних предмета
и слободних наставних активности*

Разред: **VIII**

Наставни предмет: **СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Српски језици књижевности</i>						
ЦИЉ	Циљеви учења <i>Српског језика и књижевности</i> јесу да се ученик оспособи да правилно користи српски језик у различитим комуникативним ситуацијама, у говору и писању; да кроз читање и тумачење књижевних дела развија читалачке компетенције које, уз књижевно знање, обухватају емоционално и фантазијско уживљавање, живо памћење, истраживачко посматрање; подстичу имагинацију и уметнички сензибилитет, естетско доживљавање и критичко мишљење, морално просуђивање и асоцијативно повезивање; да се одговарајућим врстама читања оспособљава да усмерено приступа делу и приликом тумачења открива различите слојеве и значења; да стиче основна знања о месту, улози и значају језика и књижевности у култури, као и о медијској писмености; да стиче и развија најшира хуманистичка знања и да научи како функционално да повезује садржаје предметних области						
РАЗРЕД	<i>седми</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>144 часа</i>						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	П	С	
<ul style="list-style-type: none"> – разликује глаголске начине и неличне глаголске облике и употреби их у складу са нормом; – одреди врсте непроменљивих речи у типичним случајевима; – уочи делове именичке синтагме; – разликује граматички и логички субјекат; – разликује сложени глаголски предикат од зависне реченице са везником да; – препозна врсте напоредних 	Језик	<p>Граматика Грађење и основна значења глаголских облика: футур II, императив, потенцијал; трпни гл. придев, гл. прилог садашњи и гл. прилог прошли. Подела глаголских облика на просте и сложене и на личне (времена и начини) и неличне. Непроменљиве врсте речи: везници, речце, узвици. Појам синтагме (главни члан и зависни чланови); врсте синтагми: именичке, придевске, прилошке и глаголске. Атрибут у оквиру синтагме. Логички субјекат. Сложени глаголски предикат. Напоредни односи међу реченичним члановима – саставни, раставни и супротни. Појам комуникативне и предикатске реченице. Независне предикатске реченице – напоредни односи међу независним</p>	27	35	0	62	

<p>односа међу реченичним члановима и независним реченицама;</p> <ul style="list-style-type: none"> – идентификује врсте зависних речен.; – искаже реченични члан речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом; – примени основна правила конгруенције у реченици; – доследно примени правописну норму; – разликује дугосилазни и дугоузлазни акценат; 		<p>реченицама (саставни, раставни, супротни). Зависне предикатске реченице (изричне, односне, месне, временске, узрочне, условне, допусне, намерне, последичне и поредбене). Реченични чланови исказани речју, предлошко-падежном конструкцијом, синтагмом и реченицом. Конгруенција – основни појмови. Правопис Правописна решења у вези са обрађеним глаголским облицима. Интерпункција у вези са зависним реченицама (запета, тачка и запета). Писање скраћеница. правописних знакова. Ортоепија Дугоузлазни и дугосилазни акценат.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – користи књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима и повезује их са новим делима која чита; – истакне универзалне вредности књижевног дела и повеже их са сопственим искуством и околностима у којима живи; – чита са разумевањем различите врсте текстова и коментарише их, у складу са узрастом; – разликује народну од ауторске књижевности и одлике књижевних родова и основних књижевних врста; – разликује основне одлике стиха и 	Књижевност	<p style="text-align: center;">ЛЕКТИРА</p> <p>ЛИРИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 10. Јован Дучић: <i>Подне</i> 11. Милан Ракић: <i>Божур</i> 12. Владислав Петковић Дис: <i>Међу својима</i> 13. Милутин Бојић: <i>Плава гробница</i> 14. Десанка Максимовић: <i>Крвава бајка</i> 15. Стеван Раичковић: <i>После кише</i> 16. Јован Јовановић Змај: <i>Јутунска јухахаха</i> 17. Рабиндранат Тагоре: <i>Папирни бродови</i> 18. Вислава Шимборска: <i>Облаци</i> <p>ЕПИКА</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Народна бајка (једна по избору): <i>Међедовић / Чудотворни прстен / Златоруни ован</i> 12. Стефан Митров Љубиша: <i>Кањош Мацедоновић</i> (одломак) 13. Радоје Домановић: <i>Вођа</i> (одломак) 14. Петар Кочић: <i>Кроз међаву</i> 	50	6	0	56

<p>строфе –укрштену, обгрљену и парну риму; слободни и везани стих; рефрен;</p> <ul style="list-style-type: none"> – тумачи мотиве (према њиховом садејству или контрастивности) и песничке слике у одабраном лирском тексту; – локализује књижевна дела из обавезног школског програма; – разликује етапе драмске радње; – разликује аутора књижевноуметничког текста од наратора, драмског лица или лирског субјекта; – разликује облике казивања (форме приповедања); – идентификује језичко-стилска изражајна средства и разуме њихову функцију; – анализира идејни слој књижевног дела служећи се аргументима из текста; – уочи разлике у карактеризацији ликова према особинама: физичким, говорним, психолошким, друштвеним и етичким; – разликује хумористички од ироничног и сатиричног тона књижевног дела; – критички промишља о смислу књижевног текста и 		<p>15.Иво Андрић: <i>Јелена, жена које нема</i> (одломак) 16.Данило Киш: <i>Прича о печуркама / Еолска харфа</i> 17.Алфонс Доде: <i>Последњи час</i> / Владимир Набоков: <i>Лош дан</i> 18.<i>Дневник Ане Франк</i> (одломак) 19.Ефраим Кишон:<i>Код куће је најгоре</i> (једна прича по избору) 20. Афоризми (Душан Радовић и други)</p> <p>ДРАМА</p> <p>3. Бранислав Нушић: <i>Власт</i> (одломак) 4. Вида Огњеновић: <i>Кањош Мацедоновић</i> (одломак о сусрету Кањоша и Фурлана)</p> <p>НАУЧНОПОПУЛАРНИ И ИНФОРМАТИВНИ ТЕКСТОВИ</p> <p>Обавезна дела</p> <p>3. Михајло Пупин: <i>Са паињака до научењака</i> (одломак) 4. Јелена Димитријевић: <i>Седам мора и три океана</i> (одломак) / Милош Црњански: <i>Наша небеса</i> („Крф, плава гробница“ – одломак)</p> <p>Једно дело по избору</p> <p>1. Јован Цвијић: <i>Охридско језеро</i> (одломак) / Пеђа Милосављевић: <i>Потера за пејзажима</i> 2. Светлана Велмар Јанковић: <i>Српски Београд деспота Стефана (Катија Балкана)</i> 3. Уметнички и научнопопуларни текстови о природним лепотама и културноисторијским споменицима завичаја 4. Избор из енциклопедија и часописа за децу</p> <p>ДОМАЋА ЛЕКТИРА</p> <p>1. Епске народне песме покосовског тематског круга(<i>Смрт војводе Пријезде, Диоба Јакшића</i> и песма по избору) 2. Епске народне песме о хајдучима и ускоцима(<i>Мали Радојица, Стари Вујадин, Старина Новак и кнез Богосав; Иво Сенковић и ага од Рибника, Ропство Јанковић Стојана</i>) 3. <i>Свети Сава у књижевности:</i> - одломак из <i>Житија Светог Симеона</i> (о опроштају оца од сина);</p>				
---	--	--	--	--	--	--

<p>аргументовано образложи свој став;</p> <p>– доведе у везу значење пословица и изрека са идејним слојем текста;</p> <p>– препозна националне вредности и негује културноисторијску баштину;</p> <p>– размотри аспекте родне равноправности у вези са ликовима књижевно-уметничких текстова;</p> <p>– препоручи књижевно дело уз кратко образложење;</p> <p>– упореди књижевно и филмско дело настало по истом предлошку, позоришну представу и драмски текст;</p>		<p>- избор из народних прича и предања (на пример <i>Свети Сава и ђаво</i>, легенде о Св. Сави);</p> <p>- избор из ауторске поезије о Св. Сави (на пример Матија Бећковић: <i>Прича о Св. Сави</i>)</p> <p>4. Мирослав Антић: <i>Плави чуперак и Шашава књига</i> (избор)</p> <p>5. Антоан де Сент Егзипери: <i>Мали Принц</i>; Момо Капор: <i>Мали Принц</i></p> <p>6. Јован Стерија Поповић: <i>Покондирена тиква</i></p> <p>7. Душан Ковачевић: <i>Свемирски змај</i></p> <p>8. Дејан Алексић: <i>Ципела на крају света</i> / Игор Коларов: <i>Дванаесто море</i></p> <p>ДОПУНСКИ ИЗБОР ЛЕКТИРЕ (бирати 3 дела)</p> <p>14. Милорад Павић: <i>Руски хрт</i> (одломак)</p> <p>15. Тургењев: <i>Шума и степа</i></p> <p>16. Антон Павлович Чехов: <i>Чиновникова смрт</i></p> <p>17. Јанко Веселиновић: <i>Хајдук Станко</i> (одломак из првог дела романа)</p> <p>18. Гордана Малетић: <i>Катарке Београда</i> (прича <i>Зебња</i> и друге)</p> <p>19. Урош Петровић: <i>Загонетне приче</i></p> <p>20. Александар Манић: <i>У свитање света</i></p> <p>21. Јасминка Петровић: <i>Лето кад сам научила да летим</i></p> <p>22. Градимир Стојковић: <i>Хајдук у Београду</i></p> <p>23. Корнелија Функе: <i>Срце од мастила</i></p> <p>24. Душица Лукић: <i>Земља је у квару</i> (избор)</p> <p>25. Гордана Брајовић: из збирке песама <i>Индија, Индија (Пролази слон пун мириса, Пролази слон пун Хималаја)</i></p> <p>26. Душан Поп Ђурђев: <i>Лет лионског Икара</i></p> <p>КЊИЖЕВНИ ТЕРМИНИ И ПОЈМОВИ</p> <p>Опкорачење. Рефрен.Цезура.</p> <p>Везани и слободни стих.</p> <p>Ауторске лирске песме: рефлексивна и сатирична песма.</p> <p>Језичко-стилска изражајна средства: метафора, алегорија, градација, словенска антитеза, фигуре понављања (асонанца и алитерација).</p> <p>Функција мотива у композицији лирске песме.</p> <p>Песма у прози.</p>	
---	--	---	--

		<p>Фабула и сиже. Статички и динамички мотиви. Композиција. Епизода. Идејни слој књижевног текста. Хумор, иронија и сатира. Врсте карактеризације књижевног лика. Унутрашњи монолог. Хронолошко и ретроспективно приповедање. Дневник. Путопис. Аутобиографија. Легендарна прича. Предања о постанку бића, места и ствари. Афоризам. Пословице, изреке; питалице; загонетке. Драмска радња; етапе драмске радње: увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет. Драмска ситуација. Драма у ужем смислу.</p>				
<p>–говори на задату тему поштујући књижевнојезичку норму; – разликује књижевноуметнички од публицистичког функционалног стила; – састави кохерентан писани текст у складу са задатом темом наративног и дескриптивног типа; – напише једноставнији аргументативни текст позивајући се на чињенице; –користи технички и сугестивни опису изражавању; – препозна цитат и фусноте и разуме њихову улогу; – пронађе потребне информације у нелинеарном тексту; – напише електронску (имејл, SMS) поруку поштујући нормативна правила;</p>	<p>Језичка култура</p>	<p>Књижевни и остали типови текстова у функцији унапређивања језичке културе. Књижевноуметнички и публицистички текстови. Усмени и писмени састави према унапред задатим смерницама (ограничен број речи; задата лексика; одређени граматички модели и сл.). Текст заснован на аргументима. Технички и сугестивни опис. Репортажа. Цитати и фусноте из различитих књижевних и неуметничких текстова. Нелинеарни текстови: табеле, легенде, графикони, мапе ума и друго. Говорне вежбе: интерпретативно-уметничке (изражајно читање, рецитоване); вежба аргументовања (дебатни разговор). Правописне вежбе: диктат, исправљање правописних грешака у тексту; запета у зависносложеним реченицама; глаголски облици; електронске поруке. Језичке вежбе: допуњавање текста различитим облицима променљивих речи; допуњавање текста непроменљивим речима; обележавање комуникативне реченице у тексту; исказивање реченичног члана на више начина (реч, синтагма, предлошко-падежна конструкција, реченица); фразеологизми (разумевање и употреба) и друге.</p>	0	26	0	26

<ul style="list-style-type: none"> – примени различите стратегије читања (информативно, доживљајно, истраживачко и др.); – састави текст репортажног типа (искуствени или фикционални); – правилно употреби фразеологизме и устаљене изразе који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима. 		<p>Писмене вежбе и домаћи задаци и њихова анализа на часу. Четири школска писмена задатка – по два у сваком полугодишту.</p>				
УКУПНО			77	67	0	144

Разред: **VIII**

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Енглески језик</i>					
ЦИЉ	<p>Циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.</p>					
РАЗРЕД	<i>Осми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	68					
ИСХОДИ По завршетку разреда ученици ће бити у стању да:	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ Ученици у усменој и писменој комуникацији уче и ујежбавају: Изразе и речи који се односе на тему; језичке структуре	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости и прошлости; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости и прошлости; - размене неколико информација у низу које се односе на радње и ситуације у садашњости и прошлости; - поштују правила учтиве комуникације - разумеју једноставније текстове који се односе на поздрављање, представљање и 	<p>Module 1: People and places</p> <p>Поздрављање и представљање себе и других и тражење/ давање основних информација о себи и другима;</p> <p>описивање радњи у садашњости;</p> <p>описивање радњи у</p>	<p><i>- The man in the middle of the picture is wearing a blue suit and a tie. He doesn't look very happy. (Present Simple and Present Continuous- describing pictures);</i></p> <p><i>-Then he started working at the film studio and became a star. (Past Simple);</i></p> <p>Verbs + prepositions: <i>I don't like waiting for people.</i></p> <p>Present Continuous WH-questions: <i>Who are we waiting for?</i></p> <p>Relative clauses: <i>Winston is the man who lives next door.</i></p>	3	3	5	1

<p>тражење/давање информација личне природе;</p> <ul style="list-style-type: none"> - поздраве и отпоздраве, представе себе и другог користећи једноставнија језичка средства; - размене једноставније информације личне природе; - у неколико везаних исказа саопште информације о себи и другима; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;- - разумеју једноставније исказе који се односе на оријентацију/ положај у простору и правац кретања и одговори на њих; - затражи и пружају обавештења о оријентацији/положају у простору и правцу кретања; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење. 	<p>прошлости;</p> <p>описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања;</p> <p>исказивање просторних односа и упутстава за оријентацију у простору;</p> <p>изражавање мишљења;</p> <p>изражавање допадања и недопадања</p>	<p><i>Nouns and adjectives describing personal qualities: loyal-loyalty, kind- kindness- honest-honesty...</i></p> <p><i>In my opinion; I think/ don't think...I agree/ disagree</i></p>				
---	--	--	--	--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, и догађаја у прошлости; - размене неколико информација у низу о искуствима, и догађајима у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање бића, предмета и места; - размене неколико информација у низу о карактеристикама бића, предмета и места; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства; - разумеју краће низове исказа који се односе на количине и цене; - размене информације у вези са количинама ценама; 	<p style="text-align: center;">Module 2: Fact or fiction</p> <p>Описивање радњи у прошлости;</p> <p>описивање бића, предмета и места, радњи стања и збивања;</p> <p>изражавање количина, димензија и цена</p>	<p>- <i>Toby was playing baseball when the ball hit him. (Past Simple and Past Continuous)</i></p> <p>Words describing fears and fantasies: <i>worry about, dream about...</i></p> <p>“Used to” for past activities and situations: <i>When we were little, my friend and I used to pretend there were dragons in our garden.</i></p> <p>Food vocabulary: <i>lettuce, strawberries...</i></p> <p>Expressions of quantity: <i>some, any, a lot of, less, more, fewer</i></p>	4	2	3	
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, и догађаја у прошлости - размене неколико информација у низу о искуствима, и догађајима у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости 	<p style="text-align: center;">Module 3: In the news</p> <p>Описивање искуства из прошлости;</p> <p>изношење предлога и савета;</p>	<p>Present Perfect for recent activities: <i>The match has just started</i></p> <p>Present Perfect + <i>yet/ already</i>: <i>Have you finished it yet?</i> <i>He’s already started his project.</i></p> <p>Present Perfect and Past Simple: <i>They’ve already finished</i></p>	2	4	4	

<p>повезујући неколико краћих исказа у смислену целину;</p> <ul style="list-style-type: none"> - разумеју једноставније текстове предлоге и савете, и реагују на њих; - размене неколико информација које се односе на предлоге и савете; - упуте позив на заједничку активност; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на припадање и поседовање; - размене неколико информација које се односе на припадање и поседовање 	<p>упућивање позива на заједничку активност и реаговање на њих;</p> <p>изражавање припадања и поседовања</p>	<p><i>their homework. They finished it yesterday.</i></p> <p>Present Perfect + <i>for/since</i> <i>They've lived in the USA since 1900s.</i> <i>He's lived there for 12 years.</i></p> <p>Offers and suggestions: <i>Shall I ask the listeners? We could work together. Why don't I help you?</i></p> <p>Personal possessions: <i>My most precious possession is my engagement ring.</i></p> <p>Present Perfect with superlative adjectives + <i>ever</i>: <i>It was the hardest thing I've ever done.</i></p>				
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања и реагују на њих; - саопште краће низове обавештења, молби и захтева који се односе на потребе и интересовања - разумеју и на прикладан начин одговоре на честитку, захвалност и извињење - упуте честитку, захвалност и извињење - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на будуће радње и предвиђања; - размене неколико исказа у вези са будућим радњама и предвиђањима; 	<p>Module 4: Talking points</p> <p>Изражавањемолби, захтева, обавештења, извињења, честитања и захвалности;</p> <p>изражавање могућности и хипотетичких ситуацијае;</p> <p>описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања)</p> <p>изражавање осећања;</p>	<p>Celebrations: <i>Happy birthday; Happy anniversary; Congratulations</i></p> <p>First Conditional with <i>if</i> and <i>unless</i>: <i>If you see a spider in your home, you'll soon have guests.</i></p> <p>Future Continuous: <i>Don't phone Danny at 11 o'clock. He'll be sitting in the church.</i></p> <p>Plans and predictions: <i>We're going to have some fireworks.</i> <i>I think it will be fun.</i></p> <p>Writing invitations</p> <p><i>Might and may for future predictions: I might/ may go abroad</i></p>	4	2	4	1

<ul style="list-style-type: none"> - саопште будуће радње и предвиђања; - разумеју једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагују на њих; - изразе допадање и недопадање уз једноставније образложење; - разумеју једноставније исказе којима се тражи мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење - изразе осећања; - исказу могућности; - изразе способности, обавезе, предлоге и савете; - изричу дозвола, забрана, упозорења, правила понашања и обавеза. - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење. 	<p>изражавање способности, обавеза, предлога и савета;</p> <p>изрицање дозвола, забрана, упозорења, правила понашања и обавеза;</p> <p>изражавање мишљења</p>	<p><i>next week.</i></p> <p><i>When in future sentences: When you read my autobiography, you 'll know all my secrets.</i></p> <p>The Second Conditional: <i>If I found someone's diary, I'd read it.</i></p> <p>Modal verbs: <i>You mustn't break the law.</i> <i>You have to keep the secret.</i> <i>You shouldn't tell lies.</i></p> <p>Responding to opinions: <i>I know what you mean, but... Yes, exactly; I don't agree; I agree.</i></p>				
<ul style="list-style-type: none"> - препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости, прошлости и будућности у пасиву; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости, прошлости и будућности у пасиву; - размене неколико информација у низу које се односе на радње и ситуације у садашњости, прошлости и будућности у пасиву; - разумеју једноставније исказе којима се тражи 	<p>Module 5: New horizons</p> <p>описивање радњи у прошлости, садашњости и будућности;</p> <p>предвиђања у прошлости;</p> <p>описивање места и појава;</p> <p>изражавање мишљења;</p>	<p>Passive voice: present simple, past simple, present perfect, future with will):</p> <p><i>- Harley-Davidsons are known all over the world. The first bikes were built in 1903. They have been used by the army for 50 years. In the future, new models will be built.</i></p> <p>Get/have something done: <i>I'm going to have my hair cut.</i></p> <p><i>Prepositions of movement: into, up, along, from...</i></p> <p>Must/ can't/might/ could for speculation:</p>	4	2	3	

<p>мишљење и реагују на њих; - изражавају мишљење, слагање/неслагање и дају кратко образложење. - разумеју једноставније текстове који се односе на предвиђања о прошлости; - размене неколико информација које се односе на предвиђања о прошлости; - размене неколико информација у низу о карактеристикама бића, предмета и места; - разумеју једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; - опишу и упореде жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија језичка средства;</p>	<p>описивање бића, предмета и места; описивање радњи у прошлости;</p>	<p><i>It can't be very nice when the weather is bad. (present)</i> <i>The plane must have run out of fuel. (past)</i></p> <p>Too and enough: <i>They aren't brave enough to come near a crocodile. It's huge jaws and sharp teeth are too dangerous.</i></p>				
<p>- препознају и именују појмове који се односе на тему; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на осећања; - размене неколико повезаних информација у вези са осећањима, жељама, потребама, интересовањима; - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање искустава, и догађаја у прошлости; - размене неколико информација у низу о искуствима, и догађајима у прошлости; - опишу искуства и догађаје из прошлости повезујући неколико краћих исказа у смислену целину; - разумеју и следе краће низове упутстава у вези</p>	<p>Module 6: Just imagine!</p> <p>Исказивање жеља, интересовања, потреба, осета и осећања; описивање радњи у прошлости; газумевање, давање и тражење упутстава; изражавање цена</p>	<p>Adjectives describing feelings: <i>fed up, embarrassed, pleased, upset, surprised...</i></p> <p>Past Perfect tense: <i>There hadn't been a tornado in their town before.</i></p> <p>Should have done: <i>You should have phoned me. I was worried about you.</i></p> <p>The Third Conditional: <i>If she had phoned, her mum wouldn't have been worried.</i></p> <p>Money vocabulary: <i>bank account, credit card...</i></p> <p><i>She says that he often smiles at her. (Reported speech); She</i></p>	3	4	3	1

<p>са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота;</p> <p>- траже и пружају неколико везаних једноставнијих упутстава у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота</p> <p>- разумеју краће низове исказа који се односе на количине и цене;</p> <p>- размене информације у вези са количинама ценама</p>		<p><i>says (that) she doesn't often see him at school because they aren't in the same class. Rosa told them that she wouldn't give up her seat. (say/ tell); He wants to know what time the film starts. She wants to know whether Mr Wade gave any homework today. (Indirect questions);</i></p>				
– исходи из свих модула	ПИСМЕНИ ЗАДАЦИ (први и други)	– тестирају се лексика и језичке структуре које се односе на теме и наведене комуникативне функције; вештине читања и писања, као и знања о језику.		2	2	2
УКУПНО			20	21	22	5

Разред: **VIII**

Наставни предмет: НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Немачки језик</i>
ЦИЉ	Циљ наставе енглеског језика је развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу, уз уважавање различитости и навикавање на отвореност у комуникацији, стицање свести и сазнања о функционисању страног и матерњег језика.
РАЗРЕД	<i>Осми</i>
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>68</i>

БРОЈ И НАЗИВ ТЕМЕ/ОБЛАСТИ (Комуникативне функције)	ИСХОДИ	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	Број часова	Обрада	Остали типови
	По завршеној теми/области ученици су у стању да у усменој комуникацији:				
Корелација са другим предм.	српски језик, грађанско васпитање, информатика, музичка култура				
Међупр. комп.	Комуникација, сарадња, компетенција учења, дигитална, КОМПЕТЕНЦИЈА за целоживотно учење				
Начин провере постигућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.				

<p>1. Freundschaft Тражење/давање основних информација о себи и другима; Описивање бића; Описивање намера; Изношење савета;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на тражење / давање информација личне природе - траже, саопште, пренесу информације личне природе или податке о себи и другима - у неколико повезаних исказа представе пријатеље користећи једноставнија језичка средства - разумеју општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на опис бића - размене информације које се односе на опис бића - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују и пореде бића - разумеју општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на намере - размене неколико исказа у вези са намерама - саопште намере - разумеју краће низове исказа који се односе на савете - упуте савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Freunde halten zusammen 2. Ein Interview machen 3. Musik und Film 4. Mit Freunden sprechen 5. Fragebogen – Was ist für dich Freundschaft 6. Würde + Infinitiv 7. Jugendliche erzählen 8. Infinitiv mit zu 9. Projekte 10. Freundschaft 11. Vorbereitung auf den Test 12. Test 13. Test – Berichtigung <p>Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Речи и изразе који се односе на тему - Презент - Поређење придева - Деклинација придева - und, aber, oder, denn - Verben mit Präpositionen - lassen - würde + Infinitiv - Infinitiv + zu <p>Слушање и читање описа и размењивање исказа у вези састалним, уобичајеним и тренутним догађајима/ активностима испособностима; усмено и писано описивање активности, радњи испособности у садашњости.</p>	<p>13</p>	<p>5</p>	<p>8</p>
--	---	--	------------------	-----------------	-----------------

Корелација са другим предм.	српски језик, грађанско васпитање, информатика, музичка култура
Међупр. комп.	Комуникација, сарадња, компетенција учења, дигитална, КОМПЕТЕНЦИЈА ЗА ЦЕЛОЖИВОТНО УЧЕЊЕ
Начин провере постигнућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

<p>2. Unsere (digitale) Schule Представљање себе и других и тражење/давање информација о себи и другима; Описивање радњи/стања/збивања; Изношење предлога и савета; Изрицање забрана и правила понашања; Изражавање мишљења</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју општи смисао и главне информације из уобичајених текстова који се односе на представљање и тражење/давање информација личне природе - траже, саопште информације личне природе или податке о себи - у неколико повезаних исказа представе себе, користећи једноставнија језичка средства - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис, радњи, стања и збивања - размене информације које се односе на опис радњи, стања и збивања - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују и радње, стања и збивања - разумеју краће низове исказа који се односе на предлоге, савете одговори на њих уз одговарајуће образложење - упуте предлоге, савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - затраже и пруже детаљније информације у вези са предлозима, саветима - разумеју једноставније текстове који се односе на забране, правила понашања - размене неколико информација које се односе на забране, правила понашања - разумеју општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења - траже и саопште мишљење, даје кратка образложења 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Meine Schule/Meine Klasse 2. W-Fragen 3. Wie oft benutzt du... 4. You Tube – der neue Nachhilfelehrer 5. Lernplattformen 6. Dialoge spielen 7. Digitale Schule und Handyverbot 8. Digitale Schule und Handyverbot 9. Wie Schüler Homeschooling erleben 10. Meine Erfahrung mit Homeschooling 11. Projekte 12. Unsere (digitale) Schule 13. Vorbereitung auf die erste schriftliche Klassenarbeit 14. Die erste schriftliche Klassenarbeit 15. Die Berichtigung der ersten schriftlichen Klassenarbeit 	15	5	10
<p>Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Речи и изразе који се односе на тему; - W-Fragen - W-Sätze - Бројеви - Модални глаголи у презенту и претериту - Конјунктив модалних глагола <p>Слушање и читање једноставнијих текстова који се односе на учење језика, школу; реаговање на питања.</p>					

Корелација са другим предм.	српски језик, грађанско васпитање, информатика и рачунарство, енглески језик, музичка култура
Међупр. комп.	компетенција учења, рад са подацима, комуникација, сарадња, дигитална, компетенција за целоживотно учење
Начин провере постигнућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

<p>3. Auf Klassenfahrt Описивање радњи у садашњости / прошлости и будућих радњи; Описивање места, радњи, стања, збивања; Изражавање извињења; Изношење предлога и савета; Исказивање жеља; Изрицање забрана и правила;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости/прошлости/будућности - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа садашњости/прошлости/будућности - размене неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости/прошлости/будућности - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис места, радњи, стања и збивања - размене информације које се односе на опис места, радњи, стања и збивања - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују места, радње, стања и збивања - разумеју и на прикладан начин одговоре на извињење - упуте извињење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - разумеју краће низове исказа који се односе на предлоге, савете одговори на њих уз одговарајуће образложење - упуте предлоге, савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - затраже и пруже детаљније информације у вези са предлозима, саветима - разумеју једноставније текстове који се односе на забране, правила понашања - размене неколико информација које се односе на забране, правила понашања - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања - размене неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима - искажу и образложе жеље и интересовања 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Auf Klassenfahrt 2. Europa Park 3. Koffer packen 4. Regeln und Verbote auf der Klassenfahrt 5. Die Reise im ICE Zug/Präteritum 6. Endlich im Europa Park 7. Der Streit 8. Dialoge spielen 9. Die Entschuldigung 10. Unsere Klassenfahrt 11. Projekte 12. Auf Klassenfahrt 13. Vorbereitung auf den Test 14. Test 15. Test – Berichtigung <p>Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Речи и изразе који се односе на тему - Презент - Претерит - Перфекат - Футур - würde + Infinitiv - Du solltest... - Weil-Sätze <p>Слушање и читање текстова који садрже једноставниј аупутства, свизуелном подршком и безбезбедности; усмено и писано давање аупутстава, објашњавање пута.</p>	15	4	11
---	---	---	----	---	----

Корелација са другим предм.	српски језик, географија, грађанско васпитање, информатика и рачунарство
Међупр. комп.	компетенција учења, сарадња, комуникација, естетичка, рад са подацима, дигитална, компетенција за целоживотно учење
Начин провере постигнућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

<p>4. Bist du fit? Описивање бића, радњи, стања, збивања; Упућивање позива на заједничке активности и реаговање на њих; Изрицање забрана и правила; Изношење предлога и савета; Изражавање допадања/недопадања;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на опис бића, радњи, стања и збивања - размене информације које се односе на опис бића, радњи, стања и збивања - повежу неколико исказа у краћи текст којим се описују и бића, радње, стања и збивања - разумеју краће низове исказа који се односе на позиве на заједничке активности и одговоре на њих уз одговарајуће образложење - упуте позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - затраже и пруже детаљније информације у вези са позивима на заједничке активности - разумеју једноставније текстове који се односе на забране, правила понашања - размене неколико информација које се односе на забране, правила понашања - разумеју краће низове исказа који се односе на предлоге, савете одговори на њих уз одговарајуће образложење - упуте предлоге, савете користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - затраже и пруже детаљније информације у вези са предлозима, саветима - разумеју општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање допадања и недопадања - размене неколико краћих, везаних исказа који се односе на изражавање допадања и недопадања и дају кратка образложења 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Der Körperteil, die Körperteile 2. Sportarten 3. Sportlich, sportlich 4. Sportvereine 5. Marko schreibt eine E-Mail 6. Lena in England 7. Das Wetter 8. Was sollten Sportler essen 9. Projekte 10. Bist du fit 11. Vorbereitung auf die zweite schriftliche Klassenarbeit 12. Die zweite schriftliche Klassenarbeit 13. Die Berichtigung der zweiten schriftlichen Klassenarbeit <p>Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Речи и изразе који се односе на тему - Императив - Деклинација придева - Заменице du/Sie - Er sollte... <p>Слушање и читање текстова о здрављу, спортовима; писање мејлова; разговор о времену и временским приликама.</p>	13	4	9
<p>Корелација са другим предм.</p>	<p>Грађанско васпитање, српски језик, информатика и рачунарство, физичко васпитање, домаћинство</p>				

Међупр. комп.	комуникација, сарадња, компетенција учења, рад са подацима, дигитална, компетенција за целоживотно учење				
Начин провере постигнућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.				
5. Meine Zukunft, meine Pläne Исказивање жеља, интересовања; Описивање радњи у садашњости; Описивање планова, намера, предвиђања; Изражавање обавештења, извињења; Исказивање упутстава за оријентацију у простору; Изражавање мишљења;	<ul style="list-style-type: none"> - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на жеље, интересовања - размене неколико повезаних информација у вези са жељама, интересовањима - искажу и образложе жеље, интересовања - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање радњи и ситуација у садашњости - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на описивање способности и умећа у садашњости - размене неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости - разумеју општи смисао и главне информације из текстова који се односе на планове, намере и предвиђања у будућности - размене неколико исказа у вези са плановима, намерама и предвиђањима у будућности - саопште планове, намере и предвиђања - траже и дају обавештења - разумеју и искажу извињење користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе - разумеју краће низове исказа који описују оријентацију и правац кретања -затраже и пруже обавештења о оријентацији и правцу кретања - разумеју општи смисао и главне информације из краћих текстова који се односе на изражавање мишљења - траже и саопште мишљење, даје кратка образложења 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Berufe 2. Wie geht es euch? 3. Schulsystem in Deutschland 4. Berufswünsche 5. Berufswünsche 6. Lena besucht zwei Schulen 7. Eine E-Mail schreiben 8. Lenas erster Tag an der Malschule 9. Peters Ferienpläne 10. Projekt 11. Wer war Mileva Maric 12. Meine Zukunft, meine Pläne <p>Ученици у усменој комуникацији уче и увежбавају:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Речи и изразе који се односе на тему - Предлози са дативом и акузативом - Глаголи са предлозима - Деклинација придева - Презент - Реченице са als, wenn, während, bis, sobald - Weil-Sätze <p>Слушање и читање једноставнијих текстова у вези са одлукама, плановима, намерама и предвиђањима; усмено и писано договарање/ извештавање о одлукама, плановима, намерама и предвиђањима.</p>	12	6	6

Корелација са другим предм.	српски језик, грађанско васпитање, географија, енглески језик, информатика, физика
Међупр. комп.	комуникација, сарадња, компетенција учења, одговоран однос према животној околини, дигитална, компетенција за целоживотно учење
Начин провере постигнућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, симулације у паровима, тестови вештина и различите технике формативног оцењивања.

Разред: **VIII**

Наставни предмет: [ЛИКОВНА КУЛТУРА](#)

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Ликовна култура</i>					
ЦИЉ	<p>Циљ наставе и учења ликовне културе је да се ученик развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз Практични рад оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.</p>					
РАЗРЕД	<i>Осми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>34</i>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<p>- Бира одговарајући прибор материјал технику уређај апликативни програм за изражавање идеја имагинација емоција ставова и порука . -користи разноврсне податке и информације као подстицај за стваралачки рад ,како се припрема жуманце за сликање или декорацију која ће издржати векове -примењује знања о елементима и принципима компоновања у стваралачком раду и свакодневном</p>	Композиција	Примена принципа компоновања.Простор и пропорције(ергономија и перспектива)	25	9		
	Наслеђе	Културна баштина(значај заштита и промоција)Најзначајнија уметничка остварења И уметници локалитети и споменици на територији Србије и у свету!				
	Комуникација	Декодирање слике (теме мотиви Поруке.....) Пројекти(цртеж слика скулптура дигитална фотографија филм аанимација игрице стрип графити мурали инсталације шминка боди арт одевне комбинације детаљи...)				

<p>животу.Може своје знање да примени у помагању својим другарицама да се свечано обуку и обују а да изгледају боље од популарног облачења инспирисаног поп културом</p> <ul style="list-style-type: none">-разликује једноставне ликовне пројекте самостално и у сарадњи са другима.-дискутује аргументовано О сојим и радовима других уважавајући различита мишљења.-прави презентације усклађујући слику и текст приказујући кључне податке и визуелне информације-тумачи садржаје одабраних уметничких дела и одабрану визуелну метафорику-разговара о значају културне баштине за лични развој развој туризма и очување културног идентитета земље.Народна изрека каже немој да будеш тиква без корена,корени су нам јако						
--	--	--	--	--	--	--

битни и треба им се вратити и неговати их.						
---	--	--	--	--	--	--

Разред: **VIII**

Наставни предмет: [МУЗИЧКА КУЛТУРА](#)

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Музичка култура</i>
ЦИЉ	Циљ учења предметаМузичка култура је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према

		очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.				
РАЗРЕД		<i>осми</i>				
ГОДИШЊИ ФОНД		68				
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<p>- повеже различите видове музичког изражавања са друштвено - историјским амбијентом у коме су настали;</p> <p>– уочи основне карактеристике музичког стваралаштва у романтизму, импресионизму и савременом добу;</p> <p>– препознаје националне игре у делима уметничке музике;</p> <p>– наведе изражајна средства музичке уметности карактеристична за период романтизма, импресионизма и савременог доба;</p> <p>– разликује музичке форме романтизма, импресионизма и савременог доба;</p> <p>– идентификује репрезентативне музичке примере најзначајнијих представника романтизма, импресионизма и савременог доба;</p> <p>– идентификује елементе музике ранијих епоха као инспирацију</p>	ЧОВЕК И МУЗИКА	<p>-Романтизам</p> <p>-Програмска и апсолутна музика</p> <p>-Соло песма</p> <p>-Клавирска минијатура</p> <p>-Националне и стилизоване игре (полка, мазурка, сиртаки, валцер, танго...)</p> <p>-Музичко-сценска дела Сметана, Дворжак, Шопен, Лист, Шуберт, Шуман, Верди, Пучини, Росини, Чајковски, Бородин, Мусоргски Мокрањац</p> <p>-Импресионизам Равел, Дебиси</p> <p>-Савремено доба</p> <p>-Жанрови: Џез, популарна музика, апстрактна музика</p> <p>-Импровизација (појам) Стравински, Прокофјев, Коњовић, Константин Бабић, Вера Миланковић</p>	8	0	0	8

умузици савременог доба;						
- препозна врсту дувачких инструмента по изгледу и звуку; – опише начин добијања тона код дувачкихинструмената; – препозна инструмент или групу према врсти композиције у оквиру датог музичког стила; – објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологија записивања, штампања нота; извођачке и техничке могућностиинструмената;	МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТИ	Дувачки инструменти	5	0	0	5
– објасни како је музика повезана са другим уметностима и областима ван уметности (музика и религија; технологијазаписивања, штампања нота; извођачке и техничке могућности инструмената;	СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	- Елементи музичке изражајности: темпо, динамика, тонске боје различитих гласова и инструмената. -Слушање световне и духовне музике романтизма, импресионизма и савременог доба. -Слушање вокалних, вокално-иструменталних и инструменталних композиција, домаћих и страних композитора. -Слушање дела традиционалне народне музике.	3	10	0	13
– изводи музичке примере користећи глас, покрет и инструменте,самостално и у групи; – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина крозпевање, свирање и покрет;	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	-Певање песама по слуху и из нотног текста (солмизацијом) самостално и у групи. -Певање песама у мешовитим тактовима (7/8, 5/8) по слуху. -Певање песама у комбинацији са плесним покретом. -Певање и свирање из нотног текста народних и уметничких композиција на инструментима Орфовог инструментарија и/или на другим инструментима.	2	4	0	6

<p>– комуницира у групи импровизујући мање музичке целинегласом, инструментом или покретом;</p>		<p>-Извођење једноставнијих музичких примера у вези са обрађеном темом. -Извођење (певање или свирање) једноставних ритмичких и мелодијских репрезентативних примера (одломака/тема) у стилу музике романтизма, импресионизма и савременог доба.</p>				
<p>- учествује у креирању и реализацији школских приредби, догађаја и пројеката; – изрази доживљај музике језиком других уметности (плес, глума, писана или говорна реч, ликовна уметност); – примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у комуникацији и заједничком музицирању; – се понаша у складу са правилима музичког бонтона у различитим музичким приликама; – критички просуђује утицај музике на здравље; – користи могућности ИКТ-а за самостално истраживање, извођење и стваралаштво.</p>	<p>МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО</p>	<p>-Импровизација -Креирање покрета уз музику коју ученици изводе -Креирање ритмичке пратње -Реконструкција музичких догађаја у стилу романтизма, импресионизма и савремене музике. -Израда дувачких инструмената од доступних материјала</p>	0	2	0	2

Разред: **VIII**

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Историја					
ЦИЉ	Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом националном идентитету, културно-историјском наслеђу, друштву и држави у којој живи.					
РАЗРЕД	8.					
ГОДИШЊИ ФОНД	68					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
Ученик ће бити у стању да: – смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – наведе специфичности друштвених појава, процеса,	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	Основне одлике периода од завршетка Првог светског рата до наших дана. Историјски извори за изучавање периода од завршетка Првог светског рата до наших дана и њихова сазнајна вредност (материјални, писани, аудио, визуелни, усмена сведочанства, дигитални).	1	3		4

<p>политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво.</p>						
<p>Ученик ће бити у стању да: – смешта кључне догађаје, појаве и процесе из савремене историје на временској ленти; – уочи динамику различитих историјских појава и промена на историјској карти; – пореди различите историјске изворе и рангира их на основу њихове сазнајне вредности; – анализира и процени ближе хронолошко порекло извора на основу садржаја; – поредећи различите изворе о истој историјској појави или догађају, анализира позицију аутора; – доведе у везу узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса на конкретним примерима; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група у историјском периоду савременог доба; – образложи значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – уочи елементе континуитета и дисконтинуитета српске државности; – изведе закључак о повезаности националне историје са регионалном и светском, на основу датих примера;</p>	<p>ЕВРОПА, СВЕТ И СРПСКИНАРОД У ЈУГОСЛОВЕНС КОЈДРЖАВИУП ЕРИОДУИЗМЕЂ УДВАСВЕТСКА РАТА</p>	<p>Последице Великог рата (демографски и материјални губици, одраз рата у друштвеном и културном животу, Мировна конференција у Паризу – нова карта Европе и света). Револуције у Русији и Европи (узроци, ток и последице). Стварање југословенске државе (југословенска идеја, процес и носиоци уједињења, међународно признање и границе). Политичке и друштвено-економске прилике у Европи и свету (либерална демократија, тоталитарна идеологија, економске кризе, култура, наука и уметност, свакодневни живот). Југословенска краљевина (простор, становништво и друштво; конституисање државе, политички живот; међународни положај; економске прилике; култура, улога двора; национално и верско питање). Истакнуте личности: Николај П. Романов, Владимир Иљич Лењин, Роза Луксембург, Александар Флеминг, Пабло Пикасо, Волт Дизни, Чарли Чаплин, Сергеј Ејзенштајн, Бенито Мусолини, Адолф Хитлер, Јосиф Стаљин, Френклин Рузвелт, Александар I, Марија, Петар II и Павле Карађорђевић, Никола Пашић, Стјепан Радић, Милан Стојадиновић, Драгиша Цветковић, Влатко Мачек, Слободан Јовановић, Милутин Миланковић, Исидора Секулић, Ксенија Атанасијевић, Милена Павловић</p>	9	13		22

<ul style="list-style-type: none"> – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – идентификује основне карактеристике тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; 		<p>Барили, Иван Мештровић.</p>				
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; 	<p>ДРУГИ СВЕТСК И РАТ</p>	<p>Свет у рату – узроци, међународне кризе, сукоби и освајачка политика тоталитарних држава; почетак и ток рата, зарађене стране, савезништва, фронтови, најважније операције, новиначине ратовања; ратна свакодневица; страдање цивила и ратни злочини; крај рата, победа антифашистичке коалиције.</p> <p>Југославија и српски народ у рату – улазак у рат, војни пораз, окупација, подела, квислиншке творевине; геноцид и злочини; устанак, антифашистичка борба и грађански рат; војне операције, животу рату.</p> <p>Последице рата – људски и материјални губици; демографске и друштвене промене, миграције; уништавање културног наслеђа; суђења за ратне злочине; стварање ОУН.</p> <p>Истакнутеличности: Френклин Рузвелт, Винстон Черчил, Јосиф Стаљин, Адолф Хитлер, Бенито Мусолини, цар Хирохито, Франциско Франко, Мао Цедунг, Ана Франк, Петар Шкарађорђевић, Драгољуб Михаиловић, Јосип Броз, Милан Недић, Анте Павелић, Диана Будисављевић.</p>	7	10		17

<ul style="list-style-type: none"> – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; – истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима. 						
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наведе примере како су идеје о родној, верској и етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва; – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; – наведе примере утицаја спортских и уметничких 	<p>СВЕТ, ЕВРОПА И СРПСКИ НАРОД У ЈУГОСЛОВЕНС КОЈ ДРЖАВИ У ПЕРИОДУ ХЛАД НОГРАТА</p>	<p>Свет после Другог светског рата – блоковска подела, трка унаоружању, глобална димензија хладног рата, ратна жар ишта и кризе, деколонизација, европске интеграције, покрети еманципације – покрети за женска и мањинска права, антиратни и антирасни покрети; научна достигнућа, освајање свемира, медији, популарна култура.</p> <p>Југославија и српски народ после Другог светског рата – изградња новог државног и друштвеног уређења, једнопартијски систем, однос власти према политичким противницима, међународни положај, економске и културне прилике, самоуправљање, несврстаност; свакодневица, популарна култура, нове тенденције у култури.</p> <p>Истакнуте личности: Џон Кенеди, Никита Хрушчов,</p>	7	10		17

<p>достигнућа на обликовање савременог друштва; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала; – осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ; – образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба; – истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и Републици Србији.</p>		<p>Махатма Ганди, Мартин Лутер Кинг, Роза Паркс, Нелсон Мандела, Голда Меир, Енди Ворхол, Јосип Броз, Александар Ранковић, Милован Ђилас, Иво Андрић, Милош Црњански, Александар Петровић, Мира Траиловић, Душан Ковачевић.</p>				
<p>Ученик ће бити у стању да: – наведе примере како су идеје о родној, верској и</p>	<p>СВЕТ, ЕВРОПА, СРПСКА ДРЖАВ</p>	<p>Свет после хладног рата – пад Берлинског зида; слом комунизма у Европи, распад</p>	<p>3</p>	<p>5</p>		<p>8</p>

<p>етничкој равноправности утицале на савремене политичке прилике и развој друштва;</p> <ul style="list-style-type: none"> – пореди положај и начин живота припадника различитих друштвених група у историјском периоду савременог доба; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај различитих друштвено-економских система на свакодневни живот људи, анализирајући дате примере; – препозна како су културне интеракције, и сарадња различитих етничких и социјалних група утицали на политички, друштвени и привредни живот; – идентификује узроке, елементе и последице историјских сукоба и ратова и дискутује о могућим начинима превенције конфликта; – изведе закључке о узроцима, току и последицама ратова условљених распадом СФРЈ користећи изворе различитог порекла и сазнајне вредности; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; 	<p>А И НАРОД У САВРЕМЕНИ М ПРОЦЕСИМА</p>	<p>СССР-а, нова политичка карта Европе, стварање Европске уније, доминација САД, локални конфликти и интервенције великих сила, процес глобализације, Четврта индустријска револуција (дигитални медији, интернет, друштвене мреже и мобилна телефонија), претња тероризма, миграције, савремени културни покрети.</p> <p>Српски народ на крају 20. и почетком 21. века – криза СФРЈ 80-тих година, међунационална тензије, увођење вишестрана система, распад СФРЈ, грађански рат и стварање нових држава, интернационализација сукоба и међународне интервенције, економске прилике и свакодневни живот, ратни злочини, страдање цивилног становништва, разарање културног наслеђа, НАТО агресија на СРЈ, последице ратова, политичке промене 2000. године, Република Србија као самостална држава, питање статуса Косова и Метохије, односи у региону, српски народ у дијаспори и региону, процес придруживања Европској унији, култура спорта.</p> <p>Истакнут личности: Роналд Реган, Михаил Горбачов, Маргарет Тачер, Бил Гејтс, Владимир Путин, Ангела Меркел, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман, Алија Изетбеговић, Зоран Ђинђић, Војислав Коштуница.</p>	
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none">– анализира историјске догађаје и појаве на основу доступног аудио-визуелног изворног материјала;– осмисли, спроведе и презентује резултате истраживања заснованог на одабраним историјским изворима и литератури, користећи ИКТ;– образложи смисао неговања сећања на важне догађаје и личности из историје савременог доба;– истражи меморијалне споменике у локалној средини и учествује у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања;– покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа;– уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима;– препозна историјску димензију политичких, културних и технолошких промена у савременом свету и Републици Србији.						
---	--	--	--	--	--	--

Разред: **VIII**

Наставни предмет: **ГЕОГРАФИЈА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Географија</i>						
ЦИЉ	Циљ учења Географије је да ученик појмовно и структурно овлада природно-географским, демографским, насеобинским, политичко-географским, економско-географским, интеграционим и глобалним појавама и процесима у Србији и свету уз неговање вредности мултикултуралности и патриотизма.						
РАЗРЕД	8						
ГОДИШЊИ ФОНД	68						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	С	У	
-учествује у предлагању и реализацији истраживачког пројекта у локалној средини, -анализира тематске карте и статистичке податке и графички их приказује, -одреди географски положај Србије и доведе га у везу са историјско-географским развојем, -анализира карактеристике граница и пограничних крајева Србије, -описује узроке и последице геотектонских процеса на	ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ, ГРАНИЦЕ И ВЕЛИЧИНА СРБИЈЕ	Југоисточна Европа, интеграциони и дезинтеграциони процеси. Географски положај Србије. Историјско-географски развој Србије. Симболи Србије. Границе и проблеми пограничних крајева. Објаснити ученицима да географски положај Србије може бити апсолутан и релативан. Истаћи да је апсолутан географски положај Србије егзактан јер су питању географске координате (математичко-географске) и природни фактори. На основу тога издвојити две компоненте апсолутног географског положаја: математичко-географску и физичко-географску. Такође, издвојити и компоненте релативног географског положаја:	3	2		5	

<p>територији Србије, -класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне, -анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије, -класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије, -наводи начине коришћења вода Србије, -препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода, -доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врстаа и физичко-географске карактеристике простора, -објашњава популациону динамику становништва Србије, кретање броја становника, природни прираштај и миграције, -изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва Србије, -изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике, -израђује и анализира графичке приказе структура становништва,</p>	<p>културно-географску, политичко-географску, саобраћајно-географску и економско-географску.</p>	<p>Геотектонски процеси на територији Србије. Сеизмизам Србије. Тектонски облици рељефа. Падински процеси и рељеф настао деловањем воде. Рељеф настао деловањем леда, ветра и човека. Климатски фактори и елементи. Климатске области у Србији. Подземне воде Србије. Реке Србије. Језера Србије. Заштита вода и заштита од вода. Земљишта Србије. Распрострањеност биљног и животињског света. За остваривање овог исхода неопходноједачениксамосталнокористиклиматолошкеподаткекојисе односе на температуру и падавине изабраног места. Климатолошкиподацимогусепреузетиизметеоролошкихгодишњакакоји су доступни на сајту Републичког хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗС). Да би анализирао просторну и временскудистрибуцијунаведенихподатака,неопходноједасамосталноко нструише климадијаграме бар два места између којих постојизначајна разлика у надморским висинама.</p>	<p>18</p>	<p>3</p>	<p>1</p>	<p>22</p>
<p>територији Србије, -класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне, -анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије, -класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије, -наводи начине коришћења вода Србије, -препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода, -доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врстаа и физичко-географске карактеристике простора, -објашњава популациону динамику становништва Србије, кретање броја становника, природни прираштај и миграције, -изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва Србије, -изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике, -израђује и анализира графичке приказе структура становништва,</p>	<p>ФИЗИЧКО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ</p>	<p>Кретање броја становника и њихов простори размештај. Природно кретање. Миграциони процеси.. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Градови.</p>	<p>18</p>	<p>3</p>	<p>1</p>	<p>22</p>
<p>територији Србије, -класификује облике рељефа на територији Србије и именује репрезентативне, -анализира утицај климатских фактора и климатских елемената на климу Србије, -класификује и описује својства водних објеката користећи карту Србије, -наводи начине коришћења вода Србије, -препознаје ефекте утицаја физичко-географских процеса на човека и адекватно реагује у случају природних непогода, -доведе у везу распрострањеност биљних и животињских врстаа и физичко-географске карактеристике простора, -објашњава популациону динамику становништва Србије, кретање броја становника, природни прираштај и миграције, -изводи закључке о утицају популационе динамике на структуре становништва Србије, -изводи закључке о важности предузимања мера популационе политике, -израђује и анализира графичке приказе структура становништва,</p>	<p>ДРУШТВЕНО-ГЕОГРАФСKE ОДЛИКЕ СРБИЈЕ</p>	<p>Кретање броја становника и њихов простори размештај. Природно кретање. Миграциони процеси.. Структуре становништва. Демографски проблеми и популациона политика. Прва насеља у Србији. Село и рурални процеси. Градови.</p>	<p>18</p>	<p>3</p>	<p>1</p>	<p>22</p>

<p>-објашњава утицај природних и друштвених фактора на настанак, развој и трансформацију насеља у нашој земљи, -уз помоћ карте Србије и других извора информација анализира утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привредних делатности у нашој земљи, -доводи у везу размештај привредних делатности са квалитетом животне средине у нашој земљи, -препознаје ефекте производње и коришћења различитих извора енергије на квалитет животне средине, - описује репрезентативне објекте природне и културне баштине и означава их на карти, -процењује важност очувања природне и културне баштине Србије, -објашњава утицај историјских и савремених миграција на размештај Срба у свету</p>		<p>Урбанизација и проблеми урбаног развоја. Београд. Природни ресурси и привредни развој и промене у структури привреде. Пољопривреда и географски простор Индустрија и географски простор. Саобраћај и географски простор. Туризам и трговина. Делатности кварталног сектора. Користити пописне податке у електронском облику доступне на интернетсајту Републичког завода за статистику, даде о тих података предст ављају на тематским картама, графички и табеларно.</p>				
	<p>ПРИРОДНА И КУЛТУРНА БАШТИНА СРБИЈЕ ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА</p>	<p>Природна баштина Србије. Културна баштина Србије. Светска баштина под заштитом Унеска у Србији. Организовање посета манастирима, музејима, националним парковима изводе се закључци о важности националног и културног идентитета наше земље. Исход је остварљив ако ученик на немој карти различитим картографским методама представите степен заштите природних добара и ист акне њихов значај</p>	8	2		10
	<p>ГЕОГРАФИЈА ЗАВИЧАЈА</p>	<p>Појам и географски положај завичаја. Природне карактеристике. Друштвене карактеристике. Израда истраживачког рада (пројекта) о општини Неготину са посебним освртом на села Штубик, Плавна, Малајница и Шаркамен.</p>	1	1		2
	<p>СРБИ У РЕГИОНУ И ДИЈАСПОРИ</p>	<p>Срби у Црној Гори. Срби у БиХ-Република Српска. Срби у Хрватској. Срби у осталим суседним државама. Срби у дијаспори. Потребно је да се ученици осмог разреда упознају са тиме колико припадника нашег народа живи на тлу бивше СФРЈ, у региону</p>	2	1	1	4

		идијаспори, када су се и зашто досељавали у те државе, какав им је економски, политички и културни статус, којим делатностима се баве, какавим је однос са већинским становништвом тих држава				
		СИСТЕМАТИЗАЦИЈА ГРАДИВА			3	
			укупно	50	12	6 68

Разред: **VIII**

Наставни предмет: **ФИЗИКА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Физика
ЦИЉ	Ученици стичу нова знања о улози породице у формирању културе понашања, становања, исхране, одевања и рада, као и да интегришу и унапреде претходно стечена знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези с важним активностима у свакодневном животу. Циљ се реализује кроз низ еђупредметних корелација.
РАЗРЕД	<i>Осми</i>
ГОДИШЊИ ФОНД	68

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ООТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВ А			
			О	У	В	С
Ученик ће бити у стању да: - повезује физичке величине које описују осцилације и таласе - описује карактеристике звука, ултразвука и инфразвука и наводи примере примене ултразвука - демонстрира и објасни осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу, осциловање жица и	ОСЦИЛАТОРНО И ТАЛАСНО КРЕТАЊЕ	- Осцилаторно кретање (осциловање тела обешеног о опругу, осциловање куглице клатна). Појмови и величине којима се описује осциловање тела (амплитуда, период, фреквенција). Закон о одржању механичке енергије при осциловању тела. - Механички таласи. Основни параметри којима се описује таласно кретање (таласна дужина, фреквенција, брзина). - Звук. Карактеристике звука и звучна резонанција. - Демонстрациони огледи. - Осциловање куглице клатна и тела обешеног о опругу (у ваздуху и у течности). Осциловање жица и ваздушних стубова (ксилофон,	5	2	3	1

<p>ваздушних стубова - примењује превентивне мере заштите од буке решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке</p> <p>Ученик ће бити у стању да: - анализира примере одбијања и преламања светлости, тоталне рефлексије (огледала и сочива) - користи лупу и микроскоп - демонстрира и објасни појаву сенке - демонстрира и објасни функционисање ока и корекцију вида - примењује превентивне заштите од прекомерног излагања Сунчевом зрачењу - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке</p>		<p>различите затегнуте жице, једнаке стаклене флаше са различитим нивоима воде). Одакле долази звук (гумено црево са два левка, канап и две пластичне чаше...). Таласи (таласна машина или када). Демонстрација звучне резонанције променом висине ваздушног стуба (дужа стаклена цев са водом) - Лабораторијска вежба - Мерење периода осциловања клатна или периода осциловања тега на опрузи - Одређивање убрзања Земљине теже помоћу математичког клатна</p>				
	<p>СВЕТЛОСНЕ ПОЈАВЕ</p>	<p>Карактеристике светлости. Праволинијско простирање светлости (сенка и полусенка, помрачење Сунца и Месеца). Закон одбијања светлости. Равна и сферна огледала и конструкција ликова предмета. Брзина светлости у различитим срединама. Индекс преламања и закон преламања светлости. Тотална рефлексија. Преламање светлости кроз призму и сочива. Одређивање положаја ликова код сочива. Оптички инструменти. Лупа и микроскоп. Демонстрациони огледи. Сенке. Хартлијева плоча за илустровање закона о одбијању и преламању светлости. Преламање светлости (штапић делимично уроњен у чашу с водом, новчић у чаши са водом и испод ње). Преламање беле светлости при пролазу кроз призму. Преламање светлости кроз сочиво, око и корекција вида (оптичка клупа, геометријска оптика на магнетној табли, стаклена флаша са водом као сочиво). Лупа и микроскоп. Лабораторијске вежбе 1. Провера закона одбијања светлости коришћењем равнoг огледала. 2. Одређивање жижне даљине сабирног сочива</p>	4	4	2	1
<p>Ученик ће бити у стању да:</p>	<p>ЕЛЕКТРИЧНО ПОЉЕ</p>	<p>Наелектрисавање тела. Елементарна количина наелектрисања. Закон о одржању количине наелектрисања. Узајмно деловање наелектрисаних тела. Кулонов закон.</p>	5	5	0	1

<ul style="list-style-type: none"> - прикаже и опише електрично поље - израчуна силу којом поље делује на наелектрисање - повеже електрични напон и јачину електричног поља - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке 		<p>Електрично поље (линије сила, хомогено и нехомогено поље). Рад силе електричног поља. Напон. Веза напона и јачине хомогеног електричног поља. Електричне појаве у атмосфери.</p> <p>Демонстрациони огледи.</p> <p>Наелектрисавање чврстих изолатора и проводника. Електрофор, електрично клатно и електроскоп. Линије сила електричног поља (перјанице, гриз у ричинусовом уљу и јаком електричном пољу). Фарадејев кавез. Антистатичке подлоге. Инфлуентна машина. Мехури сапунице у електричном пољу. Модел громобрана.</p>				
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни провођење струје кроз метале, течности и гасове - упореди отпорности металних проводника на основу њихових карактеристика - наводи и користи различите изворе електричне струје (EMS) и зна да их разврстава ради рециклаже - познаје основне елементе електричног кола и уме да их повеже - изабере одговарајући опсег мерног инструмента и мери јачину електричне струје и напон - одређује вредност редно и паралелно везаних отпорника и резултате прикаже табеларно и графички - описује ефекте који се испољавају 	<p>ЕЛЕКТРИЧНА СТРУЈА</p>	<p>Електрична струја (једносмерна, наизменична). Услови за настајање електричне струје и извори струје (EMS). Мерење електричне струје и напона.</p> <p>Електрична отпорност проводника. Проводници и изолатори. Омов закон за део струјног кола. Рад и снага електричне струје. Џул-Ленцов закон. Омов закон за цело струјно коло. Везивање отпорника.</p> <p>Електрична струја у течностима и гасовима.</p> <p>Мере заштите од електричне струје (жива бића, објекти и електрични уређаји).</p> <p>Демонстрациони огледи.</p> <p>Демонстрациони амперметар у струјном колу. Регулисање електричне струје у колу реостатом и потенциометром. Графитна мина (оловке) као потенциометар. Мерење електричне отпорности омметром. Загревање проводника при протицању електричне струје. Протицање електричне струје у воденом раствору кухињске соли. Лимун као батерија. Пражњење у Гајслеровим цевима помоћу Теслиног трансформатора.</p> <p>Лабораторијске вежбе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зависност електричне струје од напона на отпорнику (таблични и графички приказ зависности). 2. Одређивање електричне отпорности отпорника у колу помоћу амперметра и волтметра. 	10	6	3	1

<p>при протицању електричне струје</p> <ul style="list-style-type: none"> - препозна основна својства наизменичне струје - израчуна потрошњу електричне енергије у домаћинству се придржава основних правила безбедности при коришћењу електричних уређаја у животу - решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке 		<p>3. Мерење електричне струје и напона у колу са серијски и паралелно повезаним отпорницима и одређивање еквивалентне отпорности.</p>				
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - описује узајамно деловање два паралелна проводника са струјом - деловање магнетног поља на струјни проводник - принцип рада електромагнета и електромотора - објасни принцип рада компаса и природу Земљиног магнетног поља - користи компас и апликације за паметне телефоне за оријентацију у природи решава квалитативне, квантитативне и графичке задатке 	<p>МАГНЕТНО ПОЉЕ</p>	<p>Магнетно поље сталних магнета. Магнетно поље Земље. Магнетно поље електричне струје. Дејство магнетног поља на струјни проводник. Допринос Николе Тесле и Михајла Пупина развоју науке о електромагнетним појавама и њиховој примени. Демонстрациони огледи. Линије сила магнетног поља потковичастог магнета и магнетне шипке. Магнетна игла и школски компас. Ерстедов оглед. Електромагнет. Узајамно деловање два паралелна проводника кроз које протиче струја.</p>	3	1	0	0
<p>Ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објасни структуру атомског језгра и нуклеарне силе - опише радиоактивност, врсте зрачења, радиоактивне изотопе, препознаје њихово дејство, примену и мере заштите - разликује фисију и фузију и 	<p>ЕЛЕМЕНТИ АТОМСКЕ И НУКЛЕАРНЕ ФИЗИКЕ</p>	<p>Структура атома (језгро, електронски омотач). Нуклеарне силе. Природна радиоактивност. Радиоактивно зрачење (алфа, бета и гама зраци) и њихово дејство на биљни и животињски свет. Заштита од радиоактивног зрачења. Вештачка радиоактивност. Фисија и фузија. Примена нуклеарне енергије и радиоактивног зрачења. Демонстрациони оглед. Детекција присуства радиоактивног зрачења. (школски Гајгер- Милеров</p>	5	2	0	1

наводи могућности њихове примене		бројач)				
Ученик ће бити у стању да: - препозна значај физике и схвати њен значај за развој других природних наука	ФИЗИКА И САВРЕМЕНИ СВЕТ	Значај физике за развој других природних наука Допринос физике развоју савремене медицине (ултразвук, ЕКГ, скенер, магнетна резонанција, Гама нож...) Физика и савремене технологије (интернет, мобилна телефонија, даљинско управљање, нанофизика.)				

Разред: **VIII**

Наставни предмет: **МАТЕМАТИКА**

ПРЕДМЕТА	<i>МАТЕМАТИКА</i>
	Да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.
	VIII
ЊИ ФОНД	136

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	Б Ч А	
			О	У
и Талесову теорему у геометријским задацима у контексту; и сличност троуглова у геометријским задацима у реалном контексту;	СЛИЧНОСТ	Пропорционалне величине. Талесова теорема. Сличност троуглова. Примене сличности.	6	9
ра односе тачака, правих и равни у простору и те односе математичким писмом; вља цртежом односе геометријских објеката у простору и користи их приликом решавања задатака;	ТАЧКА, ПРАВА И РАВАН	Однос тачке и праве, тачке и равни. Односи правих; мимоилазне праве. Односи праве и равни, нормала на раван, растојање тачке од равни. Односи две равни. Ортогонална пројекција на раван (тачке, дужи и праве). Угао између праве и равни. Полиедар.	6	5

<p>Површина правоугаоног простора и примени Питагорину у геометријским задацима и контексту;</p>				
<p>Линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; реалне проблеме користећи линеарну једначину, површину или запремину линеарних једначина са две непознате;</p>	<p>ЛИНЕАРНЕ ЈЕДНАЧИНЕ И НЕЈЕДНАЧИНЕ С ЈЕДНОМ НЕПОЗНАТОМ</p>	<p>Линеарна једначина. Решавање линеарних једначина с једном непознатом. Линеарна неједначина. Решавање линеарних неједначина с једном непознатом. Примена у реалним ситуацијама.</p>	6	1
<p>Површину и запремину праве призме, стране призме (основа правоугаоник), правилне троуглаоне и шестостране призме; формуле и обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама;</p>	<p>ПРИЗМА</p>	<p>Призма: појам, врсте, елементи. Мрежа праве призме. Површина праве призме. Запремина праве призме.</p>	6	7
<p>Површину и запремину пирамиде, четворостране пирамиде (основа правоугаоник), правилне троуглаоне и шестостране пирамиде; формуле и обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама;</p>	<p>ПИРАМИДА</p>	<p>Пирамида; појам, врсте, елементи. Мрежа пирамиде. Површина пирамиде. Запремина пирамиде.</p>	6	9
<p>Анализира график линеарне функције;</p>	<p>ЛИНЕАРНА ФУНКЦИЈА</p>	<p>Линеарна функција ($y = kx + n$). График линеарне функције; нулаи знак функције, монотоност. ИмPLICITНИ облик задавања линеарне функције. Цртање и читање графика линеарних функција.</p>	5	6
<p>Линеарну једначину, неједначину и систем линеарних једначина са две непознате; реалне проблеме користећи линеарну једначину, површину или запремину линеарних једначина са две непознате;</p>	<p>СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА С ДВЕ НЕПОЗНАТЕ</p>	<p>Појам линеарне једначине с две непознате. Појам система од две линеарне једначине с две непознате. Решавање система методом замене и методом супротних коефицијената; графичка интерпретација система. Примена у реалним ситуацијама.</p>	6	8
<p>Површину и запремину ваљка, купе и лопте; формуле и обрасце за површину и запремину тела у реалним ситуацијама;</p>	<p>ВАЉАК, КУПА И ЛОПТА</p>	<p>Ваљак и његови елементи. Мрежа ваљка. Површина и запремина правога ваљка. Купа и њени елементи. Мрежа купе. Површина и запремина праве купе. Појам лопте и сфере. Пресеци лопте (сфере) и равни. Површина и запремина лопте.</p>	6	9
<p>Учество у избору истраживачког пројекта и начина рада.</p>	<p>ПРОЈЕКТНИ ЗАДАТАК</p>	<p>Конструкција теста из математике за завршни испит</p>	3	

50	6

Разред: **VIII**

Наставни предмет: [БИОЛОГИЈА](#)

их процеса и живих бића у интеракцији са животном средином, развије одговоран однос према себи и природи и разумевање значаја биолошке разноврсности и потребе за одр

САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

органела у метаболизму ћелије: једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми.

различите функције. Принципе економичности грађе и функције живих бића

ија. Регулаторна улога хормона биљака и животиња.

активност. Чулно-нервни систем животиња.

ема, нервни систем и чула. Неуротрансмитери, нервни импулси, драж, надражај.

Фотосинтеза.

Температурна регулација.

У живих ћелијских органела метаболизму ћелије (једро, ендоплазмични ретикулум, рибозоми, хлоропласти, центриоле, лизозоми) треба увести појмове који ће повезати

и стичу услови за појаву нових карактеристика ћелије (и организма) при чему се повећањем активне површине преко које се обавља одређена функција,

скоришћавање ограничене запремине ћелије/организма, повећањем унутрашње или спољашње површине. На тај начин се остварује боља

животности (одрживост) животних функција. То се може приказати на различитим примерима: интрамембрански систем у ћелији, набори мембране унутар митохондрија

и цитокрози. Страживачки рад ученика о томе како се долази до матичних ћелија, како се чувају, како јиначних користимо у медицини и тд, кроз разговор са стручњак

. Ученике треба усмерити тако да разумеју да ћелија/организам најбоље функционише у одређеним условима и да сви организми поседују механизме који одржа

и. Посебно је важан принцип примања и преноса информација и реаговања на надражаје. Потребно је нагласити да су то повезани и регулисани процеси. Хомеост

физиологија). Ученике на овом узрасту треба што више упућивати да самостално прикупљају, обрађују, представљају и тумаче информације добијене једноставн

ијама, притисак, брзина...) и хемију и биологију (неуротрансмитери, хормони, ензими...). Треба лобидати ученици различитим примерима илустрати уезу између физиоло

и кроз низ кратких вежби/демонстрација рефлекса (рефлекси ока, рефлекс хватања лењира, пателарни рефлекс...), варљивост чула (прецизност чула додира, оптичке вар

анализа крви и урина.

ни и полни идентитет у контексту хормонске активности и индивидуалне генетичке варијабилности).

онтрацепција.

ења болести, превенцију и значај редовних контрола. Процена ставова из домена одговорног односа према здрављу може се радити кроз чек-листу. Треба обрадити и изданих различитим спољашњим и унутрашњим факторима (узроцима), као и могућност враћања организма у равнотежено стање након одређених поремећаја. Повећање мобилних телефона, играња компјутерских игрица итд. Ученике треба мотивисати да изразе критички став у погледу домена и мере штетности појединих утицаја лабораторијских анализа крви и урина се може обрадити кроз вежбу, при чему пажњу треба обратити само на вредности које се односе на еритроците, хемоглобин и ниво на замућеност, присуство бактерија и хелија крви. Циљ вежбе је да ученик уме да прочита табелу и разуме да вредности треба да буду нормализовани (подаци одстранени наставника, а не реални резултати конкретних особа (ученика или одраслих)).

продуктивном здрављу. Контрацепцију обрадити и у смислу спречавања преране трудноће и полно преносивих болести.

критички став према садржајима који се могу наћи на интернету и другим изворима информисања (часописима, ТВ емисијама...). У питању су садржаји који се односе на етичку и правствено живот. Ученици могу да пронађу примере медијских садржаја који ће се анализирати на часу. Анализу је могуће урадити и у виду дебате са темама: "Позитивна енергија", "Продужавање младости слично".

пројектну наставу, могу се обрадити лековити и физиолошки активни производи животиња и биљака (као што су мед, прополис, различити екстракти биљака, полени итд.) и за заједничку пројектну наставу са овим предметом (нпр. вежбе екстракције хлорофила, кофеина и биљних уља). Такође, у циљу истраживања о деловању биљних екстракта на скурзије до оближњег постројења за прераду лековитих биљака, узгајивачници медицинских пијавица, произвођачу меда и сл., могу се проучити путевима које масу тврстости доноси до нашег подручја.

интеракцијом унетерадиозгајања и добијања екстракта и других продуката, могу се проучити путеви којима масу тврстости доноси до нашег подручја.

интеракцијом унетерадиозгајања и добијања екстракта и других продуката, могу се проучити путеви којима масу тврстости доноси до нашег подручја.

интеракцијом унетерадиозгајања и добијања екстракта и других продуката, могу се проучити путеви којима масу тврстости доноси до нашег подручја.

интеракцијом унетерадиозгајања и добијања екстракта и других продуката, могу се проучити путеви којима масу тврстости доноси до нашег подручја.

интеракцијом унетерадиозгајања и добијања екстракта и других продуката, могу се проучити путеви којима масу тврстости доноси до нашег подручја.

тих група организама кроз геолошка доба и велика изумирања.

ка за продукцију O₂ из озонског молача, као заштити од UV зрака, и услов развоја осталих живих бића.

користити стручне називе прекамбријум, палеозоик, мезозоик и кенозоик. Могу се поменути и краћи периоди који су познати ученицима као што су перм, карбон, триас итд.

настанку нових група живих бића и повезати их са њиховим положајем на Дрвету живота. Већину активности за достизање поменутог исхода је могуће реализовати кроз (м) нестале шуме карбона, мора камбријума, итд, уз адекватну употребу еколошких појмова попут еколошких фактора и адаптација.

пубертет и адолесценција човека. Цветање, плодношеће и сазревање плодова биљака. Теорија еволуције. Постанак нових врста кроз еволуционе процесе.

животињске врсте са потпуним преображајем (метаморфозом), које пролазе кроз фазе ларве и лутке преадултног периода (бројни инсекти), као и они са непотпуним преображајем (метаморфозом) (амфибије, раје, ракова, риба, водоземаца итд). Такође, треба нагласити да постоје и органицидни процеси који се развијају у фазама развоја живог бића кроз промене целокупне грађе и функција делова тела и физиолошким процесима, као и развиће полних органа (нпр. човек). Развиће човека треба повезати са променама насталим у пубертету и адолесценцији.

Улога гена у развоју живог бића. Транскрипција и транслација. Улога ензима, структурних протеина (нпр. колаген, антитела, итд), хормона, итд. На примеру хормона може се објаснити улога гена. Током животног циклуса, у одређеним фазама развића органа (нпр. јувенилних хормон код инсеката). Активност гена за полне хормоне код људи доводи до активирања гена за развиће полних органа, длакавост код дечака.

Објаснити настанак нових врста (врста) најбоље је објаснити кроз алопатрички модел специјације (ученицима не треба уводити овај термин). Модел: једна велика популација бива подељена на две популације. Једна популација се прилагођава, деловањем селекције, на услове средине у којима живе; такође, различите мутације се дешавају у свакој популацији на стању равнотеже (фенотипске и генетичке); током дужег времена, јединке две популације се толико разликују да више не могу да се међусобно ошптају чак и уколико се поново споје. Чарлс Дарвин и данас је потврђено у свим биолошким истраживањима. Ученицима је неопходно дати податке о Дарвиновој теорији еволуције и објашњењима настанка нових врста популација, што води настанку нових врста. Такође, навести да је Дарвин закључио да је порекло живог света јединствено и да је тога сважива бића деловање једничке особине, а моделом „дрво живота“.

Објаснити еволуцију, постанак и врсту еволуције човека. Ученицима могуће је истражити у приказу људских предака, почевши од два најстарија наше еволуционе линије од последњег заједничког претка са шимпанзом и човеком. Такође важно објаснити ученицима да, у биолошком смислу, тј. у контексту генетичких разлика, не постоје расе људи, већ само континуирана варијабилност различитих људских популација.

Улога фактора у природи (H₂O, C, N) и њихова повезаност.

Симбиотски организми (лишајеви).

Улога фактора у развоју. Нестанак врста и фактори угрожавања (Н.И.Р.Р.О. концепт). Типични екосистеми Србије.

Објаснити настанак нових врста. Последице глобалних промена.

повеже губитак врста у екосистему са негативним последицама у преносу супстанце и енергије у мрежама исхране акцент је на томе да у
навању производње и потрошње органске супстанце и као производњи што веће количине органске супстанце у датим условима (биомаса, разноврсност). Потребно је у
нотежу у преносу и кружењима енергије и супстанце у екосистему. Процес кружења и преноса супстанци (вода, угљеника и азота) и енергије у природним екосистемима
се предлаже да обавезно садрже произвођаче, потрошаче и разлагаче.
критички процени последице људских делатности у односу на расположиве ресурсе на Земљи треба увести концепт одрживог развоја и еколошког отиска. Да би у
јност популација – биомаса – диверзитет) који се у датим околностима може одржати у дужем временском периоду. Пожељно је омогућити ученицима да израчунају
и дискутовати добијене резултате, нарочито о томе које животне навике би свако могао да промени, а притома да смањи свој отисак.

у да коришћење обновљивих извора енергије може имати и извесне негативне последице (ветропаркови, деривационе мини хидроелектране...). Једна од тема за дебату
енергије.

да повеже утицај еколошких чинилаца са распоредом карактеристичних врста које насељавају простор Србије треба фокусирати на ретке врсте, угрожене врсте, енде
згу наведених врста и еколошких чинилаца који условљавају њихово присуство на задатим подручјима. Истраживање се може спровести на терену, ако постоје могућ
стлужњак, буква, рамонда, трска, маслачак, белоглав суп, ора белорепан, сова шарара, вук, шакал, врабац, пастрмка, младица, кечига, моруна... уобзир дола
ка, угрожена или космополитска.

к врста у својој околини и вероватне путеве насељавања (начини како је врста прене-та) може да се реализује кроз истраживање познатих инвазивних врста, попу
papyrifera), сибирског бре-ста, свиленице (*Asclepias syriaca*), азијске бубамаре, шимшировог мољца (*Cydalima perspectivalis*)
колини (ако постоје услови) или претраживањем литературе и интернета.

црвене књиге“ за локалне врсте са IUCN листе по Н.И.Р.Р.О концепту. Наставник предлаже листу врста, а ученици одабирају једну и одређују факторе угрожавања

Разред: **VIII**

Наставни предмет: **ХЕМИЈА**

Назив предмета	<i>Хемија</i>					
Разред	VIII					
Годишњи фонд	68 часова					
Циљ	<p>Циључења Хемије је да ученик развије систем основних хемијских појмова и вештине за правилно руковање лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, да се оспособи за примену стеченог знања и вештина за решавање проблема у свакодневном животу и наставку образовања, да развије способности апстрактног и критичког мишљења, способности за сарадњу, тимски рад, и одговоран однос према себи, другима и животној средини.</p>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	Број часова			
			О	У	В	С
-правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према	Метали,	<ul style="list-style-type: none"> - Метали у неживој и живој природи - Општа физичка и хемијска својства метала. - Алкални и земноалкални метали. 	5	3	1	1

<p>ема здрављу и животnoj средини;</p> <p>- изведе експеримент према датом путству, табеларно и графички прикаже податке, формише објашњења и изведе закључке;</p> <p>- наведе заступљеност метала и неметала, неорганских и органских једињења у живој и неживој природи;</p> <p>- испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их са њиховом практичном применом;</p> <p>- испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у Периодном систему;</p> <p>- напише формуле и именује оксиде, киселине, базе и соли;</p> <p>- испита, опише и објасни својства оксида, неорганских киселина, база и соли, препозна на основу формуле или назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом;</p>	<p>оксиди и хидроксиди</p>	<p>- Гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк, њихове легуре и практична примена.</p> <p>- Оксиди метала и хидроксиди, својства и примена.</p> <p>Демонстрациони огледи:</p> <p>- Реакција Na, K, Mg и Ca са водом; реакција MgO и CaO са водом и испитивање својстава насталог раствора помоћу лакмус-хартије;</p> <p>- Испитивање електропроводљивости раствора натријум-хидроксида.</p> <p>Лабораторијска вежба I:</p> <p>- испитивање физичких својстава метала; реакција метала са киселинама. Потребно је подстицати ученике да повезују облике налажења метала у природи (у елементарном облику и у једињењима) са структуром атома, односно реактивношћу метала, као и положајем метала у Периодном систему елемената. Ученици битребало да са знају о важности катјона појединих метала за живе организме и повежу та знања садржајем биологије.</p> <p>Хемијска својства типичних метала учесна примерима натријума и калијума, и магнезијума и калцијума као представника земноалкалних метала. Ученици треба да уоче да је кисеоник неопходан реагент за реакцију оксидације метала, као што су сагоревања и рђање, и да у поређују тежњу различитих метала да подлежу том типу реакције. Они могу посматрати демонстрацију сагоревања магнезијума као пример реакције у којој настаје оксид метала, а демонстрацију реакције натријума, калијума, магнезијума и калцијума са водом као пример реакције у којој настају хидроксиди ових метала. Очекује се да на основу посматрања демонстрација у поређују реактивност алкалних и земноалкалних метала, и да је повезују са структуром атома и положајем метала у Периодном систему елемената. При разматрању хемијских својстава метала који имају велику практичну примену (гвожђе, бакар, алуминијум, олово и цинк), ученици битребало да уоче разлику њихове реактивности (грађење оксида и хидроксида) у односу на реактивност алкалних и земноалкалних метала.</p>				
--	----------------------------	--	--	--	--	--

<p>- напишите у мачиједначинехемијских реакција метала и неметала;</p>		<p>У оквиру прве лабораторијске вежбе ученици испитују основна физичка својства метала (агрегатно стање, боју, проводљивост, електричну струјну топлоту, магнетичност). Такође, испитују реакцију магнезијума и гвожђа са разблаженом хлороводоничном киселином. На основу огледа ученици би требало да уоче да заједничка својства метала и неметала су подједнако изражена код свих метала.</p>				
<p>- правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором и супстанцама, и показује одговоран однос према здрављу и животnoj средини;</p> <p>- изведе експеримент према датом упутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке; наведе заступљеност метала и неметала, неорганичких и органичких једињења у животној природи;</p> <p>- испита и опише физичка својства метала и неметала, и повеже их са њиховом практичном применом;</p> <p>- испита и опише хемијска својства метала и неметала, и објасни их на основу структуре атома и положаја елемената у периодном систему;</p>	<p>Неметали, оксиди и киселине</p>	<p>- Неметали у неживој и живој природи. - Општа физичка хемијска својства неметала. - Халогени елементи, сумпор, азот, фосфор и угљеник. - Оксиди неметала и киселине, својства и примена.</p> <p>Демонстрациони огледи: добијање сумпора (IV)-оксида и испитивање његових својстава; разблаживање концентроване сумпорне киселине; добијање угљеника (IV)-оксида и испитивање његових својстава; испитивање електропроводљивости дестиловане воде и хлороводоничне киселине; доказивање базних својстава воденог раствора амонијака.</p> <p>Лабораторијска вежба II: - испитивање физичких својстава неметала.</p> <p>Лабораторијска вежба III: - доказивање киселости неорганичких киселина помоћу лакмус-хартије.</p> <p>Ученици треба да повезују структуру атома неметала са реактивношћу елемената и облицима налажења у природи (у елементарном облику и у једињењима). Демонстрациони огледи и лабораторијске вежбе омогућавају ученицима да уоче физичка својства неметала: агрегатно стање, растворљивост у води и неполарним растварачима (лабораторијска вежба II). Очекује се да ученици разликују оксиде неметала који не</p>	4	3	2	1

<p>-напишеформулеименује оксиде,киселине,базеи соли;</p> <p>-испита, опише и објасни својства оксида, неорганичкихкиселина,базеисоли,препозна наосновуформулеилиназивапредставнике овихједињењау свакодневном животу и пове же њиховасвојстваса практичном применом;</p> <p>- напишеитумачиједначинехемијскихреакција метала и неметала;</p>		<p>реагују са водом (CO, N₂O и NO) од онихкоји са водом граде киселине. Киселост неорганичкихкиселинаученици доказују помоћу индикатора, то својство повезују са дисоцијацијом киселина и H⁺ јоном због којег средина има киселасвојства. Ученици могу упоредо доказивати киселост њима познатих киселина из свакодневног живота (сирћетна киселина, лимунска киселина). Ученике треба стално подстицати да пишу формуле оксида и киселина (кисеоничних: H₂SO₄, HNO₃, H₃PO₄, H₂CO₃ и безкисеоничних: HCl и H₂S).</p> <p>Посматрањем демонстрација огледа ученици могу сазнати о начину добијања и својствима сумпор(IV)-оксида, о његовој употреби на ниже организме и пигменте, о начину добијања и својствима угљеник(IV)-оксида, о његовој густини у односу на ваздух својству да не подржава горење.</p> <p>Посматрањем демонстрација огледаважно једасазнају како се правилно разблажује концентрована сумпорна киселина.</p>				
<p>-правилно рукује лабораторијским посуђем, прибором исупстанцама, ипоказујеодговоранодноспремоздрављуиживотнојсредини;</p> <p>- изведеекспериментпрема датомупутству, табеларно и графички прикаже податке, формулише објашњења и изведе закључке;</p> <p>- напишеформулеименује оксиде,киселине,базеисоли;</p> <p>-испита, опише и објасни својства оксида,</p>	<p>Сол и</p>	<p>- Добијање соли. - Формуле соли и називи. - Дисоцијација соли. - Физичка и хемијска својства соли. Примена соли.</p> <p>Демонстрациони огледи: реакција неутрализације хлороводоничне киселине и раствора натријум-хидроксида; реакција између метала и киселине; хемијске реакције соли: између калцијум-карбоната и хлороводоничне киселине, раствора гвожђе(III)-хлорида и натријум-хидроксида, раствора сребро-нитрата и натријум-хлорида.</p>	<p>4</p>	<p>2</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

<p>неорганских киселина, база соли, препозна на основу формуле и назива представнике ових једињења у свакодневном животу и повеже њихова својства са практичном применом;</p> <p>- препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представ их хемијске промене хемијским једначинама;</p> <p>- изведе стехиометријску и израчунавања и израчуна масену процентну заступљеност супстанци;</p>		<p>Лабораторијска вежба IV: добивање соли и испитивање растворљивости различитих соли у води; добивање баријум-сулфата; доказивање угљеник(IV)-оксида настајања калцијум-карбоната.</p> <p>Добивање киселих соли приказати на примеру добијања натријум-хидрогенкарбоната. Ученици могу посматрати демонстрацију реакције неутрализације, написати формуле реактанта и једног производа (вода), а онда разматрати како се саставља формула другог производа, тј. формула соли. И у оквиру ове теме ученици би требало да пишу једначине дисоцијације у води растворних соли и да разликују катјоне од анијона. Ученици могу посматрати демонстрацију огледа у којем се добијају хидроксиони металачији оксиди не реагују са водом (на пример $Fe(OH)_3$), као и демонстрацију својства киселина да реагују са солима угљене киселине уз издвајање угљеник(IV)-оксида и воде.</p> <p>Корелација са наставом географије може се остварити кроз разматрање како својства калцијум-карбоната и калцијум-хидрогенкарбоната утичу на облик кречњачког рељефа. Важно је да ученици повезују стечено знање о солима а са саставом воде за пиће и саставом минералних вода.</p> <p>На крају обраде теме, кроз различите примере (обухватајући и не обрађене у првој и другој теми), важно је да ученици уоче међусобну повезаност класе неорганских једињења и тако систематизују знања о својствима оксида, киселина, хидроксида и соли. У лабораторијској вежби IV ученици могу да испитују растворљивост различитих соли у води и да добијају соли таложењем (двоструком изменом). Притома, загледају се и у супстанце којима се налаже утиче на животну средину.</p>			
---	--	--	--	--	--

<p>-разликујесвојства неорганичних и органичних супстанци и објашњава разлику на основу њихових структура;</p> <p>-препозна физичке и хемијске промене неорганичних и органичних супстанци у окружењу, и представих хемијске промене хемијским једначинама;</p> <p>- напише формуле и именује представнике класа органичних једињења и мајући у виду структурну изомерију;</p>	<p>Органична једињења и њихов општа својства</p>	<p>- Својства атома угљеника и многобројност органичних једињења. Функционалне групе и класе органичних једињења.</p> <p>- Општа својства органичних једињења.</p> <p>Демонстрациони огледи: упоређивање својства органичних и неорганичних једињења; доказивање угљеника у органичким супстанцама.</p> <p>У оквиру теме ученици, на основу посматрања демонстрационих огледа, упоређују састав својства органичних једињења, познатих из свакодневног живота, и претходно учених неорганичних једињења. Они сазнају у великом броју органичних једињења и тучињеницу повезују својствима атома угљеника и начинима међусобног повезивања. Препознају потребу за класификацијом органичних једињења и да се она може извести на основу функционалне групе молекулама.</p>	<p>2</p>	<p>/</p>	<p>/</p>	<p>1</p>
<p>-препозна физичке и хемијске промене неорганичних и органичних супстанци у окружењу, и представих хемијске промене хемијским једначинама;</p> <p>- напише формуле и именује представнике класа органичних једињења и мајући у виду структурну изомерију;</p> <p>разликује органске супстанце са аспекта чиста супстанца</p> <p>исмеша, величина молекула, структура, порекло и топовезује са њиховом улогом и применом;</p> <p>-испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органичних једи</p>	<p>Угљоводоници</p>	<p>-Подела угљоводоника.</p> <p>-Номенклатура. Изомерија.</p> <p>-Физичка својства угљоводоника. Хемијска својства угљоводоника.</p> <p>- Полимери.</p> <p>- Нафта и земни гас.</p> <p>Демонстрациони огледи: испитивање растворљивости и сагоревања п-хексана (медицински бензин); разликовање засићених и незасићених ациклических угљоводоника (реакција са калијум-перманганатом).</p> <p>Вежба V: састављање модела молекула угљоводоника, писање структурних формула и именовање угљоводоника.</p> <p>Састављање и посматрање модела молекула угљоводоника може помоћи ученицима да пишу молекулске, структурне и рационалне</p>	<p>6</p>	<p>4</p>	<p>1</p>	<p>1</p>

<p>њења и повежесвојства једињења са њихово м практичном применом; - рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу са знацима опасности, упозорења и обавештења на амбалажи, придржава се правила о начину чу вања производа и одлагања отпада; - изведе стехиометријска израчунавања и изра чуна масену процентну заступљеност супстанци</p>	<p>структурне формуле угљоводоника, и то једноставних примера, укључујући и именоване изомера према IUPAC номенклатури. Појам изомера ученици би требало да повежу са садржајем претходне теме о мо гућим различитим начинима међусобног повезивања атома угљеника. Разлике у реактивности алкана, алкена, алкина и ароматичних угљоводоника требало би да повежу са разликама у структури молекула ових једињења. Упоредивање хемијских реакција засићених и незасићених угљоводоника требало би да обухвати њихове сличности (сагоревање) и разлике (супституција, адиција). Ученици би требало да повежу хемијска својства угљоводоника са практичном применом ових једињења. Ученици треба да пишу једноставније једначине хемијских реакција сагоревања угљоводоника, као и реакција адиције водоника, воде и брома на етен, пропен, етин и пропин, и супституције атома водоника у молекулу метана. Такође, могу да препознају и описују хемијске реакције адиције и супституције на основу написаних хемијских једначина ових реакција. Ученици могу учити да се у реакцији полимеризације од реактаната одређених својстава (на пример, гасовито агрегатно стање), добијају супстанце са новим својствима (чврсто агрегатно стање). И у овом случају је важно да сазнају о практичној примени раз личитих полимера. О ароматичним угљоводонцима, њиховој реактивности и отоксичности, ученици уче на информативном нивоу. Учећи о дериватима нафте, важно је да они уоче да су производи фракционестилације (кондензације) и даљесмеше угљоводоника. Кроз демонстрационе огледе ученици треба да уоче разлику између засићених и незасићених угљоводоника, њихову примену као горива, и да су нафта и земни гас главни извори угљоводоника у при роди. Састављање модела молекула угљоводоника у оквиру вежбе V, ученицима може помоћи у савладавању писања формула и именован а угљоводоника. Препорука је да они састављају моделе молекула са највише шест атома угљеника.</p>				
---	---	--	--	--	--

<p>-препозна физичке и хемијске промене неорганских и органских супстанци у окружењу, и представих хемијске промене хемијским јединачинама;</p> <p>- напише формуле и именује представнике класа органских једињења и мајући у виду структурну изомерију</p> <p>- испита, опише и објасни физичка и хемијска својства представника класа органских једињења и повеже својства једињења са њиховом практичном применом;</p> <p>објасни хемијским јединачинама представи хемијске промене карактеристичне за поједине класе органских једињења</p>	<p>Органска једињења са кисеоником</p>	<p>- Алкохоли – номенклатура, својства и примена.</p> <p>- Карбоксилне киселине – номенклатура, својства и примена. Масне киселине.</p> <p>- Естри – номенклатура, својства и примена.</p> <p>Демонстрациони огледи:</p> <p>добијање етилалкохола алкохолним врењем; доказивање киселости карбоксилних киселина;</p> <p>лабораторијско добијање и испитивање својстава етил-етаноата.</p> <p>Лабораторијска вежба VI:</p> <p>- физичка и хемијска својства органских једињења са кисеоником; испитивање реактивности алкохола и карбоксилних киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу у води и неполярном растварачу; реакција етанске или мунске киселине са натријум-хидрогенкарбонатом.</p> <p>Ученици уочавају да су својства органских једињења са истим бројем атома угљеника у молекулу различита у зависности од присутне функционалне групе. Они уче именовање органских једињења према функционалној групи и повезују одређену функ-ционалну групу у молекулу са својствима једињења.</p> <p>Важно је да се ученици информишу о штетном физиолошком деловању алкохола и о проблему алкохолизма. У корелацији са наставом биологије, ученици могу самостално, из различитих извора, да прикупљају информације о утицају алкохола на организам.</p> <p>Током обраде наставних садржаја о карбоксилним киселинама, ученици уочавају сличности и разлике у својствима неорганских и органских киселина. Поред примене у свакодневном животу, потребно је да сазнају о важности органских једињења са кисеоником као индустријских сировина. У оквиру лабораторијске вежбе ученици испитују својства органских једињења са кисеоником. Упоредиће растворљивост алкохола и карбоксилних киселина са различитим бројем атома угљеника у молекулу</p>	<p>5</p>	<p>2</p>	<p>1</p>	<p>1</p>
--	--	--	----------	----------	----------	----------

		у води и неполарном растварачу. Упоредити својства њима познатих киселина (сирћетне и лимунске), са својствима, на пример, разблажене хлороводоничне киселине.				
- опишите физичка својства: агрегатно стање и растворљивост масти уља, угљених хидрата, протеина и растворљивост витамина; опишите основну структуру молекула којичине масти уља, угљених хидрата и протеина; - објасни сапонификацију триацилглицерола и хидрогенизацију незасићених триацилглицерола, наведе производе хидролизе дисахарида и полисахарида и опишите услов под којима долази до денатурације протеина; - наведе заступљеност у природи и улоге масти и уља, угљених хидрата, протеина и витамина у живим организмима и доведе их у везу са здравље и правилном исхраном људи;	Биолошки важна органичка јединица	- Масти уља. - Угљени хидрати у прегледу: моносахариди (глюкоза и фруктоза), дисахариди (сахароза и лактоза), полисахариди (скроб и целулоза). - Аmino-киселине. Протеини. - Витамини. Демонстрациони огледи: сапонификација масти – сапуни. Лабораториска вежба VII: испитивање растворљивост масти уља, и угљених хидрата у води; доказивање скроба; денатурација протеина. Ученици треба да описују и објашњавају својства биолошки важних органских јединица, и њихових смеша, да наводе биолошки и технички значај масти уља, и примену ових јединица као сировина или полупроизвода у даљој хемијској преради (на пример, добијање маргарина из уља и производња сапуна). Ученици могу да припреме есеј о енергетској улози масти уља у живим бићима, значај у правилне исхране, и значај незасићених масних киселина у исхрани. На примерима скроба и целулозе ученици могу да уоче како разлика у структури доводи до разлике у својствима. Такође, треба да знају њихову примену угљених хидрата у свакодневном животу: сахарозе у прехранбеној индустрији, скроба у прехранбеној и фармацеутској индустрији, памука и целулозе у текстилној индустрији. Ученици треба да схвате значење појмова: аmino-киселина, α -аmino-киселина, протеинска аmino-киселина и есенцијалне аmino-киселине, као и да схвате биолошки значај протеина, њихову градивну и каталитичку функцију у организму. На основу огледа ученици би требало да уоче да под дејством топлоте и киселина долази до денатурације протеина. ученици испитују растворљивост масти и уља у води и неполарном	6	3	1	1

		растварачу, на пример, хексану,растворљивост представника, моносахарида, дисахарида и поли-сахарида у води. Учећи о начину доказивања скроба, испитују у којим намирницама је скроб заступљен. За денатурацију протеина ученици примењују методе које се користе у кулинарству (кување, таложење протеина киселинама и сл.).				
-рукује супстанцама и комерцијалним производима у складу сознакама опасности, упозорења и обавештења на амбалажи,придржавасеправилаоначинучувањапроизводаиодлагањуотпада; - наведезагађујућесупстанцеваздуха,водеиземљиштаиопишењиховутицајнаживотнусредину; - критичкипроценипоследичељудскихактивностикоједоводедозагађивањаводе,земљиштаиваздуха; - објаснизначајпланирањаирешавањапроблемеазаштитеживотнесредине.	Заштита живота и здравља Зеленахемија	-Загађивачи,загађујућесупстанцеипоследицеагађивања. -Рециклажа. Зеленахемија. Требало би да на основу својстава супстанциразматрају њихов утицај на околину и жива бића, идентификују главне неорганске и органске загађујуће супстанце ваздуха, воде и земљишта и начине како оне доспевају у животну средину. Ученици треба да сагледају значај руковања супстанцама и комерцијалним производима у складу са ознакама на амбалажи, као и правила о начину чувања производа и одлагања отпада. Такође битребало да ученици сагледају проблемна гомилавања отпада и значај рециклаже. Требало би да ученици дискутују начине за превенцију загађења животне средине, смањење количине отпада и коришћење обновљивих извора сировина и енергије. Ова тематика може реализовати кроз активности у оквиру различитих мини пројеката, које ће ученици радити у току школске године, и презентовати након реализације сваког пројекта.	3	1	/	1
УКУПНО			3	1		5
			8	7		8

Разред: **VIII**

Наставни предмет: [Грађанско васпитање](#)

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Грађанско васпитање</i>					
ЦИЉ	Циљ учења грађанског васпитања је да ученики изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе других и спреман да активно делује у заједници.					
РАЗРЕД	8.					
ГОДИШЊИ ФОНД	34					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<p>– изрази осећај љубави и поноса према својој домовини на начин који никога не угрожава;</p> <p>– образложи зашто су понашања која се могу описати као ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам облици дискриминације и кршења људских права;</p> <p>– наведе примере повезаности различитих култура у једној</p>	<p>ЉУДСКА ПРАВА Заједница припадника различитих културних група</p>	<p>Припадност држави и нацији</p> <p>Патриотизам – осећај љубави и поноса према домовини и свим њеним припадницима.</p> <p>Начини изражавања патриотизма.</p> <p>Обесправљивање и угрожавање слободе људи. Ксенофобија, расизам, антисемитизам, антициганизам.</p> <p>Заједница различитих културних група Културна разноликост у форми мултикултуралности и интеркултуралности.</p> <p>Интеркултурни дијалог као средство развоја поштовања различитих култура и заједничког живота.</p> <p>Припадници националних мањина у Србији – заштита права и слобода припадника националних мањина.</p>				

<p>заједници и образложи потребу интеркултуралног дијалога за квалитетан живот свих чланова те заједнице;</p> <ul style="list-style-type: none"> – покаже интересовање за упознавање различитих култура; – наведе права која националне мањине у Србији по Уставу имају; – разликује појмове пол и род и препознаје родне стереотипе; – уочава у рекламама, филмовима, књигама, изрекама, стриповима и другим продуктима културе на који начин се преносе родни обрасци; – указује на примере родне равноправности и неравноправности у ситуацијама из свакодневног живота; – дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу; – наведе неколико 	<p>ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Родна (не)равноправност</p>	<p>Пол и род Биолошке разлике (анатомске и физиолошке), на супрот разликама које друштво ствара (очекивања друштва од мушкараца и жена). Преношење родних образаца. Стереотипи и предрасуде о роду.</p> <p>Родна перспектива Укључивање родне перспективе приликом доношења одлука важних за једну заједницу (образовање, здравље, породица, запошљавање, спорт...).</p> <p>Родна равноправност Родна равноправност и једнаке могућности за све ради развоја друштва. Препреке родној равноправности. Одговорност државе, организација цивилног друштва и појединца у постизању родне равноправности. Привремене позитивне мере за постизање родне равноправности (квоте уписа на факултет, субвенције за запошљавање...).</p> <p>Родно засновано насиље Родне разлике као основа неравнотеже моћи. Злоупотреба моћи насилника. Карактеристике особе која врши насиље, која је изложена насиљу или која му сведочи. Мере заштите од родно заснованог насиља.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – дискутује о значају уважавања родне перспективе приликом доношења одлука значајних за једну заједницу; – наведе неколико 	<p>ПРОЦЕСИ УСАВРЕМЕНОМ СВЕТУ Медији</p>	<p>Медији Врсте и функције медија. Слобода медија и њихов допринос развоју демократије. Медијикаоизворинформацијаидезинформација. Манипулације путем медија (одлагање информације, скретање пажње, побуђивање емоција, стварање осећаја кривице, неговање некултуре...).</p> <p>Медијска писменост Способност разумевања, критичког и аналитичког усвајања медијских садржаја.</p> <p>Кодекс у медијима</p>				

<p>привремених позитивних мера за постизање родне равноправности и аргументе за њихову примену;</p> <ul style="list-style-type: none"> – препозна у понашању особе карактеристике насилника и жртве; – наведе могуће начине реаговања у ситуацији сусрета са насилником; 	<p style="text-align: center;">ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗА М Вредности грађанског друштва</p>	<p>Кодекс деца и медији. Кодекс новинара. Притисци на новинаре као инструмент ограничавања слободе изражавања.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> – наведе основне функције медија и образложи зашто је важно да постоје кодекс новинара и кодекс деца имедији; – образложи значај слободе медија за развој демократије; <ul style="list-style-type: none"> – у медијима проналази примере предрасуда, стереотипа, дискриминације, нетолеранције по различитим основама и критички их анализира; – препозна механизме манипулације медија и утицај медија на сопствено мишљење и деловање; – проналази и користи информације из различитих извора, 		<p>Снимање кратког филма о вредностима грађанског друштва</p>	<p>Избор теме и формулисање идеје. Писање сценарија. Подела задатака. Снимање. Монтажа. Презентација. Евалуација.</p>			

<p>критички их разматра и вреднује; – препозна пример злоупотребе деце у медијима; – у дискусији показује вештину активног слушања, износисвој став заснован на аргументима, комуницира на конструктиван начин; – учествује у припреми, реализацији и евалуацији краткогфилма, учествује у избору садржаја и начинарада.</p>						
--	--	--	--	--	--	--

Разред: **VIII**

Наставни предмет: Верска настава(ПРАВОСЛАВНИМКАТОХИЗИС)

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Верска настава</i>						
ЦИЉ	<p>Циљеви верске наставе да се њоме посведоче садржај вере и духовно искуство традиционалних цркава и религијских заједница које живе и делују на нашем животном простору, да се ученицима пружи целовит религијски поглед на свет и живот и да им се омогући слободно усвајање духовних и животних вредности Цркве или заједнице којој историјски припадају, односно чување и неговање сопственог верског и културног идентитета. Упознавање ученика са вером и духовним искуствима сопствене, историјски дате Цркве или верске заједнице треба да се остварује у отвореном и толерантном дијалогу, уз уважавање других религијских искустава и филозофских погледа, као и научних сазнања и свих позитивних искустава и достигнућа човечанства.</p>						
РАЗРЕД	8.						
ГОДИШЊИ ФОНД	34						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	П	С	
<ul style="list-style-type: none"> - моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 6. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово - предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања 	УВОД	<p>НАСТАВНИ САДРЖАЈИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Упознавање садржаја програма и начина рада ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ: <p>-Учимо о нашој вери</p>	1	/	1		

<ul style="list-style-type: none"> - моћи да увиди да је човек икона Божија јер је слободна личност и да је служба човекова да буде спона између Бога и света. - моћи да увиди да се човек остварује као личност у слободној заједници љубави са другим. - бити подстакнут да учествује у литургијској заједници. - моћи да сагледа грех као промашај људског назначења; - моћи да разликује слободу од самовоље; 	ЧОВЕК ЈЕ ИКОНА БОЖИЈА	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ: <ul style="list-style-type: none"> - Човек – икона Божја и свештеник твари - Хришћанско схватање личности - Грех као промашај човековог назначења - Новозаветне заповести Божије - Слобода и љубав у хришћанском етосу - Човек је икона Божија ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ: <ul style="list-style-type: none"> - Живот у заједници - Слобода – узајамно поштовања и љубав 	6	5	1	
<ul style="list-style-type: none"> - моћи да препозна различите подвиге као путеве који воде ка истом циљу; - моћи да објасни кад и како се пости; - моћи да увиди смисао и значај поста; - бити подстакнут на пост и молитву као начин служења Богу; - бити подстакнут да развија хришћанске врлине; - бити подстакнут да се критички односи према 	ПОДВИЖНИЧКО – ЕВХАРИСТИЈСКИ ЕТОС	НАСТАВНИ САДРЖАЈИ: <ul style="list-style-type: none"> - Хришћански подвиг - Подвизи светитеља - Пост - Пост - Хришћанске врлине - Евхаристијски поглед на свет - Подвижничко – евхаристијски етос ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ. <ul style="list-style-type: none"> - Подвиг – примери подвига: свети људи су имали различите подвиге - Хришћански пост (духовни смисао, начин поста, евхаристијски, једнодневни и вишедневни пост) - Основне хришћанске врлине 	7	5	2	

<p>својим поступцима;</p> <ul style="list-style-type: none"> - бити подстакнут да чита Житија Светих; - бити подстакнут да заснује свој однос према Богу на захвалности. 						
<ul style="list-style-type: none"> - моћи да увиди да је молитва разговор са Богом; - моћи да схвати личну молитву као припрему за саборну молитву; - моћи да објасни значење речи Литургија и Евхаристија; - моћи да однос међу члановима Цркве пореди са повезаношћу удова у људском телу; - моћи да препозна неке од елемената Литургије; - моћи да увиди да Молитва Господња има литургијску основу; - моћи да наведе најважније делове храма и препозна њихову богослужбену 	<p>ЛИТУРГИЈА</p>	<p>НАСТАВНИ САДРЖАЈИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Молитва – лична и саборна - Молитва – лична и саборна - Црква је Тело Христово - Божанствена Литургија (опис тока Литургије) - Божанствена Литургија (опис тока Литургије) - Божанствена Литургија (опис тока Литургије) - Литургијски простор (делови храма) <p>ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Молитва – лична и заједничка - Тајна вечера – Света Литургија - Литургија оглашених и Литургија верних - Динамика богослужбеног времена. 	<p>9</p>	<p>6</p>	<p>3</p>	

<p>намену.</p> <ul style="list-style-type: none"> - моћи да именује нека богослужења и да зна да постоје покретни и непокретни празници; - бити подстакнут да активније учествује у богослужењима;. 						
<ul style="list-style-type: none"> - моћи да објасни да је Бог створио свет са циљем да постане Царство Божије; - моћи да објасни да је Бог створио човека као сарадника на делу спасења; - моћи да препозна да је Литургија икона Царства Божијег; - бити подстакнут да активније учествује у Светој Литургији. - моћи да преприча догађај Преображења Господњег; - моћи да повеже појмове светости и обожења са дејством Светога Духа - моћи да препозна да је предукус Царства Божијег присутан у моштима, чудотворним иконама, исцељењима... - моћи да препозна разлику између православне 	<p>ЦАРСТВО БОЖИЈЕ</p>	<p>НАСТАВНИ САДРЖАЈИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Царство Божије – циљ стварања - Живот будућег века - Обожење – циљ хришћанског живота - Сведоци Царства Божијег - Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...) - Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...) - Икона – прозор у вечност - Икона – прозор у вечност - Царство Божије <p>ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Царство Божије крајњи циљ историје - Обожење – живот у савршеној заједници с Богом и другима - Знаци присуства Царства Божијег у овом свету (чуда, мошти...) - Икона – прозор у вечност 	<p>11</p>	<p>6</p>	<p>5</p>	

<p>иконографије и световног сликарства;</p> <ul style="list-style-type: none">- моћи да препозна икону као символ Царства Божијег;- бити подстакнут да на правилан начин изражава поштовање према хришћанским светињама.						
---	--	--	--	--	--	--

Разред: **VIII**

Наставни предмет: **ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Техника и технолоја</i>						
ЦИЉ	Циљ учења Технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа преузимаљиво и иницијативно						
РАЗРЕД	<i>осми</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	68						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: <ul style="list-style-type: none">процени значај електротехнике, рачунарства и мехатронике у животном и радном окружењу;анализира опасности од неправилног коришћења електричних апарата и уређаја и познаје поступке пружања прве помоћи;образложи важност енергетске ефикасности електричних уређаја у	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	Увод у електротехнику, рачунарство и мехатронику. Електрична инсталација-опасност и мере заштите. Примена електричних апарата и уређаја у домаћинству, штедња енергије и енергетска ефикасност. Професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике.	4	4		1	

<p>домаћинству;</p> <ul style="list-style-type: none"> повеже професије (занимања) у области електротехнике и мехатронике са сопственим интересовањима; 					
<ul style="list-style-type: none"> упореди карактеристике електричних и хибридни саобраћајних средстава са конвенционалним; разуме значај електричних и електронских уређаја у саобраћајним средствима; користи доступне телекомуникационе уређаје и сервисе; класификује компоненте ИКТ уређаја према намени; процени значај управљања процесима и уређајима помоћу ИКТ; 	САОБРАЋАЈ	<p>Саобраћајна средства на електропогон – врсте и карактеристике. Хибридна возила.</p> <p>Електрични и електронски уређаји у саобраћајним средствима.</p> <p>Основи телекомуникација</p>	4	4	1
<ul style="list-style-type: none"> црта електричне шеме правилно користећи симболе; користи софтвере за симулацију рада електричних кола; састави електромеханички модел и управљајиме помоћу интерфејса; 	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	<p>Основне компоненте ИКТ уређаја.</p> <p>Управљање процесима и стварима на даљинупомоћу ИКТ.</p> <p>Основни симболи у електротехници.</p> <p>Рачунарски софтвери за симулацију рада електричних кола.</p> <p>Израда и управљање електромеханичким моделом.</p>	5	5	1
<ul style="list-style-type: none"> објасни систем производње, трансформације и преноса 	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	<p>Електроенергетски систем.</p> <p>Производња, трансформација и пренос електричне енергије.</p>	14	6	1

<p>електричне енергије;</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализира значај коришћења обновљивих извора електричне енергије; • разликује елементе кућне електричне инсталације; • повеже електрично и/или електронско коло према задатој шеми; • користи мултиметар; • анализира карактеристике електричних машина и повезује их са њиховом употребом; • класификује електронске компоненте на основу намене; • аргументује значај рециклаже електронских компоненти; 		<p>Обновљиви извори електричне енергије. Електроинсталациони материјал и прибор. Кућне електричне инсталације. Састављање електричних кола Коришћење фазног испитивача и мерење електричних величина мултиметром. Електричне машине. Електротехнички апарати и уређаји у домаћинству. Основни електронике. Рециклажа електронских компоненти.</p>				
<ul style="list-style-type: none"> • самостално/тимски истражује и осмишљава пројекат; • креира документацију, развије и представи бизнис план производа; • састави производ према осмишљеном решењу; • састави и управља једноставним школским роботом или мехатроничким моделом; • представи решење готовог 	КОНСТРУКТОРС КО МОДЕЛОВАЊЕ	<p>Моделовање електричних машина и уређаја. Огледи са електропанелима. Коришћење интерфејса за управљање помоћу рачунара. Израда једноставног школског робота сопствене конструкције или из конструкторског комплекта. Рад на пројекту: <ul style="list-style-type: none"> – израда производа/модела; – управљање моделом; – представљање производа/модела. </p>	6	1	1 0	1

производа/модела; • процењује свој рад и рад других и предлаже унапређење реализованог пројекта.						

Разред: VIII

Наставни предмет: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Информатика и рачунарство</i>					
ЦИЉ	Циљ учења Информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, креирање дигиталних садржаја и рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.					
РАЗРЕД	<i>осми</i>					
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>34</i>					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	П	С
<ul style="list-style-type: none"> – унесе и мења податке у табели; – разликује типове података у ћелијама табеле; – сортира и филтрира податке по задатом критеријуму; – користи формуле за израчунавање статистика; – представи визуелно податке на одговарајући начин; – примени основне функције форматирања табеле, сачува је у пдф формату и одштампа; – приступи дељеном документу, коментарише и врши измене унутар дељеног документа; – разуме на које све начине делимо личне податке приликом коришћења интернета; – разуме потенцијалне ризике дељења личних података путем 	ИКТ	<p>Радно окружење програма за табеларне прорачуне. Креирање радне табеле и унос података (нумерички, текстуални, датум, време....). Формуле и функције. Примена формула за израчунавање статистика. Сортирање и филтрирање података. Груписање података и израчунавање статистика по групама. Визуелизација података – израда графикона. Форматирање табеле (вредности и ћелија) и припрема за штампу. Рачунарство у облаку – дељене табеле (нивои приступа, измене и коментари).</p>				
	ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	<p>Заштита личних података. Права детета у дигиталном добу Отворени подаци.</p>				
	РАЧУНАРСТВО	<p>Програмски језици и окружења погодни за анализу и обраду података (Jupyter, Octave, R, ...). Унос података у једнодимензионе низове. Једноставне анализе низова података помоћу библиотечких функција</p>				

<p>интернета, поготову личних података деце;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме везу између ризика на интернету и кршења права; – објасни појам „отворени подаци”; – успостави везу између отварања података и стварања услова за развој иновација и привредних грана за које су доступни отворени подаци; – унесе серију (низ) података; – изврши једноставне анализе низа података (израчуна збир, просек, проценте, ...); – графички представи низове података (у облику линијског, стубичастог или секторског дијаграма); – унесе табеларне податке или их прочита из локалних датотека и сними их; – изврши основне анализе и обраде табеларних података (по врстама и по колонама, сортирање, филтрирање, ...); – изврши анализе које укључују статистике по групама; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка; – сараднички осмисли и спроведе 		<p>(сабирање, просек, минимум, максимум, сортирање, филтрирање). Графичко представљање низова података. Унос и представљање табеларно записаних података. Анализе табеларно записаних података (нпр. просек сваке колоне, минимум сваке врсте, ...). Обраде табеларно записаних података (сортирање, филтрирање, ...). Груписање података и одређивање статистика за сваку групу.</p>				
	<p>ПРОЈЕКТНИ ЗАДАЦИ</p>	<p>Онлајн упитник (креирање – типови питања, дељење – нивои приступа и безбедност). Онлајн упитник (прикупљање и обрада података, визуализација). Отворени подаци. Инфографик. Управљање дигиталним уређајима (програмирање уређаја). Фазе пројектног задатка од израде плана до представљања решења. Израда пројектног задатка у корелацији са другим предметима. Вредновање резултата пројектног задака.</p>				

<p>фазе пројектног задатка;</p> <ul style="list-style-type: none">– самовреднује своју улогу у оквиру пројектног задатка/тима;– креира рачунарске програме који доприносе решавању пројектног задатка;– поставља резултат свог рада на Интернет ради дељења са другима уз помоћ наставника;– вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен.						
---	--	--	--	--	--	--

Разред: **VIII**

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	Физичко и здравствено васпитање					
ЦИЉ	Циљ учења предмета <i>Физичко и здравствено васпитање</i> је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања изобласти физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
РАЗРЕД	Осми					
ГОДИШЊИ ФОНД	102 часа					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> одабере и примени комплексе простих и општеприпремних вежби одговарајућег обима и интензитета у вежбању; користи научене вежбе у спорту, рекреацији и другим ситуацијама; упоређује и анализира сопствене резултате са тестирања са референтним вредностима; примени усвојене технике кретања у игри, спорту и другим различитим ситуацијама; примени атлетске дисциплине у складу са правилима; 	ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	<p>Вежбе за развој снаге. Вежбе за развој покретљивости. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине. Вежбе за развој координације. Примена националне батерије тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности.</p>	6		6	
<ul style="list-style-type: none"> примени атлетске дисциплине у складу са правилима; развија своје физичке способности применом вежбања из атлетике; одржава равнотежу у 	МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Атлетика	<p>Истрајно трчање Спринтерско трчање. Штафетно трчање Скок удаљ. Бацања кугле. Скок увис (леђна техника). Бацање „вортекс-а“.</p>	6		5	1

<p>различитим кретањима, изводи ротације тела;</p> <ul style="list-style-type: none"> • примени вежбања из гимнастике за развој физичких способности; 		Четворобој				
<ul style="list-style-type: none"> • примени атлетске дисциплине у складу са правилима; • развија своје физичке способности применом вежбања из атлетике; • одржава равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела; • примени вежбања из гимнастике за развој физичких способности; 	<p align="center">МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Спортска гимнастика</p>	<p>Основни садржаји: Вежбе и комбинације вежби карактеристичних за поједине справе: Тло Прескок Трамполина Вратило Двовисински разбој Паралелни разбој Кругови Коњ са хватаљкама Греда</p> <p>Проширени садржаји: На тлу и справама сложеније вежбе и комбинације вежби</p>	6		5	1
<ul style="list-style-type: none"> • изведе елементе усвојених тимских и спортских игара; • примени основна правила тимских и спортских игара; • користи усвојене елементе технике у спортским играма; • примени основне тактичке елемете; • учествује на унутар одељенским такмичењима; • изведе кретања у различитом ритму; 	<p align="center">МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Тимске и спортске игре</p>	<p>Футсал: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила</p> <p>Рукомет: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.</p> <p>Кошарка: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.</p> <p>Одбојка: Елементи технике и тактике. Игра уз примену правила.</p> <p>Активност по избору</p>	15		2 1	4

<ul style="list-style-type: none"> • игра народно коло; • изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура; • изведе вежбе и саставе уз музичку пратњу; 	<p align="center">МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ Плес и ритмика</p>	<p>Вежбе са вијачом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац“. Народно коло из краја у којем се школа налази. Енглески валцер.</p>	3		3	
<ul style="list-style-type: none"> • вреднује утицај примењених вежби на организам • одреди ниво сопствене дневне физичке активности; • користи вежбе ради побољшања својих физичких способности; • предвиди елиминише последице недовољне физичке активности; • примени мере безбедности у вежбању у школи и ван ње; • одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; • примени и поштује правила игара у складу са етичким нормама; • примерено се понаша као учесник или посматрач на такмичењима; • решава конфликте на друштвеноприхватљив 	<p align="center">ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Физичко вежбање и спорт</p>	<p>Подела моторичких способности. Функција срчано-дисајног система. Основна правила и тактика спортских игара. Понашање на такмичењима и спортским манифестацијама. Чување и одржавање простора, справа и реквизита који се користе у вежбању. Превенција насиља у физичком васпитању и спорту. Решавање спорних ситуација. Коришћење писаних и електронских извора информација из области физчког васпитања и спорта. Вежбање у функцији сналажења у ванредним ситуацијама. Значај и улога физичког вежбања за професионална занимања у спорту, образовању, здравству, војсци, полицији и другим занимањима. Структура физичке културе (физичко васпитање, спорт и рекреација).</p>				

<p>начин;</p> <ul style="list-style-type: none"> • користи различите изворе информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности; • прихвати победу и пораз; • процени вредност различитих спортова без обзира на лично интересовање; • примени усвојене моторичке вештине у ванредним ситуацијама; • вреднује лепоту покрета у физичком вежбању и спорту; • подстиче породицу на редовно вежбање; 						
<ul style="list-style-type: none"> • повеже врсте вежби, игара и спорта са њиховим утицајем на здравље; • планира дневни ритам рада, исхране и одмора у складу са својим потребама; • разликује здраве од нездравих облика исхране • правилно користи додатке исхрани; • примењује здравствено-хигијенске мере у вежбању; 	<p>ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕНА КУЛТУРА Здравствено васпитање</p>	<p>Утицај различитих вежбања на кардио-респираторни систем, скелетно-мишићни и организам уопште.</p>				

- правилно реагује и пружи основну прву помоћ приликом повреда;
- чува животну средину током вежбања;
- анализира штетне последице конзумирања дувана, алкохола, штетних енергетских напитака и психоактивних супстанци.

--

--

--

--

--

--

Програм наставе и учења за слободне наставне активности

Разред: **V и VI**

Наставни предмет: **ЦРТАЊЕ, ВАЈАЊЕ И СЛИКАЊЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Цртање, вајање и сликање</i>		
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности <i>Цртање, вајање и сликање</i> је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.		
РАЗРЕД	<i>Пети и Шести</i>		
ГОДИШЊИ ФОНД	36		
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА
			Радионице
<ul style="list-style-type: none"> – црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу приказујући тонове које опажа; 	ЦРТАЊЕ	<p>Својства линија.</p> <p>Врсте цртежа.</p> <p>Цртачке технике.</p>	12
	ВАЈАЊЕ	<p>Својства облика.</p> <p>Стилизовање облика. Вајарске технике.</p>	12
	СЛИКАЊЕ	<p>Примарне, секундарне и терцијарне боје.</p> <p>Локални тон.</p>	12

<ul style="list-style-type: none"> – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице. 		Сликарске технике.	
			36

Разред: **V и VI**

Наставни предмет: **МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Медијска писменост</i>						
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности Медијска писменост је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.						
РАЗРЕД	<i>Пети и Шести</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	36						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); – разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања	ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И	ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА Медији и публика (корисници). Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет).	<i>О</i>	<i>У</i>	<i>В</i>	<i>С</i>	
			3	2	/	/	

<p>порука;</p> <ul style="list-style-type: none"> – упореди основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; – опише и анализира своје медијске навике; – разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности; – деконструише једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске садржаје. – критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ; – наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача. – разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; – идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву; – препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја; – вреднује и разврстава једноставније 		<p>Улога и место медија у савременом друштву.</p> <p>Медијске навике (<i>Мој медијски дан</i>).</p> <ul style="list-style-type: none"> ✧ Подстицање ученика на стицање основних знања о медијима путем аудио-визуелних наставних средстава, што је уједно и основа за стицање знања о медијској писмености. ✧ Активности могу да се реализују кроз колективну анализу медијских навика ученика и самовредновање, уписивањем у одговарајућу табелу свој избор медија и медијског садржаја, као и времена утрошеног уз медије у току једног дана. Активност има за циљ да ученицима помогне у стицању увида у сопствене медијске навике и утрошено време уз медије. 				
	<p>ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ</p>	<p style="text-align: center;">ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ</p> <p>Медијски садржаји као конструкти стварности.</p> <p>Деконструкција и конструкција медијских порука.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✧ Остваривањем наставних активности у оквиру ове теме, приступа се кључним питањима медијске писмености. Све наставне активности требало би да воде ка следећим закључцима ученика: ✓ Обрада теме реализоваће се анализом новинског текста или другог медијског садржаја (ТВ или радио-емисије, садржаја са Јутјуба и сл.), након чега ће ученици индивидуално или групно одабрати одређени медијски садржај и 	2	1	2	/

примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на поуздане и непоуздане; – препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама.

припремити га за час, а наставник ће их усмеравати.
 ✓ Методички је пожељно сваку критичку анализу и деконструкцију медијских садржаја заокружити активностима конструкције медијских порука. Такве активности обухватају групно или индивидуално креирање медијских садржаја на основу стеченог знања о деконструкцији медијских порука. Задаци за ученике као почетни корак подразумевају јасно дефинисање циља поруке и публике којој се обраћају.

**ОГЛАШАВА
ЊЕ**

ОГЛАШАВАЊЕ

Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова).

Профит као циљ оглашавања.

Утицај медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу.

✧ Ова тема се може обрадити на различите начине: разговором, планираним активностима, малим истраживачким задацима.

✧ Могуће је реализовати мали пројекат – анализа телевизијске рекламе. Ученике је могуће поделити на групе где ће једна установити који се производи најчешће рекламирају, друга колико информација заиста можемо добити гледајући рекламу, а трећа колико је у рекламама заступљена машта, а колико стварност.

4 2 2 1

		<p>✧ Веома је важно је да ученици схвате разлику између идеалне слике које реклама пружа (продаја идеје и фантазије) и стварног живота. Такође, могуће је разговарати са ученицима да ли постоји нешто нематеријално што ће надоместити осећање ускраћености ако неки производ немамо.</p>				
		<p>МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ</p> <p>Комуникација у дигиталном окружењу.</p> <p>Поузданост и веродостојност информација на интернету.</p> <p>Претраживачи „на мрежи” и агрегатори садржаја.</p> <p>Вредновање и селекцијадоступних информација.</p> <p>Персонализована претрага наГуглу.</p> <p>Анализа апликација на мобилном телефону.</p> <p>Зависност од мобилних телефона.</p> <p>✧ Ову тему наставници могу да обраде са ученицима кроз разговор и истраживачке задатке.</p> <p>✧ Место и улога медија у глобалној култури с почетка 21. века захтева нови приступ учењу, усклађен са великим медијским и технолошким променама. Нова епоха подразумева способност критичке перцепције моћних слика мултимедијалне</p>	8	3	4	2

**МЕДИЈСКИ
САДРЖАЈИ
НА
МОБИЛНИМ
ДИГИТАЛНИ
М**

**ПЛАТФОРМА
МАИ
ПРЕТРАЖИВ
АЊЕ НА
ИНТЕРНЕТУ**

културе, разумевање њиховог значења, као и развијену вештину комуникације и продуковања медијских порука.

✧ У процесу остваривања наставе посебно се подстичу:

1) **интерактивност**, која се потврђује у договарању наставника и ученика о динамици и начинима реализације тема, иницијативи и активном учешћу ученика у активностима, предлагању илустративно-демонстративних дидактичких средстава, попут медијских садржаја које ученици свакодневно прате на интернету и сл.;

2) **рад у групама** као облик рада који подстиче развој компетенције за комуникацију и сарадњу, значајне за разумевање феномена медија;

3) **креативност**, која се развија кроз стваралачки однос према медијима и активности конструкције медијских порука, надовезане на активности деконструкције медијских садржаја и

4) **пројектна настава**, која омогућава синтезу истраживачког и стваралачког приступа медијима, јачање сарадње, иницијативе и предузетничких могућности ученика.

✧ Уводне активности могу бити засноване на разговору о личним искуствима са медијима – праћењем, креирањем, објављивањем и дељењем својих медијских садржаја и садржаја које су

		креирали други. Поред упознавања ученика са основним темама предмета, циљ активности је и стицање увида у медијске навике ученика, интересовања, вредности, као и однос према медијима.				
УКУПНО ЧАСОВА			17	8	8	3
			36			

Разред: **V и VI**

Наставни предмет: **ЧУВАРИ ПРИРОДЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Чувари природе</i>				
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности је да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја.				
РАЗРЕД	<i>Пети и Шести</i>				
ГОДИШЊИ ФОНД	36				
ИСХОДИ			ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА

<p>– препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства.</p> <p>– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p> <p>– вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и биодиверзитета;</p> <p>– активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета;</p> <p>– повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о сопственом и колективном здрављу;</p> <p>– одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;</p> <p>– аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења;</p> <p>– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању задатог циља;</p> <p>– критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи;</p> <p>– критички се односи према употреби и злоупотреби природе.</p>	<p>УПОЗНАЈ ЖИВИ СВЕТ СВОЈЕ ОКОЛИНЕ</p>	<p>Биодиверзитет и његов значај.</p> <p>Истраживање биодиверзитета непосредне околине.</p> <p>Мапирање врста.</p>	<p>6</p>
	<p>ЗНАЧАЈ ЖИВОГ СВЕТА ЗА ЧОВЕКА</p>	<p>Лековите биљке.</p> <p>Самоникле јестиве биљке.</p> <p>Зачинске биљке</p> <p>Аутохтоне расе и сорте.</p> <p>Значај биљног покривача.</p> <p>Утицај климатских промена на живи свет.</p>	<p>10</p>
	<p>ПОМОЗИМО ДА ПРЕЖИВЕ</p>	<p>Угроженост врста.</p> <p>Значај опрашивача.</p> <p>Утицај пестицида на живи свет.</p>	<p>8</p>
	<p>ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ</p>	<p>Природни ресурси.</p> <p>Рационална употреба енергије.</p> <p>Рационална употреба воде.</p> <p>Понашање у природи.</p>	<p>12</p>

		Заштићене природне вредности. Позитиван и негативан утицај човека на животну средину.	
УКУПНО			36

Разред: **VII и VIII**

Наставни предмет: **МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја.
РАЗРЕД	<i>Седми и осми</i>
ГОДИШЊИ ФОНД	<i>36/34</i>

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈЧАСОВА			
			О	У	С	У
<p>– образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;</p> <p>– формулише истраживачки задатак;</p> <p>– планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља;</p> <p>– прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;</p> <p>– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p> <p>– вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада;</p>	<p>ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК</p>	<p>Еколошки отисак. Биокапацитет.</p> <p>Еколошки дуг. Одрживи развој</p> <p>Еколошко право</p>	5	2		7
	<p>УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ</p>	<p>Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад.</p> <p>Депонија</p>	6	2		8
	<p>РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА</p>	<p>Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика.</p> <p>Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина.</p> <p>ЗР правила</p>	6	2		8
	<p>ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ</p>	<p>Извори енергије.</p> <p>Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије.</p> <p>Предности и недостаци обновљивих извора енергије</p>	10	3		13

<ul style="list-style-type: none"> – учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју; – повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу; – користи језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи. 					
			укупно		36

Разред: VII и VIII

Наставни предмет: ДОМАЋИНСТВО

НАЗИВ ПРЕДМЕТ А	Домаћинство		
ЦИЉ	Ученици стичу нова знања о улози породице у формирању културе понашања, становања, исхране, одевања и рада, као и да интегришу и унапреде претходно стечена знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези с важним активностима у свакодневном животу. Циљ се реализује кроз низм еђупредметних корелација.		
РАЗРЕД	<i>Седми и Осми</i>		
ГОДИШЊ И ФОНД	36/34		
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И	БРОЈ ЧАСО ВА

		ПОСТУПЦИЗАЊИХОВООСТВАРИВАЊЕ	О	У	В	С
<p>На крају програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Одговорно испуњава обавезе потребне за живот у заједници, домаћинству • Преиспита сопствене и навике других чланова домаћинства • Учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у коме се оно налази • Користи рачунарске апликације, 3д приказ грађевинског објекта, и унутрашњег уређења домаћинства • Анализира карактеристике савремене културе становања • Правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу • Образлаже на примеру у домаћинству употребу обновљивих извора енергије и значај топлотне изолације • Разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава • Планира буџет домаћинства и управља њиме • Припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране • Правилно се храни, води рачуна о сопственом здравља • Правилно и безбедно користи уређаје за 	<p>Савремено домаћинство и породица</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Домаћинство • Организација домаћинства • Породица, односи и поребе у породици и њихово усклађивање • Формирање здраве породице • Фазе породичног живота • Култура као начин живота и културно наслеђе 	2	2	1	1
	<p>Култура становања</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Породично домаћинство на селу и у граду • Породица и домаћинство • Техники апарати у домаћинству • Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини • Основни хигијенски захтеви домаћинства • Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству • Отпадне воде у домаћинству 	2	2	1	1
	<p>Култура одевања</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Улога одеће и обуће • Материјали за израду одеће и обуће • Одржавање одеће и обуће • Организација складиштења одеће, обуће и кућног текстила 	2	1	1	1
	<p>Култура понашања</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање и расподела буџета • План набавке и избор артикала • План и припреме за путовање • Правила понашања у превозним средствима • Савремена средства комуникације и претраживање 	2	2	1	1

<p>климатизацију и загревање простора</p> <ul style="list-style-type: none"> • Примењује основна правила и технике припреме намирница уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране • Истражује и прави план набавке средстава за одржавање личне и хигијене домаћинства • Планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе у домаћинству • Комуницира на конструктиван начин • Процењује утицај и значај достигнућа на свакодневни живот • Критички процењује сопствени рад и рад сарадника у групи • Сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу, афирмише толеранцију и равноправност у дијалогу 	<p>Средства за одржавање личне хигијене и хигијене домаћинства</p>	<p>информација</p> <ul style="list-style-type: none"> • Значај воде за одржавање хигијене • Средства за личну хигијену • Козметичка средства • Кућна апотека • Материјали за опремање домаћинства • Одржавање домаћинства • Отпадни материјали у домаћинству 	3	1	0	1
	<p>Исхрана у домаћинству</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Хранљиви састојци и животне намирнице • Класификација животних намирница према пореклу • Енергетска вредност намирница • Рационална исхрана човека • Последице неправилне исхране • Припремање хране, начини обраде намирница • Апарати и машине за припремање, чување и обраду хране • Органска и ГМО храна 	3	1	1	1

Разред: VII и VIII

Наставни предмет: ПРЕДУЗЕТНИШТВО

НАЗИВ ПРЕДМЕТ А	Предузетништво					
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности <i>Предузетништво</i> је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву.					
РАЗРЕД	<i>Седми и Осми</i>					
ГОДИШЊ И ФОНД	36/34					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С

<ul style="list-style-type: none"> – наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета; – посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; – повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања; – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања; – се укључи у иницијативе које се покрећу у школи; – разликује особине лидера и менаџера; – одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; – планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); – учествује у осмишљавању пословне идеје; – информише се о постојању сличних производа на тржишту; – комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; 	ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА	Однос цене и квалитета производа/услуге. Декларација производа. Уговорна обавеза за услугу. Остваривање права потрошача.	6	2	1	1
	СВЕТ РАДА	Свет занимања некад, сад и у будућности. Професионална оријентација. Професионални развој. Форма и функција CV и мотивационог писма. Концепт целоживотног учења.	7	2	1	1
	ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ	Покретање иницијативе. Менаџмент и лидерство.	3	1	1	0
	УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЋА	Појам предузећа (привредног субјекта). Производ и/или услуга. Појам тржишта. Људски и материјални ресурси. Пословна комуникација. Основни етички принципи у пословању.	7	1	1	1

<ul style="list-style-type: none"> – примењује правила пословне комуникације; – поштује етичке принципе у пословању; – израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама; – прикупи информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одреди цену свог производа; – учествује у промоцији и продаји производа – презентује рад свог тима. 		<p>Процес производње и процес пружања услуга.</p> <p>Цена производа или услуге.</p> <p>Облици промовисања производа.</p> <p>Продаја производа или услуге.</p>				
Укупно			36			

ПЛАН И ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

Разред: **V и VI**

Наставни предмет: **ЦРТАЊЕ, ВАЈАЊЕ И СЛИКАЊЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Цртање, вајање и сликање</i>		
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности <i>Цртање, вајање и сликање</i> је да ученик кроз ликовни рад развија стваралачко мишљење и унапређује визуелно опажање, естетичке критеријуме и способност ликовног изражавања.		
РАЗРЕД	<i>Пети и Шести</i>		
ГОДИШЊИ ФОНД	36		
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА
			Радионице
<ul style="list-style-type: none"> – црта креирајући линије различитих вредности комбиновањем материјала, угла и притиска прибора/материјала; – црта према задатом моделу приказујући односе величина које опажа; – илуструје причу, бајку или песму одабраном цртачком техником; – обликује, према моделу, фигуре од меког материјала стилизујући сложени облик; – обликује, у самосталном и тимском раду, скулптуре или употребне предмете од материјала за рециклажу; – наслика ликовни рад према задатом или одабраном моделу 	ЦРТАЊЕ	<p>Својства линија.</p> <p>Врсте цртежа.</p> <p>Цртачке технике.</p>	12
	ВАЈАЊЕ	<p>Својства облика.</p> <p>Стилизовање облика. Вајарске технике.</p>	12
	СЛИКАЊЕ	<p>Примарне, секундарне и терцијарне боје.</p>	12

<p>приказујући тонове које опажа;</p> <ul style="list-style-type: none"> – обликује стварне и имагинарне текстуре и облике одабраном цртачком, сликарском или вајарском техником; – изрази цртежом, сликом и скулптуром машту, сећање, емоције, интересовања или утисак о уметничком делу; – обликује употребне предмете примењујући најмање једну хоби технику; – разликује цртачке, сликарске и вајарске технике, материјал и прибор; – чисти радну површину, простор и прибор по завршетку сваког рада; – учествује у активностима које доприносе добробити школе и локалне заједнице. 		<p>Локални тон.</p> <p>Сликарске технике.</p>	
			36

Разред: **V и VI**

Наставни предмет: **МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Медијска писменост</i>								
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности Медијска писменост је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.								
РАЗРЕД	<i>Пети и Шести</i>								
ГОДИШЊИ ФОНД	36								
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ				БРОЈ ЧАСОВА			
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници);	ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И	ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА				<i>О</i>	<i>У</i>	<i>В</i>	<i>С</i>
		Медији и публика (корисници). Традиционални медији (штампа, радио, телевизија,				3	2	/	/

<ul style="list-style-type: none"> – разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука; – упореди основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; – опише и анализира своје медијске навике; – разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности; – деконструише једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске садржаје. – критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ; – наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача. – разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; – идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву; – препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на 		<p>филм) и нови медији (интернет).</p> <p>Улога и место медија у савременом друштву.</p> <p>Медијске навике (<i>Мој медијски дан</i>).</p> <p>✧ Подстицање ученика на стицање основних знања о медијима путем аудио-визуелних наставних средстава, што је уједно и основа за стицање знања о медијској писмености.</p> <p>✧ Активности могу да се реализују кроз колективну анализу медијских навика ученика и самовредновање, уписивањем у одговарајућу табелу свој избор медија и медијског садржаја, као и времена утрошеног уз медије у току једног дана. Активност има за циљ да ученицима помогне у стицању увида у сопствене медијске навике и утрошено време уз медије.</p>				
	ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ	<p style="text-align: center;">ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ</p> <p>Медијски садржаји као конструкти стварности.</p> <p>Деконструкција и конструкција медијских порука.</p> <p>✧ Остваривањем наставних активности у оквиру ове теме, приступа се кључним питањима медијске писмености. Све наставне активности требало би да воде ка следећим закључцима ученика:</p> <p>✓ Обрада теме реализоваће се анализом новинског текста или другог медијског садржаја (ТВ или радио-емисије, садржаја са Јутјуба и сл.), након</p>	2	1	2	/

<p>мрежи” и агрегатора садржаја; – вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на поуздане и непоуздане; – препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама.</p>		<p>чега ће ученици индивидуално или групно одабрати одређени медијски садржај и припремити га за час, а наставник ће их усмеравати.</p> <p>✓ Методички је пожељно сваку критичку анализу и деконструкцију медијских садржаја заокружити активностима конструкције медијских порука. Такве активности обухватају групно или индивидуално креирање медијских садржаја на основу стеченог знања о деконструкцији медијских порука. Задаци за ученике као почетни корак подразумевају јасно дефинисање циља поруке и публике којој се обраћају.</p>				
	<p>ОГЛАШАВА ЊЕ</p>	<p style="text-align: center;">ОГЛАШАВАЊЕ</p> <p>Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова).</p> <p>Профит као циљ оглашавања.</p> <p>Утицај медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу.</p> <p>✧ Ова тема се може обрадити на различите начине: разговором, планираним активностима, малим истраживачким задацима.</p> <p>✧ Могуће је реализовати мали пројекат – анализа телевизијске рекламе. Ученике је могуће поделити на групе где ће једна установити који се производи најчешће рекламирају, друга колико информација заиста можемо добити гледајући рекламу, а трећа</p>	4	2	2	1

		<p>колико је у рекламама заступљена машта, а колико стварност.</p> <p>✧ Веома је важно је да ученици схвате разлику између идеалне слике које реклама пружа (продаја идеје и фантазије) и стварног живота. Такође, могуће је разговарати са ученицима да ли постоји нешто нематеријално што ће надоместити осећање ускраћености ако неки производ немамо.</p>				
		<p align="center">МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ</p> <p>Комуникација у дигиталном окружењу.</p> <p>Поузданост и веродостојност информација на интернету.</p> <p>Претраживачи „на мрежи” и агрегатори садржаја.</p> <p>Вредновање и селекцијадоступних информација.</p> <p>Персонализована претрага наГуглу.</p> <p>Анализа апликација на мобилном телефону.</p> <p>Зависност од мобилних телефона.</p> <p>✧ Ову тему наставници могу да обраде са ученицима кроз разговор и истраживачке задатке.</p> <p>✧ Место и улога медија у глобалној култури с почетка 21. века захтева нови приступ учењу, усклађен са великим медијским и технолошким</p>	8	3	4	2

**МЕДИЈСКИ
САДРЖАЈИ
НА
МОБИЛНИМ
ДИГИТАЛНИ
М**

**ПЛАТФОРМА
МАИ
ПРЕТРАЖИВ
АЊЕ НА
ИНТЕРНЕТУ**

променама. Нова епоха подразумева способност критичке перцепције моћних слика мултимедијалне културе, разумевање њиховог значења, као и развијену вештину комуникације и продуковања медијских порука.

✧ У процесу остваривања наставе посебно се подстичу:

1) **интерактивност**, која се потврђује у договарању наставника и ученика о динамици и начинима реализације тема, иницијативи и активном учешћу ученика у активностима, предлагању илустративно-демонстративних дидактичких средстава, попут медијских садржаја које ученици свакодневно прате на интернету и сл.;

2) **рад у групама** као облик рада који подстиче развој компетенције за комуникацију и сарадњу, значајне за разумевање феномена медија;

3) **креативност**, која се развија кроз стваралачки однос према медијима и активности конструкције медијских порука, надовезане на активности деконструкције медијских садржаја и

4) **пројектна настава**, која омогућава синтезу истраживачког и стваралачког приступа медијима, јачање сарадње, иницијативе и предузетничких могућности ученика.

✧ Уводне активности могу бити засноване на разговору о личним искуствима са медијима –

		праћењем, креирањем, објављивањем и дељењем својих медијских садржаја и садржаја које су креирали други. Поред упознавања ученика са основним темама предмета, циљ активности је и стицање увида у медијске навике ученика, интересовања, вредности, као и однос према медијима.				
УКУПНО ЧАСОВА			17	8	8	3
			36			

Разред: **V и VI**

Наставни предмет: **ЧУВАРИ ПРИРОДЕ**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	<i>Чувари природе</i>
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности је да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја.
РАЗРЕД	<i>Пети и Шести</i>
ГОДИШЊИ ФОНД	36

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА
<p>– препознаје проблем, планира стратегију решавања и решава проблем примењујући знања и вештине стечене у оквиру различитих предмета и ваншколског искуства.</p> <p>– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p> <p>– вреднује утицај својих навика у заштити животне средине и биодиверзитета;</p> <p>– активно учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и биодиверзитета;</p> <p>– повеже значај очувања животне средине и биодиверзитета са бригом о сопственом и колективном здрављу;</p> <p>– одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу;</p> <p>– аргументује своје ставове према еко-култури и култури свакодневног живљења;</p> <p>– сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању задатог циља;</p>	<p>УПОЗНАЈ ЖИВИ СВЕТ СВОЈЕ ОКОЛИНЕ</p>	<p>Биодиверзитет и његов значај.</p> <p>Истраживање биодиверзитета непосредне околине.</p> <p>Мапирање врста.</p>	6
	<p>ЗНАЧАЈ ЖИВОГ СВЕТА ЗА ЧОВЕКА</p>	<p>Лековите биљке.</p> <p>Самоникле јестиве биљке.</p> <p>Зачинске биљке</p> <p>Аутохтоне расе и сорте.</p> <p>Значај биљног покривача.</p> <p>Утицај климатских промена на живи свет.</p>	10
	<p>ПОМОЗИМО ДА ПРЕЖИВЕ</p>	<p>Угроженост врста.</p> <p>Значај опрашивача.</p> <p>Утицај пестицида на живи свет.</p>	8
	<p>ЈА ЧУВАМ ПРИРОДУ</p>	<p>Природни ресурси.</p> <p>Рационална употреба енергије.</p>	12

<p>– критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи;</p> <p>– критички се односи према употреби и злоупотреби природе.</p>		<p>Рационална употреба воде.</p> <p>Понашање у природи.</p> <p>Заштићене природне вредности.</p> <p>Позитиван и негативан утицај човека на животну средину.</p>	
УКУПНО			36

Разред: **VII и VIII**

Наставни предмет: **МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА**

НАЗИВ ПРЕДМЕТА	МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности је да допринесе развоју компетенција потребних за одговорну улогу у друштву у погледу очувања животне средине, биодиверзитета и одрживог развоја.

РАЗРЕД	<i>Седми и осми</i>						
ГОДИШЊИ ФОНД	36/34						
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈЧАСОВА				
			О	У	С	У	
<p>– образложи избор теме/истраживања из области одрживог развоја, циљ и план рада користећи вештину јавног говора;</p> <p>– формулише истраживачки задатак;</p> <p>– планира ресурсе и управља њима, усмерен на достизање реалног циља;</p> <p>– прикупи, одабере и обради информације релевантне за истраживање, користећи поуздане изворе информација, наводећи извор и аутора;</p> <p>– прикаже и образложи резултате истраживања са аспеката очувања животне средине, биодиверзитета и здравља, усмено, писано, графички или одабраном уметничком техником;</p> <p>– користи ИКТ за комуникацију, прикупљање и обраду података и представљање резултата истраживања;</p>	<p>ЕКОЛОШКИ ОТИСАК И ОПСТАНАК</p>	<p>Еколошки отисак. Биокапацитет.</p> <p>Еколошки дуг. Одрживи развој</p> <p>Еколошко право</p>	5	2		7	
	<p>УПРАВЉАЊЕ ОТПАДОМ</p>	<p>Врсте отпада. Управљање отпадом. Комунални отпад.</p> <p>Депонија</p>	6	2		8	
	<p>РЕЦИКЛАЖА, РЕМЕДИЈАЦИЈА И ПОНОВНА УПОТРЕБА ДОБАРА И СИРОВИНА</p>	<p>Секундарне сировине: папир, уља у исхрани, текстил, пластика.</p> <p>Предности и недостаци поновне употребе добара и сировина.</p> <p>3Р правила</p>	6	2		8	
	<p>ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ</p>	<p>Извори енергије.</p> <p>Енергетска ефикасност. Обновљиви извори енергије.</p> <p>Предности и недостаци обновљивих извора енергије</p>	10	3		13	

<ul style="list-style-type: none"> – вреднује утицај својих навика у потрошњи ресурса и одлагању отпада; – учествује у акцијама које су усмерене ка заштити, обнови и унапређењу животне средине и одрживом развоју; – повеже значај очувања животне средине са бригом о сопственом и колективном здрављу; – одговорно се односи према себи, сарадницима, животној средини и културном наслеђу; – користи језик и стил комуникације који су специфични за поједине научне и техничке дисциплине и чува језички идентитет; – сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу и интересима, дајући лични допринос постизању договора и афирмишући толеранцију и равноправност у дијалогу; – критички процени сопствени рад и рад сарадника у групи. 					
укупно					36

Разред: **VII и VIII**

Наставни предмет: **ДОМАЋИНСТВО**

НАЗИВ ПРЕДМЕТ А	Домаћинство
ЦИЉ	Ученици стичу нова знања о улози породице у формирању културе понашања, становања, исхране, одевања и рада, као и да интегришу и унапреде претходно стечена знања и вештине, усвоје вредности и формирају навике у вези с важним активностима у свакодневном животу. Циљ се реализује кроз низм еђупредметних корелација.
РАЗРЕД	<i>Седми и Осми</i>

ГОДИШЊ И ФОНД		36/34					
ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ООСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА				
			О	У	В	С	
<p>На крају програма ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> Одговорно испуњава обавезе потребне за живот у заједици, домаћинству Преиспита сопствене и навике других чланова домаћинства Учествује у активностима уређења и заштите домаћинства и окружења у коме се оно налази Користи рачунарске апликације, 3д приказ грађевинског објекта, и унутрашњег уређења домаћинства Анализира карактеристике савремене културе становања Правилно разврстава и одлаже отпад из домаћинства, припрема га и предаје на рециклажу Образлаже на примеру у домаћинству употребу обновљивих извора енергије и значај топлотне изолације Разликује природне од вештачких тканина, правилно их употребљава и одржава Планира буџет домаћинства и управља њиме 	<p>Савремено домаћинство и породица</p>	<ul style="list-style-type: none"> Домаћинство Организација домаћинства Породица, односи и поребе у породици и њихово усклађивање Формирање здраве породице Фазе породичног живота Култура као начин живота и културно наслеђе 	2	2	1	1	
	<p>Култура становања</p>	<ul style="list-style-type: none"> Породично домаћинство на селу и у граду Породица и домаћинство Техники апарати у домаћинству Уређење домаћинства и околине у градској и сеоској средини Основни хигијенски захтеви домаћинства Прикупљање, сортирање и одлагање отпада у домаћинству Отпадне воде у домаћинству 	2	2	1	1	
	<p>Култура одевања</p>	<ul style="list-style-type: none"> Улога одеће и обуће Материјали за израду одеће и обуће Одржавање одеће и обуће Организација складиштења одеће, обуће и кућног текстила 	2	1	1	1	

<ul style="list-style-type: none"> • Припрема и уређује простор за ручавање и формира културне навике приликом узимања хране • Правилно се храни, води рачуна о сопственом здравља • Правилно и безбедно користи уређаје за климатизацију и загревање простора • Примењује основна правила и технике припреме намирница уз примену правилног руковања прибором, посуђем, справама и апаратима за припрему хране • Истражује и прави план набавке средстава за одржавање личне и хигијене домаћинства • Планира радну недељу, укључује и усклађује обавезе у домаћинству • Комуницира на конструктиван начин • Процењује утицај и значај достигнућа на свакодневни живот • Критички процењује сопствени рад и рад сарадника у групи • Сарађује у тиму, поштујући разлике у мишљењу, афирмише толеранцију и равноправност у дијалогу 	<p>Култура понашања</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Планирање и расподела буџета • План набавке и избор артикала • План и припреме за путовање • Правила понашања у превозним средствима • Савремена средства комуникације и претраживање информација 	2	2	1	1
	<p>Средства за одржавање личне хигијене и хигијене домаћинства</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Значај воде за одржавање хигијене • Средства за личну хигијену • Козметичка средства • Кућна апотека • Материјали за опремање домаћинства • Одржавање домаћинства • Отпадни материјали у домаћинству 	3	1	0	1
	<p>Исхрана у домаћинству</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Хранљиви састојци и животне намирнице • Класификација животних намирница према пореклу • Енергетска вредност намирница • Рационална исхрана човека • Последице неправилне исхране • Припремање хране, начини обраде намирница 	3	1	1	1

		<ul style="list-style-type: none"> • Апарати и машине за припремање, чување и обраду хране • Органска и ГМО храна 				
--	--	---	--	--	--	--

Разред: **VII и VIII**

Наставни предмет: **ПРЕДУЗЕТНИШТВО**

НАЗИВ ПРЕДМЕТ А	Предузетништво
ЦИЉ	Циљ учења слободне наставне активности <i>Предузетништво</i> је да допринесе развоју иновативности и предузимљивости код ученика, способности да се идеје претворе у акцију, способности за тимски рад и коришћење разноврсних извора знања ради бољег разумевања друштвених процеса и појава и преузимања одговорне улоге у савременом друштву.
РАЗРЕД	<i>Седми и Осми</i>

ИСХОДИ	ОБЛАСТ	САДРЖАЈИ И НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ	БРОЈ ЧАСОВА			
			О	У	В	С
<ul style="list-style-type: none"> – наведе основна права потрошача и начине њихове заштите; – на декларацији пронађе најважније информације о производу и одреди однос цене и квалитета; – посматра занимања из перспективе некад и сад и предвиди могућности њиховог развоја у будућности; – повезује одређена занимања и врсту и нивое образовања; – препозна проблеме у свом непосредном окружењу и дискутује о могућностима њиховог решавања; – се укључи у иницијативе које се покрећу у школи; – разликује особине лидера и менаџера; – одговорно преузима задужења у тиму, сарађује са другим члановима тима и учествује у доношењу одлука; – планира, распоређује и управља ресурсима (знања и вештине, време, новац, технологије); – учествује у осмишљавању пословне идеје; 	ЗАШТИТА ПРАВА ПОТРОШАЧА	<p>Однос цене и квалитета производа/услуге.</p> <p>Декларација производа.</p> <p>Уговорна обавеза за услугу.</p> <p>Остваривање права потрошача.</p>	6	2	1	1
	СВЕТ РАДА	<p>Свет занимања некад, сад и у будућности.</p> <p>Професионална оријентација.</p> <p>Професионални развој.</p> <p>Форма и функција CV и мотивационог писма.</p> <p>Концепт целоживотног учења.</p>	7	2	1	1
	ПОКРЕНИ СЕБЕ И ДРУГЕ	<p>Покретање иницијативе.</p> <p>Менаџмент и лидерство.</p>	3	1	1	0
	УЧЕНИЧКА ПРЕДУЗЕЊА	<p>Појам предузећа (привредног субјекта).</p> <p>Производ и/или услуга.</p>	7	1	1	1

<ul style="list-style-type: none"> – информише се о постојању сличних производа на тржишту; – комуницира са окружењем о креативним идејама свога тима; – примењује правила пословне комуникације; – поштује етичке принципе у пословању; – израчуна трошкове израде производа према датим инструкцијама; – прикупи информације о ценама сличних производа на тржишту и на основу њих одреди цену свог производа; – учествује у промоцији и продаји производа – презентује рад свог тима. 		<p>Појам тржишта.</p> <p>Људски и материјални ресурси.</p> <p>Пословна комуникација.</p> <p>Основни етички принципи у пословању.</p> <p>Процес производње и процес пружања услуга.</p> <p>Цена производа или услуге.</p> <p>Облици промовисања производа.</p> <p>Продаја производа или услуге.</p>				
Укупно						36

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЛИТЕРАРНЕ СЕКЦИЈЕ МЛАЂИХ РАЗРЕДА

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Организовање секције	2	септембар	Ученици, руководилац секције	Причање, читање најуспешнијих прошлогодишњих радова, договор о даљем раду
2.	Стваралачки књижевни покушај на тему: Јесен	2	октобар	Ученици, руководилац секције	Слушање литерарних текстова са компакт-диска, посматрање и слободно усмено описивање, а затим и писмено, према заједничком плану
3.	Народно књижевно благо	4	новембар, децембар	Ученици, руководилац секције	Истраживање и прикупљање народних умотворина у крају, читање, покушај писања прозних и лирских форми у духу народног стваралаштва
4.	Свети Сава у песми и причи	2	јануар	Ученици, руководилац секције	Упознавање са ликом и делом Светог Саве – читање, слушање, писање
5.	Стваралачки књижевни покушај на тему: Зима	4	фебруар	Ученици, руководилац секције	Посматрање, усмено описивање, писање, читање и корекција радова
6.	Стваралачки радови у прози и стиху на тему: Моја мама	2	март	Ученици, руководилац секције	Описивање лика, физичког изгледа, особина, поступака, писање, читање и корекција
7.	Уређивање школског листа „Пчелица“ и	2	април, мај	Ученици, сви учитељи	Заједничка анализа и избор најуспешнијих радова и уређивање

	изложба радова				изложбе
--	----------------	--	--	--	---------

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РЕЦИТАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ МЛАЂИХ РАЗРЕДА

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Формирање рецитаторске секције	2	Септембар	Руководилац секције и ученици	Читање са изражавањем из уџбеника и лектира
2.	Изражајно читање, дикција	6	Октобар	Руководилац секције, професор српског језика и ученици	Слушање рецитатора и исправљање наглашених речи
3.	Рецитовање и наглашавање речи	6	Новембар, децембар	Руководилац секције и ученици	Слушање рецитације са ЦД-а и интерпретација
4.	Увежбавање научених рецитација	8	Децембар, јануар	Руководилац секције и ученици	Исправка и кориговање наглашених речи и пауза
5.	Корекција и рецитовање	6	Фебруар, март	Руководилац секције, професор српског језика и ученици	Слушање рецитатора и кориговање грешака
6.	Темпо, пауза и изражајно рецитовање	8	Април, мај, јун	Руководилац секције и ученици	Читање из уџбеника са акцентом на темпо, паузу и говор

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ХОРАМЛАЋИХ РАЗРЕДА

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Организовање секције: избор и пријем нових чланова	2	септембар	Ученици, руководилац секције	Распевавање стандардним вокализама ради проширивања обима дечјег гласа и уједначавања боје гласа појединца и хора
2.	Неговање и извођење традиционалних песама	2	октобар	Ученици, руководилац секције	Наставникова интерпретација, слушање са компакт-диска, усвајање текста и ритмичко-мелодијске основе
3.	Певамо песме о зими и Новој години	4	новембар, децембар	Ученици, руководилац секције	Слушање, певање, рад на квалитету и обиму ученичких гласова
4.	Свети Сава у песамама	4	јануар, фебруар	Ученици, руководилац секције	Заједничка интерпретација, усклађивање индивидуалних гласова, неговање ритма и хармоније
5.	Певамо песме о пролећу	4	март, април	Ученици, руководилац секције	Слушање и певање квалитетне дечје музике, контролисање и поправљање квалитета извођења
6.	Дан школе – припрема и учешће на приредби	2	мај, јун	Ученици, руководилац секције	Певање одабраних песама уз неговање добре сарадње свих ученика и жеље за успешним наступом

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ МЛАЂИХ РАЗРЕДА

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Формирање ликовне секције и упознавање са планом рада	4	септембар	Руководилац секције, ученици, професор ликовне културе	Евиденција чланова, договор о термину и прибору за рад
2.	Однос облика у простору	5	октобар	Руководилац секције, ученици	Садржај ће се реализовати уз употребу техника: оловка, туш и акварел
3.	Модерно сликарство	5	новембар	Руководилац секције, ученици	Представљање простора, волумена светла и сенки сликарским средствима и начинима (рад посећању или директном посматрању)
4.	Сликање мртве природе	6	децембар јануар	Руководилац секције, ученици	Садржај ће се реализовати уз адекватне технике
5.	Хармонија и контраст боја	6	фебруар март	Руководилац секције, ученици	За реализацију садржаја користиће се разноврстан материјал адекватан за израду украсних предмета
6.	Мртва природа-колаж	4	април	Руководилац секције, ученици	Садржај ће се реализовати уз адекватне технике
7.	Примењено обликовање	4	мај	Руководилац секције, ученици	Осмишљавање сцене за Дан школе
8.	Орнамент	2	јун	Руководилац секције, ученици	Садржај ће се реализовати техником

					по избору чланова
--	--	--	--	--	-------------------

ГЛОБАЛНИ ПЛАН СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ У ИО ВРАТНА

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Међупредметне компетенција	Начин остваривања садржаја
1	Формирање комбиноване секције	2	Конструктивно аргументовано доприноси раду	Упознавање са садржајем комбиноване секције
2	Увежбавање покрета тела поритму	6	Уме да јасно искаже одређени садржај	Показивање покрета тела уз ритам
3	Цртање оловком и мешање основних и изведених боја	6	Ученик уочава структуру градива	Кориговање и показивање мешање боја и разлика међу њима
4	Увежбавање певање одређених песама и певање по слуху	8	Уме да јасно искаже одређени садржај	Слушање песама и кориговање грешака
5	Корекција и рецитовање. Темпо,пауза и изражајно рецитовање	14	Уме да јасно искаже одређени садржај и да примени	Кориговање грешака и изражајно рецитовање

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РИТМИЧКЕ СЕКЦИЈЕ МЛАЂИХ РАЗРЕДА

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Упознајемо народно коло и модеран плес	10	септембар, октобар, новембар	Руководилац секције, ученици, професор физичког васпитања	Садржај се реализује кроз разне ритмичко-плесне активности уз стручна упутства професора физичког васпитања
2.	Играмо коло	8	октобар, новембар, децембар	Руководилац секције, ученици	Рад на ритмичко-плесним елементима: докорак, искорак, двокорак
3.	Народни плес	8	јануар, фебруар, март	Руководилац секције, ученици, професор физичког васпитања	Избор нових народних и модерних плесова, њихово стилизовање, увежбавање и усавршавање уз инструкције професора физичког васпитања
4.	Умемо и другачије	10	април, мај, јун	Руководилац секције, ученици, професор српског језика, руководиоца драмске секције,	Избор ритмичко-плесних кореографија које ће пратити извођење позоришног комада, њихово увежбавање, као и израда костима и маски пригодних за сценски наступ. Планирани садржаји

				професор ликовне културе	ове теме ће се реализовати као тимски рад свих носиоца реализације и чланова секције због њихове сложене концепције и новине у раду ритмичке секције
--	--	--	--	--------------------------	--

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ЛИТЕРАРНЕ СЕКЦИЈЕ

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Међупредметне компетенција	Начин остваривања садржаја
1.	ФОРМИРАЊЕ СЕКЦИЈЕ	2	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	-Планирање и програмирање рада са ученицима -Израда програма литерарне секције
2.	ПОСЕТА БИБЛИОТЕЦИ	3		-Посета и упознавање са радом библиотеке – колективно учлањење ученика школе
3.	УЧЕШЋЕ НА АКТУЕЛНИМ КОНКУРСИМА ПОВОДОМ ДАНА ШКОЛЕ	8		-Писање радова који треба да се пошаљу на конкурс. -Читање радова, одабир најбољих и пружање сугестије за будући рад
4.	СТВАРАЛАЧКИ КЊИЖЕВНИ ПОКУШАЈИ	4		-Усмеравање ученика да стилски уобличи рад, поштовање метрике, риме, слободног стиха
5.	ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ДЕЧЈЕ НЕДЕЉЕ	2		-Током прве недеље октобра ученици су ангажовани на прикупљању материјала и

				припреми паноя поводом обележавања Дечје недеље
6.	САКУПЉАЊЕ НАРОДНИХ ПЕСАМА И ПРИЧА	4		-Сакупљање грађе на терену, писање семинарског рада
7.	УРЕЂЕЊЕ ШКОЛСКОГ ПАНОА	4		-Изношење идеја и уређење школског паноя
8.	РАД НА ШКОЛСКОМ ЧАСОПИСУ	8		-Изношење идеја за школски часопис <i>Пчелица</i> -План израде часописа -Подела задатака за рад на часопису -Уређивање школског часописа у сарадњи са ученицима ликовне секције
9.	АНАЛИЗА РАДА СЕКЦИЈЕ	1		-Сумирање резултата рада, оцењивање резултата рада, предлагање чланова секције за похвале и награде
УКУПНО ЧАСОВА		36		

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РЕЦИТАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Међупредметне компетенција	Начин остваривања садржаја
10.	ФОРМИРАЊЕ СЕКЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА ПЛАНА РАДА	2	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	-Планирање рада са ученицима -Израда програма рецитаторске секције
11.	СЛУШАЊЕ ЈАВНОГ ИЗВОЂЕЊА ПЕСАМА НА ИНТЕРНЕТУ	3		-Слушање јавног извођења песама -Ишчитавање непознате песме и препознавање емоција код лирског субјекта
12.	ЧИНОЦИ ИЗРАЖАЈНОГ КАЗИВАЊА, ПАУЗЕ У РЕЦИТОВАЊУ, ПОНАВЉАЊА И РЕФРЕНИ	3		-Покушаји правилног акцентовања речи, дикције и значај рефрена приликом рецитовања, приказивања емоција мимиком
13.	СЦЕНСКИ ПОКРЕТИ И „КОМУНИКАЦИЈА СА ПУБЛИКОМ“	3		-Гледање и слушање беседништва и упоредни покушаји имитирања рецитовања глумаца
14.	УВЈЕЖБАВАЊЕ САДРЖАЈА ПЛАНИРАНИХ ЗА НАСТУПЕ – НОВОГОДИШЊА ПРИРЕДБА, СВЕТОСАВСКА АКАДЕМИЈА	10		- Увежбавање програма за Нову годину и Савиндан
15.	ЧИТАЊЕ ПОЕЗИЈЕ СА ПРАВИЛНИМ НАГЛАШАВАЊЕМ РЕЧИ	3		-Емотивно читање поезије уз поштовање метрике
16.	ПРИПРЕМАЊЕ ЗА НАСТУП НА	5		-Увежбавање дикције, акцента и емотивног

	ОПШТИНСКОМ ТАКМИЧЕЊУ			казивања стихова
17.	РЕЦИТОВАЊЕ И УВЕЖБАВАЊЕ САДРЖАЈА ЗА ДАН ШКОЛЕ	4		- Припрема сценографије, улога, костима, сцене и музичке нумере за Дан школе
18.	ДАН ШКОЛЕ	2		- „Покажи шта знаш“ – извођење сценографије
19.	АНАЛИЗА РАДА ДРАМСКЕ СЕКЦИЈЕ НА КРАЈУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ	1		- Сумирање резултата рада, оцењивање резултата рада
	УКУПНО ЧАСОВА	36		

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ДРАМСКЕ СЕКЦИЈЕ

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Међупредметне компетенција	Начин остваривања садржаја
20.	ФОРМИРАЊЕ СЕКЦИЈЕ И ОРГАНИЗАЦИЈА ПЛАНА РАДА	2	Компетенција за учење, естетичка компетенција, комуникација, рад са подацима и информацијама, решавање проблема, сарадња, дигитална компетенција.	- Планирање и програмирање рада са ученицима - Израда програма драмске секције
21.	ГЛУМАЧКА ПРОБА НА НЕПОЗНАТОМ ДРАМСКОМ ТЕКСТУ	2		- Слушање радио драме - Ишчитавање непознатог текста и уживљавање у улогу
22.	РАД НА ДРАМСКОМ ТЕКСТУ: АКЦЕНАТ, ДИКЦИЈА И ДРАМСКА ПАУЗА	4		- Покушаји правилног акцентовање речи, дикције и значај драмске паузе приликом читања драмског текста
23.	СЦЕНСКИ ПОКРЕТИ И „КОМУНИКАЦИЈА СА ПУБЛИКОМ“	4		- Гледање позоришне представе и упоредни покушаји имитирања глумаца
24.	ПРИПРЕМА СЦЕНОГРАФИЈЕ ЗА НОВУ ГОДИНУ – НОВОГОДИШЊА ПРИРЕДБА	8		- Припрема текстова, улога, костима, сцене и музичке нумере за Нову годину
25.	СВЕТОСАВСКА АКАДЕМИЈА	4		- Припрема текстова, улога, костима, сцене и

				музичке нумере за Светосавску академију
26.	ПРИПРЕМА ПРОГРАМА ЗА ДАН ШКОЛЕ	9		- Припрема сценографије, улога, костима, сцене и музичке нумере за Дан школе
27.	ДАН ШКОЛЕ	2		- „Покажи шта знаш“ – извођење сценографије
28.	АНАЛИЗА РАДА ДРАМСКЕ СЕКЦИЈЕ НА КРАЈУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ	1		- Сумирање резултата рада, оцењивање резултата рада, предлагање чланова секције за похвале и награде
УКУПНО ЧАСОВА		36		

ГЛОБАЛНИ ПЛАН КРЕАТИВНА РАДИОНИЦА ЗА ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК (секција енглеског језика за млађе разреде)

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1	Getting Started	2	септембар	Руководилац секције	Договор са ученицима око плана, организације секције и поделе послова.
2	TPR Games	8	септембар, фебруар март	Руководилац секције	Игровне активности које подстичу учење кроз покрет-имитацију, гестикулацију- (Mirrors, Pantomime, Simon Says)
3	Songs	8	октобар, март	Руководилац секције	Слушамо песме, певамо и играмо

4	Role-play	6	новембар, април	Руководилац секције	Игра улога (у продавници, у школи, у парку, на улици)
5	Practice for the school play	8	новембар, децембар, мај, јун	Руководилац секције	Увежбавање тачака за школске приредбе
6	School play	4	децембар, јун	Руководилац секције	Учествовање на школским приредбама

ГЛОБАЛНИ ПЛАН “КЛУБ НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА” –секција из немачког језика

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Формирање секције	2	септембар	Ученици V, VI, VII и VIII разреда, наставници немачког, енглеског и српског језика	Упознавање ученика са планом и програмом рада секције и подсећање на усвојена знања
2.	Европски дан језика (26. септембар)	2	септембар	Ученици V, VI, VII и VIII разреда, наставници немачког, енглеског и	Припремање ученика за обележавање 26. септембра – европског дана језика путем изражајног читања и

				српског језика	рецитовања
3.	Божих и Нова година	6	децембар, јануар	Ученици V, VI, VII и VIII разреда, наставници немачког, енглеског и српског језика	Израда Новогодишњег паноа, писање Божићних и Новогодишњих честитки, рецитовање научених Новогодишњих песама
4.	Ускршњи празници	6	март, април	Ученици V, VI, VII и VIII разреда, наставници немачког, енглеског и српског језика	Израда Ускршњег паноа, писање Ускршњих честитки, рецитовање и увежбавање Ускршњих текстова
5.	Школа	6	април	Ученици V, VI, VII и VIII разреда, наставници немачког, енглеског и српског језика	Кроз илустрације, текстове, дијалоге и кратке шале ученици усвајају појмове који су везани за школско окружење
6.	Породица	6	октобар	Ученици V, VI, VII и VIII разреда, наставници немачког, енглеског и српског језика	Помоћу илустрације, ЦД-а и краћих текстова ученици представљају своју породицу и описују њихове активности
7.	Пријатељство	4	новембар, мај	Ученици V, VI, VII и VIII разреда, наставници немачког, енглеског и српског језика	Слушање, описивање друга, другарице, изражајно читање и рецитовање текстова о пријатељству

8.	Обичаји и навике	4	мај, јун	Ученици V, VI, VII и VIII разреда, наставник немачког језика, наставник историје	Израда школског паноа, понављање усвојених језичких структура (слушање, читање, писање и говор)
----	------------------	---	----------	--	---

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ХОРСКЕ СЕКЦИЈЕ

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Аудиција за нове чланове	1	септембар	Ученици, руководиоца секције	Распевавање стандардним вокализама ради проширивања обима дечјег гласа и уједначавања боје гласа појединца и хора. Рад по

					нотном тексту, обрада песме по слуху
2.	Композиције домаћих аутора	20	од септембра до јуна	Ученици, руководилац секције	Распевавање стандардним вокализама ради проширивања обима дечјег гласа и уједначавања боје гласа појединца и хора. Рад по нотном тексту, обрада песме по слуху
3.	Композиције страних аутора	10	октобар, март, мај, јун	Ученици, руководилац секције	Распевавање стандардним вокализама ради проширивања обима дечјег гласа и уједначавања боје гласа појединца и хора. Рад по нотном тексту, обрада песме по слуху
4.	Канони	5	октобар, мај, јун	Ученици, руководилац секције	Распевавање стандардним вокализама ради проширивања обима дечјег гласа и уједначавања боје гласа појединца и хора. Рад по нотном тексту, обрада песме по слуху

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ШАХОВСКЕ СЕКЦИЈЕ

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Договор о начину рада и испитивање предзнања	2	септембар	Руководилац секције, ученици	Играње шаховских партија са ученицима и испитивање предзнања
2.	Основна правила отварања	10	септембар, октобар, новембар	Руководилац секције, ученици	Теоријско упознавање са правилима отварања коришћењем литературе,

					употребом рачунарског програма, коришћењем показне табле
3.	Основни појмови о комбинацији у средишњици	10	децембар, јануар, фебруар	Руководилац секције, наставник математике, ученици	Демонстрацијом на показној табли, коришћењем рачунарског програма, указивањем правилних комбинација у директним партијама
4.	Завршница и матирање	8	март, април, мај	Руководилац секције, ученици	Демонстрацијом на показној табли, коришћењем рачунарског програма, директном игром са ученицима
5.	Играње шаха са применом усвојених правила и турнир	6	мај, јун	Руководилац секције, ученици	Праћењем партија између ученика, указивањем на грешке и боља решења

ГЛОБАЛНИ ПЛАН СПОРТСКЕ СЕКЦИЈЕ – ФУДБАЛ

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Упис чланова и упознавање са елементима фудбала	2	септембар	Руководилац секције, ученици	Теоријско упознавање са садржајем и увежбавање елемената игре
2.	Техника фудбалске игре	8	септембар,	Руководилац	Теоријско упознавање са садржајем,

			октобар, новембар	секције, ученици	демонстрирање од стране наставника, увежбавање елемената игре уз помоћ и инструкције наставника
3.	Тактика фудбалске игре	5	децембар, јануар	Руководилац секције, ученици	Теоријско упознавање са садржајем, демонстрирање од стране наставника, увежбавање елемената игре уз помоћ и инструкције наставника
4.	Комбинација (техника – тактика)	8	фебруар, март	Руководилац секције, ученици	Увежбавање елемената игре уз помоћ и инструкције наставника
5.	Игра	13	април, мај, јун	Руководилац секције, ученици	Увежбавање елемената игре, такмичења

ГЛОБАЛНИ ПЛАН БИБЛИОТЕЧКЕ СЕКЦИЈЕ

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1			октобар новембар		<ul style="list-style-type: none"> • Месец књиге • Обележавање Међународног

	Обележавање значајних датума	7	фебруар април мај	ученици школски библиотекар	<p>дана толеранције</p> <ul style="list-style-type: none"> • Обележавање Међународног дана матерњег језика • Обележавање Националног дана књиге • Обележавање Међународног дана дечје књиге • Обележавање Светског дана здравља • Обележавање Светског дана књиге
2	Здрав начин живота и екологија	4	септембар март април јун	ученици школски библиотекар	<ul style="list-style-type: none"> • Правила понашања у библиотеци • Разгледница мога завичаја • Обележавање Светског дана здравља • Обележавање Светског дана заштите животне средине
3	Дечји писци	4	новембар децембар мај	ученици школски библиотекар	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са историјом настанка књиге и развојем библиотека • Сетимо се Душана Радовића • Обележавање дана рођења Ј. Ј. Змаја • Сетимо се Десанке Максимовић
				ученици	<ul style="list-style-type: none"> • Обележавање Дечје недеље

4	Дечја недеља	1	октобар	школски библиотекар	
5	Обележавање празника	2	децембар јануар	ученици школски библиотекар	<ul style="list-style-type: none"> • Припремамо се за Новогодишњу приредбу • Свети Сава у песми и причи

ГЛОБАЛНИ ПЛАН ВЕРСКЕ СЕКЦИЈЕ

Редни број теме	Садржај (тема)	Број часова по теми	Време реализације	Носиоци реализације	Начин остваривања садржаја
1.	Српска црква кроз векове	2	септембар	Ученици, руководилац секције	планирање; осмишљавање, учествовање у обележавању црквених празника
2.	Крсне славе и обичаји	2	октобар	Ученици, руководилац секције	- слушање, посматрање, самосталан рад, моделирање, припрема материјала
3.	Божих	4	новембар, децембар	Ученици, руководилац секције	- слушање, посматрање, самосталан рад, моделирање, припрема материјала за сајам и изложбу,

					сајамска изложба
4.	Св. Сава	2	јануар	Ученици, руководилац секције	слушање, цртање, одабир светосавских песама, учествовање на светосавској приредби, избор дечијих радова за изложбени простор
5.	Васкрсење Христово	4	март, април	Ученици , руководилац секције	слушање, посматрање, практичан рад, моделирање, припрема материјала за сајам и изложбу, сајамска изложба
6.	Црква Духа Светога	2	мај, јун	Ученици, руководилац секције	организовање, учествовање у Литургијском животу, цртање, избор дечјих радова за изложбени простор

*Глобални планови и програми рада
осталих облика образовно-васпитног рада*

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ ПРВОГ РАЗРЕДА

Ред. бр.	Садржај	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
1.	Упознавање ученика са уџбеницима, дечјом штампом и радом ђачке кухиње	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
2.	Помоћ ученицима у адаптацији на школску средину – у школи се дружимо	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
3.	Укључивање ученика у секције и слободне активности	септембар	ОС, ученици	Евиденција о изјашњавању ученика
4.	Помозимо другу који има потешкоће у учењу	септембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
5.	Дечја недеља – дружење је школа живота	октобар	ОС, ученици	Евиденција, израда панона
6.	"Деца – деци". Сакупимо помоћ за оне којима је помоћ потребна	октобар	ОС, ученици	Евиденција о прикупљеној помоћи
7.	Како комуницирати са старијим особама – месец солидарности са старима	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
8.	Зидне новине – тема: Јесен	октобар	ОС, ученици	Евиденција, зидне новине
9.	Буквар здравља – хигијена учионице, хигијена простора	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
10.	Буквар здравља – исхрана и њен значај за здрав живот	новембар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
11.	Буквар здравља – рад, игра, забава и одмор (дневни ритам)	новембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
12.	Понашање у школи и ван ње	новембар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука

	(на рођендану, на улици...)			
13.	Другарство у одељењу – моји односи са другима	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
14.	Како помоћи другу који трпи насиље	децембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
15.	Како користим слободно време – мој хоби	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
16.	Организовање заједничког дружења – час је наш	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
17.	Како смо учили до сада, а какав успех желимо на крају полугодишта	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
18.	Зидне новине – тема: Зима је лепа	јануар	ОС, ученици	Евиденција, зидне новине
19.	Припреме за обележавање Дана Светог Саве	јануар	ОС, ученици	Увид у припреме за обележавање школске славе
20.	Помоћ ученицима у акцији "Контејнер за ружне речи"	јануар	ОС, ученици	Евиденција, извештаји ученика о реализованим акцијама
21.	14. фебруар – Дан љубави и пажње	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
22.	Како учимо	фебруар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
23.	Како избећи сукобе, свађе и насиље	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
24.	8. март – Дан жена. Поруке мајци	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
25.	Шта знамо о моди	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
26.	Засадимо дрво генерације	март	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
27.	Културно-забавни живот ученика – заједно у позоришту, биоскопу, библиотеци	март	ОС, ученици, библиотекар	Евиденција о активностима
28.	7. април – Дан здравља. Шта све чинимо за своје здравље	април	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
29.	Понашање у саобраћају	април	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
30.	Природа и ми – дечји радови на тему: Очувајмо животну средину	април	ОС, ученици	Радови ученика
31.	Дружење у природи – заједнички излет	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
32.	15. мај – Међународни дан породица. Одно-си у породици – љубав, поверење и	мај	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука

	пажња			
33.	Припреме за прославу Дана школе	мај	ОС, ученици	Увид у припреме за Дан школе
34.	Заједничко дружење – одељењска забава	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
35.	Шта сам хтео-ла, обећао-ла, урадио-ла	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
36.	Организујмо дружења за време распуста	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ ДРУГОГ РАЗРЕДА

Ред. бр.	Садржај	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
1.	Упознавање ученика са садржајем наставе у другом разреду и новим обавезама	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
2.	Однос према учитељу/учитељици и другим радницима школе	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
3.	Укључивање ученика у секције и слободне активности	септембар	ОС, ученици	Евиденција о изјашњавању ученика
4.	Помозимо другу који има потешкоће у учењу	септембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
5.	Дечја недеља – дружење је школа живота	октобар	ОС, ученици	Евиденција, израда панона
6.	"Деца – деци". Занемаривање деце	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
7.	Како комуницирати са старијим особама – месец солидарности са старима	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
8.	Зидне новине – тема: Јесен	октобар	ОС, ученици	Евиденција, зидне новине
9.	Буквар здравља – како хигијена утиче на здравље	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
10.	Буквар здравља – исхрана и њен значај за здрав живот	новембар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука

11.	Дневни ритам – направимо план својихдневних активности	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда плана дневних активности
12.	Понашање у школи и ван ње – шта је то "ружно понашање"	новембар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
13.	Наше здравље – превенција злоупотребе алкохола и дувана	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
14.	Како помоћи другу који трпи насиље	децембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
15.	Читамо дечју штампу	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
16.	Организовање заједничког дружења – час је наш	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
17.	Како смо учили до сада, а какав успех желимо на крају полугодишта	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
18.	Култура понашања у школи и ван ње – поздрављање, дозвола за обраћање	јануар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
19.	Припреме за обележавање Дана Светог Саве	јануар	ОС, ученици	Увид у припреме за обележавање школске славе
20.	Помоћ ученицима у акцији "Контејнер за ружне речи"	јануар	ОС, ученици	Евиденција, извештаји ученика о реализованим акцијама
21.	14. фебруар – Дан љубави и пажње	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
22.	Како учимо	фебруар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
23.	Како избећи сукобе, свађе и насиље – понашање у групи вршњака, као и у друштву старијих ученика	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
24.	8. март – Дан жена. Поруке мајци	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
25.	Шта знамо о моди – ко је наш узор и зашто	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
26.	Штедњом се може пуно постићи	март	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
27.	Културно-забавни живот ученика – заједно	март	ОС, ученици,	Евиденција о активностима

	у позоришту, биоскопу, библиотеци		библиотекар	
28.	7. април – Дан здравља. Шта све чинимо за своје здравље	април	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
29.	Понашање у саобраћају	април	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
30.	Природа и ми – дечји радови на тему: Очувајмо животну средину	април	ОС, ученици	Радови ученика
31.	Дружење у природи – заједнички излет	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
32.	15. мај – Међународни дан породица. Односи у породици – љубав, поверење и пажња	мај	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
33.	Припреме за прославу Дана школе	мај	ОС, ученици	Увид у припреме за Дан школе
34.	Заједничко дружење – квиз знања	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
35.	Шта сам хтео-ла, обећао-ла, урадио-ла	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
36.	Организујмо дружења за време распуста	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕТРЕЋЕГ РАЗРЕДА

Ред. бр.	С а д р ж а ј	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
1.	Упознавање ученика са садржајем наставе у трећем разреду и новим обавезама	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
2.	У школи се дружимо – неговање правог другарства	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
3.	Укључивање ученика у секције и слободне активности	септембар	ОС, ученици	Евиденцијао изјашњавању ученика
4.	Помозимо другу који има потешкоће у учењу	септембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
5.	Дечја недеља – дружење је школа живота	октобар	ОС, ученици	Евиденција, израда панона
6.	"Деца – деци". Сакупимо помоћ за оне којима је помоћ потребна	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

7.	Како комуницирати са старијим особама – месец солидарности са старима	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
8.	Зидне новине – тема: Јесен	октобар	ОС, ученици	Евиденција, зидне новине
9.	Буквар здравља – како хигијена утичена здравље	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
10.	Буквар здравља – исхрана и њен значај за здрав живот	новембар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
11.	Дневни ритам – направимо план својих дневних активности	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда плана дневних активности
12.	Понашање у школи и ван ње – шта је то "ружно понашање"	новембар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
13.	Наше здравље – превенција злоупотребе алкохола и дувана	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
14.	Како помоћи другу који трпи насиље	децембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
15.	Читамо дечју штампу	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
16.	Организовање заједничког дружења – час је наш	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
17.	Како смо учили до сада, а какав успех желимо на крају полугодишта	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
18.	Култура понашања у школи и ван ње – поздрављање, дозвола за обраћање	јануар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
19.	Припреме за обележавање Дана Светог Саве	јануар	ОС, ученици	Увид у припреме за обележавање школске славе
20.	Помоћ ученицима у акцији "Контејнер за ружне речи"	јануар	ОС, ученици	Евиденција, извештаји ученика о реализованим акцијама
21.	14. фебруар – Дан љубави и пажње	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
22.	Како учимо	фебруар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
23.	Међусобно уважавање – однос дечака и девојчица. Пубертет	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
24.	8. март – Дан жена. Обрадујмо маму, баку,	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука

	тету...			
25.	Шта знамо о моди – ко је наш узор и зашто	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
26.	Штедњом се може пуно постићи	март	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
27.	Културно-забавни живот ученика – заједно у позоришту, биоскопу, библиотеци	март	ОС, ученици, библиотекар	Евиденција о активностима
28.	7. април – Дан здравља. Шта све чинимо за своје здравље – значај спорта за здравље	април	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
29.	Понашање у саобраћају	април	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
30.	Природа и ми – дечји радови на тему: Очувајмо животну средину	април	ОС, ученици	Радови ученика
31.	Дружење у природи – заједнички излет	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
32.	15. мај – Међународни дан породица. Односи у породици – љубав, поверење и пажња	мај	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
33.	Припреме за прославу Дана школе	мај	ОС, ученици	Увид у припреме за Дан школе
34.	Заједничко дружење – квиз знања	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
35.	Шта сам хтео-ла, обећао-ла, урадио-ла	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
36.	Организујмо дружења за време распуста	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ ЧЕТВРТОГ РАЗРЕДА

Ред. бр.	С а д р ж а ј	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
1.	Ми смо најстарији у млађим разредима	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
2.	Подсетимо се на кућни ред школе	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
3.	Укључивање ученика у секције и слободне активности	септембар	ОС, ученици	Евиденција о изјашњавању ученика
4.	Помозимо другу који има потешкоће у учењу	септембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
5.	Дечја недеља – како помоћи другу у невољи	октобар	ОС, ученици	Евиденција, израда панона
6.	"Деца – деци". Сакупимо помоћ за оне којима је помоћ потребна	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

7.	Како комуницирати са старијим особама – месец солидарности са старима	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
8.	Безбедност деце у саобраћају	октобар	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
9.	Буквар здравља – како хигијена утичена здравље	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
10.	Буквар здравља – исхрана и њен значај за здрав живот	новембар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
11.	Дневни ритам – направимо план својих дневних активности	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда плана дневних активности
12.	Полиција у служби грађана	новембар	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
13.	Наше здравље – колико је пушење дувана штетно	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
14.	Читамо дечју штампу	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
15.	Насиље као негативна друштвена појава	децембар	ОС, ученици, педагог, припадници МУП-а	Евиденција, израда васпитних порука
16.	Организовање заједничког дружења – час је наш	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
17.	Како смо учили до сада, а какав успех желимо на крају полугодишта	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
18.	Превенција и заштита деце од опојних дрога и алкохола	јануар	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
19.	Припреме за обележавање Дана Светог Саве	јануар	ОС, ученици	Увид у припреме за обележавање школске славе
20.	Упознајмо нека занимања	јануар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
21.	14. фебруар – Дан љубави и пажње. Кутија другарства и љубави – како показати љубав	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
22.	Безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа	фебруар	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
23.	Како учимо	фебруар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа

				часа/предавања
24.	8. март – Дан жена. Обрадујмо маму, баку, тету...	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
25.	Међусобно уважавање – однос дечака и девојчица. Пубертет	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
26.	Превенција и заштита деце од трговине људима	март	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
27.	Културно-забавни живот ученика – заједно у позоришту, биоскопу, библиотеци	март	ОС, ученици, библиотекар	Евиденција о активностима
28.	7. април – Дан здравља. Шта знамо о заразним болестима, ХИВ инфекцији	април	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
29.	Заштита од пожара	април	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
30.	Покажи шта знаш – квиз знања	април	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
31.	Дружење у природи – заједнички излет	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
32.	15. мај – Међународни дан породица. Односи у породици – љубав, поверење и пажња	мај	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
33.	Припреме за прославу Дана школе	мај	ОС, ученици	Увид у припреме за Дан школе
34.	Заштита од техничко-технолошких опасности и природних непогода	мај	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
35.	Шта сам хтео-ла, обећао-ла, урадио-ла	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
36.	Организујмо дружења за време распуста	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ ПЕТОГ РАЗРЕДА

Ред. бр.	Садржај	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
1.	Избор руководства одељењске заједнице	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
2.	Упознавање са кућним редом школе	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

3.	Укључивање ученика у секције и слободне активности	септембар	ОС, ученици	Евиденцијао изјашњавању ученика
4.	Прилагођавање на предметну наставу	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
5.	Дечја недеља – шта је то право другарство	октобар	ОС, ученици	Евиденција, израда панона
6.	"Деца – деци". Акција дечје солидарности	октобар	ОС, ученици	Евиденција о прикупљеној помоћи
7.	Како комуницирати са старијим особама – месец солидарности састарима	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
8.	Како се понашамо у учионици, у школи, на улици...	октобар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
9.	Како препознати насиље	октобар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, упитници на крају часа
10.	Методе и технике успешног учења	новембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
11.	16. новембар – Светски дан толеранције. Шта значи бити толерантан	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
12.	Сви смо различити, а ипак сви исти	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
13.	Мале лажи и ситна крађа израстају у пороке	новембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
14.	1. децембар – Светски дан борбе против сиде	децембар	ОС, ученици, представ. Завода за јавно здравље	Евиденција, израда васпитних порука
15.	Како користим слободно време – мој хоби	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
16.	Шта гледамо на телевизији, а шта бисмо волели да гледамо	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
17.	Како смо учили до сада, а какав успех желимо на крају полугодишта	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
18.	Наше тело – здравствено-хигијенске навике	јануар	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција о раду на часу
19.	Колико познајемо наше великане – Свети Сава	јануар	ОС, ученици, наставник српског језика	Увид у припреме за обележавање школске славе
20.	31. јануар – Светски дан борбе против пушења	јануар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука

21.	14. фебруар – Дан љубави и пажње	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
22.	Како да избегнемо свађе и сукобе – говоримо језиком љубави и поштовања	фебруар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
23.	Како помоћи другу који трпи насиље	фебруар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, упитници на крају часа
24.	8. март – Дан жена	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
25.	Добре и лоше стране дружења у пубертету	март	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
26.	Зашто је погрешно користити дроге	март	ОС, ученици, представ. Завода за јавно здравље	Евиденција, израда васпитних порука
27.	Шта је то активно учење	март	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
28.	7. април – Дан здравља. Шта све чинимо за своје здравље	април	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција, израда васпитних порука
29.	Понашање у саобраћају	април	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
30.	Е, баш хоћу лепо да се понашам – израда васпитних паноа из екологије	април	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција, израда васпитних порука
31.	Дружење у природи – заједнички излет	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
32.	15. мај – Међународни дан породица. Одно-си у породици – љубав, поверење и пажња	мај	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
33.	Припреме за прославу Дана школе – улепшајмо своју учионицу	мај	ОС, ученици	Увид у припреме за Дан школе
34.	Занима нас– тражимо одговор у вези са постојећим занимањима	мај	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
35.	Шта сам хтео-ла, обећао-ла, урадио-ла	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
36.	Организујмо дружења за време распуста	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕШЕСТОГ РАЗРЕДА

Ред. бр.	Садржај	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
1.	Избор руководства одељењске заједнице	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
2.	Подсетимо се на кућни ред школе	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
3.	Укључивање ученика у секције и слободне активности	септембар	ОС, ученици	Евиденција о изјашњавању ученика
4.	Направимо план дневних активности	септембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда плана дневних активности
5.	Дечја недеља – како препознати насиље	октобар	ОС, ученици	Евиденција, израда панона
6.	"Деца – деци". Сакупимо помоћ за оне којима је помоћ потребна	октобар	ОС, ученици	Евиденција о прикупљеној помоћи
7.	Како комуницирати са старијим особама – месец солидарности састарима	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
8.	Безбедност деце у саобраћају	октобар	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
9.	Физички и емоционални развој у пубертету	октобар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
10.	Методе и технике успешног учења	новембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
11.	16. новембар – Светски дан толеранције. Шта значи бити толерантан	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
12.	Полиција у служби грађана	новембар	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
13.	Помоћ ученицима у акцији "Контејнер за ружне речи"	новембар	ОС, ученици	Евиденција, извештаји ученика о реализованим акцијама
14.	1. децембар – Светски дан борбе против сиде	децембар	ОС, ученици, представ. Завода за јавно здравље	Евиденција, израда васпитних порука
15.	Насиље као негативна друштвена појава	децембар	ОС, ученици, педагог, припадници МУП-а	Евиденција, израда васпитних порука
16.	Како користим слободно време – мој хоби	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

17.	Како смо учили до сада, а какав успех желимо на крају полугодишта	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
18.	Превенција и заштита деце од опојних дрога и алкохола	јануар	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
19.	Припреме за обележавање Дана Светог Саве	јануар	ОС, ученици, наставник српског језика	Увид у припреме за обележавање школске славе
20.	31. јануар – Светски дан борбе против пушења	јануар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
21.	14. фебруар – Дан љубави и пажње	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
22.	Безбедно коришћење интернета и друштвених мрежа	фебруар	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
23.	Помозимо другу који има потешкоће у учењу	фебруар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
24.	8. март – Дан жена	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
25.	Научи да цениш и поштујеш себе	март	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
26.	Превенција и заштита деце од трговине људима	март	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
27.	Шта је то активно учење	март	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
28.	7. април – Дан здравља. Шта све чинимо за своје здравље	април	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција, израда васпитних порука
29.	Заштита од пожара	април	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
30.	Е, баш хоћу лепо да се понашам – израда васпитних паноа из екологије	април	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција, израда васпитних порука
31.	Дружење у природи – заједнички излет	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
32.	15. мај – Међународни дан породица. Односи у породици – љубав, поверење и пажња	мај	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
33.	Припреме за прославу Дана школе	мај	ОС, ученици	Увид у припреме за Дан школе
34.	Заштита од техничко-технолошких опасности и природних непогода	мај	ОС, ученици, припадници МУП-а	Евиденција о раду на часу
35.	Занима нас – тражимо одговор у вези са постојећим занимањима	јун	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу

36.	Шта сам хтео-ла, обећао-ла, урадио-ла	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
-----	---------------------------------------	-----	-------------	---------------------------

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕСЕДМОГ РАЗРЕДА

Ред. бр.	Садржај	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
1.	Избор руководства одељењске заједнице	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
2.	Подсетимо се на кућни ред школе	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
3.	Укључивање ученика у секције и слободне активности	септембар	ОС, ученици	Евиденција о изјашњавању ученика
4.	Како помоћи другу који трпи, а како оном који посматра насиље	септембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, упитници на крају часа
5.	Дечја недеља – права и одговорности ученика у школи	октобар	ОС, ученици	Евиденција, израда панона
6.	"Деца – деци". Сакупимо помоћ за оне којима је помоћ потребна	октобар	ОС, ученици	Евиденција о прикупљеној помоћи
7.	Како комуницирати са старијим особама – месец солидарности састарима	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
8.	Пубертет и пороци – пушење, алкохол, дрога, компјутерска зависност	октобар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
9.	Како став и намера да се нешто научи утиче на успешност учења	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
10.	Методе и технике успешног учења	новембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
11.	Сви смо различити, а ипак сви исти	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
12.	Разговор о понашању у школи и ван ње	новембар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
13.	Одговорност ученика, наставника и родитеља у васпитно-образовном процесу	новембар	ОС, ученици, педагог, наставници, родитељи	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
14.	1. децембар – Светски дан борбе против сиде	децембар	ОС, ученици, представ. Завода за	Евиденција, израда васпитних порука

			јавно здравље	
15.	Како користим слободно време – мој хоби	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
16.	Организовање заједничког дружења	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
17.	Како смо учили до сада, а какав успех желимо на крају полугодишта	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
18.	Важније моралне особине – критика и самокритика	јануар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
19.	Припреме за обележавање Дана Светог Саве	јануар	ОС, ученици, наставник српског језика	Увид у припреме за обележавање школске славе
20.	31. јануар – Светски дан борбе против пушења	јануар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
21.	14. фебруар – Дан љубави и пажње	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
22.	Како да избегнемо свађе и сукобе – говоримо језиком љубави и поштовања	фебруар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
23.	Помозимо другу који има потешкоће у учењу	фебруар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
24.	8. март – Дан жена	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
25.	Научи да цениш и поштујеш себе	март	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
26.	Појава првих симпатија и учење	март	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
27.	Шта је то активно учење	март	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
28.	7. април – Дан здравља. Шта све чинимо за своје здравље	април	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција, израда васпитних порука
29.	Појам и карактеристике психоактивних супстанци и њихов утицај на организам	април	ОС, ученици, представ. Завода за јавно здравље	Увид у припрему за предавање, пано са васпитним порукама
30.	Е, баш хоћу лепо да се понашам – израда васпитних паноа из екологије	април	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција, израда васпитних порука
31.	Дружење у природи – заједнички излет	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
32.	15. мај – Међународни дан породица.	мај	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука

	Одно-си у породици – љубомора и поверење			
33.	Припреме за прославу Дана школе	мај	ОС, ученици	Увид у припреме за Дан школе
34.	Моје способности и интересовања – чиме бих волео-ла да се бавим	мај	ОС, ученици, педагог	Евиденција, упитници на крају часа
35.	Шта сам хтео-ла, обећао-ла, урадио-ла	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
36.	Организујмо дружења за време распуста	јун	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

ПЛАН РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕОСМОГ РАЗРЕДА

Ред. бр.	С а д р ж а ј	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
1.	Ево нас у осмом разреду – најстарији смо у школи. Избор руководства одељењске заједнице	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
2.	Подсетимо се на кућни ред школе	септембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
3.	Укључивање ученика у секције и слободне активности	септембар	ОС, ученици	Евиденцијао изјашњавању ученика
4.	Помозимо другу који има потешкоће у учењу	септембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
5.	Дечја недеља – како помоћи другу који трпи, а како оном који посматра насиље	октобар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, упитници на крају часа
6.	"Деца – деци". Сакупимо помоћ за оне којима је помоћ потребна	октобар	ОС, ученици	Евиденција о прикупљеној помоћи
7.	Како комуницирати са старијим особама – месец солидарности састарима	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
8.	Пубертет и пороци – пушење, алкохол, дрога, компјутерска зависност	октобар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
9.	Како став и намера да се нешто научи утиче на успешност учења	октобар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
10.	Методe и технике успешног учења	новембар	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање,

				анализа часа/предавања
11.	Сви смо различити, а ипак сви исти	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
12.	Упознајмо нека занимања	новембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, упитници на крају часа
13.	Одговорност ученика, наставника и родитеља у васпитно-образовном процесу	новембар	ОС, ученици, педагог, наставници, родитељи	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
14.	1. децембар – Светски дан борбе против сиде	децембар	ОС, ученици, представ. Завода за јавно здравље	Евиденција, израда васпитних порука
15.	Најчешће грешке у избору занимања	децембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
16.	Организовање заједничког дружења	децембар	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
17.	Важније моралне особине – критика и самокритика	децембар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
18.	Моје способности и интересовања – чиме бих волео-ла да се бавим	јануар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, упитници на крају часа
19.	Припреме за обележавање Дана СветогСаве	јануар	ОС, ученици, наставник српског језика	Увид у припреме за обележавање школске славе
20.	31. јануар – Светски дан борбе против пушења	јануар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
21.	14. фебруар – Дан љубави и пажње	фебруар	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
22.	Како да избегнемо свађе и сукобе – говоримо језиком љубави и поштовања	фебруар	ОС, ученици, педагог	Евиденција, израда васпитних порука
23.	Шта је то брак и које су последице раног ступања у брак	фебруар	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
24.	8. март – Дан жена	март	ОС, ученици	Евиденција, израда васпитних порука
25.	Научи да цениш и поштујеш себе	март	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
26.	Избор занимања – ускладимо жеље и могућности	март	ОС, ученици, педагог	Евиденција о раду на часу
27.	Шта је то активно учење	март	ОС, ученици, педагог	Увид у припрему за предавање, анализа часа/предавања
28.	7. април – Дан здравља. Шта све чинимо за своје здравље	април	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција, израда васпитних порука

29.	Појам и карактеристике психоактивних супстанци и њихов утицај на организам	април	ОС, ученици, представ. Завода за јавно здравље	Увид у припрему за предавање, пано са васпитним порукама
30.	Е, баш хоћу лепо да се понашам – израда васпитних паноа из екологије	април	ОС, ученици, наставник биологије	Евиденција, израда васпитних порука
31.	Дружење у природи – заједнички излет	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
32.	Припремимо се за завршни испит и упис у средњу школу. Посета средњим школама у граду	мај	ОС, ученици, педагог, директор школе	Евиденција о раду на часу
33.	Шта сам хтео-ла, обећао-ла, урадио-ла	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу
34.	Завршили смо осми разред – дружићемо се и даље	мај	ОС, ученици	Евиденција о раду на часу

ПРОГРАМ КОРЕКТИВНОГ РАДА СА ДЕЦОМ

Већ приликом утврђивања физичке и психичке зрелости и предзнања деце за полазак у школу, установи се да у свакој генерацији припремног и првог разреда има по неколико деце (1-2) која су лакше ометена у развоју, најчешће у области развоја говора. Овај програм односи се на њих и оствариваће се са њима. Програм се састоји од следећих области и задатака:

Кориговање недостатака језичког развоја:

- развој вербалних способности код деце помоћу кратких прича, слика у низу и импровизованих стварних доживљаја,
- богаћење речника синонимима, анонимима, апстрактним појмовима,
- проширивање употребе падежних облика, предлога, прилога, везника,
- потврдне, упитне, одричне, погодбене и упитно-одричне реченице,
- допуњавање започете реченице,
- замењивање речи, измишљене речи, подвлачење речи у тексту и класификација у поједине врсте,
- развијање осећања за језичке недостатке.

Кориговање читања и писања:

- превентивне артикулационе вежбе,
- вежбе аудитивне перцепције,
- вежбе анализе и синтезе речи, редослед гласова, редослед речи,

- визуелно-аудитивна и артикулациона реализација гласова, односно речи преко слушања изговора гласова и речи,
- истицање различитих звучних и безвучних гласова, африкатива, консонаната и гласова слабијег интензитета,
- развијање унутрашњег говора,
- диктат и аутодиктат,
- продужавање гласова приликом читања и њихово повезивање са самогласници-ма,
- разне комбинације сугласника и самогласника,
- редослед слова са овладавањем читања (назални, африкативи и др.) уколико је савладана њихова артикулација,
- грађење двосложних речи од коцки и плочица са словима,
- наглашавање сваког гласа у структури речи,
- континуирано повезивање гласова и речи.

Ометеност деце у емоционалном развоју:

- откривање деце са емоционалним сметњама,
- индивидуални саветодавни рад са тим ученицима,
- сарадња са родитељима тих ученика,
- праћење успеха тих ученика и њихове адаптације на средину у којој се крећу,
- упућивање ове деце на даљи третман у случајевима теже ометености.

Ометеност деце у интелектуалном развоју:

- откривање деце са интелектуалним сметњама (уз примену тестова),

- посебан индивидуални рад са таквом децом у оквиру редовне наставе свих на-ставних предмета, у којима се осећају мањкавости код те деце,
- саветодавни инструктивни рад са родитељима те деце,
- праћење успеха те деце и њиховог уклапања у друштвену средину,
- формирање и документовање предлога за упућивање најтежих случајева такведце на даље школовање у специјалне установе.

Главни носиоци активности и задатака из овога програма су наставници разредне наставе и васпитач у припремном и првом разреду, а мањим делом и остали наставници. Они ће наведене задатке остваривати, пре свега, у оквиру редовне наставе, а добар део тих садржаја се мора остварити кроз допунску наставу.

Стручни сарадник ће се ангажовати у откривању деце са посебним потребама, индивидуално ће радити са њима и сарађивати са њиховим родитељима, а у случајевима где то буде неопходно, припремиће и документоваће предлоге за израду индивидуално образовног плана, или за упућивање такве деце у специјализоване установе.

Управа школе, уколико то буде било потребно, ангажоваће за рад са овим уче-ницима и дефектологе из града, стручњаке за ову проблематику.

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Реализујући разнолике активности у оквиру културне и јавне делатности, школа испуњава и културне услове за развој ученика и њихову афирмацију у том смислу. Културне активности обухватају: прославу Дана школе, почетка и краја школске године и завршетка основношколског образовања и васпитања, прославе школских и државних празника, приредбе, представе, изложбе, концерте, такмичења и смотре, посете установама културе, заједничке активности школе и јединице локалне самоуправе и друге активности које доприносе проширењу утицаја школе на васпитање ученика и културном развоју окружења школе.

Културне активности школе омогућују:

- ученицима културни и стваралачки развој личности, схватање важности чувања културних вредности и значаја културних догађаја
- развијање мотивације за стицањем нових сазнања, вештина и развијање специфичних способности и интересовања
- развијање додатних компетенција и способности да квалитетно проводе своје слободно време
- схватање своје улоге као равноправног члана у широј друштвеној заједници

Школа обележава значајне празнике, најзначајније догађаје, како из националне, тако и из светске историје излагањем појединих наставника, реализовањем радионица, изградом паноа за поједине теме.

Циљ обележавања значајних датума доприноси развоју свести о значају догађаја, појава назначених одређеним датумом, чува од заборава важност појединих датума.

Укључивање ученика у такмичења и смотре може бити значајна подршка у раду на постизању следећих циљева:

- стварање позитивног става ученика према школи и знању које стичу у њој
- допринос социјализацији и бољем постигнућу ученика
- допринос продуктивном коришћењу слободног времена и схватању код ученика да су активности у оквиру слободног времена саставни део образовања

Циљ посете културним центрима је развијање потребе за културним садржајима. Упознавање свог културног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему. Подстицање радозналости и упућивање на самообразовање, оспособљавање ученика да упознају, доживе и тумаче позоришна, филмска и друга уметничка остарјења и развијање љубави према истим, оспособљавање ученика да комуницирају у свакодневним ситуацијама, оспособљавање за изражајно препричавање, као и давање критичког мишљења о гледаним представама и филмовима.

Задаци посете културним центрима су :

- Стварање културних навика одлазака у позориште и биоскоп
- Увођење ученика у познавање седме уметности
- Формирање критичког става, мишљења о представи

- Коришћење медије масовне комуникације
- Развијање основних појмова о културном окружењу
- Развијање радозналости, интересовања и способности за активно упознавање културних манифестација
- Развијање одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу

ПРОСЛАВА ДАНА ШКОЛЕ

Приредба

Активности	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Одређивање теме	предлагање, договор	наставник ликовне културе, наставник музичке културе, српског језика, одељењске старешине разредне наставе, педагог	јануар	план приредбе
Избор драмских текстова и рецитација	предлагање, договор, консултације	наставник српског језика, одељењске старешине разредне наставе	фебруар	план приредбе
Избор музичких композиција	предлагање, договор, консултације	наставник музичке културе	фебруар	план приредбе
Подела задужења ученицима	информисање	чланови тима	фебруар-март	изабрани текстови
Израда костима и сценографије	цртање, сликање, шивење	наставник ликовне културе, наставник српског језика	април	костим, сценографија, фотографије
Увежбавање-пробе	вежбање драмског дела, рецитације, музичких композиција	чланови тима, ученици	април-мај	пробе
Премијера-извођење приредбе	извођење	чланови тима, ученици	јун	фотографије

Изложба

Активности	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Организовање ликовног конкурса	одлучивање, објављивање	наставник ликовне културе	април-мај	план изложбе
Избор најуспешнијих радова	селекција	наставник ликовне културе, одељењске старешине разредне наставе	мај	списак ученика, школски лист
Изложба награђених радова	постављање, излагање	наставник ликовне културе, одељењске старешине разредне наставе, педагог	мај-јун	фотографије
Додељивање награда	уручивање, награђивање	директор школе	јун	фотографије

Школски лист

Садржај/активност	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
<ul style="list-style-type: none"> - Одређивање теме - Концепција листа - Организовање литерарног и ликовног конкурса - Сакупљање чланака - Израда илустрација - Писање литерарних радова - Графичко обликовање - Лектура - Штампање часописа 	<p>конципирање, договор, прикупљање, селекција, обрада слика, корекција, штампање, презентација, излагање</p>	<p>наставник ликовне културе, наставник српског језика, наставник информатике, одељењске старешине, чланови литерарне и ликовне секције, педагог</p>	<p>током школске године, мај-јун</p>	<p>план израде школског листа, илустрације, текстови, школски лист, евиденција о реализованој активности, извештај о раду, фотографије</p>

- Представљање часописа				
-------------------------	--	--	--	--

ПРОСЛАВА ДАНА СВЕТОГ САВЕ

Активности	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Избор драмских текстова и рецитација	предлагање, договор, консултације	наставник српског језика, одељењске старешине разредне наставе, наставник веронауке	новембар	план приредбе
Избор музичких композиција	предлагање, договор, консултације	наставник музичке културе, наставник веронауке	децембар	план приредбе
Подела задужења ученицима	информисање	чланови тима	децембар	изабрани текстови
Израда костима и сценографије	цртање, сликање, шивење	наставник ликовне културе, наставник веронауке	јануар	костим, сценографија, фотографије
Увежбавање-пробе	вежбање драмског дела, рецитације, музичких композиција	чланови тима, ученици	децембар-јануар	пробе
Светосавска изложба	излагање ликовних радова ученика	наставник ликовне културе, одељењске старешине разредне наставе	јануар	радови ученика, фотографије
Премијера-извођење приредбе, резање славског колача	извођење	чланови тима, ученици, гости	јануар	фотографије

ПРОСЛАВА НОВЕ ГОДИНЕ

Активности	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Избор драмских текстова и рецитација	предлагање, договор, консултације	наставник српског језика, одељењске старешине разредне наставе	новембар	план приредбе
Избор музичких композиција	предлагање, договор, консултације	наставник музичке културе	новембар	план приредбе
Подела задужења ученицима	информисање	чланови тима	новембар	изабрани текстови
Израда костима и сценографије	цртање, сликање, шивење	наставник ликовне културе, наставник српског језика	децембар	костим, сценографија, фотографије
Увежбавање-пробе	вежбање драмског дела, рецитације, музичких композиција	чланови тима, ученици	новембар-децембар	пробе
Новогодишња и Божићна изложба	излагање ликовних радова ученикаповодом Нове Године, Бадњег дана и Божића	наставник ликовне културе, одељењске старешине разредне наставе	децембар	радови ученика, фотографије
Премијера-извођење приредбе	извођење	чланови тима, ученици	децембар	фотографије

ОСТАЛЕ ИЗЛОЖБЕ

Активности	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Изложба у оквиру Дечје недеље	излагање ликовних, литерарних радова и израђених предмета ученика	наставник ликовне културе, наставник српског језика, одељењске старешине разредне наставе, педагог	октобар	план дечије недеље, фотографије, радови ученика
Ускршња изложба	излагање ликовних радова ученика, украшених јаја и израђених предмета ученика	наставник ликовне културе, одељењске старешине разредне наставе	април	радови ученика, фотографије

ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ДРЖАВНИХ И МЕЂУНАРОДНИХ ПРАЗНИКА

Значајни датуми	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
26. септембар – Европски дан језика	излагање	наставник српског, енглеског и немачког језика	септембар	Евиденција о активностима
Прва недеља октобра	Различите изложбене и дечије активности	учитељи, одељењске старешине, педагог, Ученички парламент	Октобар	Евиденција о активностима
16. октобар – Светски дан хране	излагање	наставник биологије	октобар	Евиденција о активностима
21. октобар – Дан сећања на српске жртве Другог светског рата	излагање	наставник историје	октобар	Евиденција о активностима

Месец књигњ	излагање	Библиотекар	октобар	Евиденција о активностима
8. новембар – Дан просветних радника	излагање	наставник српског и енглеског језика	новембар	Евиденција о активностима
11. новембар – Дан примирја у Првом светском рату	излагање	наставник историје	новембар	Евиденција о активностима
16. новембар – Дан толеранције	излагање, радионица	одељењске старешине, ученички парламент, педагог	новембар	Евиденција о раду на часу
20. новембар – Међународни дан детета	излагање, радионица	одељењске старешине, педагог	новембар	Евиденција о активностима
1. децембар – Светски дан борбе против СИДЕ	излагање, радионица, израда паноа	одељењске старешине, педагог, наставник биологије	децембар	Евиденција о раду на часу, израда васпитних порука
27. јануар – Дан духовности (Свети Сава)	приредба	Наставник српског језика, веронауке	јануар	Увид у припреме за прославу Светог Саве
31. јануар – Светски дан борбе против пушења	излагање, радионица, израда паноа	одељењске старешине, педагог	јануар	Евиденција о раду на часу, израда васпитних порука
14. фебруар – Дан љубави и пажње	излагање, израда паноа	одељењске старешине, педагог	фебруар	Израда васпитних порука
15. фебруар – Дан државности Србије	излагање	наставник историје	фебруар	Евиденција о активностима
21. фебруар - Дан матерњег језика	излагање, израда паноа	Наставник српског језика, библиотекар	фебруар	Израда паноа - препорука за добру књигу
Дан розе мајица	излагање, радионица	одељењске старешине, ученички парламент, педагог	Последња среда у фебруару	Евиденција о активностима
8. март – Дан жена	радионица, израда честитки	одељењске старешине, педагог	март	Евиденција о раду на часу, израда васпитних порука

17. mart-Obeležavanje годишњице Погрома над Србима	излагање	наставник историје	март	Евиденција о активностима
7. април – Дан здравља	излагање, радионица, израда паноа	одељењске старешине, наставник биологије, педагог	април	Евиденција оактивности, израда васпитних порука
22. април – Дан планете Земље	излагање	наставник биологије	април	Евиденција о активностима
22. Април - Дан књиге	израда паноа	библиотекар	април	Израђен пано
5. Јун - Дан животне средине	Излагање	наставник географије	Јун	Евиденција о активностима
Дан школе	Приредба	Задужени наставници	Прва недеља јуна	Евиденција о активностима
9. мај – Дан победе (Дан Европе)	излагање	наставник историје	мај	Евиденција о активностима
28. јун – Видовдан	излагање	одељењске старешине, наставник историје	мај	Евиденција о активностима

ТАКМИЧЕЊА И СМОТРЕ

Садржај/активност	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Такмичења која се сваке године организују из разних наставних области на нивоу школе, општине, региона, републике у организацији Министарства просвете и технолошког разоја	такмичење	предметни наставници, одељењске старешине разредне наставе, педагог	фебруар-јун	Увид у евиденције о реализованим такмичењима
Крос РТС-а	такмичење	наставник физичког	октобар	Увид у евиденције о

		васпитања		реализованом такмичењу
Конкурси ликовних и литерарних радова поводом Дана наше и других школа	израда радова, конкурисање	наставник српског језика, ликовне културе, педагог	током школске године	Увид у евиденције о реализованим такмичењима
Конкурси из разних области стваралаштва за ученике основних школа	израда радова, конкурисање	предметни наставници, одељењске старешине разредне наставе	током школске године	Увид у евиденције о реализованим такмичењима
Спортска такмичења у оквиру Недеље спорта	такмичења	одељенске старешине, наставници физичког васпитања	по једна недеља у сваком полугодишту	Увид у евиденције о реализованим такмичењима
Музичко-поетски програм ученика основних школа општине Неготин „Школе своје граду“ - мајске свечаности	наступ	наставник музичке културе	мај	Увид у евиденцију о реализованим активностима

ПОСЕТЕ ПРЕДСТАВАМА, ИЗЛОЖБАМА, КОНЦЕРТИМА И УСТАНОВАМА КУЛТУРЕ

Садржај/активности	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Одлазак ученика на представе, концерте, изложбе у организацији Општине Неготин поводом: - Мокрањчевих дана - Мајских свечаности	посета	наставник музичке културе, наставник ликовне културе, наставник српског језика, одељењске старешине разредне наставе, педагог	септембар, мај	Увид о евиденцији о реализованим активностима -програм поменутих манифестација

Посета Народној библиотеци „Доситеј Новаковић“ у Неготину	посета, разговор	наставник српског језика, педагог	септембар-октобар	Увид о евиденцији о реализованим активностима -списак ученика
Посета Музеју, кући Стевана Мокрањца, Тодорчетовом конаку у Неготину	посета, разговор	наставник историје, одељењске старешине разредне наставе наставник музичке културе	Током школске године	Увид о евиденцији о реализованим активностима -списак ученика

ПРОГРАМ САРАДЊЕ ПОРОДИЦЕ И ШКОЛЕ

Школа подстиче и негује партнерски однос са родитељима, односно старатељима ученика који је заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поверења. Програмом сарадње са породицом, школа дефинише области, садржај и облике сарадње са родитељима, односно старатељима ученика, који обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне и остале облике активности школе и консултовање у доношењу одлука око наставних, организационих, безбедоносних и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивања свеобухватности и трајности образовно-васпитних утицаја. Програм сарадње са породицом обухвата и организацију отвореног дана школе сваког месеца, када родитељи, односно старатељи могу да присуствују образовно-васпитном раду и организацију „дан отворених врата“ сваког месеца када родитељи могу да разговарају са наставницима о напредовању ученика. „Дан отворених врата“ организује се према унапред утврђеном распореду који се прави на почетку школске године. Организовање посете родитеља, односно старатеља образовно-васпитном раду остварује се према, такође, унапред утврђеном распореду.

Циљеви сарадње породице и школе јесте организовати облике сарадње који ће:

- подићи на виши ниво партнерство родитељи-школа (дељење обавеза и циљева за васпитање ученика)
- пружити помоћ и подршку родитељу при обављању педагошке функције

Задаци сарадње:

- допринети складном деловању породице и школе у образовању и васпитању ученика
- обезбеђивати и инсистирати на редовној, трајној и квалитетној сарадњи родитеља и школе
- остваривати позитивну интеракцију наставник-родитељ
- обезбедити информисаност родитеља о променама у образовању које се остварују у школи и код ученика

Област	Облик	Садржај активности	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Информисање и саветовање	1. Огласна табла	Информације/обавештења о раду школе, садржајима о којима родитељи треба да буду обавештени	Тимови на нивоу школе, педагог	Током школске године	огласна табла, записници рада тимова
	2. Индивидуални разговори	Информације о условима рада, понашању ученика у школи,	Одељењске старешине,	Према распореду	распоред „отворених

		успеху, напредовању	предметни наставници, педагог, директор	„Отворених врата школе“	врата“, евиденција о обављеном разговору
			Поједини наставници на захтев одељењских старешина или родитеља	Током школске године/по посебном договору	евиденција о обављеном разговору
	3. Састанак са директором	Информативно/ саветодавни састанак о животу и раду школе; питањима која интересују родитеље	Директор, одељењске старешине, предметни наставници, на захтев родитеља или наставника	Током школске године/по посебном договору	евиденција о раду директора
4. Саветодавни рад са родитељима	Савети родитељима ученика који имају тешкоћа у учењу и понашању; у зависности од проблема информисање, упућивање	Педагог, одељењске старешине, предметни наставници на захтев школе или родитеља	Током школске године/по посебном договору	евиденција о раду педагога	
5. Родитељски састанак	Садржаји родитељских састанака реализују се према плану родитељских састанака који су део ГПР школе, као и према потреби и актуелним темама током школске године (Упознавање са школском организацијом, условима, кућним редом, НПП, успеху ученика...)	Одељењске старешине, педагог, директор	Септембар, новембар, децембар, април, јун (квартално један родитељски састанак, уз могућност	дневни ред родитељског састанка, евиденција о одржаном родитељском састанку/записн.	

				сазивања заједничких родитељских састанака уколико се за то укаже потреба/прилика	
	6. Групни разговори	Заједнички састанак мањих група родитеља ученика са сличним проблемима у понашању или успеху и наставника. Информације о узроцима неуспеха, проблематичног понашања у школи или породици, последицама по општи успех, утврђивање мера за решавање проблема. Упознавање са обавезама родитеља-школе. Размена искуства у проналажењу најбољих решења	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог, директор	Током школске године/по посебном договору	евиденција о одржаном групном родитељском састанку
	7. Едукативна предавања, радионице	Предавања и радионице којима се реализују предвиђене активности према плановима посебних тимова на нивоу школе или према актуелним темама	Одељеске старешине, педагог, директор, председници посебних тимова	Према плану тимова на нивоу школе, по договору са предвиђеним институцијама (стручњацима)	припрема за реализацију радионице, предавања, евиденција о реализованој активности, планови тимова
Непосредно учешће у раду школе (Укључивање у наставне и	1. „Отворени дан школе“	Присуствовање образовно- васпитном раду школе као посматрачи	Одељењске старешине, предметни наставници, педагог	Једном месечно током школске године (према утврђеном распореду)	распоред „отвореног дана школе“, евиденција присутних

остале активности школе)					родитеља
	2. Рад у стручним тимовима школе	Укључивање родитеља у стручним тимовима школе (ИОП, Тим за безбедност ученика...)	Чланови стручних тимова, педагог, директор	Током школске године	записници рада тимова
	3. Учешће родитеља у ваннаставним активностима	Садржај према планираним активностима секција, организација наставника	Наставници координатори секција, заинтересовани родитељи	Током школске године	извештај о реализацији ваннаставних активности
	4. Донације школи	Проналажење донација које доприносе побољшању услова и рада школе	Директор, родитељи	Током школске године	евиденција о донацији школи, извештај о раду школе
	5. Добровољне акције	Акције на уређењу школе, школског дворишта, околине васпитно-образовне установе	Директор, одељењске старешине, родитељи	На полугодишту, крају школске године (када се за то укаже потреба)	евиденција о реализованим активностима, извештај о раду школе
Консултовање у доношењу одлука	1. Савет родитеља	Савет родитеља се бави питањима која се односе на квалитет образовања и васпитања. Садржај рада реализује се према плану рада Савета родитеља који је део ГПР школе	Чланови Савета родитеља, директор, педагог	Према плану Савета родитеља од септембра до јуна	план Савета родитеља, записници са седница Савета родитеља
	2. Школски одбор	Школски одбор доприноси унапређивању квалитета рада школе, уважавање ставова и мишљења родитеља. Садржај рада је према плану рада Школског одбора који је део ГПР школе.	Директор, родитељи чланови и остали чланови ШО	Према плану Школског одбора од септембра до јуна	план Школског одбора, записници са седница Школског одбора

	3. Родитељски састанак	Договор око реализације екскурзије, излета, одређених свечаности, консултовање око набавке уџбеника, извођења одређених активности.	Одељењске старешине, директор, педагог	Према плану родитељских састанака	-евиденција о одржаном родитељском састанку/записник
	4. Учешће у стручним тимовима школе	Родитељи учествују у раду Тима за самовредновање, ШРП, ИОП	Чланови тимова, родитељи	Током школске године	-записници састанка Тима за самовредновање, ШРП, ИОП
	5. Анкетирање	Ради унапређивања живота и рада школе, школи је важно и мишљење родитеља о настави и учења њихове деце у школи, постигнућима, подршци ученика Анкетирање родитеља о њиховом задовољству сарадњом школе и породице и прикупљање њихових сугестија за унапређивање сарадње. (Отворени дан школе)	Одељењске старешине, педагог	Током школске године На крају првог и другог полугодишта	анкете, анализа и извештај спроведене анкете/самовредновање анкете, извештај спроведене анкете

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ УЧЕНИКА У ШКОЛИ

Школа у сарадњи са надлежним установама брине о социјалној заштити, посебно ученика из осетљивих друштвених група, на основу програма заштите. Уколико је потребно школа организује прикупљање средстава за ове сврхе кроз различите добротворне акције.

Програм социјалне заштите ученика односи се на побољшање положаја ученика у школи из осетљивих друштвених група, интензивнијој сарадњи са Центром за социјални рад у Неготину, односно на активно учешће школе и подршци деци из осетљивих група и на развијање код ученика вредности пријатељства, солидарности; популарисање узајамног уважавања и поштовања разичитости.

Циљ је да ученицима омогући да што лакше преброде постојеће проблеме и да се омогући да равноправно укључе у образовно-васпитни процес.

Остали циљеви социјалне заштите односе се на достизање материјалне сигурности и независности породице у задовољавању животних потреба; обезбеђивање доступности услуга и остваривање права у социјалној заштити; подстицање на социјалну укљученост; очување и унапређење породичних односа; предупређење злостављања, занемаривања.

Ученицима који су у тешкој материјалној ситуацији, школа ће обезбедити неопходну помоћ у виду бесплатне ужине, као и неопходног ђачког прибора и уџбеника, као и, уколико школа организује, бесплатну екскурзију, посету позоришту, биоскопу...

Подручје рада	Садржај рада/активност	Начин рада	Носиоци активности	Време реализације	Начин праћења
Побољшање положаја ученика у школи из осетљивих друштвених група	Праћење породичних и социјалних прилика ученика	-праћење -разговор -процена	Одељењске старешине, педагог, директор	Током школске године	-евиденција о раду одељењског старешине, педагога -списак ученика
	Процена ситуације: - потреба за бесплатном ужином - потреба за бесплатним уџбеницима - потреба за бесплатним наставним средствима	-праћење -увид у материјално стање -процена	Предметни наставници у сарадњи са одељењским старешинама	септембар	-евиденција о реализованим активностима -списак ученика

	<p>Организовање хуманитарних акција за помоћ деци:</p> <ul style="list-style-type: none"> - прикупљање новца - израда поклона 	<p>-спортска такмичења</p> <p>-хуманитарне представе</p> <p>-прикупљање средства</p>	<p>Одељењске старешине, Црвени крст школе, Ученички парламент</p>	<p>Током школске године, поводом Нове године, Дана Светог Саве, Ускрса</p>	<p>-записници састанка Црвеног крста, Ученичког парламента</p> <p>-евиденција о прикупљеној помоћи</p>
<p>Активно учешће и подршка деци из осетљивих група</p>	<p>- Развијање сарадње са другим институцијама: сарадња са Центром за социјални рад у Неготину, Домом здравља, Црвеним крстом, ОШ „12. септембар“ у Неготину, Општинском управом - интерресорном комисијом Неготин.</p> <p>- Редовни контакти, размене информација, консултације и састанци у циљу обезбеђивања најбоље подршке ученицима из угрожених група: деца из сиромашних породица, деца ромске националности, деца са сметњама у развоју, деца из нефункционалних и насилних породица</p>	<p>-састанци</p> <p>-разговори</p>	<p>Одељењске старешине, педагог, директор</p>	<p>Током школске године/по посебном договору</p>	<p>-евиденција о сарадњи одељењског старешине, педагога</p>
<p>Пружање додатне образовне подршке</p>	<p>- Припрема и предаја захтева за процену потребе за пружање додатне образовне потребе</p> <p>-Учешће школе у раду Комисије на процени потребе</p>	<p>-израда захтева</p> <p>-попуњавање образаца</p>	<p>Чланови Тима за инклузију, родитељи ученика за којима је потребна додатна подршка</p>	<p>Током школске године</p>	<p>-записници са састанка Тима за инклузију</p> <p>-документација потребна за процену подршке</p>

	за додатном подршком - Спровођење у живот мера које је Комисија утврдила и прописала				
Развијање код ученика вредности пријатељства, солидарности, популарисање узајамног уважавања и поштовања разичитости	- Организовање предавања, радионица и других активности за ученике - Дан толеранције - Дечја недеља - Дани посвећени активностима против насиља - Радионице на часовима грађанског васпитања и ЧОС-а - Спортска такмичења и фер- плеј турнири - Изложбе ликовних и литерарних радова - Акције Ученичког парламента - Активности Тима за инклузију - Активности Тима за заштиту деце од насиља	- радионице - излагања - дискусија - спортска такмичења - израда ликовних и литерарних радова - спровођење акција	Одељењске старешине, наставник грађанског васпитања, наставн ик физичког васпитања, педагог, Тим за инклузију, Тим за заштиту ученика од насиља	Током школске године/према плану ЧОС, грађанског васпитања, Ученичког парламента, Тима за инклузију, Тима за заштиту ученика од насиља	- припреме за предавања, радионице - израда васпитних порука - припреме за реализацију часова - план одржавања спортских такмичења - ученички продукти - записници тимова за инклузију, заштите ученика од насиља, Ученичког парламента

ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ – ПРВИ РАЗРЕД

ОВО САМ ЈА

1. Упознај своје тело(Физичко васпитање, Свет око нас, Час одељењског старешине)
2. И ја растем (Српски језик, Свет око нас)
3. Видим, чујем, осећам (Свет око нас, Српски језик, Ликовна култура, Музичка култура)
4. Како сам дошао на свет (Час одељењског старешине, Свет око нас)

ШТА ЗНАМ О ЗДРАВЉУ

1. Моје здравље (Свет око нас)
2. Ко све брине о мом здрављу (Час одељењског старешине)
3. Шта се ради у дому здравља и болници (Час одељењског старешине, Свет око нас)
4. Тражим помоћ (Час одељењског старешине)

ДНЕВНИ РИТАМ

1. Један мој дан (Час одељењског старешине, Српски језик)
2. Организација дана (Час одељењског старешине)

ХИГИЈЕНА

1. Лична хигијена (Час одељењског старешине, Свет око нас)
2. Хигијена простора (Час одељењског старешине, Свет око нас)
3. Мој кутак – моја соба (Српски језик, Свет око нас)

ИСХРАНА И ЊЕН ЗНАЧАЈ ЗА ЗДРАВ ЖИВОТ

1. Правилна исхрана (Час одељењског старешине, Свет око нас)
2. Животне намирнице (Час одељењског старешине, Свет око нас, Ликовна култура)
3. Заједно за столом (Час одељењског старешине, Свет око нас)

ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ – ДРУГИ РАЗРЕД

ШТА СЕ ДОГАЂА У МОМ ТЕЛУ

1. Растем и развијам се (Физичко васпитање, Свет око нас, Час одељењског старешине)

ЈА И МОЈЕ ЗДРАВЉЕ

1. Како сачувати здравље лети и зими, као и током године (Час одељењског старешине, Свет око нас, Физичко васпитање)

ДНЕВНИ РИТАМ

1. Лети и зими (Час одељењског старешине, Српски језик, Свет око нас)
2. Како препознати умор и замор (Час одељењског старешине, Физичко васпитање)
3. Школа и здравље (Свет око нас, Час одељењског старешине)

ЛИЧНА ХИГИЈЕНА

1. Значај личне хигијене за очување здравља (Час одељењског старешине, Свет око нас)

ИСХРАНА

1. Мој кувар (Час одељењског старешине, Свет око нас, Ликовна култура)
2. Неправилна исхрана (Час одељењског старешине, Свет око нас, Ликовна култура)

ПРЕВЕНЦИЈА ЗЛОУПОТРЕБЕ АЛКОХОЛА И ДУВАНА

1. Особине алкохола и никотина (Час одељењског старешине, Свет око нас)

ЗАНЕМАРИВАЊЕ И ЗЛОСТАВЉАЊЕ ДЕЦЕ

1. Социјално угрожена деца (Час одељењског старешине, Свет око нас)

ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ – ТРЕЋИ РАЗРЕД

ПУБЕРТЕТ

1. Значење развоја и сазревања личности у односу на физички раст (Физичко васпитање, Природа и друштво, Час одељењског старешине)
2. Квалитативне промене у току биолошког сазревања (Природа и друштво, Час одељењског старешине)
3. Психоемотивни чиниоци – развојне карактеристике у пубертету (Природа и друштво, Час одељењског старешине)
4. Улога родитеља у стварању атмосфере одрастања и функционисања (Природа и друштво, Час одељењског старешине)
5. Ментална хигијена и односи са особама из непосредне околине (Природа и друштво, Час одељењског старешине)

СЕКСУАЛНО ВАСПИТАЊЕ

1. Примарне и секундарне сексуалне карактеристике (Час одељењског старешине, Природа и друштво)

2. Сазнање о полности – сексуални идентитет (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
3. Односи међу половима (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
4. Како сам дошао на свет (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
5. Традиција и здравље (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Српски језик)
6. Изграђивање хуманих односа међу половима (Час одељењског старешине, Српски језик)

ХИГИЈЕНА И ЗДРАВЉЕ – ХИГИЈЕНА ЈЕ ЗДРАВЉЕ

1. Мој здравствени профил (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Српски језик)
2. Одређивање сопственог понашања у области здравља и стила живота (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Физичко васпитање)
3. Шта за тебе значи бити здрав (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Ликовна култура)
4. Лична хигијена, хигијена простора и околине (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
5. Пuteви преношења болести – капљичне инфекције, болести прљавих руку, храна, инсекти (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
6. Болести које настају због лошег одржавања хигијене (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Физичко васпитање)

ИСХРАНА

1. Знање и ставови у вези са исхраном (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Ликовна култура)
2. Твоје навике у исхрани (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Српски језик)
3. Болести неправилне исхране – гојазност и мршавост, анорексија (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
4. Узимање хране у школи и око школе (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
5. Недеља здраве исхране (Час одељењског старешине)

БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ

1. Основни појмови о дрогама (Час одељењског старешине)
2. Фактори ризика за настанак болести зависности (Час одељењског старешине)

3. Понашање у ситуацији изложености ризику (Час одељењског старешине)
4. Последице злоупотребе дрога: здравствене, правне, социјалне и финансијске (Час одељењског старешине)
5. Превенција злоупотребе (Час одељењског старешине)
6. Буди одлучан и сигуран у себе (Час одељењског старешине)
7. Шта је HIV-инфекција? Деца, HIV и права (Час одељењског старешине)
8. Све што знам о штетности никотина и алкохола (Час одељењског старешине)

ПОВРЕДЕ И СТАЊА У КОЈИМА ЈЕ МОГУЋЕ УКАЗАТИ ПРВУ ПОМОЋ

1. Стрес у функцији заштите менталног здравља (Час одељењског старешине)
2. Управљање љутњом (Час одељењског старешине, Ликовна култура, Српски језик)
3. Живот без страха и панике (Час одељењског старешине)
4. Стрес и психолошка прва помоћ (Час одељењског старешине)
5. Моја душевна задовољства (Час одељењског старешине, Физичко васпитање)

ИСХРАНА – ВРСТЕ ХРАНЉИВИХ МАТЕРИЈА

1. Подела, особине и улога хранљивих материја: беланчевина, угљених хидрата, масти, витамина, минерала и воде (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Физичко васпитање)
2. Болести које се преносе путем хране (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
3. Опасности од неконтролисане примене дијета (Час одељењског старешине, Природа и друштво, Физичко васпитање)

ЗНАЧАЈ РЕКРЕАЦИЈЕ И СПОРТА

1. Зашто се бавимо спортом? Врсте и значај рекреације и појединих спортова (Час одељењског старешине, Физичко васпитање)
2. Правилна рекреација – надзор, исхрана, хидратација (Час одељењског старешине, Физичко васпитање)

ПУБЕРТЕТ

1. Осврт на усвојено градиво у трећем разреду. Допунити знања новим садржајима (Природа и друштво, Час одељењског старешине)
2. Анатошке и физиолошке промене у пубертету (Природа и друштво, Час одељењског старешине)
3. Акне у пубертету (Природа и друштво, Час одељењског старешине)
4. Односи међу половима, са освртом на значај продужетка врсте и здравог потомства (Природа и друштво, Час одељењског старешине)
5. Болести ендокриног система (Природа и друштво, Час одељењског старешине)

БОЛЕСТИ ДЕЧЈЕГ ДОБА

1. Извор инфекције, путеви ширења и улазно место инфекције (Час одељењског старешине, Природа и друштво)

2. Зоонозе – хигијена и нега у дому са кућним љубимцима (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
3. Однос деце у сеоским срединама према домаћим животињама – угроженост од болести које се преносе са животиња на људе (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
4. Болести респираторног тракта – прехлада, грип, бронхитис (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
5. Болести дигестивног тракта – орална хигијена, болести зуба, алиментарне инфекције, паразити, значај редовног узимања хране (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
6. Болести локомоторног система – деформитети кичменог стуба, спуштена стопа-ла (Час одељењског старешине, Физичко васпитање)
7. Дечје заразне болести. Замке и опасности од тетоваже и пирсинга (Час одељењског старешине)

ПРВА ПОМОЋ

1. Прва помоћ код сунчанице, крварења, колапса (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
2. Прва помоћ код тровања, алкохолизма, повраћања (Час одељењског старешине, Природа и друштво)
3. Стрес – последице стреса и превенција у циљу подизања психичке кондиције и спречавања настака болести (Час одељењског старешине)

БОЛЕСТИ ЗАВИСНОСТИ

1. Пушење, алкохолизам, наркоманија – знања усвојена у трећем разреду основног образовања и васпитања допунити и проширити (Час одељењског старешине)

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

Програм школског спорта и спортских активности разноврсним и систематским моторичким активностима доприноси интегралном развоју личности ученика, развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.

Циљеви програма:

1. Доступност спортских активности за сву децу млађег школског узраста
2. Развијање спортске и здравствене културе код деце
3. Развијање става да је спорт као игра и забава, неопходан за правилан развој сваког детета
4. Подстицање поштовања правила ферплеја и кодекса спортског понашања
5. Упознавање са елементима технике стоног тениса, малог фудбала, кошарке и одбојке
6. Упознавање са могућностима коришћења спортских ресурса у локалној заједници

Задаци програма:

- Подстицање раста, развоја и утицање на правилно држање тела
- Развој и усавршавање моторичких способности
- Стицање моторичких умења која су као садржаји утврђени програмом и стицање теоријских знања неопходних за њихово усвајање
- Формирање морално-вољних квалитета личности
- Оспособљавање ученика да стечена знања, умења и навике користе у свакодневним условима живота и рада
- Стицање и развијање свести о потреби чувања здравља и заштити природе и човекове средине
- Примена стечених знања, умења и навике у сложенијим условима (кроз игру и такмичење)
- Задовољавање социјалних потреба за потврђивањем, групним поистовећивањем итд.
- Усвајање етичких вредности и постицање вољних особина ученика

Недеља школског спорта

Узраст	1. дан	2. дан	3. дан	4. дан	5. дан
Млађи разреди	Крос РТС-а	Штафетне игре	Такмичење у надвлачењу конопца	Игра: између две ватре	Игре без граница
Старији разреди	Крос РТС-а	Такмичење у стоном тенису	Такмичење у атлетском вишебоју	Турнир у малом фудбалу	Турнир у одбојци

У току школске године два пута ће се организовати недаља школског спорта, и то по једна у сваком полугодишту.

У недељи школског спорта одржаће се међуразредна такмичења ученика од 5. до 8. разреда у стоном тенису, малом фудбалу и одбојци. Ради јачања сопственог здравља и његовог очувања, дан атлетике биће посвећен свим ученицима школе, од припремног до осмог разреда.

Током одржавања међуразредних такмичења ученика од 5. до 8. разреда, ученици млађих разреда биће упознати са значајем правила игре, тимског рада, фер-плеј игре и навијања, развијања пријатељства.

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ДЕЦЕ/УЧЕНИКА ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА У ШКОЛИ

ЦИЉЕВИ

Општи циљ овог програма је осигурати безбедне и оптималне услове за несметан боравак и рад, као и заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања деце/ученика у школи.

Специфични циљеви овог програма у превенцији су следећи:

1. Стварање и неговање позитивне атмосфере, међусобног уважавања и толеранције у васпитно-образовном процесу;
2. Информисање и укључивање свих интересних група (свих актера школског живота и рада: деца, ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно-техничко особље, директор, родитељи, старатељи, чланови локалне заједнице) у доношење и развијање програма превенције;
3. Подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања деце/ученика и правовремено реаговање;
4. Дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља;
5. Информисање свих укључених у живот и рад школе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговању у ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања;
6. Унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, деце/ученика, родитеља, старатеља и чланова локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Специфични циљеви овог програма у интервенцији су следећи:

1. Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља;
2. Успостављање система ефикасне заштите деце/ученика у случајевима насиља;
3. Стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите;
4. Ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета/ученика у заједницу вршњака и живот установе;
5. Пружање помоћи деци/ученицима која трпе насиље, која врше насиље и која су посматрачи насиља и евидентирање истог.

ЗАДАЦИ

Задаци у области превенције:

1. Упознавање свих актера школског живота и рада са правном регулативом, Општим и Посебним протоколом;
2. Израда Програма за заштиту деце/ученика од насиља (превентивне и интервентне активности);
3. Дефинисање и подела улога и одговорности у примени процедура и поступака у ситуацијама насиља;
4. Организовање обука за ненасилну комуникацију и конструктивно решавање проблема;
5. Развијање и неговање богатства различитости и културе понашања у оквиру васпитно-образовних активности – радионице по програму ненасилне комуникације и конструктивног решавања проблема;
6. Дефинисање правила понашања (Кодекс понашања);
7. Указивање на последице кршења правила понашања и утврђивање награда и казни за одређене видове понашања;
8. Развијање вештина ефикасног реаговања у ситуацијама насиља;
9. Повезивање и сарадња свих кључних носилаца превенције насиља (Савет родитеља, Школски одбор, Ученички парламент, Наставничко веће...).

Задаци у области интервенције:

1. Доследна примена дефинисаних поступака и процедура у ситуацијама насиља;
2. Континуирана сарадња са релевантним службама;
3. Стално праћење и евидентирање случајева насиља путем истраживања и запажања;
4. Саветодавни рад са децом која трпе насиље, која врше насиље и која посматрају насиље;
5. Саветодавни рад са родитељима.

АКТИВНОСТИ

ПРЕВЕНТИВНЕ АКТИВНОСТИ

- Информисање и упознавање свих запослених у школи са Посебним протоколом
- Конституисање Тима за заштиту деце/ученика од насиља (уколико је потребно изменити састав Тима)
- Анализа Програма за заштиту деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања (уношење измена – по потреби)
- Информисање и упознавање родитеља са Посебним протоколом и Програмом заштите (указујући на велики значај њиховог укључивања и сарадње са школом)
- Информисање и упознавање ученика са Програмом заштите од насиља
- Радионице са ученицима на часовима одељењског старешине („Школа без насиља“, „Говоримо језиком љубави и поштовања“, „Толеранција“)
- Дефинисање правила понашања – Кодекс понашања
- Обучити наставнике и чланове Тима (семинари) за препознавање насиља и адекватно реаговање на исто
- Предавања за родитеље „Како помоћи детету да избегне насиље, да се избори са насиљем и да заборави насиље“

ИНТЕРВЕНТНЕ АКТИВНОСТИ

1. Насиље међу децом/ученицима

КОРАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
1. Сазнање о насиљу/ сумња на насиље	- разговор са ученицима, наставницима, а по потреби и са трећим лицама - посматрање понашања ученика и евидентирање истог	Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине
2. Заустављање насиља	- хитна интервенција дежурних наставника, наставника на часу, а по потреби и помоћних радника	Дежурни наставници, Наставници, Помоћни радници
3. Смиривање ситуације	- збрињавање ученика (који трпе насиље, који врше насиље, који посматрају насиље)	Дежурни наставници, Наставници, Помоћни радници
4. Консултације Тима за заштиту деце/ученика од насиља	- доношење одлуке о мерама које ће бити предузете - решавање случаја у школи - теже случајеве прослеђујемо надлежним	Тим за заштиту деце/ученика од насиља

	органима	
5. Предузимање конкретних акција	<ul style="list-style-type: none"> - саветодавни разговор са ученицима (учесницима у насиљу) - изрицање опомене ученику који врши насиље (или укора - уколико је реч о поновљеном случају) - смањење оцене из владања - позивање родитеља у школу и укључивање у решавање проблема - посета ученичком дому - укључивање надлежних органа уколико могу озбиљно бити угрожени ученици школе 	<p>Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине, Школски психолог, Директор школе</p>
6. Праћење ефеката предузетих мера	<ul style="list-style-type: none"> - разговори са ученицима - анкетање ученика - посматрање понашања ученика - евидентирање запажања о понашању ученика 	<p>Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине, Школски психолог</p>

2. Насиље од стране запослених у установи

КОРАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
1. Сазнање о насиљу/ сумња на насиље	<ul style="list-style-type: none"> - разговор са ученицима, наставницима, а по потреби и са трећим лицима - пријава случаја директору школе - посматрање понашања ученика, наставника и осталих запослених у школи - вођење евиденције о ономе што се запази 	Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине
2. Заустављање насиља	- хитна интервенција дежурних наставника, помоћних радника, а по потреби и надлежних органа (МУП-а, здравствене или социјалне службе)	Директор школе, Дежурни наставници, Наставници, Помоћни радници
3. Смиривање ситуације	- збрињавање ученика (који трпе насиље, који посматрају насиље)	Дежурни наставници, Наставници, Помоћни радници
4. Консултације Тима за заштиту деце/ученика од насиља	- доношење одлуке о мерама које ће бити предузете	Директор школе, Тим за заштиту деце/ученика од насиља

	<ul style="list-style-type: none"> - решавање случаја у школи - теже случајеве прослеђујемо надлежним органима 	
5. Предузимање конкретних акција	<ul style="list-style-type: none"> - саветодавни разговор са учеником - предузимање конкретних мера према запосленом који врши насиље над учеником - информисање и укључивање родитеља у решавање проблема - предузимање заштитних мера према ученику - укључивање надлежних органа (у зависности од озбиљности случаја) 	<p>Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине, Школски психолог, Директор школе</p>
6. Праћење ефеката предузетих мера	<ul style="list-style-type: none"> - разговори са ученицима - анкетирање ученика - посматрање понашања наставника и осталих запослених у школи, ученика и родитеља - евидентирање запажања 	<p>Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине, Школски психолог</p>

3. Насиље од стране треће особе која није запослена у школи

КОРАЦИ	АКТИВНОСТИ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ
1. Сазнање о насиљу/ сумња на насиље	- разговор са ученицима, наставницима, родитељима, а по потреби и са трећим лицима - пријава случаја директору школе - вођење евиденције о ономе што се запази током разговора	Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине
2. Заустављање насиља	- хитна интервенција дежурних наставника, помоћних радника, а по потреби и надлежних органа (МУП-а, здравствене или социјалне службе)	Директор школе, Дежурни наставници, Наставници, Помоћни радници
3. Смиривање ситуације	- збрињавање ученика (који трпе насиље, који посматрају насиље)	Дежурни наставници, Наставници, Помоћни радници
4. Консултације Тима за заштиту деце/ученика од насиља	- доношење одлуке о мерама које ће бити предузете - прослеђивање случаја надлежним органима	Директор школе, Тим за заштиту деце/ученика од насиља

<p>5. Предузимање конкретних акција</p>	<ul style="list-style-type: none"> - саветодавни разговор са учеником - предузимање конкретних мера - информисање и укључивање родитеља у решавање проблема - предузимање заштитних мера према ученику - укључивање надлежних органа (у зависности од озбиљности случаја) 	<p>Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине, Школски психолог</p>
<p>6. Праћење ефеката предузетих мера</p>	<ul style="list-style-type: none"> - разговори са ученицима - анкетање ученика - посматрање понашања ученика - евидентирање запажања 	<p>Тим за заштиту деце/ученика од насиља, Одељењске старешине, Школски психолог</p>

Програм активности на превенцији малолетничке деликвенције у школи

Активности из овог програма истичу се својом актуелношћу и долазе у први план. Већина су и до сада налазиле места у различитим програмима васпитно-образовног рада у школи. Међутим, због наглог пораста опасности од даље и веће криминализације у друштву (и свету уопште), превенција малолетничке деликвенције у школи мора да се појача.

Садржај – тема	Време реализације	Носиоци активности	Начин праћења реализације
Заједничка игра у школи и дружење деце	септембар - октобар	Ученици првог разреда, учитељице	Евиденција о одрађеним активностима
Како проводимо време у школи и са ким се дружимо	новембар - децембар	Ученици првог разреда, учитељице	Евиденција о разговору са ученицима
Моја породица	јануар - фебруар	Ученици првог и другог разреда, учитељице	Евиденција о одрађеним активностима
Вежбање у расправама о обрађеним темама	март - април	Ученици првог - четвртог разреда, учитељице	Евиденција о разговору са ученицима
Разговори о успеху, дисциплини, добром и лошем понашању (својем и својих другова и другарица)	мај - јун	Ученици, учитељице, одељењске старешине, психолог	Евиденција о разговору са ученицима
Шта смо прочитали, гледали на телевизији и са чиме смо учествовали на прославама и приредбама	септембар - октобар	Ученици другог разреда, учитељице	Евиденција о одрађеним активностима
Зашто се тучемо, тужакамо и називамо погрдним именима	новембар - децембар	Ученици другог разреда, учитељице	Евиденција о одрађеним активностима
Пишем писмо другу, другарици	септембар - октобар	Ученици трећег разреда, учитељице	Евиденција о раду ученика
Лепо понашање, култура понашања	новембар - децембар	Ученици трећег разреда, учитељице	Евиденција о раду ученика

Подстицање емоционалних веза деце и родитеља	јануар - фебруар	Ученици трећег и четвртог разреда, учитељице	Евиденција о разговору са ученицима
Ми смо најстарији у млађим разредима	септембар - октобар	Ученици четвртог разреда, учитељице	Евиденција о разговору са ученицима
Како да помогнемо другу у невољи	новембар - децембар	Ученици четвртог разреда, учитељице	Евиденција о раду ученика
Кућни ред школе и потреба редовног долажења у школу	септембар - октобар	Ученици, психолог, одељењске старешине	Евиденција о разговору са ученицима
Шта је крађа, шта лаж, а у крајњој линији шта све чини морал	новембар - децембар	Ученици петог разреда, психолог, одељењске старешине	Евиденција о разговору са ученицима
Добре и лоше стране дружења у пубертету (у друштву се најбоље расте и васпитава, али у "лошем" друштву се учи нереду, нераду, непослушности, скитњи, дувану, алкохолу, дроги и сл.)	јануар - фебруар	Ученици од петог до осмог разреда, психолог, одељењске старешине	Евиденција о раду на часу одељењског старешине
Вежбање у супростављању негативним утицајима "лошег" друштва	март - април	Ученици од петог до осмог разреда, психолог, одељењске старешине	Евиденција о раду на часу одељењског старешине
Договарамо се о дружењу за време летњег распуста	јун	Ученици од првог до седмог разреда, психолог, учитељице, одељењске старешине	Евиденција о раду на часу одељењског старешине

Програм професионалне оријентације ученика

1 – 3. разред:

I Упознавање, праћење и подстицање индивидуалних карактеристика личности ученика за усмеравање њиховог професионалног развоја:

- Праћење психофизичког развојка ученика и откривање аномалија у физичком развојку /Увид у евиденцију о обављеним систематским прегледима ученика / *здравствене установе и учитељ*
- Праћење здравственог стања ученика /Увид у евиденцију о обављеним систематским прегледима ученика / *здравствене установе и учитељ*
- Откривање и подстицање интересовања и способности ученика / Увид у глобалне и оперативне планове, разговор са ученицима / *учитељ, педагог, родитељи*
- Праћење ученика који заостају у развоју и стварање услова за успешније превазилажење недостатака / Разговор са ученицима и родитељима / *педагог*

II Стицање основних знања и појмова о раду и занимањима:

- У току редовне, додатне, допунске наставе и слободних активности информисати ученике о занимањима која су повезана са садржајима појединих предмета / Увид у планове и припреме за час / *учитељ*
- Упознавање ученика о занимањима чланова породице (оца, мајке и ближе родбине) / Увид у планове и припреме за час / *учитељ*
- Упознавање ученика са занимањима у школи (учитељ, наставник, директор, секретар, педагог, библиотекар, школски мајстор, ложач, сервирка, спремачица . . .)/Увид у планове и припреме за час / *разговор са стручњацима из појединих области*
- Упознавање ученика са занимања у услужним делатностима (продавац, електричар, обућар, пекар, фризер...) / Увид у планове и припреме за час / *учитељ*

III Формирање општих радних навика:

- Упознавање ученика са обавезама у школи, формирање особина личности као што су: истрајност, уредност, тачност, радозналост.../Увид у планове и припреме наставника, посете часовима, разговор са ученицима / *учитељ*
- Упознавање ученика са обавезама у породици /Увид у планове и припреме наставника, посете часовима, разговор са ученицима / *учитељ, родитељи*

IV Пружање помоћи родитељима у подстицању и усмеравању професионалног развоја своје деце:

- Упознавање родитеља са обавезама деце у школи у циљу формирања радних навика / Евиденције о раду са родитељима / *учитељ и педагог*

V Развијање ставова о друштвеној и индивидуалној вредности људског рада:

- Формирање позитивног односа према резултатима свог и туђег рада (чување своје и друштвене имовине) / Евиденције о раду на часовима / *учитељ*

VI Омогућавање ученицима да стичу непосредна искуства у вези са радом и занимањима:

- Мотивисање ученика да запажају и посматрају рад људи око себе /Евиденције о раду на часовима *учитељ*

4 – 6. разред:

I Упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика личности ученика за усмеравање њиховог професионалног развоја:

- Даље праћење физичког развоја и здравственог стања ученика /Увид у евиденцију о обављеним систематским прегледима ученика / *учитељ и одељењске старешине*
- Утицање на даље формирање навика за бављење физичким и спортским активностима/ Евиденције о раду на часовима / *наставници физичког васпитања*
- Испитивање професионалних интересовања и стварање услова за њихово испољавање и развој / Евиденције о раду на часовима / *учитељи и одељењске старешине*

III Проширивање знања и појмова о раду и занимањима:

- Стицање ширих информација о занимањима у школи, породици и услужним делатностима / Евиденције о раду на часовима / *учитељи и одељењске старешине*
- Упознавање појединих врста рада: ручни, занатски, машински, индустријски, интелектуални итд./ Евиденције о раду на часовима / *учитељи и одељењске старешине*

III Даље формирање ставова о индивидуалној и друштвеној вредности људског рада:

- Оспособљавање за објективније вредновање свог и туђег рада / Разговор са ученицима / *учитељи и одељењске старешине*
- Превазилажење предрасуда о појединим подручјима рада и занимањима: подела занимања на "тешка" и "лака", "чиста" и "прљава", "мушка" и "женска" /Евиденције о раду на часовима / *учитељи и одељењске старешине*

IV Даље формирање радних навика, вештина и позитивних особина личности / Разговор са ученицима/ *учитељи и одељењске старешине*

V Подстицање испитивачког рада према себи и свету рада и занимања:

- Мотивисање ученика да у својој околини запажају и посматрају рад људи / Евиденције о раду на часовима / *учитељи и одељењске старешине*

VI Пружање помоћи родитељима у подстицању и усмеравању професионалног развоја деце /Евиденције о раду са родитељима/ *учитељи, одељењске старешине и родитељи*

7 – 8. разред:

И реализација конкретних садржаја везаних за упознавање различитих занимања и професионално усмеравање ученика:

- На часовима редовне наставе и ваннаставних активности даваће се бројне погодне информације о специфичностима одређених занимања (из већине наставних предмета) / Евиденције о раду на часовима / *наставници*
- На часовима српског језика израђиваће се и анализирати писмени састави са тематиком из професионалне оријентације / Евиденције о раду на часовима / *наставници српског језика*
- Припремаће се изложбе ликовних радова о будућем занимању, као и изложба ученичких радова (о занимању људи)/ Евиденције о раду на часовима / *наставници ликовне културе*
- На часовима одељењског старешине ученици ће се упознавати са условима уписа за одређене струке и истицаће се значај усклађености способности, интересовања и потреба друштва за одређеним занимањима / Евиденције о раду на часовима / *одељењски старешина*
- Обављаће се индивидуални информативни и саветодавни рад са ученицима и њиховим родитељима из области професионалне оријентације (у томе ће учествовати и стручњаци различитих профила)/ Евиденције о разговорима са ученицима / *педагог, стручњаци различитих профила*
- Са ученицима 8. разреда организоваће се и разговор на тему "Услови уписа у средње школе и настављање школовања на факултетима" – о овоме ће говорити и стручни сарадници средњих школа / Евиденције о обављеним активностима / *сарадници средњих школа*
- Са ученицима осмог разреда ће се обавити анкетно истраживање професионалних интересовања и информисаности о могућностима уписа у средње школе на територији општине Неготин – "Куда после основне школе?" / Евиденције о обављеним активностима / *педагог*
- Организоваће се обилазак средњих школа у граду (Неготинске гимназије, Пољопривредне школе, Техничке школе и Музичке школе) од стране ученика осмог разреда, са циљем упознавања са условима школовања, профилима кадрова који се образују у појединим школама и потребним условима за упис и праћење наставе / Евиденције о обављеним активностима / *одељењски старешина, психолог*

Програм професионалне оријентације оствариваће се и кроз следеће облике рада:

а) Предавања:

- "Како донети одлуку о избору занимања" / увид у припреме за предавање / *педагог*

- "Најчешће грешке и проблеми у избори занимања и како их избећи" / увид у припреме за предавање / *одељењски старешина*
- "Последице погрешног избора занимања" / евиденција о раду на часу / *одељењски старешина*
- "Занимања – које је за мене" / евиденција о раду на часу / *педагог*
- "Помозите сами себи – упознајмо нека занимања" / евиденција о раду на часу / *одељењски старешина*

б) Професионално саветовање:

- Истраживање способности ученика 8. разреда ради бољег опредељења за занимања / евиденција о раду са ученицима / *педагог*
- Анализа резултата добијених истраживањем / увид у резултате истраживања / *педагог*
- Информисање ученика о условима уписа у средње школе / евиденција о обављеним активностима / *педагог*

с) Организовање изложби:

- Прикупљање информативног материјала о струкама и занимањима о друштвеним потребама за кадровима у општини и шире / евиденција о прикупљеном материјалу / *педагог*

д) Посете:

- Посете привредним организацијама по избору одељењске заједнице / евиденција о обављеним активностима / *одељењски старешина и наставници*
- Организовање посета ученика презентацијама средњих школа у граду и региону, ради упознавања са условима уписа и смеровима / евиденција о обављеним активностима / *одељењски старешина*

е) Рад стручних органа и стручних сарадника:

- Стручни сарадници ће сарађивати са Здравственим центром у Неготину и информисати ученике о здравом начину живота и избору занимања у складу са њиме / евиденција о обављеним активностима / *педагог*
- Стручна већа ће разматрати и утврђивати оперативне послове и задатке на професионалној оријентацији по предметима / евиденција о раду стручних већа / *стручна већа, педагог*

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Програмски садржаји	Време остваривања	Начин остваривања
Образовно-васпитна делатност		
<ul style="list-style-type: none"> - планирање активности у раду са ученицима - упознавање ученика са радом библиотеке - упознавање ученика са врстама библиотечке грађе и оспособљавање да самостално користе књиге, часописе, енциклопедије - промоција читања и развијање читалачких способности - пружање помоћи ученицима при избору литературе и књижевне грађе - обележавање важних дана (Месец књига, Дан писмености...) 	током године	извештај о раду, школски лист, присуство педагога и директора
Сарадња са наставницима, педагогом, директором и родитељима		
<ul style="list-style-type: none"> - учествовање у припремању годишњег и развојног плана школе - набавка и коришћење књижно-библиотечке грађе за наставнике и стручне сараднике - информисање стручних већа о набавци стручне литературе - сарадња са родитељима 	током године	извештај о раду, школски лист, присуство педагога и директора
Културна и јавна делатност		
<ul style="list-style-type: none"> - планирање културних садржаја за школску годину - сарадња са сеоском библиотеком - учествовање у изради школског листа 	током године	извештај о раду, школски лист, присуство педагога и директора

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ ЗАЈЕДНИЦОМ

O[“Jovan Jovanoviš Zmaj” u Jabukovcu ima tradicionalno dobru i bogatu saradwuvelikim brojem organizacija i institucija u svom okru`ewu, lokalnoj dru{tvenoj sredini i op{tini u celini. Saradwa se odvija dvosmerno, uz aktivno u~e{ }e svih subjekata, a sve u interesu stvarawa boqih uslova za obrazowawe i vaspitawe na{ih u~enika.

Subjekt saradwe	Aktivnosti {kole	U~e{ }e subjekta u aktivnostima {kole
Op{tina Negotin MZ Jabukovac MZ Vratna	- ukqu~ivawe u~enika i rad-nika u sve aktivnosti kultu-rnog, dru{tvenog, sportskog i humanitarnog karaktera, koje organizuje op{tina i mesna zajednica	- obezbejivawe materijalnih uslo-va za normalno funkcionisawe {kole - pomo } u opremawu {kole i osa- vremewawawu nastavne tehnologi-je - prevoz u~enika i radnika
Institucije kult. - Dom kulture - Biblioteka - Muzej - AKUD “Flori- ~ika”	- u~e{ }e u~enika i radnika u svim programima koje ove in-stitucije organizuju: - hor {kole - recitatori - literarni stvaraoci - likovni stvaraoci - folklor, ritmika - poseta programima i prired-bama koje ove institucije organizuju	- organizacija i ponuda raznovr-snih kulturnih, zabavnih i nau~-nih programa za u~enike i radnike {kole - pomo } stru~waka u animirawu u~enika i wihovom anga`owawu u razli~ite oblike stvarala{tva - ustupawe svojih objekata za rea- lizaciju pojedinih nastavnih i vannastavnih sadr`aja
Sportske instit. - Sportska dru{tva - Klubovi MZ Jabukovac	- u~e{ }e u~enika i radnika u svim aktivnostima i manife- stacijama koje ove instituci- je organizuju - aktivno u~e{ }e ~lanova u radu dru{tva i klubova - sru~na pomo } nastavnika u	- obezbejivawe uslova za aktivno bavqewe sportom i rekreacijom - obezbejivawe uslova i pogodno- sti za pra }ewe kvalitetnih spor- tskih doga aja - ustupawe svojih prostorija i te-rena za realizaciju pojedinih sa-dr`aja iz oblasti sporta i rekrea- cije

	vojevku pojedinih klubova i sekcija	- pomo} stru~waka u realizaciji pojedinih sadr`aja nastave fizi- ~kog vaspitawa
Privredni subjekti - Privatna preduze}a - Zanatske radwe	- u~e{ }e u~enika i radnika u aktivnostima ovih subjekata vezanim za kulturne, sportske i druge oblasti - osnovno obrazovawe i elementarno opismewavawe radnika	- pomo} {koli u odr`avawu op-reme, opremawu nastavnim sred-stvima i savremenom tehnologijom - aktivnosti vezane za profesio-nalnu orijentaciju u~enika
Zdravstvene organizacije - Zdravstveni centar Negotin - ZZJZ "Timok" Zaje~ar	- aktivna saradwa sa svim slu`bama, organima i pojedincima	- zdravstveni pregledi u~enika i radnika {kole - preventivno delovawe kroz po- vremene posete, obilaske i raz- govore - predavawa za u~enike, radnike i roditelje
Socijalne instit. - Centar za socijalni rad	- aktivna saradwa sa svim slu`bama Centra - upu}ivawe u~enika i wiho-vih porodica na saradwu sa Centrom	- pomo} u~enicima u re{avawu wiiovih socijalnih problema - pomo} porodicama u~enika u obezbe}ivawu uslova za normalno {kolovawe, besplatne u`ine i sl.
Humanitarne ustanove - Crveni krst	- u~e{ }e u svim akcijama - prikupqawe razli~itih vr-sta pomo}i za potrebe OO Crvenog krsta, ali i na{e u~enike	- materijalna pomo} siroma{nim u~enicima za nabavku kwiga i pribora, ode}e i sl. - predavawa za u~enike, radnike i roditelje
Tr`i{te rada	- uredno prijavqivawe potre-ba za radnicima, prijavqiva- we i odjavqivawe zaposlenih	- pomo} u obezbe}ivawu potreb- nih kadrova - objavqivawe oglasa i konkursa - pomo} u realizaciji profesio- nalne orijentacije u~enika

<p>Sredstva informisawa</p> <ul style="list-style-type: none"> - lokalne radio-stanice - lokalne TV-stanice 	<ul style="list-style-type: none"> - redovno dostavqawe informacija o aktivnostima {kole, u~enika i radnika - u~e{ }e u programima radija i televizije 	<ul style="list-style-type: none"> - objavqivawe informacija o ak-tivnostima i rezultatima rada u {koli - izrada nastavnih filmova na CD, DVD. . .
--	--	--

ПЛАН ПРОГРАМА ЕКСКУРЗИЈЕ И ИЗЛЕТА ЗА УЧЕНИКЕ ОШ „Ј. Ј. ЗМАЈ“ ЈАБУКОВАЦ

Циљ екскурзије и излета:

Екскурзија и излет су ваннаставни облици образовно-васпитно града којима се остварују ваншколе. Циљ је савлађивање и усвајање делана наставног програма непосредним упознавањем појава и односа у природној и друштвеној средини, као и упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа појединих крајева наше земље.

Задаци екскурзије и излета:

Задаци којима се остварују реализацијом програма екскурзије и излета су: проучавање објеката и феномена у природи, уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима, развијање интересовања за природу и изграђивање еколошких навика, упознавање начина живота и рада људи појединих крајева, развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, позитивним социјалним односима, као и схватање значаја здравља и здравих стилова живота, подстицање испољавања позитивних емоционалних доживљаја.

Садржај екскурзије и излета:

Садржај екскурзије и излета остварује се на основу наставног плана и програма образовно-васпитно града и школског програма.

Програма екскурзије и излета:

Предлог плана и програма екскурзије и излета сачиниће одељењска и стручна већа школе и доставиће га Наставничком већу ради разматрања и одлучивања. Предложени план и програм разматра на њега да је сагласност Саветодавца школе.

План и програм активности садржи: образовно-васпитне и здравствене циљеве и задатке, садржаје којима се постављени циљеви реализују, планирани обухват ученика, носиоце предвиђених садржаја и активности, време трајања, путне правце, техничку организацију и начин финансирања.

ПРОГРАМ РАДА ЗА ЕСТЕТСКО, ЕКОЛОШКО И ХИГИЈЕНСКО ВАСПИТАЊЕ И УРЕЂЕЊЕ ОШ "Ј. Ј. ЗМАЈ" ЈАБУКОВАЦ

Циљ: Омогућавање и подстицање естетских, еколошких и хигијенских уочавања,разумевања и поступања у процесу стваралачкогживота.

Задаци:

- Стварање услова за реализацију естетских, еколошких, хигијенских и културних потреба у школи и социокултурној средини,
- Развијање сензибилитета у духу етноестетике и обичаја у сопственој средини,
- Развијање критеријума за вредновање естетских, еколошких и хигијенских вредности,
- Развијање свести код ученика о значају естетике, екологије и хигијене у свакодневном животу,
- Развијање одговорности за очување уметничког наслеђа, културне баштине, екологије и хигијене у животној средини,
- Подстицање индивидуалног деловања ученика и наставника у развоју естетске, еколошке и хигијенске свести.

Програм естетског, еколошког и хигијенског васпитања и уређења школе је интердисциплинарног карактера. Реализоваће се са ученицимашколе уз помоћ:

- наставника (у оквиру њиховог васпитно-образовног рада);
- одељењских старешина и стручних сарадника (у оквиру њиховог васпитно-образовног рада), уз помоћ лекара, стручњака Завода за јавно здравље Зајечар, Комуналног предузећа и других субјеката општине Неготин, који ће са ученицима разматрати садржаје предвиђене овим програмом и реализовати акције уређења школе, центра села и сл;
- наставника биологије, физичког васпитања, техничког образовања и ликовне културе (у оквиру редовне наставе и ваннаставних активности);
- саме школе као целине (која ће водити, афирмисати и обезбеђивати материјална средства за њихово спровођење).

Највећи део послова из овог програма реализоваће се кроз редовну наставу и кроз састанке и акције одељењских заједница и акције друштвено-корисног рада, као и у оквиру рада секција (биолошка, ликовна, секција техничког образовања и друге).

Садржаји овог програма по разредима су следећи:

I – IV разред:

- уређивање простора испред и око школе - **ДКР**;
- естетско и функционално уређивање улазних врата школе - **ДКР**;
- подизање, нега и одржавање зелених површина - травњаци, цвеће, шибље, стабла и др. - **ДКР** и **ОЗ**;
- уређивање унутрашњости школе као естетске целине (бојење зидова ходника, учионица и другог школског простора) - **ОЗ**;
- издвајање и уређивање дела простора у свакој учионици (нпр. табле или на зи-ду) за естетску анализу учионице, школе, околине - **ОЗ**;
- одржавање хигијене радног места ученика у школи и кући - **ОЗ**;
- помагање вршњацима у одељењу, разреду или школи(материјалнаили нека друга помоћ) - **ОЗ**;
- пружање помоћи другим школама и ученицимаиз неразвијених средина(новац, уџбеници, лектира, одећа и др.) - **ОЗ**;
- пружање помоћи старим и болесним лицима - **ОЗ**;
- друге хуманитарне активности - **ОЗ**;
- функција зеленила у школском амбијенту - **РН**;
- уређивање улаза у школу, школских ходника и других просторија - **ДКР**;
- комунални отпаци и начин уклањања - **РН**;
- човекова животна средина, однос животне и радне средине - **РН**;
- еколошка криза и могућности њеног решавања - **РН**;
- човекова улога у природи и антропогени поремећаји у екосистему - **РН**;
- утицај развоја људских насеља на поремећаје у природи - **РН**;
- енергија (и остали прдуслови живота), њен значај и видови - **РН**;
- индустријски загађивачи животне средине (велики, средњи и мали) - **РН**;
- саобраћај као загађивач (бука, гараже, сервиси) - **РН**;
- култура као скуп материјалних и духовних вредности - **РН**;
- култура исхране, становања и одевања - **РН**;
- болести органа за дисање - **РН**;
- лична хигијена, васпитање за одржавање хигијене тела - **РН**;
- телесне вежбе, спорт и рекреација - **РН**;
- пушење, алкохол, наркоманија и здравље - **РН**;
- васпитање за хумане и толерантне односе међу људима - **ОЗ**;

- вредновање међусобних односа, особина и породичног живота - **РН**;
- личност и принципи развоја - **РН**;
- појава симпатија и првих љубави младих - **РН**;
- односи породице и друштвене средине и одговорно родитељство - **РН**.

V – VIII разред:

- естетско уређивање учионице и школе - **РН** и **ликовна секција**;
- постављање панора са чврстом подлогом и слободно писање графита, цртање и друго - **секције**;
- уређивање школских фасада (гипсани радови, бојење, мозаици, мурали) - **РН** и **секције**;
- постављање скулптура од тврдог материјала (камен, бронза, дрво, бакар и др.) - **РН** и **секције**;
- подизање, нега и одржавање зелених површина - стабала, цвећа шибља и травњака - **ДКР** и **секције**;
- уређивање простора испред и око школе, естетско и функционално уређивање и одржавање улаза и ходника, као и других просторија у школи - **ДКР**;
- уређивање и одржавање унутрашњости школе као естетске целине - **ОЗ**;
- усклађивање функционалних и естетских вредности намештаја - **РН**;
- уређивање дела простора за излагање ученичких ликовних и других радова на нивоу школе - **секције**;
- уређивање и одржавање заједничких просторија уметничким делима, репродукцијама, графикама, делима примењене уметности, аранжманима од цвећа - **секције**;
- ликовна, графичка загађења амбијента - **РН**;
- заштита и унапређивање животне средине и циљеви образовања у том духу - **РН**;
- функција зеленила у школском амбијенту - **РН**;
- комунални отпаци и начин уклањања - **РН**;
- контролисано санитарно депоновање, компостирање и ферментација, рециклирање, коминуација и сл. - **РН**;
- велики, средњи и мали индустријски загађивачи - **РН**;
- саобраћај као загађивач (бука, гараже, сервис, лагери горива и уља) - **РН**;
- историјски приступ односу појединца и друштва према човековој и друштвеној средини и стање тих односа у савременом друштву - **РН**;
- заштита и унапређивање човекове животне и радне средине, као услов за очување интегритета човека и човечанства - **РН**;
- ликовно стваралаштво и животна средина - **РН**;
- хранљиве и заштитне материје и човекове потребе - **РН**;
- болести крвних судова - **РН**;

- малигни тумори - **РН**;
- болести органа за дисање - **РН**;
- лична хигијена и васпитање за одржавање хигијене - **РН**;
- телесно здравље и спортска хигијена - **РН**;
- телесне вежбе, спорт и рекреација - **РН**;
- пушење и здравље, пушење и рак плућа - **РН**;
- наркоманија - од лепка и таблета до кокаина; дрога и сида - **РН**;
- алкохол, алкохолизам и здравље - **РН**;
- кожне, полне и венеричне болести и заштита - **РН**;
- наталитет и морталитет и потреба за пронаталитетном популационом политикому Србији - **РН**;
- планирање породице - **РН**;
- васпитање за хумане и толерантне односе међу људима и половима - **РН**
- помагање вршњацима у одељењу, разреду или школи (материјално, у учењу и слично) - **ОЗ**;
- пружање помоћи другим школама и ученицима изнеразвијених средина (новац, књиге, лектира, одећа и др.) - **ОЗ**;
- детењство, младалаштво, зрелост - **РН** и **ОЗ**;
- симпатија, прва љубав, љубав, љубомора, избор брачног партнера, планирање породице - **РН**;
- млади и контрацепција, социолошко-антрополошки аспекти породице, породица као основни облик друштва - **РН**.

ПРАЋЕЊЕ И ОСТВАРИВАЊЕ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

СЕПТЕМБАР:

- индивидуални и групни разговори са предметним наставницима (консултације, саве-товања, инструкције и слично, везано за остваривање Школског програма);
- упознавање са могућим потешкоћама у реализацији Школског програма и благовреме-но утицање на њих.

ОКТОБАР - НОВЕМБАР:

- посматрање рада и понашања ученика;
- уочавање радних активности и понашања наставника (посете часовима);
- састанак Стручног актива за развој школског програма ради анализе тренутног стања у настави.

ДЕЦЕМБАР:

- праћење и упознавање са оствареношћу циљева и задатака истакнутих у Школском програму(тестови знања за ученике и увид у педагошку документацију коју воде наста-вници).

ЈАНУАР - ФЕБРУАР:

- састанак Стручног актива за развој школског програма ради утврђивања тренутног стања и планирања даљег рада на остваривању Школског програма.

МАРТ:

- увид у степен примене нових облика, метода, средстава рада и начине праћења напре-довања ученика (посете часовима, анкетирање наставника и ученика, увид у педагошку документацију);

- упознавање стручних већа, као и Стручног актива за развој школског програма са ре-зултатима анкета, анализа часова, увида у педагошку документацију.

АПРИЛ - МАЈ:

- састанак Стручног актива ради утврђивања тренутног стања у реализацији Школског програма и предлагање измена и корекција које би требало унети у Школски програм за наредну школску годину;
- консултације са саветницима Школске управе Зајечар.

ЈУН:

- посете суседним школама и размена искустава са њима ради планирања и унапређивања васпитно-образовног рада и израда Школског програма;
- вршење коначне евалуације реализације Школског програма.